

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการออกแบบตกแต่ง

✓ หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

NATIONAL ARCHIVES IN COMEMORATION

OF H.M. THE KING'S GOLDEN JUBILEE

นาย ชุมพร มุรพันธ์

T031205

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน)

ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2540 - 2541

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 31205

วัน, เดือน, ปี..... 22 ก.ย. 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต
(สถาปัตยกรรมภายใน)

_____ คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

(ผศ. เอกพงษ์ จุลเสณีย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ	กรรมการ
อาจารย์จำรัส วงศ์เจริญ	กรรมการ
อาจารย์เอกพล สิริชัยนันท์	กรรมการ
อาจารย์ญาณินทร์ รักวงศ์วาน	กรรมการและเลขานุการ

_____ อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โครงการออกแบบตกแต่งหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระ
เกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
(NATIONAL ARCHIVES IN COMMEMORATION OF H.M.
THE KING'S GOLDEN JUBILEE)

ชื่อนักศึกษา

นาย ชุมพร มูรพันธ์

ปีการศึกษา

2540 – 2541

บทคัดย่อ

กระทรวงศึกษาธิการ ดำริว่า นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2489 ทรงมีพระราชกรณียกิจที่มีคุณูปการอันเกื้อหนุนต่อชาติและประชาชน เอกสารที่เกี่ยวข้องในพระราชกรณียกิจ อาทิ พระราชหัตถเลขา พระบรมราโชวาท พระราชดำรัส พระราชนิพนธ์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภาพฉายฝีพระหัตถ์ แดงบ้านที่กพระสุรเสียง แดงวิดิทัศน์ ภาพยนตร์ ฯลฯ ถือเป็นเอกสารประเภทลายลักษณ์ และสื่อทัศนจดหมายเหตุ เป็นเอกสารชั้นต้นที่แสดงพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจ ซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญทางวัฒนธรรมของชาติ มีคุณค่าสำหรับการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ในสาขาต่างๆ อาทิ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ ขณะนี้เอกสารจดหมายเหตุดังกล่าวกระจัดกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรม และสถาบันต่างๆ

ในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จะเสด็จดำรงสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในพุทธศักราช 2539 รัฐบาลได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีกาญจนาภิเษก นับเป็นโอกาสอันดี ที่จะดำเนินการรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุที่เกี่ยวข้องในพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจมาจัดเก็บและอนุรักษ์ไว้ในที่เดียวกันอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานจดหมายเหตุสากล กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรจัดตั้งหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายเป็นสิ่งอนุสรณ์ในพระราชพิธีกาญจนาภิเษกครั้งนี้

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จะเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระบรมวงศ์ ที่สำคัญและสมบูรณ์ที่สุด เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ปลูกฝัง ปลูกใจจิตสำนึกแก่เยาวชนประชาชนทุกหมู่เหล่า ให้เกิดความรักชาติ

เอกสารนี้ ศาสตราจารย์ และให้ชาวต่างประเทศได้ชื่นชมพระบารมีที่ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาชนทั้งชาติ เห็นความผูกพันที่สังคมไทยมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ชาบซึ้งและเข้าใจใน
วิถีแห่งวัฒนธรรมประเพณีของไทย โดยนำเสนอในรูปแบบของภาพยนตร์และสื่อทัศนจดหมาย
เหตุ และเป็นศูนย์จัดแสดงนิทรรศการถาวรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่

วิธีการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการออกแบบ และได้ผลสอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง จึงได้ทำการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศึกษาลักษณะการดำเนินงาน และรายละเอียดของโครงการ
2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น ประเภท พฤติกรรมและจำนวนของผู้ใช้โครงการระบบและลักษณะของการจัดนิทรรศการ ระบบแสง
3. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าประกอบที่เหมาะสมและกำหนดขนาด พื้นที่ใช้สอยของอาคารหรือจดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติฯ
4. ศึกษาถึงรูปแบบ ลักษณะการจัดองค์ประกอบและวิธีการจัดแสดงของนิทรรศการประเภทเดียวกัน ทั้งในและต่างประเทศ
5. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการออกแบบ เช่น การจัดแสดงนิทรรศการ การให้บริการหรือจดหมายเหตุ
6. ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมและระบบต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ
7. นำข้อมูลทั้งหมดมาทำการศึกษา วิเคราะห์หาผลสรุปเพื่อจัดวางเป็นแนวความคิดและทำการออกแบบต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. หอจดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นสถานที่ศึกษา ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องในร.9 ซึ่งเป็นเอกสารที่สำคัญของชาติ ให้ถูกต้องตามมาตรฐานจดหมายเหตุสากล
2. ลักษณะการจัดแสดงนิทรรศการในหอ รจขร.9 มีรูปแบบเฉพาะตัวในเรื่องของวัตถุที่นำมาจัดแสดง ลักษณะการจัดแสดง และระบบที่เกี่ยวข้อง
3. การออกแบบต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมรอบตัวทั้งทางด้านกายภาพเนื้อที่ในการจัดแสดง สถานที่ตั้ง เวลา ระยะเวลา ตลอดจนจนถึงจิตวิทยาของผู้เข้าชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ในปัจจุบัน กิจกรรมจัดนิทรรศการส่วนใหญ่ ไม่ได้รับความสนใจและประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินกิจกรรมภายใน อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรให้ความสนใจและสนับสนุนการดำเนินงานของนิทรรศการในทุกประเภท ทั้งของราชการและเอกชนอย่างจริงจังและมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
2. เทคนิควิธีการจัดแสดง ควรให้สามารถถ่ายทอดความรู้ และความเข้าใจตลอดจน เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้เข้าชมทุกระดับอายุ
3. การจัดแสดง ควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นสื่อในการเร่งเร้าและกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความสนใจและเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น

คำนำ

เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชย์สมบัติครบรอบ 50 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ตลอดเวลาที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพระราชกรณียกิจที่ทรงคุณูปการ แก่พสกนิกรชาวไทยอย่างมาก แต่เนื่องจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องในพระราชกรณียกิจ ได้กระจัดกระจายอยู่ตามสถานที่ต่างๆ อีกทั้งยังขาดการดูแลรักษาที่ถูกต้อง จึงทำให้เอกสารจำนวนมากชำรุดเสียหาย ดังนั้นจึงควรมีสถานที่จัดเก็บที่ถูกต้องตามหลัก เพื่อให้เอกสารเหล่านั้นคงอยู่เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า และวิจัย ของผู้ที่สนใจทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่จัดแสดงให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจ และซาบซึ้งถึงความผูกพันที่สังคมไทยมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ทำวิทยานิพนธ์หวังว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและเป็นแนวเบื้องต้นแก่ผู้ที่สนใจศึกษาต่อไปในขั้นตอนที่ละเอียด และลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไป

นาย ชุมพร มุรพันธ์

16 มีนาคม 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้เลยหากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จาก
ทุกๆท่านดังนี้

ขอขอบพระคุณ -คุณป้าอำไพ อินฟ้าแสงผู้เปรียบเสมือนแม่

-คุณพ่อ คุณแม่และป้าเกี้ยว น้าเล็ก น้านี พี่บอย พี่นก น้องเบญญ ป้าใหญ่
และญาติๆทุกท่าน

-ท่านผู้อำนวยการสถาบันศิลปกรรม

-คุณอาลิขิต กาญจนภรณ์

-ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักราชเลขาธิการ

-คุณปรีชา และพี่ๆที่ห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการ

-คุณลุงมานอชญ์ กงกะนันท

-อาจารย์เกรียงไกร สัมปชชิต พี่กาง และพี่ติง

-อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้คอยให้กำลังใจและคำแนะนำ
นำที่ตีมาโดยตลอด

-อาจารย์ทุกๆท่านที่ให้ความเมตตาตลอดตั้งแต่เข้าศึกษาชั้นปีที่ 1

-พี่ๆทุกๆท่านที่ให้ความช่วยเหลือ

-พี่ชุติมา พี่โก้ น้องพิงค์ น้องโอหิม น้องตัน น้องตัก น้องออย น้องบ๊วย
น้องตัมและน้องแข็ง พี่น้องชาวรหัส09และ51ที่รัก

-วิว ปรีชญ์ ต่าย ใจ์ กอล์ฟ(สถ.) มาร์ค วัฒน และ เพื่อนชาว สน.ทุกคน

-สมาชิกบริษัท TRIO DESIGN (มีอยู่3คน)

-น้องทุกคนที่ให้ความร่วมมือเวลาทำกิจกรรม

-พี่ๆนักการทุกคน

-พี่หมู พี่บ๊วก พี่รอย พี่ลาน และลุงโกที่ทำอาหารอร่อยๆเสมอมา

-คนที่ไม่ได้เอยนาม ณ ที่นี้

-และคนที่ผมคิดถึงและยึดเป็นกำลังใจมาตลอด4ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.3 ขอบเขตของโครงการ

1.4 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

2.1 หอจดหมายเหตุ

2.2 การจัดนิทรรศการ

2.3 การจัดห้องประชุม สัมมนา

2.4 การจัดห้องสมุดเฉพาะ

บทที่ 3 การศึกษาข้อมูลของโครงการ

3.1 หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

3.2 เนื้อเรื่องในการจัดแสดง

3.2.1 เนื้อเรื่องในการจัดแสดงและพื้นที่ที่ใช้สอย

3.2.2 วิเคราะห์พื้นที่ในการจัดแสดง

บทที่ 4 การศึกษาผู้ใช้โครงการ

4.1 ผู้ให้บริการ

4.1.1 สายการบริหารและอัตรากำลัง

4.1.2 พฤติกรรมผู้ให้บริการ

4.1.3 อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมและพื้นที่ที่ต้องการ

4.2 ผู้รับบริการ

4.2.1 ประเภทของผู้รับบริการ

4.2.2 พฤติกรรมผู้รับบริการ

4.2.3 อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมและพื้นที่ที่ต้องการ

บทที่ 5 การศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน

5.1 ระบบแสงในการจัดนิทรรศการ

5.2 ระบบปรับอากาศ และควบคุมอุณหภูมิ

5.3 จิตวิทยาและการใช้สี

5.4 การใช้วัสดุประกอบในการตกแต่งภายใน

5.5 ระบบการรักษาความปลอดภัยและการป้องกัน

บทที่ 6 การวิเคราะห์ห้องประกอบในการออกแบบ

6.1 การวิเคราะห์สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโครงการ

6.2 การวิเคราะห์ส่วนต่างๆภายในอาคาร

6.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยงาน

6.4 การแบ่งกลุ่มความสัมพันธ์ของพื้นที่

6.5 แนวความคิดในการออกแบบ

บทที่ 7 สรุปผลงานการออกแบบ

7.1 ผลงานการออกแบบ

7.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บทที่ 1 บทนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

มหามงคสมัยแห่งการดำรงสิริราชสมบัติในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดิทรสยามินทร์ราช บรมนาถบพิตร ครบ 50 ปี ความภูมิใจและความศรัทธาของประชาชนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.2 วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในมหามงควโรกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก
2. เพื่อให้เป็นหอจดหมายเหตุแห่งชาติที่สมบูรณ์ที่สุด สำหรับรวบรวมและเก็บรักษาเอกสารที่สำคัญของชาติ เกี่ยวกับพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เอกสารสำคัญจากส่วนราชการองค์กรเอกชน รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ในรัชสมัยแห่งการครองราชย์ของพระองค์
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ในวิทยาการสาขาต่างๆที่เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ให้บริการข้อมูลแก่หน่วยราชการ องค์กรเอกชน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
4. เพื่อเผยแพร่ จัดแสดง ให้ประชาชนชาวไทยเกิดความซาบซึ้งในพระปรีชาสามารถ รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และมีความผูกพันในสถาบันพระมหากษัตริย์
5. เพื่อเผยแพร่ จัดแสดง ให้ชาวต่างประเทศได้เข้าใจถึงความผูกพันที่สังคมไทยมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ซาบซึ้งและเข้าใจในวิถีแห่งวัฒนธรรมประเพณีของไทย

1.3 ขอบเขตของโครงการ

อาคารส่วนที่ 1 เป็นส่วนเก็บเอกสารจดหมายเหตุ

- ชั้นที่ 1 ห้องรับและเก็บเอกสารชั่วคราว ห้องอบเอกสาร ห้องเครื่อง ห้องช่าง ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย
- ชั้นที่ 2 ศูนย์เก็บเอกสาร ศูนย์บริการอัด ล้าง ขยาย ภาพถ่าย ห้องบริการถ่ายเอกสาร
- ชั้นที่ 3 ห้องทรงงานและนิทรรศการส่วนพระองค์
- ชั้นที่ 4 ศูนย์เก็บไมโครฟิล์ม ห้องเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ห้องค้นคว้าด้วยระบบคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เก็บเอกสารจดหมายเหตุทุกประเภท ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชั้นที่ 9 ห้องจัดแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานจดหมายเหตุ และ ส่วนชมทิวทัศน์รอบบริเวณ หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารส่วนที่ 2 เป็นส่วนบริการ

- ชั้นที่ 1 ห้องพักจดหมายเหตุ ห้องเก็บบัตรอ้างอิง ห้องจัดเอกสาร ห้องซ่อมเอกสาร ห้องถ่ายเอกสาร ห้องเก็บหนังสือจำหน่าย
- ชั้นที่ 2 โถงประชาสัมพันธ์ ห้องบริการด้วยคอมพิวเตอร์และไมโครฟิล์ม ห้องบริการเอกสาร ห้องสมุด ห้องบริการโสตทัศนจดหมายเหตุ
- ชั้นที่ 3 ห้องประชุม สัมมนา ห้องฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์

อาคารส่วนที่ 3-4 เป็นส่วนที่จัดแสดง

- จัดแสดงนิทรรศการถาวรที่เกี่ยวข้องเนื่องในพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในรอบ 50 ปี
- นิทรรศการถาวรเฉลิมพระเกียรติฯจัดแสดงในหัวข้อ ดังนี้
 1. พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 2. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจอันก่อให้เกิดความมั่นคงแก่ชาติ
 3. พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
 4. พระราชกรณียกิจด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 5. พระราชกรณียกิจด้านการเกษตรและการพัฒนาชนบท
 6. พระราชกรณียกิจด้านสาธารณสุขและการกีฬา
 7. พระราชกรณียกิจด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมและการคมนาคม
 8. พระราชกรณียกิจด้านการสงเคราะห์ต่างๆ

ลานอเนกประสงค์ เป็นส่วนสำหรับกิจกรรมของผู้เข้าชมและใช้บริการ อาทิ ห้องอาหาร ห้องจัดนิทรรศการหมุนเวียน ห้องจำหน่ายของที่ระลึกและห้องจำหน่ายหนังสือ ฯลฯ

1.4 ขอบข่ายของวิทยานิพนธ์

1. ส่วนที่จัดแสดง
 - ส่วนจัดนิทรรศการ
 - ส่วนจัดนิทรรศการชั่วคราว
2. ส่วนที่ให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนที่ให้บริการจดหมายเหตุประเภทลายลักษณ์
- ส่วนที่ให้บริการโสตทัศนจดหมายเหตุ
- ส่วนห้องสมุดเฉพาะ
- ส่วนห้องประชุม สัมมนา
- ส่วนที่ให้บริการด้วยคอมพิวเตอร์

3. ส่วนสำนักงาน

- ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- ฝ่ายเอกสารจดหมายเหตุ
- ฝ่ายส่งเสริมกิจกรรมจดหมายเหตุ
- ฝ่ายอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่2 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

2.1 หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เป็นหน่วยงานให้บริการ “เอกสารจดหมายเหตุ” เพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัย แก่เจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการ และนักเรียน นักศึกษา นิสิต ตลอดจนประชาชนทั่วไป

เอกสารจดหมายเหตุที่มีให้บริการในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ หมายถึง เอกสารสิ่งกระแสด การปฏิบัติงานที่ส่วนราชการ สถาบัน องค์กร เอกชน ส่วนบุคคล ผลิตภัณฑ์ หรือรับไว้เพื่อเป็นหลักฐานการดำเนินงาน และผ่านการประเมินคุณค่าแล้วว่าเป็นเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติ ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ถือว่าเป็นเอกสารจดหมายเหตุเป็นข้อมูลขั้นต้นที่สำคัญและเชื่อถือได้มากที่สุด

เอกสารจดหมายเหตุ แบ่งออกได้ 2 ประเภทคือ เอกสารจดหมายเหตุลายลักษณ์ ได้แก่ ใบบอก หนังสือโต้ตอบ บันทึกรับเรื่อง คำสั่ง ประกาศ พระราชบัญญัติ สถิติรายงานการประชุม สิ่งพิมพ์รัฐบาล และเอกสารโสตทัศนจดหมายเหตุ ได้แก่ ภาพถ่าย ฟิล์ม สไลด์ แถบบันทึกเสียง แถบวิดีโอ เทปทัศน์ ภาพยนตร์ แผนที่ แผนผัง แบบแปลน โปสเตอร์ เป็นต้น

ประวัติ

หอจดหมายเหตุแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญ และจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เก็บรักษาเอกสารประวัติศาสตร์ของชาตินั้นๆไว้ สำหรับประเทศไทย ปรากฏหลักฐานว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานุภาพ พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย ผู้ทรงสนพระทัยการศึกษา ค้นคว้าวิจัย ได้ทรงเห็นความสำคัญของการจัดตั้งหอจดหมายเหตุขึ้นในประเทศไทย โดยได้ปรารภกับหม่อมเจ้าพูนพิศมัย พระธิดาว่าทรงมีพระราชประสงค์ให้ตั้งหอจดหมายเหตุขึ้น เพื่อเก็บรักษาเอกสารที่มีอายุเกิน 25 ปี ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้า ต่อมาใน พ.ศ. 2459 จึงได้มีการจัดตั้งแผนกจดหมายเหตุขึ้นใน หอพระสมุดวชิรญาณ โดยจัดแบ่งหนังสือจดหมายเหตุก่อนวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2459 เป็นจดหมายเหตุอดีต และหลังวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2459 เป็นจดหมายเหตุปัจจุบัน

ใน พ.ศ. 2459 หอจดหมายเหตุแห่งชาติจึงได้จัดตั้งขึ้น ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการตามกรมศิลปากร ให้มีฐานะเป็นกอง ในสังกัดกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ มีที่ทำการแห่งแรก ตั้งอยู่ ณ ตึกถาวรวัตถุ ถนนหน้าพระธาตุ เนื่องจากอาคารเดิมเป็นอาคารเก่าไม่เหมาะแก่การจัดเก็บ และอนุรักษ์เอกสารจดหมายเหตุ ใน พ.ศ. 2519 หอจดหมายเหตุแห่งชาติจึงได้ย้ายมายังอาคารหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ซึ่งเป็นอาคารที่ทำการปัจจุบันในบริเวณหอสมุดแห่งชาติ ถนนสามเสน เป็นอาคาร 5 ชั้น ที่ออกแบบตามมาตรฐานจดหมายเหตุ มีเนื้อที่จัดเก็บเอกสารสภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารแข็งแรงรองรับน้ำหนักเอกสารได้ดี วางระบบควบคุมอุณหภูมิความชื้น และแสงสว่างที่เหมาะสมกับการเก็บรักษาเอกสารจดหมายเหตุ เป็นต้น

ในระยะเริ่มแรก หอจดหมายเหตุแห่งชาติแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายเอกสารสำคัญ และฝ่ายบันทึกเหตุการณ์ และได้ขยายหน่วยงานเพิ่มขึ้นตามลำดับดังนี้

ใน พ.ศ. 2530 หอภาพยนตร์แห่งชาติได้ย้ายจากกองพิพิธภัณฑ์แห่งชาติมาสังกัดหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

ใน พ.ศ. 2531 ได้จัดตั้งหอจดหมายเหตุนายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ขึ้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ใน พ.ศ. 2536 หอจดหมายเหตุแห่งชาติได้เริ่มขยายงานออกสู่ส่วนภูมิภาค 12 เขตการศึกษา โดยดำเนินโครงการจัดตั้งหอจดหมายเหตุแห่งชาติส่วนภูมิภาค 4 แห่ง คือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ตรัง สงขลา และยะลา

ใน พ.ศ. 2537 ได้ดำเนินโครงการจัดตั้งหอจดหมายเหตุแห่งชาติส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง คือ ที่จังหวัดอุบลราชธานี และพะเยา

ใน พ.ศ. 2539 ได้จัดตั้งหอจดหมายเหตุส่วนภูมิภาคอีก 1 แห่ง ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และเนื่องในปีกาญจนาภิเษก หอจดหมายเหตุแห่งชาติได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ดำเนินโครงการจัดตั้งหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

การบริหารงานของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจหลักในการรวบรวม รับมอบ จัดเก็บ อนุรักษ์ให้บริการเอกสารจดหมายเหตุ การบันทึกเป็นเหตุการณ์ การดำเนินงานหอภาพยนตร์แห่งชาติ การดำเนินงานหอจดหมายเหตุส่วนภูมิภาค การส่งเสริม เผยแพร่ และสนับสนุนงานจดหมายเหตุ หอจดหมายเหตุแห่งชาติแบ่งสายการบริหารงานออกเป็น 6 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป รับผิดชอบงานสารบรรณ บริหารบุคคล การเงิน พัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะ
2. ฝ่ายบริหารเอกสาร รับผิดชอบการพิจารณาทำลายเอกสารของส่วนราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 จัดทำตารางกำหนดอายุเอกสาร รับมอบเอกสาร รับฝากเก็บเอกสาร ประเมินคุณค่าเอกสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ฝ่ายเอกสารสำคัญ รับผิดชอบการจัดหมวดหมู่ จัดทำเครื่องมือช่วยค้นเอกสาร จัดหมายเหตุ และเอกสารโสตทัศนจดหมายเหตุ จัดทำไมโครฟิล์ม อนุรักษ์ซ่อมแซมเอกสารจดหมายเหตุ ให้บริการค้นคว้าวิจัย เอกสารจดหมายเหตุ ฝึกอบรม บรรยาย นำชมหอจดหมายเหตุ แห่งชาติ จัดนิทรรศการ พิมพ์เอกสาร จดหมายออกเผยแพร่ และประสานความร่วมมือกับองค์การจดหมายเหตุระหว่างประเทศ
4. ฝ่ายบันทึกเหตุการณ์ รับผิดชอบการบันทึกเหตุการณ์ แสวงหา รวบรวม สอบค้นเอกสาร และเรียบเรียงต้นฉบับเป็นจดหมายเหตุเหตุการณ์ สำคัญของชาติ เนื่องในพิธี รัฐพิธี พระราชพิธี รวมทั้งเหตุการณ์ที่ สำคัญต่างๆ
5. หอภาพยนตร์แห่งชาติ รับผิดชอบการดำเนินการรวบรวม แสวงหา อนุรักษ์ และ ให้บริการภาพยนตร์ไทย เอกสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทย บรรยาย สัมมนา จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์และ ประสานความร่วมมือด้านภาพยนตร์ทั้งในประเทศและระหว่าง ประเทศ
6. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
เฉลิมพระเกียรติพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
อดุลยเดชมหาราช รับผิดชอบการดำเนินการรวบรวม แสวงหา อนุรักษ์ และให้ บริการเอกสารที่เกี่ยวข้องเนื่องในพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระ บรมวงศ์ ตลอดจนเอกสารสำคัญของชาติและการบันทึกเหตุ การณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในรัชสมัยแห่งการครองราชย์ของพระองค์

การบริหารงานในส่วนภูมิภาค

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค 9 แห่ง คือ

1. หอจดหมายเหตุนายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เชียงใหม่
3. หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตรัง
4. หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ยะลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่เท่านั้น ไม่สามารถนำ ไปทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สงขลา
6. หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร พะเยา
7. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร อุบลราชธานี
8. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี
9. สำนักงานชั่วคราว หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดจันทบุรี

เอกสารในอารักขาของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

หอจดหมายเหตุแห่งชาติรับมอบเอกสารราชการที่สิ้นกระแสการปฏิบัติงาน เอกสารราชการที่มีอายุเกิน 25 ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติมีนักจดหมายเหตุและเจ้าหน้าที่จดหมายเหตุเป็นผู้ดำเนินงานตามหลักวิชา เอกสารที่รับมอบจะได้รับการประเมินคุณค่าเอกสาร จากนั้นจะได้รับการดูแลรักษาและเก็บรักษาและอนุรักษ์ตามหลักวิชาการอนุรักษ์เอกสารจดหมายเหตุอย่างดี

นักจดหมายเหตุจะดำเนินการจัดเอกสาร และทำเครื่องมือช่วยค้นคว้าชนิดต่างๆ เพื่อควบคุมเอกสารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ค้นคว้า เอกสารจดหมายเหตุที่จัดเรียบร้อยแล้วจะบรรจุไว้ในแฟ้ม และกล่องเอกสารที่มีขนาดและแบบตามมาตรฐานจดหมายเหตุประเภทต่างๆ

เอกสารจดหมายเหตุที่เก็บรักษาไว้ในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เป็นเอกสารตั้งแต่สมัยปลายรัชกาลที่ 4 จนกระทั่งถึงเอกสารสมัยปัจจุบัน เอกสารที่มีความสำคัญมาก คือ เอกสารของกรมราชเลขาธิการ ซึ่งเป็นเอกสารราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5-7

นอกจากนี้ หอจดหมายเหตุแห่งชาติยังเก็บรักษาเอกสารส่วนบุคคล ซึ่งเป็นเอกสารของรัฐบุรุษ นักปกครอง นักการเมือง และบุคคลสำคัญของประเทศในสาขาต่างๆ เอกสารเหล่านี้เจ้าของเอกสาร หรือทายาทมอบให้เป็นสมบัติของชาติ เพื่อให้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเอกสารชุดสำคัญ คือ เอกสารส่วนพระองค์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าฯ กรมพระยาเดชาดิศรราชานุภาพ

หอจดหมายเหตุแห่งชาติยังได้พิจารณาคัดเลือก และรวบรวมหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญของชาติ มาเก็บรักษาไว้ เช่น หลักฐานจากหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือ ประกาศ ใบปลิว ภาพถ่าย แถบบันทึกเสียง และบันทึกความทรงจำของผู้ที่มีบทบาทในเหตุการณ์สำคัญเพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง ควบคุมเป็นเอกสารข้าราชการ

นอกจากนี้ หอจดหมายเหตุแห่งชาติยังจัดหาและรวบรวมเอกสารไทยที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งปรากฏต้นฉบับในหอจดหมายเหตุหรือสถาบันต่างประเทศ โดยการทำสำเนานำมาเก็บรักษาไว้ และให้บริการแก่ผู้ค้นคว้าด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**รายการเอกสารจดหมายเหตุที่มีให้บริการ
ในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ**

1. เอกสารราชการ	253,089 แฟ้ม
2. เอกสารส่วนบุคคล	10,728 แฟ้ม
3. เอกสารเย็บเล่ม	984 เล่ม
4. เอกสารประวัติศาสตร์ร่วมสมัย	193,520 เรื่อง
5. ไมโครฟิล์ม	13,210 ม้วน
6. ภาพ	313,035 ภาพ
7. ฟิล์ม สไลด์	926,685 ภาพ
8. แถบบันทึกเสียง	13,000 ชั่วโมง
9. แถบวิดีโอ	3,350 ชั่วโมง
10. แผนที่ แผนที่ แบบแปลน	21,538 แผ่น
11. โปสเตอร์	39,133 แผ่น
12. หนังสือทั่วไป หนังสือพิมพ์ วารสารข่าว	13,435 เล่ม
13. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	1,572 เล่ม
14. หนังสือหายาก	656 เล่ม
15. ภาพยนตร์เรื่อง	450 เรื่อง
	14,400 ม้วน
16. ภาพยนตร์ข่าว	5,000 เรื่อง
17. ภาพยนตร์สารคดี	2,400 เรื่อง
18. แถบวิดีโอภาพยนตร์	454 เรื่อง
19. โปสเตอร์ภาพยนตร์	2,157 เรื่อง
	10,785 แผ่น
20. โปสเตอร์ภาพยนตร์	257 เรื่อง
	2,290 แผ่น

การให้บริการของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

1. การค้นคว้าวิจัยเอกสารจดหมายเหตุ

(1) บริการค้นคว้าวิจัยในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ มีห้องบริการค้นคว้าวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ห้อง คือ ห้องบริการ"กรมหลวงพิชิตปรีชากร"ให้บริการค้นคว้าวิจัยเอกสารจดหมายเหตุลายลักษณ์ ได้แก่ เอกสารโต้ตอบทางราชการ เอกสารส่วนบุคคล สิ่งพิมพ์รัฐ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การเข้าถึงเพื่อการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจะขึ้นอยู่กับที่นักค้นคว้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บาล เอกสารประวัติศาสตร์ร่วมสมัย หนังสืออ้างอิง เป็นต้น ห้องบริการ “บุรฉัตร” ให้บริการค้นคว้าวิจัยเอกสารโสตทัศนจดหมายเหตุ ได้แก่ ภาพถ่ายสไลด์ แถบบันทึกเสียง แถบวีดิทัศน์ แผนที่ โปสเตอร์ เป็นต้น

การให้บริการ เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 08.30 น. ถึง 16.00 น. ทุกวันเว้นวันอาทิตย์ วันหยุดราชการอื่นๆและวันที่ 15-30 ธันวาคม ซึ่งเป็นระยะเวลาตรวจสอบเอกสารประจำปี

(2) บริการค้นคว้าวิจัยในหอภาพยนตร์แห่งชาติ ให้บริการค้นคว้าวิจัยภาพยนตร์ไทย ภาพยนตร์ข่าวสารสารคดี และเอกสารที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ไทย เป็นต้น

การให้บริการ เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึง 12.00 น. และ 13.00 น. ถึง 16.00 น. เว้นวันเสาร์ วันอาทิตย์ วันหยุดราชการอื่นๆและวันที่ 15-30 ธันวาคม ซึ่งเป็นระยะเวลาตรวจสอบเอกสารประจำปี

การขออนุญาตเข้าศึกษาค้นคว้าวิจัยในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

ผู้ค้นคว้าต้องกรอกข้อความลงในแบบฟอร์มขออนุญาตเข้าทำการค้นคว้า และต้องทำบัตรประจำตัวผู้ค้นคว้า ใ้รูปถ่าย 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป พร้อมแสดงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรข้าราชการ หรือบัตรอื่นใดที่ทางราชการออกให้

กรณีผู้ขอใช้บริการชาวต่างประเทศ จะต้องติดต่อสภาวิจัยแห่งชาติ และได้รับหนังสืออนุญาตจากอธิบดีกรมศิลปากรแล้ว จึงจะเข้าค้นคว้าได้

1. บริการทำสำเนาเอกสาร สำเนาภาพ สำเนาไมโครฟิล์ม สำเนาแถบวีดิทัศน์ ภาพยนตร์ ตามราคาที่กำหนด
2. บริการฝากเก็บเอกสารแก่หน่วยราชการ
3. บริการนำชมหอจดหมายเหตุแห่งชาติ
4. บริการฝึกอบรม บรรยาย
5. บริการอบเอกสาร ด้วยเครื่องอบเอกสารตามราคาที่กำหนด

2.2 การจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ (Museum Exhibition)

หน้าที่ประการสำคัญที่สุดของภัณฑารักษ์แต่ละพิพิธภัณฑสถาน คือ การให้ความรู้แก่ประชาชนในรูปของการดูวัตถุต่างๆ แทนการฟังหรือการศึกษาข้อความในเอกสารต่างๆ ซึ่งยาวมากเกินไปกว่าจะอ่านได้หมด เพราะฉะนั้น การจัดนิทรรศการจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่พิพิธภัณฑสถานแต่ละแห่งจะขาดเสียมิได้

ในสมัยแรกเริ่มที่จัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑ์ แต่ละแห่งไม่ได้วางหลักเกณฑ์ในการจัดแต่อย่างใด มีวัตถุเก็บรักษาไว้เท่าไรก็นำออกจัดแสดงให้ประชาชนชมเท่านั้น ครั้นต่อมาภายหลังจึงวางหลักการต่างๆ ขึ้นว่าของพวกเดียวกันก็จัดแสดงไว้ด้วยกัน (object) เช่น กรณีที่วัตถุเป็นหินก็จัดแสดงไว้ในกลุ่มหิน ไม่ว่าหินนั้นจะเกี่ยวกับเรื่องอะไรก็ตาม หรือถ้าเป็นเรื่องเดียวกันไม่ว่าจะต่างยุคต่างสมัยอย่างไรก็รวมกันไว้เป็นเรื่อง (subject) เช่น พระพิมพ์ เครื่องจักสาน ฯลฯ เป็นต้น โดยมีบัตรประจำวัตถุบอกเรื่องราวความเป็นมาของวัตถุนั้นไว้ด้วย การทำตู้ ชั้น แท่นฐาน ก็ไม่คำนึงอะไรมากนัก เพียงแต่ป้องกันไม่ให้วัตถุสูญหายหรือถูกทำลายก็เพียงพอแล้ว

ปัจจุบัน นิทรรศการต่างๆ ได้มีการพัฒนาเจริญรุดหน้ามากขึ้น มีการใช้ แสง สี เข้ามาประกอบวัตถุ ทำให้นิทรรศการกลายเป็นสื่อการประชาสัมพันธ์ชนิดหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง มีการสรุปเรื่องราวเป็นฉากเป็นตอน และใช้วิทยาการสมัยใหม่เข้าไปประกอบด้วย ทำให้ห้องแสดงของพิพิธภัณฑสถานต่างๆ ในประเทศที่กิจการพิพิธภัณฑ์ฯ เจริญก้าวหน้า มีชีวิตชีวาสวยงามสร้างความสนใจ และอำนวยความสะดวกแก่การศึกษาของประชาชนมากขึ้น การบริการทางการศึกษาของประชาชนในรูปของการจัดแสดง จึงมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันมากขึ้น รวมถึงการศึกษาในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่างๆ ด้วย จนนิทรรศการกลายเป็นสื่อการเผยแพร่เรื่องราวของการสื่อสารที่สำคัญในปัจจุบัน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งใดจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับมาตรฐานของการจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการจึงเป็นกระบวนการสื่อสารที่สำคัญยิ่ง

หลักสำคัญที่ทำให้การติดต่อสื่อสารได้ผลสำเร็จ

การติดต่อสื่อสารจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ จะต้องด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความชัดเจนของการติดต่อสื่อสาร (fidelity of communication) การติดต่อสื่อสารจะต้องชัดเจน แจ่มกระจ่าง ผู้ส่งต้องมีประสบการณ์ใการติดต่อ เช่น มีทักษะในการพูด การเขียน อันเป็นพื้นฐานของความคิด การมีเหตุผล นอกจากนั้นจะต้องมีศิลปะที่มองเห็นได้ (visual art) โดยใช้ภาพและลักษณะที่ดีอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.ทัศนคติที่ดี (attitude) ทัศนคติมีทั้งดีกับไม่ดี ผู้ส่งจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับ และพยายามเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับให้เป็นไปในทางที่ดีด้วย

3.ปรับระดับความรู้ให้เท่าเทียมกัน (knowledge level) ผู้ส่งจะต้องปรับระดับความรู้ให้เท่าเทียมกับระดับของผู้รับการสื่อสารจึงบรรลุเป้าหมาย เพราะหากผู้ส่งถือว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ โดยไม่คำนึงถึงระดับความรู้ของผู้รับแล้ว จะทำให้เกิดการไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน

4.ศึกษาให้ทราบถึงระบบทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้รับ (social culture system) ผู้ส่งจะต้องศึกษาถึงระบบสังคมและวัฒนธรรม จารีตประเพณีของผู้รับให้ถ่องแท้เสียก่อน และคล้อยตามระบบนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

พึงจำเอาไว้ว่าการติดต่อสื่อสารจะบรรลุเป้าหมายเพียงไรนั้น ผู้ส่งต้องใช้ถ้อยคำหรือเรื่องราวต่างๆ ด้วยภาษาที่แหลมคม เพราะหากเป็นเรื่องยากด้วยศัพท์ต่างๆ ที่ใช้เฉพาะวงวิชาการแล้ว จะไม่ทำให้ผู้รับมีโอกาสซาบซึ้งและเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ การเขียนเรื่องราวข่าวสารควรอาศัยหลักต่างๆ ต่อไปนี้ประกอบ เช่น ภาษายาวเดียวกัน มีเนื้อหาสาระของข่าวสารที่แสดงออกไป และเนื้อหาของข่าวสารนั้นต้องเรียบเรียงให้น่าอ่านยิ่งขึ้น

ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร

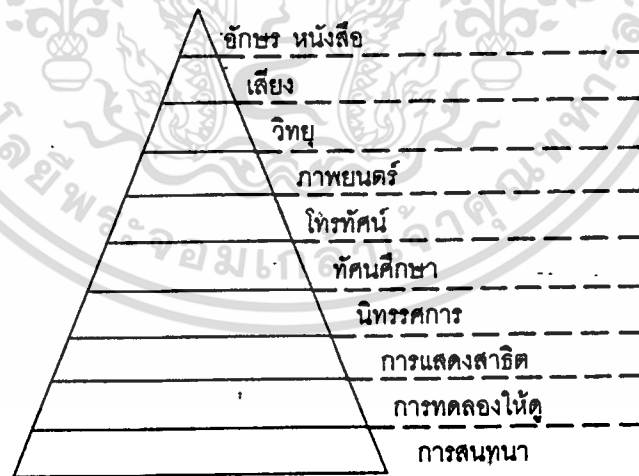
ปัจจุบันมีการสื่อสารแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

ผู้ฟังไม่มีส่วนร่วม

ดิ่งน้อย

ดิ่งมาก

ผู้ฟังมีส่วนร่วม

นามธรรม

รูปธรรม

นิทรรศการเป็นสื่อแห่งการประชาสัมพันธ์

นิทรรศการในพิพิธภัณฑ์สถานเป็นสื่อการประชาสัมพันธ์ชนิดหนึ่ง ที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารและเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์สถานให้ประชาชนทราบ เป็นสื่อที่ประชาชนผู้เข้าชมได้เห็นด้วยตาและสามารถร่วมพิจารณาด้วย เพราะนิทรรศการมีอยู่ให้ชมเป็นเวลานานพอสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去เผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควร ทำให้มีโอกาสดูพิจารณาได้อย่างถูกต้อง ผู้รับมีโอกาสทราบเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของผู้ส่งได้เป็นอย่างดี เป็นช่องทางการสื่อสารที่บรรลุเป้าหมายดีกว่าประเภทอื่นหลายอย่าง แต่มีขอบเขตจำนวนผู้รับจำกัด การจัดนิทรรศการ จึงเป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อกิจการพิพิธภัณฑ์สถานในปัจจุบันมาก

พิพิธภัณฑ์สถานหลายแห่งในปัจจุบัน ได้จำแนกการจัดนิทรรศการออกตามกลุ่มประชาชนกลุ่มใหญ่ๆ 3 กลุ่ม โดยอาศัยความรู้และระดับปัญญาของผู้ชม คือ

กลุ่มที่ 1 สำหรับเด็กอายุประมาณ 12 ปีเป็นอย่างมาก เน้นให้เห็นลักษณะห้องแสดงตามความนึกคิดของเด็ก โลกของความตื่นเต้นมหัศจรรย์ โดยคำนึงถึงจิตวิทยาทางการศึกษาของเด็กเป็นหลักสำคัญ

กลุ่มที่ 2 สำหรับผู้ชมหนุ่มสาว ซึ่งไม่มีความรู้เป็นพิเศษที่เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ต้องใช้อุปกรณ์ประกอบเรื่องการจัดแสดงต้องเชื่อมโยงข้อเท็จจริง เพื่อโน้มน้าวให้เขาเห็นคุณค่า ต้องใช้สีเพื่อดึงดูดความสนใจและวิธีการจัดเป็นแบบศิลปะ และบางครั้งต้องใช้เสียงช่วย คำบรรยายบนแผ่นป้ายต้องมีข้อความที่น่าสนใจ วัตถุต้องถูกต้องตามความเป็นจริงและสัมพันธ์กับตู้ครุภัณฑ์ต่างๆ

กลุ่มที่ 3 สำหรับผู้เข้าชมที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งมีความรู้เฉพาะวิชาเป็นพิเศษ ผู้ชมประเภทนี้ไม่ต้องการการจัดแสดงแบบศิลปะ เพราะต้องการดูวัตถุและเรื่องราวมากกว่าผลการตีความและคำบรรยายในห้องแสดง และพร้อมที่จะทักท้วงโน้มน้าวเจ้าหน้าที่ให้คล้อยตามความคิดเห็นของเขา การจัดควรเน้นหนักในเรื่องระเบียบและการเปรียบเทียบวัตถุเป็นหลักสำคัญ

ชนิดของการจัดนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์สถานมีแบบอย่างที่เป็นหลักการสำคัญอยู่ 3 ประเภทคือ ประเภทที่ 1 การจัดนิทรรศการประจำ (Permanent Exhibition) เป็นการจัดนิทรรศการในห้องใดห้องหนึ่งของพิพิธภัณฑ์สถานอย่างถาวร ไม่มีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องมีการพิจารณากันอย่างรอบคอบว่าจะจัดเรื่องอะไร ด้วยวัตถุประสงค์เช่นใด เป็นงานของภาควิชาไหน ควรลำดับเรื่องราวให้ต่อเนื่องกันอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้างที่ยังคลุมเครือจะต้องทิ้งไว้เป็นปัญหา

ประเภทที่ 2 การจัดนิทรรศการเพื่อการศึกษาค้นคว้า (Education Exhibition) เป็นนิทรรศการที่ถาวรเช่นเดียวกับประเภทที่ 1 แต่จุดมุ่งหมายของห้องแสดงประเภทนี้ เน้นในเรื่องวัตถุและการศึกษาค้นคว้ามากกว่าในด้านความงามและความเพลิดเพลิน เพราะฉะนั้น ความจำเป็นเกี่ยวกับการใช้สีส่นและห้องประกอบของวัตถุในห้องแสดง ย่อมลดความสำคัญลงไป วัตถุที่จัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงมีคุณค่าน้อยกว่า ทั้งเรื่องราวต่างๆก็ไม่ต้องตีความและย่อเนื้อหาสาระให้แจ่มชัดเหมือนประเภทแรก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ค้นคว้าได้ใช้วิจารณญาณของตนเอง

ลักษณะโดยทั่วไปของนิทรรศการประเภทนี้ เน้นหนักในเรื่องระเบียบและประวัติความเป็นมาของวัตถุ จำนวนวัตถุและประเภทของวัตถุ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการเก็บของคลัง เว้นเสียแต่ว่าเปิดให้นักเรียนนักศึกษาและประชาชนเข้าชมและศึกษาหาความรู้ได้

ประเภทที่3การจัดนิทรรศการชั่วคราวหรือนิทรรศการพิเศษ (Temporary Exhibition)

นิทรรศการประเภทสุดท้ายนี้ เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทต่อพิพิธภัณฑ์สถานมากที่สุด เพราะปัจจุบันประชาชนมีเรื่องที่ต้องศึกษาหาความรู้และความเพลิดเพลินจากสื่อมวลชนต่างๆมากมาย ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และสื่อมวลชนเหล่านั้นต่างก็มีเทคนิคในการเสนอเรื่องราวข่าวสารที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง พิพิธภัณฑ์สถานจำเป็นจะต้องมีการเคลื่อนไหว จัดกิจกรรมต่างๆสร้างความสนใจและอำนวยความสะดวกในการศึกษาและเพิ่มพูนความรู้ของประชาชนด้วย บทบาทของการจัดนิทรรศการพิเศษจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเรื่องราวข่าวสารต่างๆของพิพิธภัณฑ์สถานหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ความน่าเบื่อหน่ายจะเกิดขึ้น และนำความหายนะมาสู่พิพิธภัณฑ์สถานในที่สุด

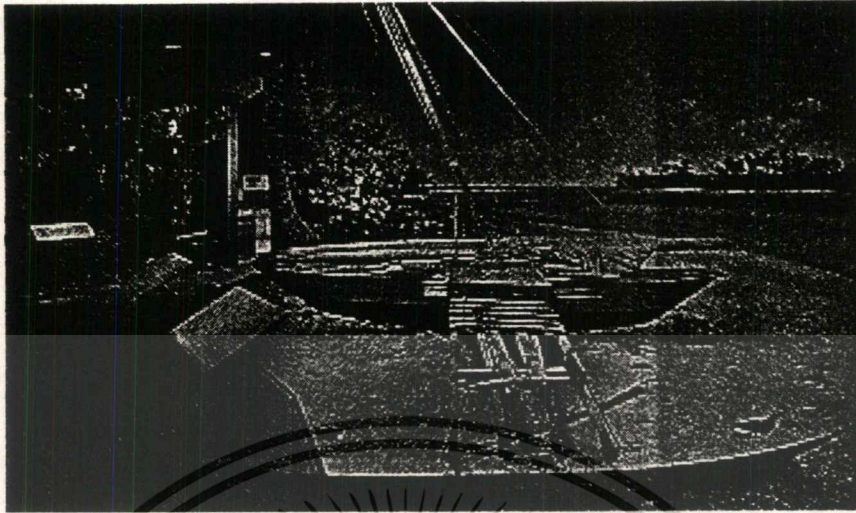
เทคนิคการจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์สถาน (Technical Presentation)

การจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์สถานต่างๆมีหลายแบบหลายชนิด ซึ่งพิพิธภัณฑ์สถานหลายแห่งได้พัฒนาเทคนิคเฉพาะขึ้นตามความเหมาะสมของพิพิธภัณฑ์สถานนั้นๆ มีการปฏิรูปทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและการเน้นความสำคัญของวัตถุที่จัดแสดง โดยการใช้แสง สี และเสียงเข้ามาประกอบด้วย มีการประยุกต์สื่อประเภทโสตทัศนศึกษาเข้ามาประกอบด้วย ทำให้ผู้เข้าชมมีความจำได้นาน เป็นผลให้ห้องแสดงและการจัดนิทรรศการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายมากขึ้น

ระบบการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานต่างๆอาจจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

1. การจัดแสดงวัตถุตามธรรมชาติ (Natural Presentation) วิธีการดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่นิยมกันในพิพิธภัณฑ์ประวัติธรรมชาติและวิทยา ทั้งนี้เพราะตามธรรมชาติพิพิธภัณฑ์สถานชนิดนี้ แสดงให้เห็นความงามและความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ บางครั้งทำเป็นห้องไดโอรามาเหมือนกับธรรมชาติที่แท้จริง บางแห่งอัดเสียงและกลิ่นของป่าไม้ประกอบ ทำให้ห้องแสดงมีชีวิตชีวามากขึ้น บางแห่งมีการปรับอุณหภูมิแวดล้อมประกอบด้วย

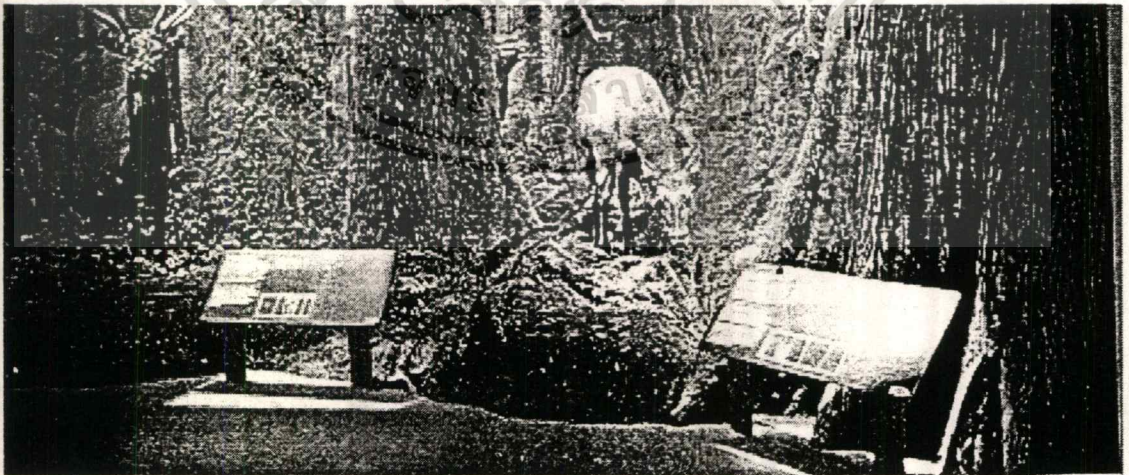
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพไดโอรามาแสดงแบบธรรมชาติ Travelling The Pacific พิพิธภัณฑ์
Chicago's Field

2. การจัดตั้งตามอิริยาบถของสัตว์ (Habitat Group) ลักษณะทั่วไปก็แบบเดียวกับการจัดแสดงตามธรรมชาติ แต่แทนที่จะแสดงวัตถุโดดเดี่ยว ก็รวมกันเป็นหมู่ เป็นฝูง เป็นโขลง เช่น ฝูงนกเกาะอยู่ที่คาคบไม้ ในรัง หรือ กำลังหากินตามท้องนา การจัดแสดงแบบนี้จะต้องระมัดระวังเกี่ยวกับอิริยาบถของสัตว์และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พิพิธภัณฑ์สถานบางแห่งได้จัดอิริยาบถของสัตว์ในลีลาแตกต่างกัน เช่น แม่นกกำลังป้อนเหยื่อลูก บางคู่กำลังพลอดรัก บางตัวกำลังโฉบบิน เป้าหมายสำคัญของการจัดแบบนี้เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นชีวิตจริงๆ ของสัตว์แต่ละชนิด

เป้าหมายสำคัญของการจัดแบบนี้เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นชีวิตจริงๆ ของสัตว์แต่ละชนิด

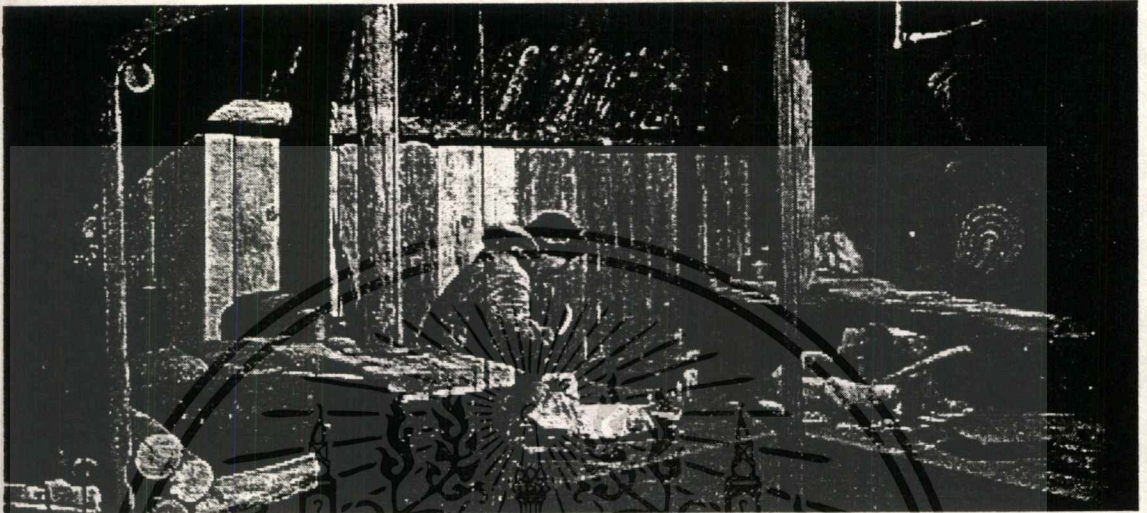

ภาพการแสดงตามอิริยาบถของสัตว์ The British Columbia Provincial Museum Canada

3. การจัดแสดงตามสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา (Ecological Presentation) เป็นการแสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมของวัตถุเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา มีทะเล ป่าเขา เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการรักษาเท่านั้น เมื่อนักวิทยาศาสตร์เห็นใบไม้หรือพืชพรรณที่หายาก ไม่สามารถดูได้ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

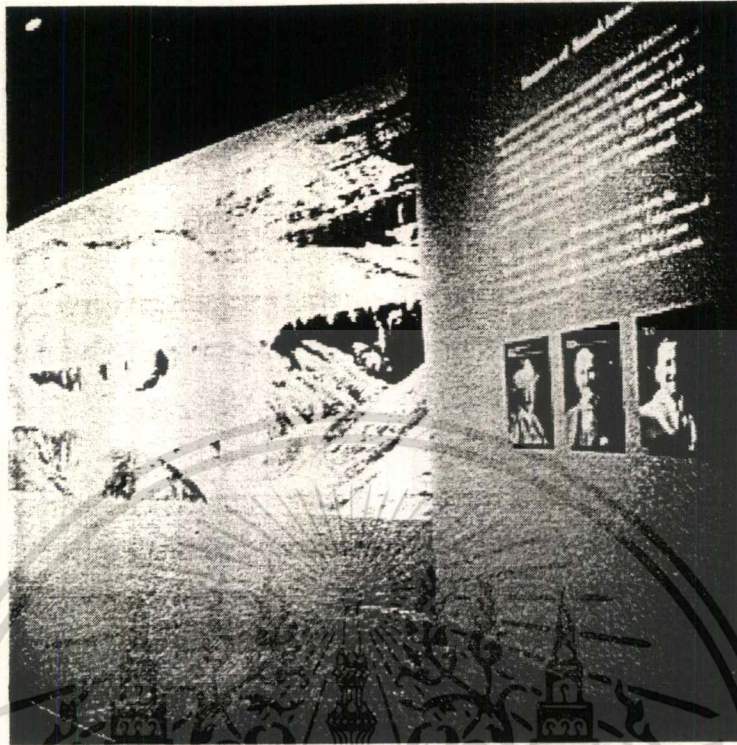
ลำเนาไพรอันไร้ความสนใจของผู้ชม เป็นต้นว่า การแสดงเกี่ยวกับชีวิตของชาวอเมริกัน-อินเดียน ที่อาศัยอยู่ตามทะเลทราย ชีวิตของชาวประมงในท้องทะเล ทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกเข้าใจเรื่องราวและสภาพแวดล้อมของกลุ่มชนต่างๆ ได้มากกว่าการนำวัตถุโดดเดี่ยวมาจัดแสดงในตู้

ภาพการแสดงตามสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา Marine People Chicago's Field Museum

4. การจัดแสดงตามความเป็นจริง (Realistic Presentation) การแสดงดังกล่าวได้แก่ การเคลื่อนย้ายวัตถุจริงๆ มาแสดงในพิพิธภัณฑ์สถาน เช่น การย้ายหลุมขุดค้นทางโบราณคดีมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ซึ่งแทนที่จะแยกวัตถุหรือชั้นดินต่างๆ ออกจากกันก็เคลื่อนย้ายวัตถุตามสภาพเดิมมารวมจัดไว้ตามสภาพเดิม การแสดงทับหลังซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโบราณสถาน จะจำลองส่วนของโบราณสถานจริงๆ แล้วจัดแสดงขึ้นในห้องแสดงหรือการนำสัตรีสต์ฟิมาจัดแสดงในตู้ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดแสดงตามความเป็นจริง เรื่อง Treasures of Tutankhamun ของ Metropolitan Museum of art New York

เทคนิคการพิพิธภัณฑ์

ความหมายของเทคนิคการพิพิธภัณฑ์

เทคนิคการพิพิธภัณฑ์หมายถึง วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดวัตถุในห้องแสดง การออกแบบอาคาร การออกแบบห้องแสดง การออกแบบครุภัณฑ์ ตลอดจนงานการก่อสร้างและติดตั้งวัตถุกับอุปกรณ์การจัดแสดงประเภทต่างๆ

ในสมัยที่เริ่มจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานใหม่ๆ ความรู้ด้านเทคนิคยังไม่ค่อยจะมีความจำเป็นมากนัก เพราะกิจการพิพิธภัณฑ์สถานในสมัยนั้นอยู่ในมือขุนนาง พ่อค้า เพียงไม่กี่คน เมื่อได้รับวัตถุมาก็เก็บรักษาไว้ในพระราชวังหรืออาคารส่วนใดส่วนหนึ่ง ตนเองและครอบครัวผู้ใกล้ชิดเพียง 2-3 คนเท่านั้น เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากการรวบรวมวัตถุต่างๆ แต่ครั้นนานวันเข้าประชาชนได้เข้ามามีส่วนเป็นเจ้าของและร่วมมีบทบาทต่อกิจการพิพิธภัณฑ์มากขึ้น การปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สถานจึงค่อยเจริญขึ้นตามลำดับ เทคนิคใหม่ๆ ที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการออกแบบและจัดแสดงได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการพิพิธภัณฑ์มากขึ้นด้วย จนปัจจุบันนี้เทคนิคเกี่ยวกับกิจการพิพิธภัณฑ์สถานมีมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับของนักการพิพิธภัณฑ์ทั่วโลกว่า เป็นวิทยาการส่วนสำคัญที่จะสร้างสถาบันพิพิธภัณฑ์ฯ ให้มีเสน่ห์เป็นที่สนใจของประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิพิธภัณฑ์ในปัจจุบัน ต้องอาศัยผู้ชำนาญการหลายๆฝ่ายเข้ามา
ร่วมรับผิดชอบ เช่น สถาปนิกซึ่งเป็นผู้ออกแบบอาคารและปรับปรุงสถานที่ วิศวกรทำหน้าที่ด้านการ
คำนวณโครงสร้าง มัณฑนากรเป็นผู้ออกแบบห้องแสดงและจัดนิทรรศการร่วมกับภัณฑารักษ์ นัก
วิทยาศาสตร์ ช่างเทคนิค ปฏิบัติการ ช่างครุภัณฑ์ฯลฯ ต่างก็มีส่วนช่วยงานเทคนิคสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้อง
ข้องกับการพิพิธภัณฑ์แทบทั้งสิ้น จนพิพิธภัณฑ์สถานบางแห่งที่มีขนาดใหญ่ต้องจัดหน่วยงานช่าง
เทคนิคขึ้นเป็นสายงานหนึ่ง มีหน้าที่ปฏิรูประบบช่างฝีมือด้านต่างๆของพิพิธภัณฑ์สถาน หน่วยงานดัง
กล่าวนี้แตกแขนงออกเป็นหน่วยงานเล็กๆอีกหลายสาขา เช่น งานด้านอาคาร ด้านการออกแบบ
ด้านโรงงาน ในบรรดางานเทคนิคต่างๆของพิพิธภัณฑ์สถานนั้น การออกแบบอาคารพิพิธภัณฑ์
สถานเป็นสิ่งสำคัญที่สุดและเป็นเทคนิคประการแรกที่พิพิธภัณฑ์สถานแต่ละแห่งจะต้องทราบ

มาตรฐานการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถาน

พิพิธภัณฑ์สถานทุกชนิดจะต้องเปิดบริการให้ประชาชนเข้าชมเป็นปกติระยะแม้พิพิธภัณฑ์
สถานจะมีเงินทุน อาคาร วัตถุ และผู้บริการจำนวนมาก แต่พิพิธภัณฑ์สถานจะเป็นที่นิยมของ
ประชาชนหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริการและจัดการด้านต่างๆได้กระตุ้นและโน้มน้าวประชาชน
ให้มาชมได้มากน้อยเพียงใด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่มีอาคารใหญ่โต หรูหรา มีวัตถุมากมาย แต่
ถ้ามาตรฐานในห้องแสดงไม่ดี ก็อาจมีประชาชนเข้าชมน้อยกว่าพิพิธภัณฑ์สถานขนาดเล็กที่มีการ
จัดการที่ดีก็ได้ เพราะฉะนั้นมาตรฐานการจัดแสดงจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง

การจัดนิทรรศการจะต้องพิจารณาวัตถุประสงค์และความต้องการของประชาชนเป็นหลัก
คนเรานั้นย่อมต้องการได้รับความรู้สืบเนื่องจากผู้ถ่ายทอดไปให้กับผู้ที่ไม่รู้บางสิ่ง วัตถุชิ้นหนึ่งไปยัง
วัตถุอีกชิ้นหนึ่ง

ผู้ใช้พิพิธภัณฑ์สถาน จะต้องได้รับการดึงดูดความสนใจจากการชักชวนและการกระตุ้นที่
จะชมสิ่งของ และนึกคิดในสิ่งนั้น ผู้ที่เข้าชมจะศึกษา มีอิสระในการเลือกดูส่วนที่เขาต้องการและ
ต้องทิ้งไปเมื่อเขาได้เข้าใจในสิ่งที่เขาได้ชมแล้ว

ฉะนั้นห้องแสดงทุกแห่งจะต้องพิจารณาองค์ประกอบรองรับพื้นฐานของประชาชนคือ
กลุ่มแรก เป็นการจัดแสดงแบบง่ายๆ โดยใช้สีเข้าช่วยตอนการจัดแสดง แบบนี้ใช้สำหรับ
เด็กอายุประมาณ 12 ปี เป็นอย่างมาก เป็นการแสดงเกี่ยวกับโลกของเด็ก โลกของความตื่นเต้น
มหัศจรรย์ จัดอยู่ในรูปของบ้านและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งของเหล่านี้จะนำไปสู่โลกกว้างในอนาคตเมื่อ
เขาได้โตขึ้น

กลุ่มที่ 2 ผู้ชมส่วนมากเป็นเด็กหนุ่มเด็กสาว ซึ่งไม่มีความรู้เป็นพิเศษโดยเฉพาะ ต้องมี
อุปกรณ์การแสดงผลประกอบ เป็นหลักฐาน การจัดแสดงจะต้องเชื่อมโยงกับข้อเท็จจริง เพื่อที่จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถทำให้พวกเขาเห็นคุณค่าของการเดินชมภาพที่แสดงในพิพิธภัณฑ์ ต้องใช้สิทธิ์สวยงามเพื่อ
จูงความสนใจและวิธีการจัดที่มีระเบียบ ที่มีคุณค่าทางศิลปะ และบางครั้งต้องใช้แสงช่วย

คำบรรยายบนป้ายต้องมีข้อความที่น่าสนใจ ตัวอย่างวัตถุต้องมีความถูกต้องตามเหตุผล
และตู้แสดงจะต้องสร้างขึ้นเพื่อวัตถุที่จัดแสดงโดยเฉพาะ

กลุ่มที่3ผู้เข้าชมเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ทั้งมีความรู้พิเศษ
โดยเฉพาะ ผู้ชมเหล่านี้จะดูวัตถุที่แสดงอย่างละเอียดละออ และพยายามใช้วัตถุนั้นไปอิงแนวคิด
ต่างๆอย่างมาก ผู้ชมเหล่านี้ไม่ต้องการดูการจัดแสดงที่เป็นศิลปะ เขาต้องการดูวัตถุและศึกษาเรื่อง
ราวมากกว่าการชื่นชมเทคนิคการจัดแสดง เพื่อเปรียบเทียบและการวิจัย การจัดวางวัตถุอย่างเป็น
ระเบียบจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ฉะนั้นองค์ประกอบของห้องแสดง จึงต้องมีมาตรฐาน ดังนี้

- 1.ห้องแสดงจะต้องมีความงาม (Aesthetic approach)
- 2.ห้องแสดงจะต้องมีความเพลิดเพลิน (Romantic approach)
- 3.ห้องแสดงจะต้องมีวัสดุครบตามขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นประโยชน์ตามเรื่องราว
แสดง (Intellectual approach)

4.คำอธิบายจะต้องชัดเจน และโน้มน้าวผู้เข้าชมให้มีความสนใจร่วม

5.มีแสงสว่างพอสมควร

ถ้าท่านต้องการจัดนิทรรศการจะต้องทำอย่างไร

เกณฑ์มาตรฐานขั้นตอนในวัฏจักรการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถาน

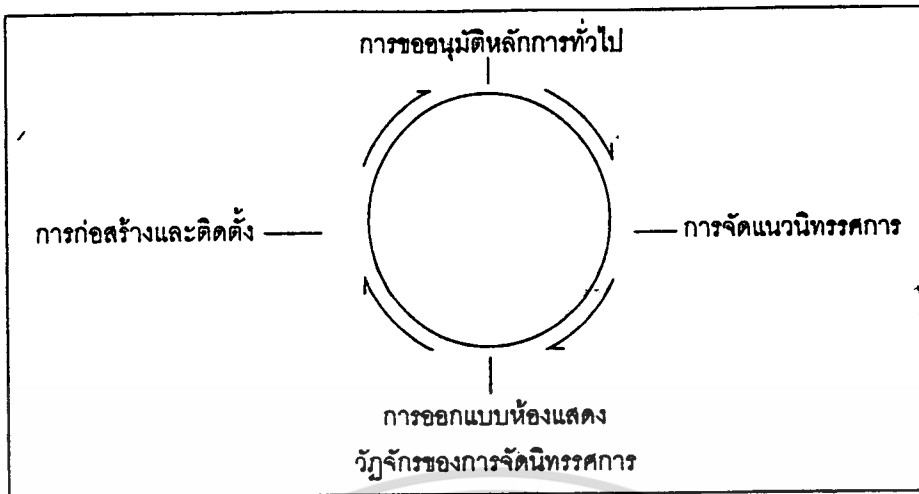
- 1.การขออนุมัติหลักการ (Objective Approval by Museum's Director)
- 2.การจัดทำเอกสารแนวนิทรรศการ (Manuscript and Editing)
- 3.การออกแบบห้องแสดงและนิทรรศการ (Graphic and Design)
- 4.การก่อสร้างและติดตั้งวัตถุ (Production and Installation)

มาตรฐานในการพิจารณาการจัดนิทรรศการ

เกณฑ์มาตรฐานในการอนุมัติหลักการจัดนิทรรศการ

การขออนุมัติในหลักการ (Objective Approval by Museum's Director) เป็นเรื่องของ
ภัณฑารักษ์ หัวหน้าภาควิชา หรือนักวิชาการในพิพิธภัณฑ์สถานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ จะ
ต้องดำเนินการขออนุมัติหลักการในการจัดแสดง วัตถุประสงค์ จำเป็นจะต้องมีรายละเอียดต่างๆ
เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. หัวข้อนิทรรศการ (Exhibition Title) ควรจะบ่งให้แน่ชัดว่าจะจัดเรื่องอะไร

2. วัตถุประสงค์ (Objective) ภัณฑารักษ์จะต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดแสดงควรจะเน้นรายละเอียดว่ามีวัตถุประสงค์อะไรเป็นหลัก มีวัตถุประสงค์อะไรเป็นรอง เช่น เป็นการเสนอผลการค้นคว้าของนักวิชาการที่ค้นพบใหม่ หรือทฤษฎีใหม่ หรือเป็นการรณรงค์เรื่องหนึ่งเรื่องใด ควรชี้ให้เห็นว่าหัวข้อเรื่องต่างๆมีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร

3. ขอบเขตของนิทรรศการ (Scope of Exhibition and Definition of Concept) ควรกำหนดหลักการลงไปแน่นอนว่า

นิทรรศการดังกล่าวนี้มีเนื้อหาสาระอย่างไร ประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลักฐานอย่างไรบ้าง แบ่งย่อย (subtitle) ออกเป็นกี่ตอน แต่ละตอนมีเนื้อหาสาระอย่างไร มีวัตถุที่แสดงจำนวนเท่าไร ขนาดไหน และมีความสำคัญลดหลั่นกันอย่างไร เป็นสมบัติของพิพิธภัณฑสถานหรือยืมมาจากเอกชน

กำหนดเวลาเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญมากด้วย เพราะนิทรรศการและเวลาที่เหมาะสมเป็นของที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว ประชาชนอาจไม่มาชมก็ได้เนื่องจากเป็นฤดูฝนมีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจมากกว่า

นอกจากนี้แล้วควรจะได้ชี้แจงรายละเอียดไว้ด้วยว่านิทรรศการดังกล่าวนี้จะใช้วัตถุสื่อทัศนศึกษาและการบริการทางการศึกษาประกอบอย่างไร มีรายการอะไรบ้าง เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ การบรรยาย การอภิปราย ตลอดจนงบประมาณที่จะใช้ด้วย

4. สมมติฐาน (Hypothesis) ภัณฑารักษ์ควรจะได้ประเมินผลการคาดคะเนล่วงหน้าไว้ด้วยว่าผลจากนิทรรศการดังกล่าวจะให้ประโยชน์อะไรแก่ประชาชน หรือเป้าหมายที่หน่วยงานมีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยปกติเมื่อจัดทำวัตถุประสงค์เรียบร้อยแล้ว ภัณฑารักษ์จะต้องนำเสนอผู้อำนวยการ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติให้พิจารณาเสียก่อน หากพิพิธภัณฑสถานมีเจ้าหน้าที่จัดแสดงโดยเฉพาะผู้อำนวยการ จะต้องแจ้งให้หน่วยงานนั้นพิจารณาเสียขั้นหนึ่งก่อน แล้วจึงตัดสินใจสั่งการ เพราะบางครั้ง ห้องนิทรรศการจำกัดและมีหน่วยงานอื่นจองห้องแสดงล่วงหน้าไว้แล้ว ทำให้ไม่สามารถดำเนินการ ได้

มาตรฐานในการจัดเตรียมนิทรรศการ

เกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติการเตรียมเอกสาร

การจัดเตรียมแนวนิทรรศการ (Manuscript and Editing) หลังจากทีผู้อำนวยการอนุมัติ หลักการเรียบร้อยแล้ว ภัณฑารักษ์จะต้องดำเนินเรื่องขั้นต่อไป คือการเรียบเรียงเอกสารและการจัดแสดง ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ เช่น

1. ศึกษาขนาดและจำนวนวัตถุที่จะจัดแสดง เพื่อจะได้กำหนดเรื่องราวต่างๆ ได้ว่าแต่ละ ตอนของนิทรรศการนั้น จะเขียนคำบรรยายว่าอย่างไร ใช้วัตถุอะไรจัดแสดง วัตถุที่แสดงทั้งหมดเป็นสมบัติของพิพิธภัณฑสถานหรือยืมมาจากเอกชนหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งอื่นทั้งนี้ภัณฑารักษ์จะต้องเป็นเจ้าของเรื่อง แต่นายทะเบียนของพิพิธภัณฑสถานเป็นผู้ช่วยเหลือ

2. การเขียนเรื่องและคำบรรยาย (Caption) การผูกเรื่องและการเขียนคำบรรยายประกอบ นิทรรศการนั้นอาจประกอบด้วยหนังสือนำชมและข้อความอธิบายวัตถุ เพื่อเป็นแนวในการออกแบบของช่างศิลป์หรือสถาปนิก โดยปกติในการจัดนิทรรศการต่างๆจะต้องมีคำบรรยายเรื่องราว-4 ประเภท คือ

1. ชื่อนิทรรศการ (Title) เป็นชื่อนิทรรศการ ซึ่งข้อความจะสั้นกะทัดรัด สะดวกแก่ การจดจำ อ่านแล้วเข้าใจข้อความทันทีเช่น เรื่อง “เครื่องถ้วยในประเทศไทย” “ประติมากรรมไทย” “ศิลปะและวัฒนธรรมไทย” เป็นต้น

2. หัวข้อย่อย (Subtitle) เป็นป้ายเรื่องย่อย เป็นการขยายเรื่องราวของหัวข้อที่จัด นิทรรศการ เพื่อความสะดวกของประชาชนที่จะทำความเข้าใจ นิทรรศการชุดหนึ่งอาจประกอบด้วย หัวข้อเรื่องย่อย 5-10 หัวข้อ เช่น นิทรรศการเรื่อง “ประวัติศาสตร์อยุธยา” อาจมีหัวข้อย่อยดังต่อไปนี้

- สภาพทางภูมิศาสตร์
- การเจริญเติบโตของบ้านเมือง
- เศรษฐกิจของอยุธยา
- การปกครองและชนชั้นในสังคม
- พระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการสงครามและการป้องกันประเทศอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ศาสนาและศิลปกรรม

-ความหมายนะของอาณาจักร ฯลฯ

การจำกัดจำนวนมากน้อยของหัวข้อย่อยนั้น ขึ้นอยู่กับหลักการและเหตุผล ตลอดจนความฉลาดของภัณฑารักษ์ นิทรรศการที่ไม่มีหัวข้อย่อย อาจสร้างความยุ่งยากในการติดตามเรื่องแลความเข้าใจของผู้ชม การเขียนหัวข้อย่อยควรกะทัดรัด และสะดวกในการทำความเข้าใจ

3.คำบรรยายเรื่อง (Subtext) คือคำบรรยายสรุปของหัวข้อใหญ่หรือหัวข้อย่อยว่ามีสาระของเรื่องนั้นๆเป็นอย่างไร เพื่อเป็นการสรุปแนวความคิดให้เกิดขึ้นแก่ผู้ชม ใช้วิจารณ์ญาณแปลความและทำความเข้าใจกับเรื่องราวที่จัดแสดง ข้อความควรเป็นภาษาง่ายๆที่เข้าใจของประชาชนทั่วไป ไม่ควรเป็นภาษาและศัพท์เฉพาะของนักวิชาการ

4.ป้ายเฉพาะวัตถุ (Individual Label) คือป้ายคำอธิบายที่บอกให้ทราบว่ามีวัตถุที่แสดงแต่ละชิ้นนั้นเป็นอะไร สมัยไหน อายุประมาณเท่าไร พบที่ไหน เป็นต้น

มาตรฐานการออกแบบห้องแสดงในพิพิธภัณฑ์สถาน(ภัณฑนากร)

เกณฑ์มาตรฐานในการออกแบบห้องแสดง

การออกแบบห้องแสดง (Graphic & Design) หน้าที่ในการออกแบบและจัดแสดงเป็นของภัณฑนากรหรือช่างศิลป์ตกแต่ง โดยความร่วมมือของภัณฑารักษ์ หลักสำคัญที่จะต้องพิจารณาในขั้นนี้คือ

1.ศึกษาแนวเรื่อง (Script) ที่ภัณฑารักษ์เรียบเรียงให้เป็นที่เข้าใจ ทั้งวัตถุประสงค์และการดำเนินเรื่อง แล้วจึงดำเนินการวางผังรูปห้อง พิพิธภัณฑ์สถานหลายแห่งใช้การประชุมระหว่างสถาปนิกและภัณฑารักษ์อย่างใกล้ชิด

2.ศึกษาสภาพการณ์ของสังคมแวดล้อม (Understanding of Audience) สถาปนิกผู้ออกแบบห้องแสดงจะต้องเข้าใจจิตวิทยาของผู้ชมพอสมควร และจะต้องทราบว่าประชาชนเหล่านั้นมีระดับการศึกษาขนาดไหน มีทัศนคติอย่างไร รสนิยมเป็นแบบไหน จำนวนคนเข้าชมแต่ละครั้งเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการวางรูปห้องและการจัดบรรยากาศในห้องแสดงและอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ

3.องค์ประกอบของห้องและตู้แสดง (Composition and Graphic) เมื่อศึกษาปัญหาต่างๆพร้อมแล้วสถาปนิกจะต้องทำแบบแปลนแผนผังห้องและตู้แสดง โดยเริ่มจากชื่อนิทรรศการ (Title) ไปยังหัวข้อย่อย (Subtitle) ทีละตอน จนจบสิ้นการแสดง ตามแนวเรื่องที่ภัณฑารักษ์เรียบเรียงไว้

หลังจากนั้นจึงพิจารณาแต่ละตอนว่า ข้อความควรอยู่ตอนไหน วัตถุต่างๆที่นำมาใช้ในการจัดนิทรรศการมีองค์ประกอบอย่างไร ควรใช้สีแสง และอุปกรณ์อะไรประกอบบ้าง จึงทำให้คนที่เข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชมเข้าใจสาระเรื่องราวดีขึ้น นอกจากการจัดทำผังและองค์ประกอบแล้ว ควรจะได้จัดทำอุปกรณ์
ต่างๆประกอบห้องแสดงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น

แสงสว่าง (Lighting) จำนวนไฟฟ้าและแสงสว่างควรใช้ชนิดไหน จำนวนเท่าไร
และอย่างไร

ภาพประกอบ (Illustration) สำหรับประกอบเรื่องราวในการจัดแสดง

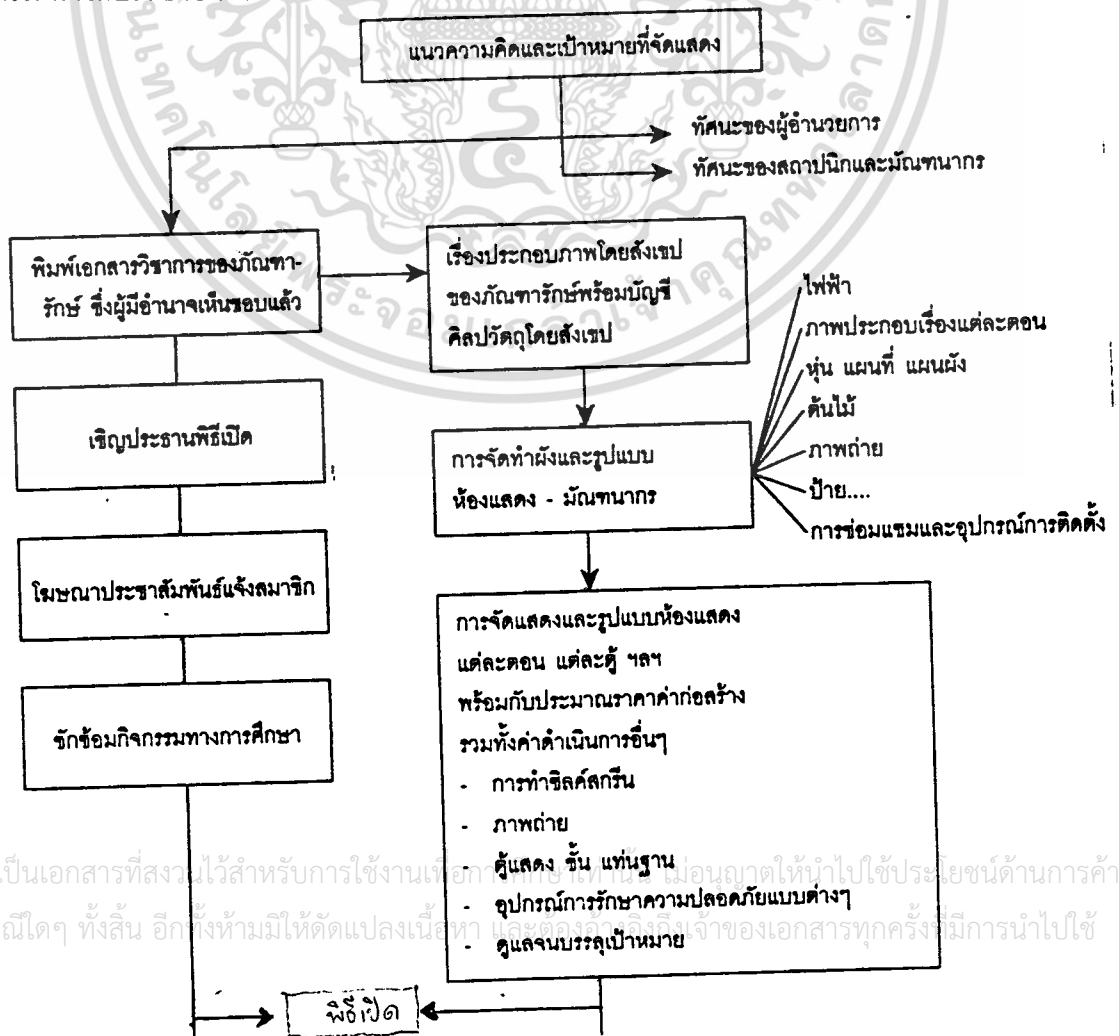
หุ่นและการทำไดโอรามา (model & diorama making) นิทรรศการบางครั้ง

ต้องการความเพลิดเพลินและความสะดวกในการชม จำเป็นจะต้องจัดทำหุ่นจำลองประกอบตาม
ความเป็นจริง

อุปกรณ์กลไก (plant) อุปกรณ์กลไกต่างๆในห้องจัดแสดง เช่น มีเครื่องทำความอบอุ่น
ในห้องแสดงสำหรับเมืองที่มีอากาศหนาว

สื่อทัศนอุปกรณ์ (audio visual) เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับสื่อทัศนศึกษามีอะไร
บ้างที่ควรนำมาประกอบการจัดแสดงเพื่อให้ประชาชนเข้าใจเพิ่มขึ้น

การอนุรักษ์ (restoration) การอนุรักษ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับวัตถุของพิพิธภัณฑ์
วัตถุบางชิ้นจะต้องทำการรักษาเสียก่อน จึงจะนำออกแสดงได้ เพราะหากวัตถุอยู่ในสภาพที่เสื่อม
โทรม ทำให้ประชาชนที่มาชมวิพากษ์วิจารณ์ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานในการก่อสร้างและติดตั้งวัตถุ(ช่างครุภัณฑ์-เทคนิค)

การก่อสร้างครุภัณฑ์และติดตั้งวัตถุ (Production and Installation)

หลังจากที่ภัณฑารักษ์และมัณฑนากรทำการออกแบบจนเป็นที่พอใจแล้ว (บางแห่งนิยมทำหุ่นจำลองประกอบห้องแสดงด้วย)จึงดำเนินการสร้างทุกสิ่งทุกอย่างตามแบบแปลนของมัณฑนากร

ในการดำเนินงานดังกล่าวนี้ หากพิพิธภัณฑสถานมีโรงงานห้องปฏิบัติการเอง ก็ส่งไปให้โรงงานดำเนินการพร้อมกับกำหนดเวลา หากไม่มีโรงงานผลิตอุปกรณ์ต่างๆจึงว่าจ้างบริษัทห้างร้าน

ดำเนินการแทน โดยทำสัญญาให้ถูกต้องตามกฎหมาย

เมื่องานทุกด้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการติดตั้งวัตถุและจัดทำคำอธิบายตามแบบที่มัณฑนากรออกแบบไว้ในแต่ละตอนตามลำดับ งานขั้นนี้ต้องอาศัยความประณีตมากเพราะหากเกิดความผิดพลาดขึ้นแล้วจะทำให้เสียเวลาและเสียงบประมาณมากด้วย

พิพิธภัณฑสถานหลายแห่งได้จัดพิมพ์หนังสือนำชมประกอบนิทรรศการและเป็นแนวในการจัดแสดงพร้อมกัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของภัณฑารักษ์ หรือบางที่เชิญบุคคลภายนอกเป็นผู้เขียนให้

เกณฑ์มาตรฐานห้องแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑสถาน

การออกแบบห้องแสดง(Designing the Exhibition Hall)

การออกแบบห้องแสดงเป็นงานของมัณฑนากร แต่เนื่องจากพิพิธภัณฑสถานเป็นจำนวนมาก มีกำลังเจ้าหน้าที่น้อย งานออกแบบห้องแสดงจึงเป็นงานในหน้าที่ประการหนึ่งของภัณฑารักษ์จะต้องจัดทำเอง การออกแบบห้องแสดงนั้นจะต้องทำภายหลังที่ได้ศึกษาหรือเรียบเรียงแนวนิทรรศการเรียบร้อยแล้ว แต่เป็นการไม่ง่ายเลยที่จะอธิบายให้ทราบถึงความสำเร็จของการออกแบบห้องแสดงที่ดี เพราะห้องแสดงของพิพิธภัณฑสถานมีหลายแบบหลายเรื่องและหลายความคิด

โดยปกติห้องแสดงของพิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ นั้น มักจะมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวและลักษณะของห้องแสดงอยู่เสมอ เพราะภัณฑารักษ์ได้พบความจริงอย่างหนึ่งว่า ห้องแสดงที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงนั้นมักจะตายด้านต่อความสนใจต่อประชาชน การเปลี่ยนแปลงห้องแสดงบ่อยๆรวมทั้งวัตถุที่จัดแสดงนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นเตือนประชาชนให้อยากเข้าชมพิพิธภัณฑสถานมากยิ่งขึ้น เมื่อการจัดการแสดงหมุนเวียนเรื่อยเช่นนี้ มัณฑนากรผู้ออกแบบห้องแสดงจะต้องปล่อยให้ตู้และห้องแสดงมีความอิสระ สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพภายในได้อย่างกว้างขวาง

ในการออกแบบห้องแสดงไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการประจำหรือนิทรรศการพิเศษก็ตาม สิ่งที่จะช่วยให้ห้องแสดงเปลี่ยนรูปร่างได้อย่างดีที่สุดในนั้นคือ แผงซึ่งทำด้วยไม้อัดหรือวัสดุที่มีน้ำหนักเบา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถเคลื่อนย้ายได้หรือแผนที่ทำด้วยโครงไม้บุด้วยผ้าแล้วทาสีต่างๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเหมาะสมของเรื่องราว

เกณฑ์มาตรฐานในการออกแบบห้องแสดง

หลักสำคัญของการวางผังรูปห้องแสดงนั้น ก็ไม่จำกัดรูปและลักษณะแน่นอนแต่อย่างใด หากแต่มักน้อยตามเรื่องราวที่จัดแสดงนั้นๆ โดยปกติผังตอนหนึ่งจะใช้ไปในการจัดแสดงเรื่องราวเพียงตอนเดียวเท่านั้น ไม่ควรจัดเรื่องราวหลายตอนไว้ในผังเดียวกัน เพราะจะทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการชม แผลฟั้วครวอาจทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสเล็กๆ ซึ่งยกเยื้องเป็นแบบต่างๆได้หลายรูป แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักต่างๆเช่น

1.การจัดตู้หรือแผงห้องแสดงประจำหรือห้องแสดงชั่วคราวก็ตาม ไม่ควรปล่อยให้ห้องโล่งจนเกิดความอ้างว้าง เพราะหากห้องแสดงโล่งแล้ว ก็เป็นการดึงประชาชนให้รีบเดินผ่านไปอย่างรวดเร็ว โดยไม่ได้พิจารณาเรื่องราวและวัตถุต่างๆมากเท่าที่ควร ท้ายที่สุดเมื่อเดินจบห้องแสดงแล้วจะไม่ได้อะไรจากการจัดแสดงนั้น แต่การวางผังมากน้อยเพียงไรนั้นต้องพิจารณาในหัวข้อย่อยในเรื่องใหญ่ว่ามีมากน้อยเพียงไร และมีวัตถุอะไรบ้างที่ควรแยกออกจัดแสดงโดดเดี่ยวเพื่อเพิ่มความสง่างาม

2.การวางผังยกเยื้องไปอย่างไรก็ตาม ควรจะตั้งเรียงลำดับของเรื่องราวที่จัดแสดง ซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของภัณฑารักษ์และมัณฑนากร (ถ้ามี) ว่าอะไรเป็นเรื่องที่ 1 อะไรเป็นเรื่องที่ 2 อะไรเป็นเรื่องที่ 3 ฯลฯ ตามลำดับ จนถึงสิ้นสุดการแสดง

3.ขนาดของผังตลอดจนสีที่ใช้ทาผังจะมีความหนักเบาอย่างน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของห้องแสดง ควรจะเปลี่ยนสีของผังต่างๆบ้างตามความเหมาะสม แต่วรรณะของสีไม่ควรฉูดฉาด ควรเป็นสีที่เย็นตาสบายใจและชวนแก่การมอง

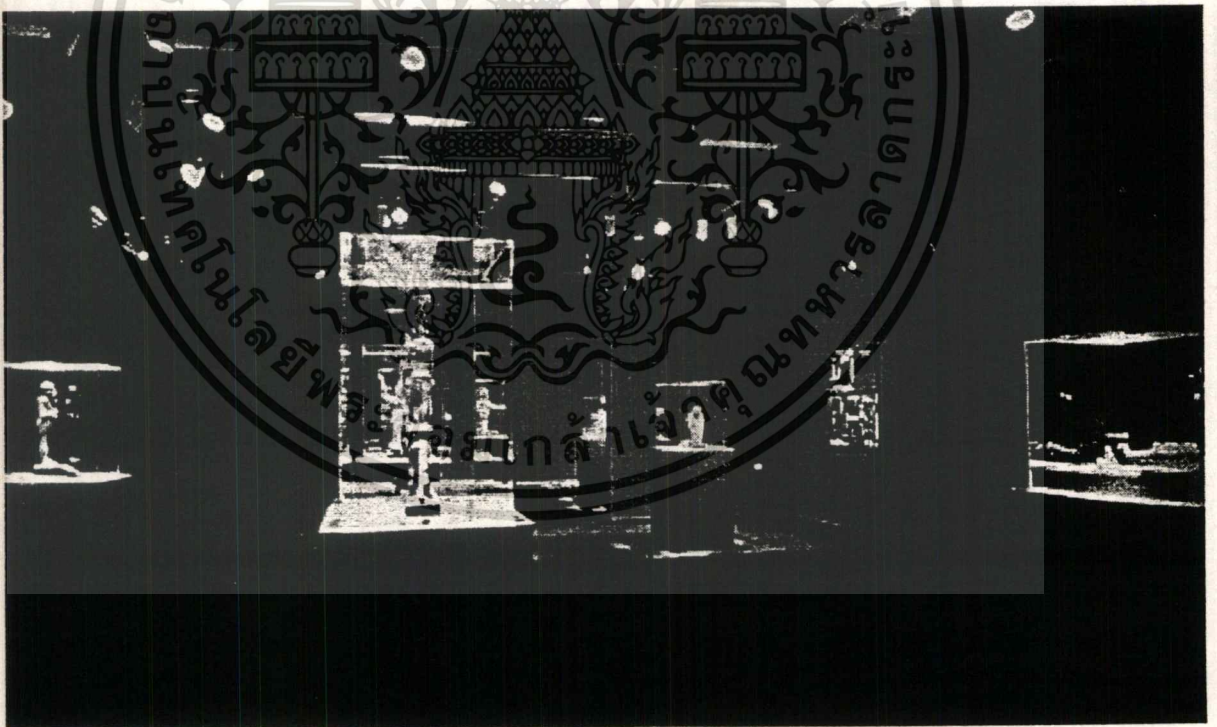
4.เนื้อที่ของผังแต่ละตอน ไม่ควรน้อยจนผู้เข้าชมต้องเบียดเสียดยัดเยียดกันเดิน หากแต่ควรมีช่องว่างให้ผู้ชมเคลื่อนไหวไปอย่างสะดวก และเคลื่อนไหวไปได้โดยรูปแบบของผังโน้มนำคนโดยอัตโนมัติ ซึ่งปัญหาความเคลื่อนไหวของผู้ชมนี้ ภัณฑารักษ์จะต้องสรุปให้ถี่ถ้วนก่อนจะสรุปผล เพราะหากการจัดรูปห้องแสดงบังคับจนเกินไปจะทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนถูกกักขังตัวเองในคุก และเคลื่อนไหวไปตามแถวแบบนักโทษ

5.ผังของห้องแสดง แม้จะมีการยกเยื้องเพื่อสร้างความสนใจของผู้ชมก็ตาม แต่ต้องไม่ยกเยื้องมากเกินไปจนทำให้เกิดความรู้สึกว่าหลงทาง และไม่ทราบว่าจะตนเองอยู่จุดไหนของอาคารและห้องแสดง เพราะหากผู้ชมเกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้น จะขาดความตั้งใจในการดูวัตถุทันที

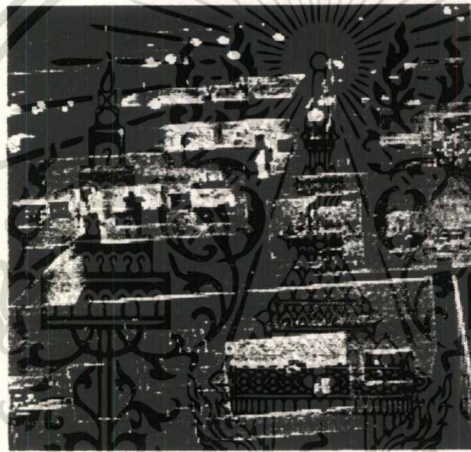
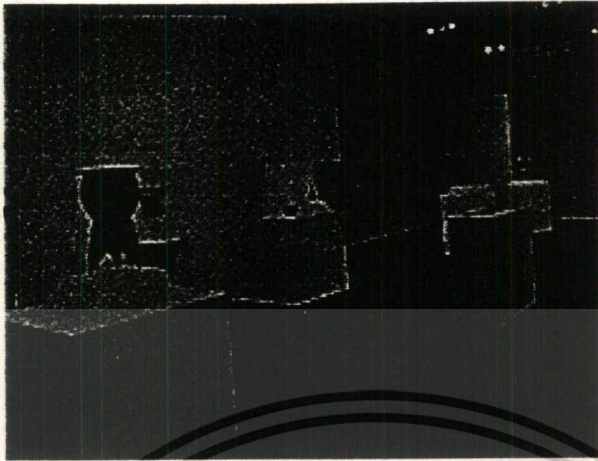
6.ควรจะให้ผังห้องแสดงแต่ละตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยที่ผู้ชมมีอิสระที่จะ

เอกสารนี้เคลื่อนไหวไปตามความต้องการของภัณฑารักษ์หรือเลือกชมตามความสนใจของตนเอง ระหว่างการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

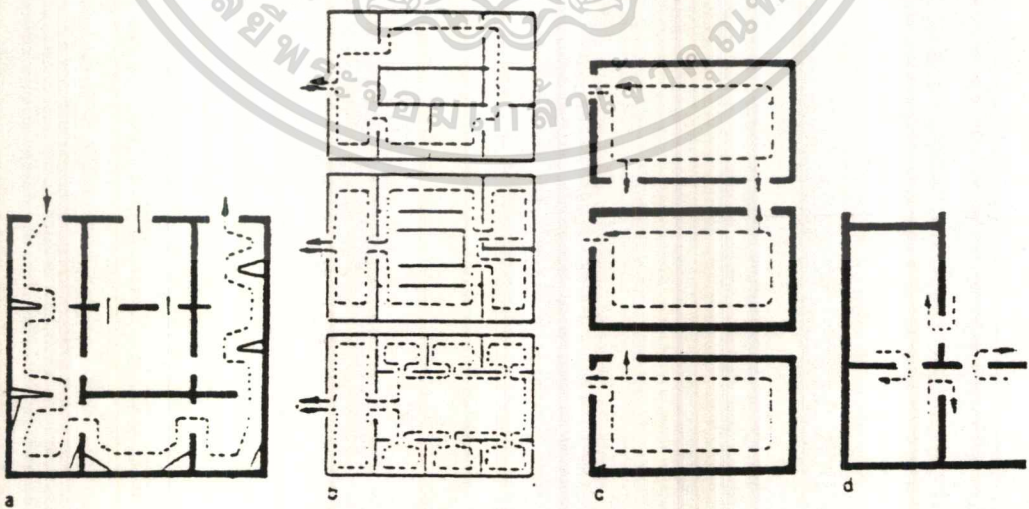
แผงแต่ละแผงควรมีเนื้อที่มากพอที่จะหมุนหรือแหวกการจรรยาภายในได้สะดวก โดยที่ไม่รู้สึกรำคาญ
การบีบบังคับ ทั้งนี้เพราะตระหนักถึงความจริงว่าผู้เข้าชมนั้นมีความต้องการและพื้นฐานทางการ
ศึกษากับวัตถุประสงคืแตกต่างกัน ย่อมมีอิสระศึกษาเรื่องราวตามที่สนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างการจัดผังห้องแสดงแบบต่างๆ

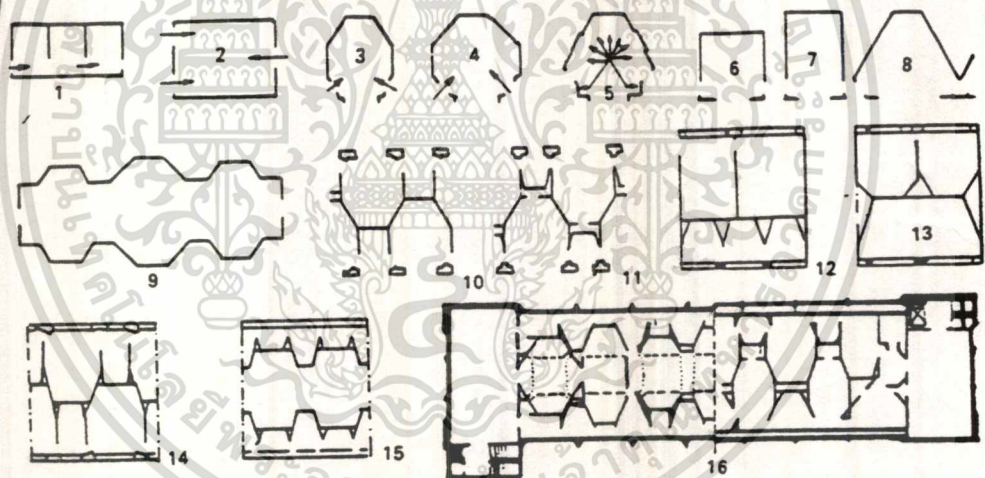
ผังพื้นที่ห้องแสดงแบบ เอ เป็นการออกแบบห้องแสดงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งมีขนาดกว้างพอสมควร

ควร ห้องแสดงนี้มีประตูทางเข้า 2 ประตู แทนที่จะอาศัยผนังทั้งสี่ด้านเป็นที่จัด ซึ่งแสดงวัตถุได้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนน้อยขึ้น สะดวกในด้านดูแลความปลอดภัย มัณฑนากรอาจแบ่งชอยห้องใหญ่ออกเป็นห้องเล็กๆหลายห้อง โดยใช้แผงหรือตู้เข้ามาแทน ทำให้มีเนื้อที่มณฑนากรจัดแสดงมากขึ้นหลายเท่าตัว และดึงดูดผู้ชมให้เข้าชมเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ วัตถุที่เป็นสำริดอาจตั้งไว้กลางห้องเพื่อป้องกันความชื้นจากผนังได้ด้วย

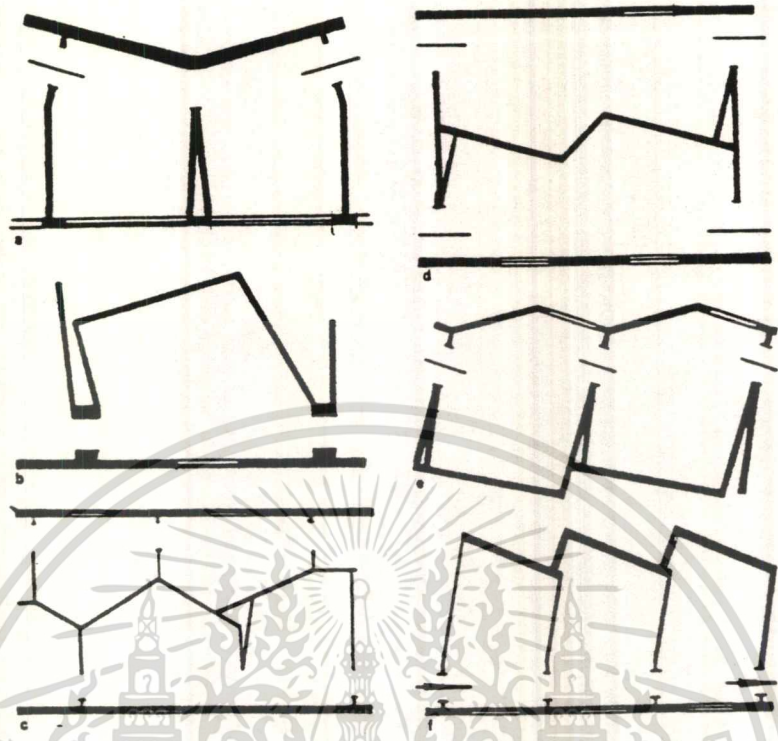
ผังพื้นที่ห้องแสดงแบบ บี แสดงให้เห็นการแบ่งชอยห้องแสดงได้เป็นหลายๆห้องที่ติดต่อกัน โปรดสังเกตรูปอย่างหนึ่งว่า ห้องแบบบีนั้นประตูเข้าออกมีประตูเดียว แต่อาศัยการออกแบบภายในดึงดูดผู้ชมไปสู่ทิศทางที่ต้องการได้ดี

ผังพื้นที่ห้องแสดงแบบ ซี และ ดี แสดงให้เห็นการแบ่งชอยผนังห้องด้วยประตูทางเข้าแบบต่างๆ หลักสำคัญในขั้นนี้ก็คืออย่าปล่อยให้ห้องแสดงโล่ง โดยผู้ชมมองเห็นห้องแสดงจากการโผล่เข้าไปที่ทางเข้าเท่านั้น เพราะวิธีการเช่นนั้นสะดวกในการรักษาความปลอดภัย แต่ไม่ถึงจุดความสนใจของผู้ชมแต่อย่างใด ทั้งยังเป็นภาระเร่งรีบให้เกิดการเดินทางอย่างรวดเร็วด้วยซ้ำไป

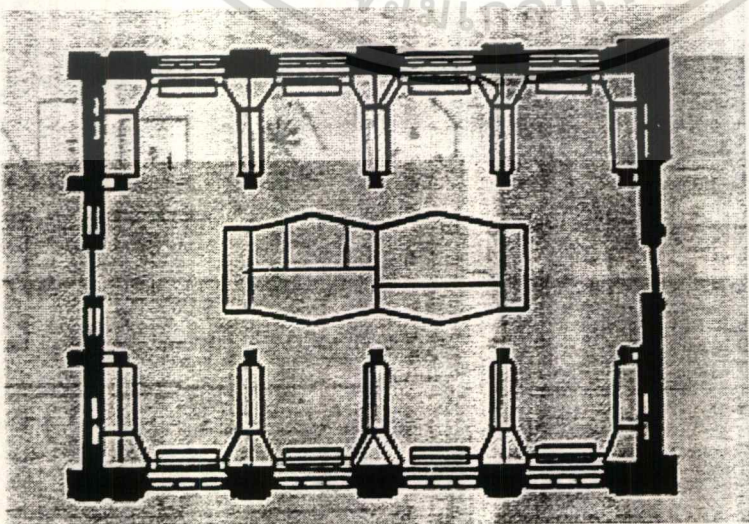

ภาพผังที่ 1 เป็นการแสดงให้เห็นทางเข้าห้องแสดงที่ผ่านไปหลายๆห้อง เหมาะสำหรับการจัดทำตู้ติดผนังหรือแขวนภาพเขียน เพราะห้องแสดงบังคับผู้ชมให้เรียงลำดับไปตั้งแต่ทางเข้า ส่วนรูปที่ 2-8 เป็นประตูเข้าออกคู่โดยการวางผังเป็นรูปต่างๆ เพื่อหลบผนังรูปสี่เหลี่ยมที่จำเจ เป็นการเปลี่ยนสายตาและความจำเจของประชาชน สำหรับผังห้องแสดงรูปที่ 8-15 มีการยกเอียงห้องแสดงแบบต่างๆ ซึ่งเน้นในเรื่องการเคลื่อนไหว ของผู้ชม ให้เห็นเรื่องราวเป็นตอนสำหรับภาพสุดท้ายคือผังหมายเลข 16 นั้น ด้านซ้ายเป็นผังพื้นที่ชั้นล่าง ส่วนด้านบนเป็นผังพื้นที่ชั้นที่ 2 ของพิพิธภัณฑสถานของมหาวิทยาลัยปารีสตัน พึงสังเกตว่าการจัดผังห้องแสดงภายในนั้นคือการประยุกต์ห้องหมายเลข 9-15 มาจัดทำขึ้นนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

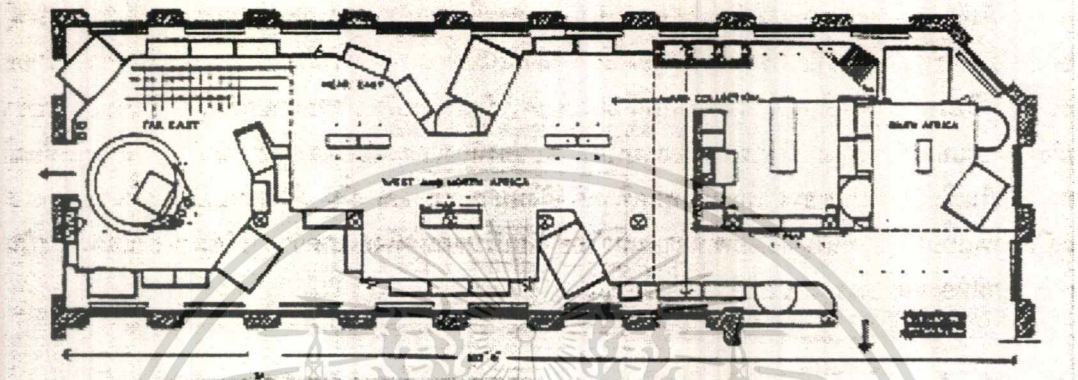

การจัดผังห้องแสดงในภาพดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นการวางผังห้องแสดงนั้น ไม่จำเป็นว่า จะต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมเสมอไป ช่างออกแบบอาจบิดเป็นรูปแบบได้หลายอย่าง ตามความเหมาะสมของเรื่องราว สภาพภูมิอากาศและทิศทางของแสงซึ่งหากพิพิธภัณฑ์สถานขนาดใหญ่ จำเป็น จะต้องเปลี่ยนผังห้องหลายๆแบบ เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงความจำเจของรูปแบบ และเรื่องราว ของที่จัดแสดงโดยไม่ทำแผ่นป้ายประกาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังข้างบนนี้เป็นผังห้องแสดงพิพิธภัณฑ์สถานชาติพันธุ์วิทยา เมืองฮัมเบิร์กประเทศเยอรมนี ซึ่งได้แบ่งห้องแสดงเป็นคูหาเล็กๆ สำหรับจัดแสดงในเรื่องต่างๆ โดยจัดทำแท่นและตู้กลางห้องไว้ให้ประชาชนมีโอกาสศึกษาเรื่องราวได้ตามลำดับเรื่องโดยปริยาย

สำหรับผังข้างบนนี้เป็นผังห้องแสดงพิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์ชาติวิทยา ของสถาบันสมิทโซเนียน ซึ่งมีการยกเยื้องห้องแสดง ชวนแก่การติดตามศึกษาเป็นอย่างยิ่งเพราะห้องแสดงไม่โล่งจนเกินไป

มาตรฐานการออกแบบตู้จัดแสดง

การออกแบบตู้จัดแสดงเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด ในการสร้างสรรค์พิพิธภัณฑ์สถานให้มีประสิทธิภาพ การเตรียมตู้จัดแสดงให้เหมาะสม สถาปนิกควรเป็นผู้ออกแบบให้เป็นพิเศษ รวมทั้งเป็นผู้กะประมาณการใช้จ่าย ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานไม่ควรใช้ตู้เก่าๆ ซึ่งจะไม่กล่าวรายละเอียดในที่นี้ แต่ขอแนะนำหลักสำคัญต่อไปนี้ เป็นข้อควรคำนึงในการออกแบบตู้มันพิพิธภัณฑ์สถานขนาดเล็ก

1. การเคลื่อนย้าย

ตู้แสดงหากเป็นตู้แสดงย้ายได้ยิ่งดี เพราะจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงห้องแสดงได้อยู่เสมอ ถ้าใช้แท่นฐานสูงจากพื้น 6 นิ้ว ก็ควรติดลูกล้อไว้ข้างใต้ เพื่อสะดวกในการเคลื่อนย้ายและการติดลูกล้อแบบกลมก็จะทำให้เคลื่อนไปในทิศทางใดๆ ได้สะดวกกว่าลูกล้อแบบอื่นๆ

2. การออกแบบในลักษณะตั้งเป็นมุมฉาก

ตู้ลักษณะเป็นมุมฉากใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด เพราะสามารถจัดวางตู้ชิดผนังได้ ส่วนด้านข้างและด้านหลังอาจใช้ไม้เรียบแข็งแรงสามารถแขวนวัตถุได้ หรือวางไว้กับพื้นตู้ แผงไม้ที่ติด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วางไว้ในตู้ให้เป็นที่ทำชั้นวางวัตถุเป็นที่ติดวัตถุ และป้ายคำบรรยายได้โดยไม่ทำให้ตู้เสียหาย โดยทั่วไปแล้วถ้าตู้มีลักษณะเป็นรูปโค้งควรจัดไว้กลางห้อง

3. กระจกเปิดปิดหน้าตู้

เมื่อใช้ตู้มีลักษณะตั้งเป็นมุมฉาก กระจกตู้ด้านหน้าควรเปิดปิดได้ จะติดบานพับหรือใช้บานพับเลื่อนไปมาก็ได้ เมื่อติดตั้งวัตถุที่จัดแสดงก็ทำได้จากทางด้านหน้าตู้ การติดบานพับกระจกไม่ว่าจะติดด้านล่างหรือด้านบน หรือด้านข้างย่อมเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้มีปัญหาด้านความคงทนและโครงสร้าง แต่อาจเอาชนะได้ บางทีกระจกเปิดปิดด้านหน้าตู้ที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์สถานก็เป็นปัญหาอีก เพราะกระจกหน้าตู้แบบธรรมดาที่ดีที่สุดและถูกที่สุดเป็นกระจก 2 แผ่นไม่ติดกรอบ ใช้เลื่อนไปมาและแนวกระจกซ้อนกันอยู่ประมาณ 2 นิ้วที่กลางตู้ กระจกเลื่อนแบบนี้มีใช้อยู่ 2 แบบ แบบหนึ่งกระจกเลื่อนไปตามราง มีช่องห่าง ๘ นิ้ว ระหว่างแผ่นกระจกทั้ง 2 แบบนี้ไม่ควรใช้เพราะฝุ่นละอองเข้าตู้ได้ อย่างไรก็ตามขอเสนอแนะให้ใช้กระจก 2 แผ่นเลื่อนชนกัน ให้เหมือนว่าเป็นหน้าต่างและกันฝุ่นได้ รอยกระจกไม่ขีดสลายตาเวลาคู่วัดดูขนาดใหญ่ได้ และติดกุญแจกระจกแบบพิเศษ

4. การรักษาความมั่นคงและความปลอดภัย

ตู้จัดแสดงควรติดกุญแจที่มีคุณภาพดีเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการลักลอบขโมยวัตถุ อย่างไรก็ตาม ตู้กระจกเลื่อนหรือแบบติดบานพับก็เป็นปัญหาในการเลือกใช้กุญแจที่เหมาะสม ปัจจุบันมีการใช้กระจกแบบที่ทำให้แข็งแรงตามกรรมวิธีทางเคมี (อย่างที่เรียกว่า โปลิกลาส หรือปลาสติกกลาส) ที่มีความคงทนมากและน้ำหนักเบา ซึ่งลดลงของอันตรายจากการแตกของกระจกได้มาก

5. ขนาดของตู้ที่เหมาะสม

ขนาดของตู้แตกต่างกันไปตามขนาดของวัตถุที่จัดแสดง อย่างไรก็ตาม พบว่าตู้ขนาดยาวมีประโยชน์มาก ความยาวของตู้โดยทั่วไปจะเป็นขนาด 4 หรือ 6 หรือ 8 ฟุต ภายในด้านหน้าของตู้ติดไฟฟ้า ตู้ควรมีความลึกด้านในอย่างน้อย 2 ฟุต และ 2 ฟุต 6 นิ้ว กระจกตู้ควรสูงถึง 4 ฟุต 6 นิ้ว จะเป็นขนาดที่ดีสำหรับวัตถุขนาดใหญ่ แต่กระจกจะมีน้ำหนักมากขึ้นและราคาก็สูงขึ้นด้วย

ฐานล่างของตู้ควรสูงประมาณ 2 ฟุต เพื่อให้เด็กเล็กได้เห็นภายในตู้ อย่างไรก็ตาม ถ้าใช้ตู้กระจกเปิดปิดด้านหน้า พึงจำไว้ว่าเมื่อมีตู้ขนาดใหญ่ขึ้น กระจกที่เปิดปิดย่อมมีความลำบากขึ้นด้วย เหตุนี้จึงเป็นเหตุผลอันหนึ่งที่จูงใจให้การทำความสะดวกและการเปลี่ยนวัตถุจัดแสดงน้อยลง เพราะฉะนั้นควรใช้กระจกเลื่อนจะสะดวกกว่า หากใช้กระจกที่ติดบานพับกว้าง 2 ฟุต หรือมากกว่านั้นก็ใช้ได้ แต่จำเป็นต้องใช้ชายึดกระจกสำหรับเปิดตู้

6. แสงสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

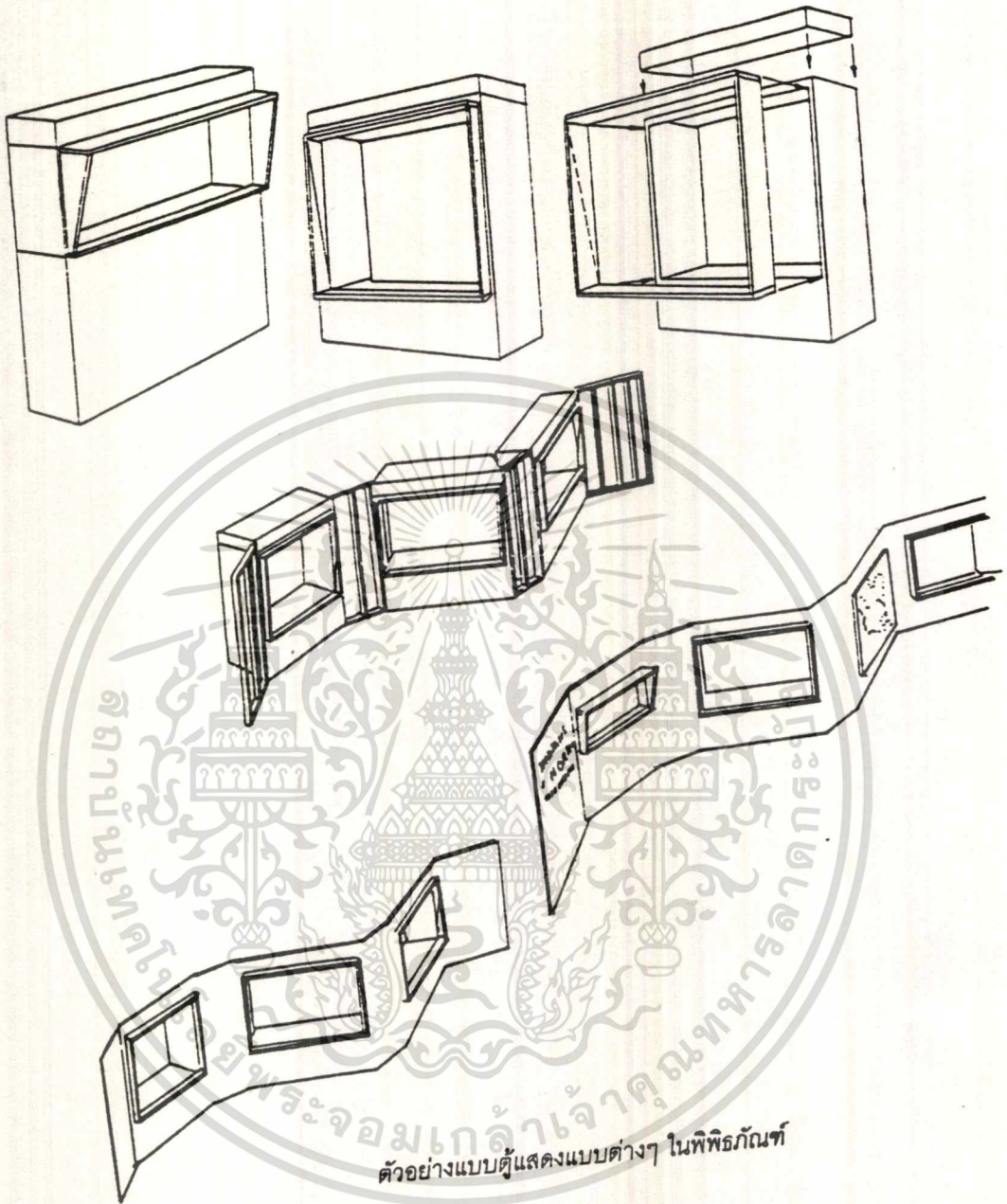
ควรติดตั้งแสงไฟฟ้าในด้านบนของตู้ และวางแผนกระจกกรองแสงภายในตู้ ไม่ให้รบกวนสายตาผู้ชม แผ่นกระจกมีคุณสมบัติในการลดแสงอัลตราไวโอเล็ตที่จะไปทำลายเอกสารและวัตถุต่างๆให้เสื่อมเสียด้วย หลอดไฟควรอยู่ในระดับเหนือกระจกอย่างเหมาะสม และติดไฟเป็นกลุ่มให้เพียงพอและสม่ำเสมอทั่วตู้ด้านบนของตู้ทำเป็นฝาเปิดปิดได้ในเวลาเปลี่ยนหลอดไฟในตู้จัดแสดง อาจต้องใช้ไฟ 2 ส่วนคือ ส่วนสปอตไลท์และส่วนไฟนิออน ที่เปิดไฟอาจติดอยู่ด้านบนหรือด้านข้างของตู้ แต่ควรเดินสายไฟออกไปทางมุมหลังตู้ ยาวออกไปหลายๆจุดจนถึงปลั๊กที่ผนังห้อง หรือตามพื้นอาคารที่เตรียมไว้

7. การป้องกันฝุ่นละออง

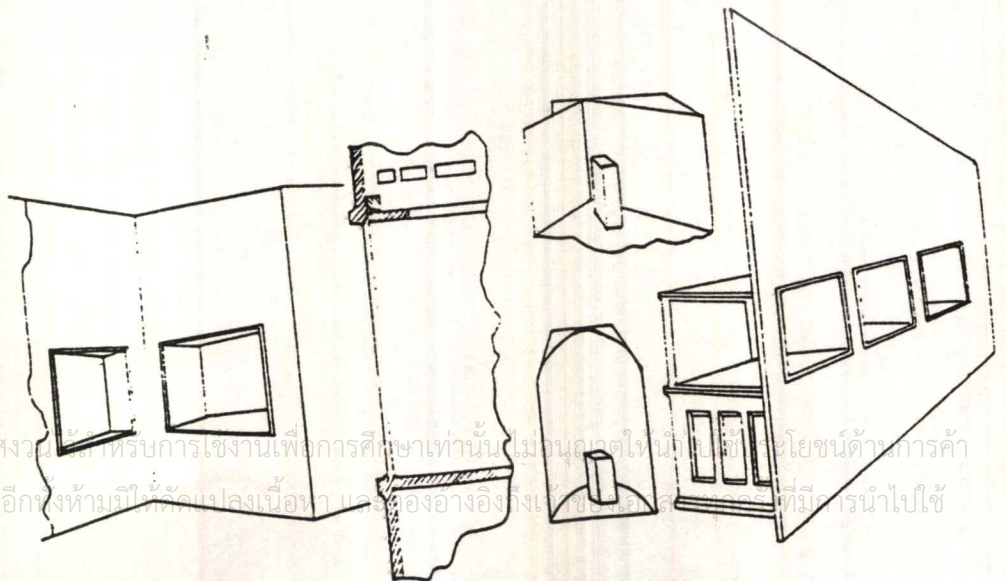
ขอบกระจกตู้และฝาด้านบนที่ติดบานพับตลอดจนโครงสร้างทั้งหมดของตู้ ควรทำให้แน่นหนา เพื่อไม่ให้ฝุ่นละอองและแมลงเข้าไปในตู้ ควรมียาป้องกันและขับไล่แมลงไว้ในตู้ด้วย

8. การออกแบบตู้

สิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างพิพิธภัณฑ์สถานที่ยุคสมัยอย่างเห็นได้ชัด คือ ความสง่างามขององค์ประกอบในห้องแสดง ซึ่งประกอบด้วยขนาดของตู้ การออกแบบและรูปแบบที่เป็นแบบแผนเดียวกัน ไม่มีการตกแต่งและดัดแปลง สามารถใช้งานได้ดี ง่ายต่อการรักษา มีความเหมาะสม สีไม่ซีดตาและการเลือกใช้แสงไม่อย่างรอบคอบเป็นความประทับใจเบื้องต้นของพิพิธภัณฑ์สถานสมัยใหม่

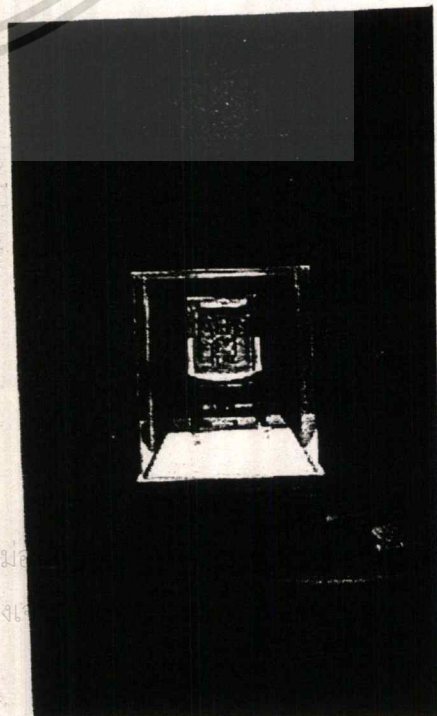
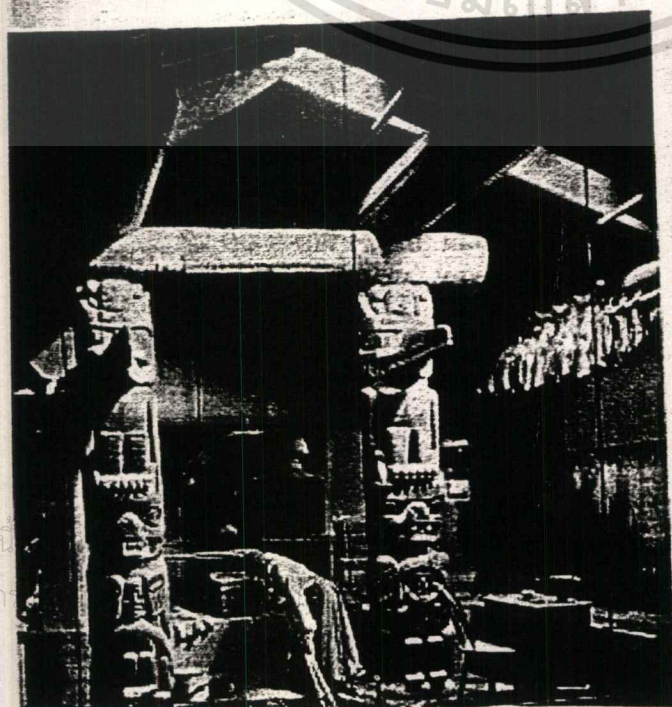
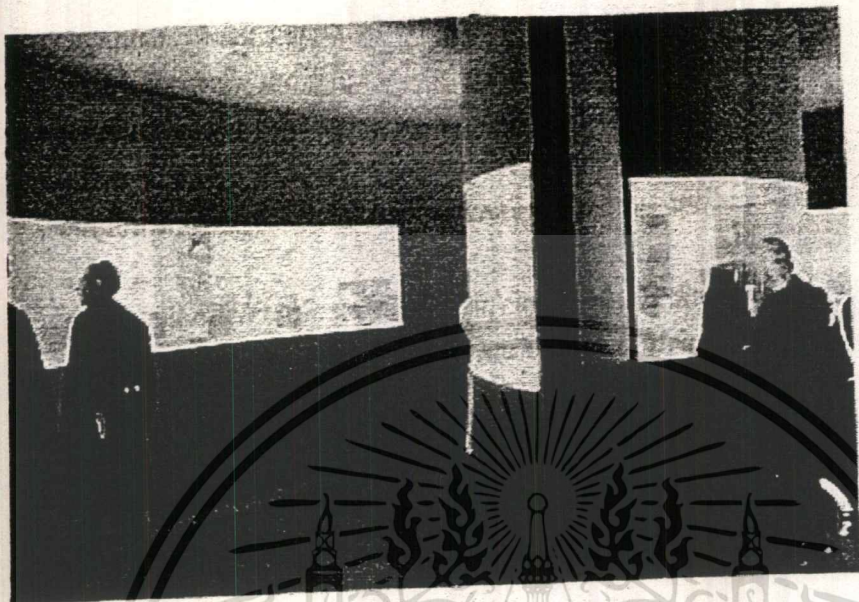
ตัวอย่างแบบตู้แสดงแบบต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์

รูปนี้แสดงไปเป็นตัวด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ทำซ้ำลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของเอกสารที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างตู้แสดงแบบต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้
ไม่ว่าก

ไม่ว่า
ถึงแ

เทคนิคอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดแสดง

ในการจัดนิทรรศการพิพิธภัณฑ์สถาน นอกจากปัญหาหลักสำคัญต่างๆตามที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัญหาปลีกย่อยอื่นๆอีกหลายอย่าง เช่น การจัดทำองค์ประกอบในแต่ละตู้ว่าวัตถุชิ้นใดควรตั้งที่ไหน เรียงลำดับเรื่องราวอย่างไร ควรทำแท่นฐานที่รองรับอย่างไร จึงทำให้วัตถุมีความสง่าและมองดูไม่ขัดตา ตู้แต่ละตู้ควรเป็นสีเดียวหรือควรจะใช้สีอื่นแตกต่างกันบ้าง การตกแต่งมากน้อยแค่ไหน ตลอดจนปัญหาการเขียนอักษรข้อความบรรยาย (Label) ควรเขียนอย่างไร ขนาดตัวอักษรควรลดหลั่นขนาดกันแค่ไหน และจะผลิตข้อความเหล่านั้นด้วยวิธีใด ล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ภัณฑารักษ์จะต้องเตรียมการเอาไว้ให้พร้อม

เทคนิคเหล่านี้จำเป็นจะต้องอาศัยช่างกราฟฟิกเป็นผู้ช่วยจัดทำให้ทั้งสิ้น เพราะเพียงแต่เรื่องเล็กๆน้อยๆหากไม่ระมัดระวังในเรื่องความละเอียดถี่ถ้วนแล้ว อาจทำให้นิทรรศการดังกล่าวลดความสำคัญลงได้ การจัดนิทรรศการที่สมบูรณ์จึงต้องอาศัยความประณีตอย่างมาก เพราะความประณีตย่อมมีส่วนช่วยให้นิทรรศการนั้นๆมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และช่วยเพิ่มคุณค่าของเรื่องราวและวัตถุที่จัดแสดง

ในการเขียนบัตรอธิบาย ปัจจุบันมีกรรมวิธีผลิตงานกราฟฟิกหลายอย่างเช่น การพิมพ์ป้ายด้วยเครื่องมือสำหรับพิมพ์เป็นพิเศษแล้ว จึงเขียนลงบนแผ่นพลาสติกเป็นรอยลึก โดยมีตัวอักษรที่สม่ำเสมอสวยงาม การพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีด ไอ. บี. เอ็ม ซึ่งนอกจากตัวอักษรที่สม่ำเสมอแล้ว ยังสามารถเปลี่ยนขนาดของตัวอักษรได้ตามความต้องการ ช่วยเน้นเรื่องราวในการจัดแสดงได้ดีด้วย

กระนั้นก็ดีในปัจจุบันนี้ ความนิยมในการเขียนอักษรข้อความลายมือของช่างเขียนผู้ชำนาญ ยังเป็นที่นิยมใช้กันมากในสหรัฐอเมริกา พิพิธภัณฑ์สถานเป็นจำนวนมาก ได้นำเอาวิธีการทำซิลค์สกรีน ซึ่งเป็นการพิมพ์แบบใหม่เข้ามาใช้ในการจัดทำคำอธิบายวัตถุเรื่องราวต่างๆ โดยการเขียนข้อความเหล่านั้นลงบนพื้นของผนังโดยตรง วิธีนี้แพงมากแต่มีความคงทนและให้แบบอย่างอักษรได้ถูกต้องตามความต้องการของภัณฑารักษ์และช่างออกแบบทุกประการ

นอกจากการพิมพ์หรือจัดทำป้ายเรื่องราวแล้ว การฉีกภาพถ่ายประกอบเรื่องราวบนผนังตู้ก็ดี การทำอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการจัดนิทรรศการรวมทั้งการให้แสงสว่างแก่วัตถุ (lighting) ก็ยังเป็นวิทยาการที่ต้องอาศัยช่างเทคนิคพิเศษอีกหลายสาขาเข้ามาช่วยเหลือ ซึ่งงานเหล่านี้จำเป็นจะต้องใช้ผู้ชำนาญการเป็นพิเศษที่ได้รับการศึกษาและฝึกฝนหาความชำนาญโดยเฉพาะ

นิทรรศการในพิพิธภัณฑ์สถานนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องมีการทดลองเพื่อหาความชำนาญและหาความเหมาะสมอยู่เสมอ ภัณฑารักษ์จะต้องกล้าริเริ่มและทดลองทำเทคนิคทุกอย่างและทุกชนิด

เอกสารนี้เป็นการทำงานบ่อยๆจะช่วยเพิ่มพูนความสามารถของเจ้าหน้าที่ นอกจากนั้นจะต้องติดตามผลิตผลไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางเทคโนโลยีใหม่ๆที่ออกสู่ตลาดและนำเข้ามาใช้พัฒนากิจการพิพิธภัณฑ์สถานของตนอยู่เสมอ
การทำงานมากครั้งเพียงไร ความชำนาญต่างๆจะเกิดแก่เจ้าหน้าที่มากเพียงนั้น

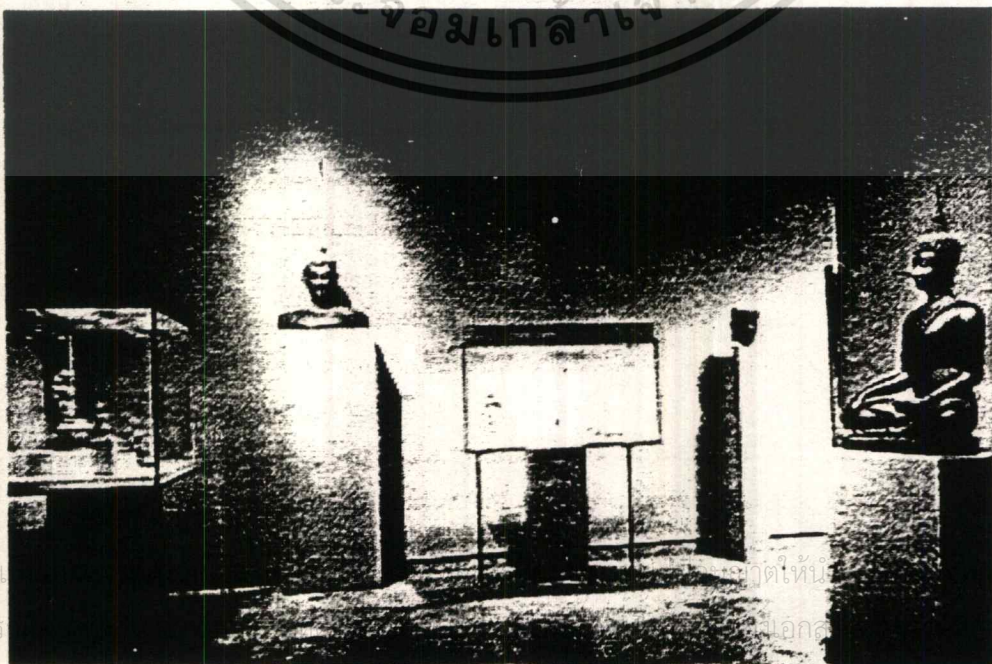
นอกจากการจัดแสดงแล้ว ยังมีเทคนิคอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดนิทรรศการด้วย เช่นการ
ติดตั้งสัญญาณเตือนภัย การป้องกันและการต่อต้านอัคคีภัย การติดตั้งเครื่องป้องกันการโจรกรรมจะต้อง
เตรียมการและติดตั้งให้พร้อมก่อนที่จะเปิดห้องแสดงให้ประชาชนชม เพราะวัตถุที่นำมาจัดแสดงใน
พิพิธภัณฑ์สถานนั้น เป็นวัตถุที่มีค่ามาก การควบคุมรักษาความปลอดภัยจึงเป็นเรื่องสำคัญไม่น้อย
กว่าเรื่องอื่นๆ

ประการสุดท้าย ในบทความเรื่องนี้ก็คือการสงวนรักษาวัตถุ ซึ่งเป็นภัยที่สำคัญรองลงมา
จากโจรผู้ร้าย ภัณฑารักษ์ควรจะต้องตรวจสอบให้แน่นอนว่า วัตถุอะไรบ้างที่จำเป็นจะต้องใช้เคมี
หรือเครื่องป้องกันความชื้นเข้าช่วยเหลือ วัตถุอะไรบ้างที่จะต้องป้องกันเป็นพิเศษ ซึ่งจำเป็นต้อง
อาศัยนักอนุรักษ์ให้คำแนะนำแก้ไขก่อนที่จะเสร็จสิ้นภารกิจในการจัดแสดง

ตัวอย่างการจัดแสดงวัตถุในพิพิธภัณฑ์สถานประเภทต่าง

ภาพชุดแสดงศิลปกรรมไทย ณ พิพิธภัณฑ์สถานทางศิลปะ เมืองคลีฟแลนด์ รัฐโอไฮโอ
สหรัฐอเมริกา เมื่อ พ.ศ.2516

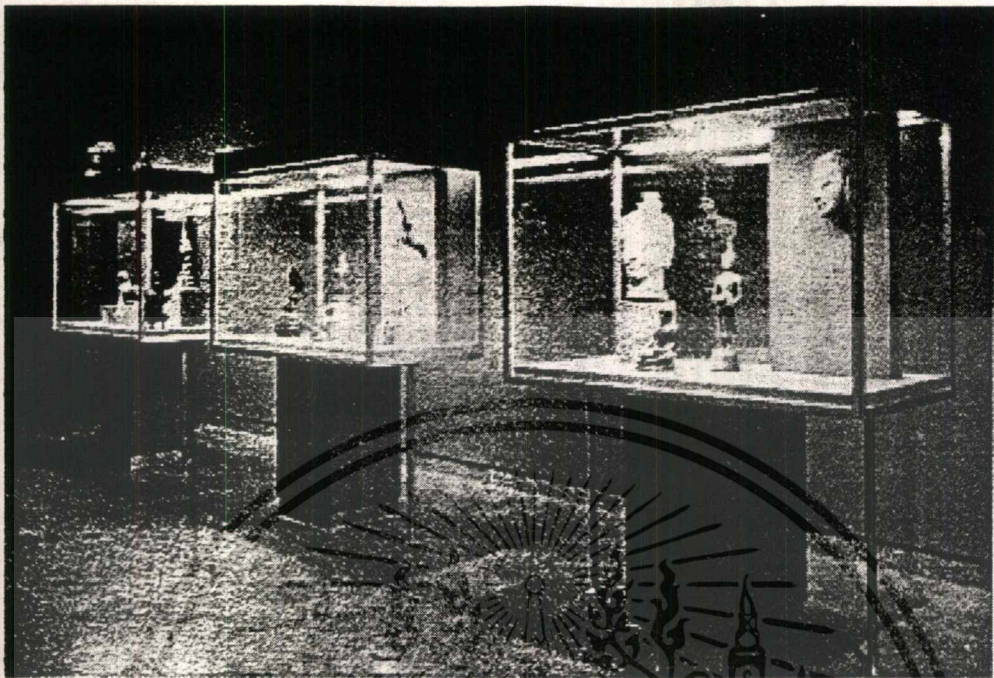
นิทรรศการชุดนี้ เน้นให้เห็นความงามทางด้านสุนทรีย์ของศิลปกรรมแต่ละชิ้น มากกว่าเรื่อง
ทางประวัติศาสตร์และสังคมในอดีต โดยการใช้สีและแสงประกอบ

เอกสารนี้
ไม่ว่ากร

จัดทำขึ้น
เพื่อ

ด้านการค้า
ร่นำไปใช้

2.3 ห้องประชุม

ห้องประชุม

ตามความหมายคือ สถานที่ปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆระหว่างการทำงาน ผู้มีตำแหน่งสูงสุดเป็นผู้กำหนดการประชุม เรียกได้ว่าเป็นประธานในการประชุม การประชุมเป็นสิ่งสำคัญมากส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน เป็นที่สั่งงานให้ดำเนินตามนโยบาย และประธานการประชุม ซึ่งถ้ามีผู้เข้าประชุม 5 คนขึ้นไป ก็จะต้องมีการจัดเตรียมเป็นพิเศษสำหรับเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ การจัดเก้าอี้และโต๊ะต่างๆ ที่ทำสำหรับกลุ่มคนต้องมีจำนวนที่แน่นอน บางที่ต้องมีอุปกรณ์อื่นๆที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์การฉายสไลด์ กระดานดำ บอร์ด ติดเอกสาร การออกแบบต้องทำให้ห้องมีขนาดพอเหมาะไม่เล็กไม่ใหญ่เกินไป ห้องประชุมที่ให้ความสะดวกสบายจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถรอบรู้ของการจัดงานต่างๆดังนั้นการจัดเฟอร์นิเจอร์จึงขึ้นอยู่กับลักษณะการจัดกลุ่มของการประชุมเป็นสำคัญ

รูปแบบ

ลักษณะรูปแบบของการประชุม

1. การประชุมเฉพาะบุคคลภายในที่ทำงาน (PROVISION AT THE WORK

PLACES) เป็นการประชุมของบุคคลเฉพาะในที่ทำงานร่วมกัน ประมาณ 4-5 คน โดยปกติใช้เวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการประชุมสั้นๆ เก้าอี้ที่ใช้ในการประชุมอาจนำมารวมใช้กับโต๊ะทำงานได้ โดยใช้เป็นเก้าอี้สำหรับผู้มาติดต่อ

2. การประชุมกลุ่มบุคคลภายในที่ทำงาน (PROVISION FOR THE GROUP OF WORK PLACE) เป็นการประชุมของบุคคลภายในที่ทำงาน แต่จัดสถานที่ประชุมไว้นอกที่ทำงาน จัดเนื้อที่การประชุมเป็นกลุ่มๆ ใกล้เคียงกัน อาจมีบุคคลภายนอกเข้ามาประชุมบ้างจึงมีประมาณ 6-8 คน

3. การประชุมกลุ่มสมาชิกที่ทำงานร่วมกัน (PROVISION FOR ALL MEMBERS OF STAFF) เป็นการประชุมของบุคคลในวงกว้างที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องทำงานเดียวกันซึ่งมีวาระการประชุมที่ห่างกัน สถานที่จัดประชุมต้องจัดเป็นห้องเฉพาะ ซึ่งสามารถดัดแปลง เพื่อใช้งานด้านอื่นๆ ได้ด้วย

ภายในโครงการจึงสามารถแบ่งห้องประชุมออกเป็นสองประเภท คือ

1 ส่วนประชุมเฉพาะบุคคลภายในที่ทำงานเป็นที่ประชุมปรึกษานักงานในหน่วย

2 การประชุมกลุ่มสมาชิกที่ทำงานร่วมกัน

1. ส่วนห้องประชุมของโครงการ จัดเป็นแบบการประชุมกลุ่มบุคคลภายในที่ทำงาน

2. เป็นการจัดประชุมของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ อาจมีบุคคลภายนอกเข้าประชุมบ้าง เช่น นัก

วิชาการต่างๆ

อุปกรณ์

อุปกรณ์ต่างๆภายในห้องประชุม

1. โต๊ะนั่งประชุม แบ่งเป็น 4 ชนิด

โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นที่นิยมใช้มากที่สุด สามารถจัดที่นั่งได้เป็นจำนวนมาก

ตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป สามารถดัดแปลงการใช้งานโดยใช้หลายตัวประกอบเป็นรูป ตัว "U" ในกรณีที่มีผู้ประชุมจำนวนมากกว่า 20 คนได้ด้วย

โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส ใช้สำหรับห้องประชุมขนาดเล็กที่มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส จะมีที่นั่งได้ตั้งแต่ 4-12 ที่นั่ง

โต๊ะรูปหกเหลี่ยม แปดเหลี่ยม หรือ โต๊ะกลม เหมาะสำหรับห้องขนาดเล็กๆ ที่นั่ง 6-12 ที่นั่ง

โต๊ะรูปแปลนเรือ เป็นที่นิยมอีกแบบหนึ่ง เพราะมีลักษณะสวยงาม สามารถจัดที่นั่งได้จำนวนมากตั้งแต่ 6 ที่นั่ง เห็นสมควรเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ภายในโครงการเลือกโต๊ะแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพราะสามารถประกอบเป็นแปลนรูป

เอกสารตัวป้อนได้สารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เก้าอี้ในห้องประชุม

เก้าอี้มีความสัมพันธ์กับผู้ใช้อย่างมาก เพราะในการประชุมแต่ละครั้งผู้ใช้ย่อมมีพฤติกรรมต่างๆอยู่กับที่เมื่ออยู่ในเวลาประชุม จึงต้องคำนึงถึงหลัก

คงทนถาวร

มีความสวยงาม

มีประโยชน์ใช้สอย

ลักษณะเก้าอี้ในห้องประชุมที่ดี

ก. มีสัดส่วน 3 มิติ สัมพันธ์กับลักษณะการนั่งของคน

ข. ควรหมุนรอบตัวเองได้ โดยมีแกนหมุนเพื่อความสะดวกในการเปลี่ยนท่าทาง ในการนั่งเป็นเวลานาน

ค. พนักพิงหลังควรทำมุมกับที่นั่ง 105 องศา เพื่อคลายความเมื่อยล้า

ง. ที่ขาเก้าอี้ไม่ว่าจะเป็น 4 หรือ 5 ขา ควรมีล้อเลื่อนติดปลายขาเพื่ออำนวยความสะดวกปรับและเคลื่อนที่

จ. เก้าอี้ประธานการประชุม ที่หัวโต๊ะต้องมีลักษณะพิเศษต่างจากตัวอื่น บริเวณพนักควรเสริมส่วนหนุนศีรษะเพิ่มขึ้น ให้ได้ระดับศีรษะของผู้ใช้ เพราะความเหมาะสมของตำแหน่ง

ฉ. ที่นั่งและพนักฝั่งควรทำด้วยสปริง หรือฟองบางด้วยวัสดุที่มีคุณสมบัติดูดซับเสียงกันสะท้อน

3. เครื่องฉายสไลด์

เป็นอุปกรณ์พิเศษเพื่อแสดงสิ่งต่างๆให้เห็นจริงในห้องใหญ่ๆอาจมีคนทำหน้าที่ฉายโดยใช้ห้องเล็กๆขนาด 3.61*5.40 เมตร เพื่อผู้ประชุมจะได้มองเห็นโดยไม่มีเครื่องฉายขวางด้านหน้า

เครื่องฉายสไลด์ที่เหมาะสม

ก. ขนาด 2" * 2" เป็นเครื่องฉายที่นิยมใช้กันมาก

ข. ขนาด 16 หรือ 8 มม. เป็นเครื่องฉายที่เหมาะสมสำหรับห้องประชุมห้องเรียน

ขนาดของจอ

ก. จอธรรมดาสำหรับห้องประชุมห้องเรียน

ขนาด 100*100 ซม., 120*120 ซม., 175*175 ซม.

ข. จอธรรมดาสำหรับคนส่วนใหญ่

ขนาด 2.70*3.60 เมตร, 3.60*3.60 เมตร

ระบบการวางแผนสำหรับเครื่องฉายสไลด์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ส่วนหรือวางขึ้นแบบเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบเกี่ยวกับระบบการฉายควรประกอบด้วยสิ่งต่างๆดังนี้ ไม่ว่าจะเป็น
การฉายหน้าจอหรือหลังจอ

ขนาดของจอที่เหมาะสม

ขนาดของภาพที่ต้องการ

ลักษณะจอที่ถูกต้อง

เครื่องฉายที่เหมาะสม

ระดับแสงสว่างสูงสุดที่ปรากฏบนจอ

4. บอร์ดติดเอกสารต่างๆ

ควรติดตั้งสูงจากพื้น 0.90 เมตร ผิวหน้าของกระดานต้องกรูด้วยกระดาษทราย
ขัดยบด้วยผ้ากำมะหยี่อีกทีเพื่อลดขีดเสียด

5. กระดานดำ

เป็นการเขียนคำบรรยายประกอบการประชุม ทั้งนี้ถ้ามีการฉายสไลด์แล้วส่วนนี้
อาจไม่จำเป็น มี 2 ชนิด

ติดตายกับผนัง

เลื่อนเข้า-ออกกับผนัง

สรุป การออกแบบห้องประชุม

ในโครงการทหขร.9 การออกแบบกลุ่มห้องประชุมยึดหลัก

ต้องศึกษาถึงลักษณะการประชุม

ศึกษาอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในห้องประชุม

ศึกษาการจัดโต๊ะประชุม ขนาดพื้นที่ต่างๆ

ศึกษาถึงวัสดุที่ใช้

ศึกษาการจัดกลุ่มโต๊ะประชุมตามความเหมาะสม

2.4 ห้องสมุดเฉพาะ

การจัดห้องสมุด

ห้องสมุดเฉพาะ

อาคารทั่วไปไม่ว่าจะเป็นศูนย์หรือพิพิธภัณฑ์สถานต่างๆก็ตาม ถ้ามีนโยบายจะให้
เอกสาร บริการทางการศึกษาแล้ว ก็ขาดห้องสมุดมิได้ เพราะห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากจะเป็นการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาค้นคว้าแล้ว ยังเปิดโอกาสให้แก่บุคคลภายนอกได้ศึกษาค้นคว้าด้วย เป็นการเผยแพร่ความรู้ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น

การวางตำแหน่งของห้องสมุดควรคำนึงความสะดวกแก่ประชาชน โดยพิจารณา ด้านให้ความสะดวกในการเข้าออกและทางติดต่อภายในแก่ผู้มาใช้บริการมากที่สุด

ห้องสมุดที่จะใช้ในศูนย์จะเป็นห้องสมุดขนาดเล็กที่เรียกว่าห้องสมุดเฉพาะความหมายของห้องสมุดเฉพาะหมายถึง ที่รวบรวมวรรณกรรมในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ให้บริการแก่ผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม และการให้บริการของห้องสมุดเฉพาะนี้จะช่วยส่งเสริมกิจการของหน่วยงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ประเภทของห้องสมุดเฉพาะ สามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

ก. แบ่งตามประเภทของวรรณกรรม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ห้องสมุดเฉพาะด้านสังคมศาสตร์
2. ห้องสมุดเฉพาะด้านมนุษยศาสตร์
3. ห้องสมุดเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ข. แบ่งตามหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทย สามารถแบ่งได้เป็นประเภท ดังนี้

1. ห้องสมุดเฉพาะวิชาในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะห้องสมุดคณะ เอกสารและสิ่งพิมพ์ตรงตามความต้องการ และมีสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลจำนวนมาก บางแห่งมีหน้าที่เป็นศูนย์เอกสารทางวิชาการเฉพาะเรื่องด้วย

2. ห้องสมุดเฉพาะของสถาบัน มีโครงการเพื่อการค้นคว้าวิจัยเช่นศูนย์บริการเอกสารวิจัยแห่งประเทศไทย

3. ห้องสมุดเฉพาะรัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่วนมากหน่วยงานจะเน้นด้านสารานุกรม หนังสือนิตยสารและเอกสารเกี่ยวกับการทำงานค้นคว้าวิจัยของหน่วยงานนั้นๆ

4. ห้องสมุดเฉพาะของสมาคม ให้บริการแก่สมาชิกสมาคมในวิชาที่สนใจ

5. ห้องสมุดเฉพาะของบริษัท ธนาคาร มีหนังสือ เอกสาร ส่งเสริมการทำงานของพนักงาน

6. ห้องสมุดเฉพาะองค์การระหว่างประเทศ มีบทบาทสำคัญในกิจการห้องสมุดเฉพาะด้านการจัดห้องสมุดของตน และให้บริการช่วยเหลือห้องสมุดอื่นด้วย

ลักษณะของห้องสมุดเฉพาะ

ห้องสมุดเฉพาะมีลักษณะแตกต่างจากห้องสมุดทั่วไป ดังนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สถานที่ตั้ง มักจะต้องอยู่ในวงการธุรกิจ และองค์การอุตสาหกรรม พวกรถนาคาร บริษัท บางแห่งก็เป็นสมาคมหรือองค์การวิชาชีพ โดยมีนโยบายบริการด้านสังคมด้วย บางแห่งจะเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ของท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดคณะ หรือเป็นแผนกหนึ่งของห้องสมุดประชาชน

2. ขอบเขตวิชา จะจำกัดขอบเขตวิชา ให้บริการวิชาการและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

3. ผู้ใช้ มีวัตถุประสงค์เพื่อบริการเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ต้องการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าในสาขาวิชานั้นๆ

4. ขนาดของห้องสมุด มีขนาดต่างๆกันส่วนมากจะเล็ก บางแห่งมีผู้ใช้จำนวนมาก และต่อเนื่อง ก็จะมีหนังสือบริการเป็นหมื่นเล่ม ห้องสมุดขนาดเล็กและใหญ่สุดจะมีเอกสาร สิ่งพิมพ์ 400-2,800 เล่ม เป็นต้น

5. หน้าที่การให้บริการ ห้องสมุดโดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา สันทนาการ สนทริยภาพ วิจัยให้ความรู้ แต่วัตถุประสงค์สำคัญของห้องสมุดเฉพาะคือ ให้บริการความรู้และข้อมูลต่างๆแก่ผู้ใช้โดยตรงวัตถุประสงค์และรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของห้องสมุดเฉพาะ

1. เพื่อบริการด้านความรู้ ส่วนใหญ่จะให้บริการน้อย เป็นข้อมูลเฉพาะเรื่อง ซึ่งแหล่งค้นคว้าได้มาจากบทความวารสาร งานวิจัย สิ่งพิมพ์ และเอกสารอื่นๆ การบริการเป็นการรวบรวมสิ่งเหล่านี้จัดเก็บเป็นระเบียบ อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

2. เพื่อให้บริการห้องสมุดเฉพาะมีลักษณะเด่นในเรื่องการบริการ จึงมีการให้บริการถึงตัวผู้ใช้คำนึงถึงเรื่องช่วยผู้ใช้นามากที่สุด ตรงตามวัตถุประสงค์และประหยัดเวลาที่สุด ให้บริการด้วยข้อมูลและเอกสารที่ทันต่อเหตุการณ์

3. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการหรือสถาบัน องค์การต่างๆได้ศึกษาหาความรู้ในด้านวิชาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆเพิ่มเติมเสมอ ซึ่งจะทำการทำงานของเขามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หน้าที่ของห้องสมุดเฉพาะ

1. ห้องสมุดเฉพาะต้องจัดหาหนังสือ วารสาร และวัสดุที่เกี่ยวข้องในวิชานั้นๆโดยเฉพาะ ขณะเดียวกันต้องจัดหาหนังสือประเภทอื่นๆด้วย เพื่อช่วยให้ได้รับความรู้กว้างขวาง

2. ห้องสมุดเฉพาะต้องจัดเตรียมคู่มือสำหรับค้นเอกสารไว้ให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้ใช้ ได้แก่ เอกสารย่อ บรรณานุกรม ตรรชนีค้นเรื่อง

3. ควรมีการแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดให้แก่ผู้ใช้ เพื่อให้ความสะดวกและคุ้นเคยเกี่ยวกับการจัดห้องสมุด และรู้จักใช้บรรณนุกรม อาจมีแผนผังแสดงว่าหนังสืออะไร อยู่ส่วนไหนบ้าง (แปลนห้องสมุด) อยู่ใตงทางเข้าห้องสมุด

4. ควรจัดส่งรายชื่อหนังสือใหม่ที่ได้รับแก่ผู้ใช้ เพื่อความสะดวก ควรจะจัดทำวิธีการใช้ห้องสมุด เพื่อแจกจ่ายอธิบายการแยกหมู่หนังสือพร้อมทั้งวิชาใช้ตรรกษนี้ด้วย

5. ควรมีการติดต่อกับห้องสมุดอื่น ที่มีลักษณะความรู้เกี่ยวพันกัน ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน

ตำแหน่งของเฟอร์นิเจอร์ในห้องสมุด

ชั้นวางหนังสือ โดยมากมักเรียงไปตามฝาห้อง เพื่อมิให้กินเนื้อที่สำหรับการอ่านมาก นอกจากนี้ยังทำให้บรรณารักษ์ รักษาสถานที่ได้มีโอกาสควบคุมดูแลห้องสมุดโดยทั่วถึง แต่ในปัจจุบันนี้เนื่องจากแนวโน้มของการศึกษาแผนใหม่มุ่งส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าโดยตนเองมากขึ้น การจัดวางชั้นอาจจะจัดวางตรงกลางห้องหรือข้างๆที่มีที่ว่างสำหรับที่อ่านหนังสือให้เป็นสัดส่วนมากขึ้น การวางชั้นหนังสือกลางห้องควรวางระยะห่างกันระหว่างชั้น 1.20-1.30 เมตร เพื่อผู้ใช้จะได้หยิบหนังสือได้โดยสะดวก

ชั้นวางวารสารและหนังสือพิมพ์ วารสารหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจ และเชิญชวนให้คนเข้าไปใช้ห้องสมุดได้มาก เพราะมีปกที่มีสีสันสวยงาม และดูมีชีวิตชีวากว่าหนังสือทั่วไป ดังนั้นชั้นวางจึงควรอยู่ใกล้ทางเข้าหรือเป็นที่คนเข้าถึงได้ง่ายหรือมองเห็นได้ง่าย และไกลจากการควบคุมมากนัก

โต๊ะรับจ่ายหนังสือ เป็นโต๊ะที่จะมีผู้มาติดต่อยืมและคืนหนังสือเสมอ มักจะจัดให้อยู่ใกล้ทางเข้า-ออก เพราะจะเป็นการสะดวกแก่ผู้ใช้ในการยืมและส่งหนังสือ ทั้งยังเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการยืมได้ดียิ่งขึ้น เพราะเมื่อผู้ใช้ได้ยืมหนังสือไปแล้ว เจ้าหน้าที่ได้ตรวจดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้องสมุด

โต๊ะบัตรรายการ ควรอยู่ในที่ที่เห็นได้ง่ายจากทางเข้า อยู่ตรงกลางระหว่างหนังสือทั่วไปกับหนังสืออ้างอิง หรือให้ใกล้กับเจ้าหน้าที่บริการถามและโต๊ะรับจ่ายเพื่อให้ผู้ใช้ได้ค้นหาหนังสือของห้องสมุดได้โดยสะดวก

ชั้นหนังสืออ้างอิง ควรอยู่ใกล้กับบรรณารักษ์ เพื่อจะได้อธิบายหรือคำแนะนำแก่ผู้ใช้ ควรมีที่นั่งอ่านด้วยในกรณีที่มีเนื้อที่เพียงพอ

โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม ควรอยู่ในที่ที่มองเห็นได้ง่าย และใกล้กับหนังสือทั่วไป และสะดวกในการติดต่อสอบถาม

ป้ายนิเทศการหรือตู้นิเทศการ เป็นที่ดึงดูดใจ ควรอยู่ตรงข้างทางเข้าออก ของผู้
ใช้ที่สามารถเห็นได้ทันที เมื่อเข้ามาใช้ห้องสมุด

โต๊ะในห้องอ่านหนังสือ จะต้องจัดไม่ให้แน่นติดจนเกินไป เพื่อทางเดินจะได้สะดวก
ไม่เกะกะ ควรจัดที่นั่งสอดแทรกตามบริเวณชั้นหนังสือบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้ไม่ต้องเดินไกลและหยิบ
หนังสืออ่านได้รวดเร็ว เป็นการผ่อนคลายอีกด้วย ระยะทางโต๊ะหนึ่งๆควรห่างกันประมาณ 1.50-1.80
เมตร ระหว่างเก้าอี้ตัวหนึ่งถึงอีกตัวหนึ่งถัดจากกึ่งกลางเก้าอี้ประมาณ 0.75-0.90 เมตร

โสตทัศนวัสดุ อาจเก็บไว้ในตู้ใกล้กับเจ้าหน้าที่รับ-จ่าย หรือเป็นห้องต่างหาก

เครื่องอัดสำเนา ควรอยู่ในที่บริเวณหนังสืออ้างอิง เพื่อให้บริการได้สะดวกยิ่งขึ้น

ตำแหน่งการวางเฟอร์นิเจอร์ในห้องสมุดนั้นจะทำได้ดี ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่วาง
ไว้ได้นั้น ก็ต้องดูสภาพพื้นที่อาคารและสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งยังจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็น
สำคัญ การวางเฟอร์นิเจอร์ จะเป็นไปแบบสมัยใหม่ไม่วางตายตัว ซึ่งจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย
จำเจ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดในลักษณะต่างๆได้ การจัดเฟอร์นิเจอร์ ควรให้อยู่ในตำแหน่งที่
ควรเป็นทั้งยังต้องคำนึงถึงภายในอนาคตด้วยว่า ต่อไปจะมีการจัดวางก็ควรเป็นไปในลักษณะที่
เปลี่ยนแปลงได้เสมอ เพื่อให้ทันต่อสภาพสิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าอันเกิดขึ้น

ขนาดของครุภัณฑ์ของห้องสมุด

1. ชั้นวางหนังสือทั่วไป

ก. ชั้นหนังสือชนิดทำด้วยไม้สูง 1.55 เมตร

ข. ชั้นหนังสือชนิดโลหะสูง 2.10-2.15 เมตร ฐานสูง 0.10 เมตร ลึก 0.20-0.25

เมตร สำหรับวางหนังสือทั่วไป ถ้าเป็นชั้นที่วางได้ 2 แถว ลึก 0.40-0.60 เมตร ถ้าเป็นชั้นที่วางเรียบ
ติดไปกับผนังห้องแต่ละช่องไม่เกิน 1.00 เมตร

2. ชั้นวางวารสาร

ชั้นวางวารสารมี 2 แบบ คือ แบบวางติดฝาและแบบที่อยู่ลอยตัว คือวางที่ใดที่หนึ่ง
ก็ได้ จะเลือกใช้แบบใดก็แล้วแต่เนื้อที่ใส่หนังสือของห้อง หากห้องมีเนื้อที่สำหรับหนังสือทั่วไปจำกัด
ก็ควรมีตู้ติดฝาเพื่อใส่หนังสือทั้งหมด หากห้องสมุดรับวารสารหลายๆรายชื่อก็อาจต้องใช้แบบติดกับ
ฝาห้องสูงและลึกเป็นอย่างเดียวกับตู้หนังสือทั่วไป แต่ควรวางชั้นย่นเท่านั้น ชั้นวางเอนลาดลงมา มี
คิวสำหรับกันวารสารไม่ให้ไหลลาดลงมา

ความสูง 1.50 เมตร

ความกว้าง 0.90-0.95 เมตร

ความลึก 0.40-0.45 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. โต๊ะวางหนังสือ

โต๊ะสำหรับวางหนังสือ และอ่านหนังสือมีหลายแบบ ในการออกแบบนั้น ควรจะได้คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

ก. ลัดส่วน ให้มีความสูงเหมาะสมกับเก้าอี้สามารถนั่งอ่านได้สบาย

ข. ต้องมีเนื้อที่สำหรับวางหนังสือ และมีหลากหลายแบบเพื่อวางหนังสือที่ต่างจำนวนกันแล้วแต่บุคคล โดยเฉพาะโต๊ะเดียวสำหรับคนที่ใช้หนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้า

ค. ขนาดของโต๊ะควรให้ได้ลัดส่วนกับห้อง ความกว้างมาตรฐานของโต๊ะประมาณ 0.65-0.75 เมตร(26-30 นิ้ว)

ง. ผิวของโต๊ะควรให้ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ใช้วัสดุที่สะท้อนแสง หรือเป็นเงาจัด จะทำให้อ่านไม่สบายตา

ขนาดของโต๊ะโดยทั่วไปที่นิยมใช้

ความสูง 0.75 เมตร

ความกว้าง 0.90 เมตร

4. รถเข็นหนังสือ

มีลักษณะเดียวกับชั้นวางหนังสือ แต่ติดตั้งล้อใช้ใส่หนังสือ เพื่อเข็นไปยังชั้นวางหนังสือหรือเคลื่อนที่ไปยังที่อื่นได้โดยสะดวก ทุนแรง และหนังสือไม่ฉีกขาดง่าย รถเข็นนี้ควรมีเพียง 3 ล้อ ตอนหลัง 2 ล้อ ตอนหน้า 1 ล้อ เพื่อสะดวกในการเข็นเลี้ยวไปตามมุมต่างๆได้สะดวก

ขนาดมาตรฐานของรถเข็น

กว้าง 0.35-0.40 เมตร

ยาว 0.75 เมตร

สูง 0.90 เมตร

สำหรับขนาดใหญ่

กว้าง 0.35-0.36 เมตร

ยาว 1.00 เมตร

สูง 1.08-1.10 เมตร

ชนิดที่เก็บเข้าได้โต๊ะรับ-จ่ายหนังสือได้

กว้าง 0.55 เมตร

ยาว 0.65 เมตร

สูง 0.65-0.075 เมตร

5. ตู้บัตรรายการ

เป็นตู้ซึ่งประกอบด้วยลิ้นชักขนาดมาตรฐานสำหรับใส่บัตรรายการหนังสือ คือ ขนาด 3 นิ้ว 5 นิ้ว ลิ้นชักนี้วางซ้อนกันเป็นชั้นๆ ตู้บัตรรายการมีหลายขนาด แล้วแต่จำนวนลิ้นชัก 5,10,15 (แถวละ 5 ลิ้นชักเรียงตามยาว) แล้ว 3,6,9 (แถวละ 3 ลิ้นชักเป็นตู้เล็ก) ตู้มี 5 ลิ้นชักเรียงกันเป็นแถวยาว กว้าง 33 นิ้ว ถึง 19 นิ้ว ความสูงแล้วแต่ลิ้นชักที่เพิ่ม

ตู้มีเพียง 5-6 แถวซ้อนกัน (25-30 ลิ้นชัก) สูง 24 นิ้ว-30 นิ้ว มีหลายแถวขาลง 10 นิ้ว จำนวนลิ้นชักมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหนังสือในห้องสมุด หนังสือเล่มหนึ่งต้องการบัตรรายการอย่างน้อย 3 ใบ

ลิ้นชักมาตรฐานยาว 14.75 จูบตรได้ราว 1,000-1,200 ใบ

การให้แสงสว่างภายในห้องสมุด

ในการเลือกใช้แสงสว่างที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดนั้น ก็เพื่อความสบายตาและเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง จากการพิจารณาในด้านประสิทธิภาพในการใช้สอย การใช้แสงจากไฟฟ้า จะมีประโยชน์มากกว่าจากแสงธรรมชาติ เพราะสามารถควบคุมได้ดี และเป็นที่ยอมรับนิยมใช้กันทั่วไป การให้แสงมี อยู่ 5 วิธี คือ

1. การให้แสงโดยตรง

เป็นการส่องสว่างโดยตรงจากแหล่งกำเนิดแสงให้ความเข้มสูง

2. การให้แสงทางอ้อม

ให้คุณภาพดีที่สุด แสงที่ได้จากการสะท้อนจากเพดานตกลงบนพื้นที่ที่ต้องการได้แสงที่นุ่มนวลปราศจากเงา

3. การให้แสงทางตรงผสมทางอ้อม

ให้แสงสม่ำเสมอที่สุด เป็นการรวมเอา 2 วิธีมาใช้ร่วมกัน

4. การให้แสงแบบกึ่งโดยตรง

แบบนี้จะให้แสงน้อยกว่าแบบแรก

5. การให้แสงแบบกึ่งทางอ้อม

แบบนี้จะให้แสงที่ดีกว่าแบบที่ 2

ในการออกแบบไฟฟ้าเพื่อแสงในอาคาร ควรให้แสงสว่างสม่ำเสมอในอาคารแตกต่างกัน 2:1 เป็นอย่างต่ำ แสงแบบที่ให้โดยทางอ้อม ถือว่าให้แสงสว่างสม่ำเสมอเพราะถือว่าเพดาน

เป็นตัวให้กำเนิดแสง สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้ความเข้มของการส่องสว่าง ณ จุดต่างๆในห้องสมุด

ห้องสมุด ส่วนอ่านหนังสือ คั่นคว่ำ บันทึกลง	70ฟุต-กำลังเทียน
ห้องอ่านหนังสือทั่วไป	30ฟุต-กำลังเทียน
บริเวณชั้นหนังสือ	30ฟุต-กำลังเทียน
บริเวณซ่อมหนังสือ เย็บเล่ม	50ฟุต-กำลังเทียน
ส่วนจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ	70ฟุต-กำลังเทียน
ที่รับ-จ่ายหนังสือ	70ฟุต-กำลังเทียน
โต๊ะนั่งคั่นคว่ำ	70ฟุต-กำลังเทียน
บริเวณอ่านวารสาร หนังสือพิมพ์	30ฟุต-กำลังเทียน
บริเวณแสงนิทรรศการหนังสือ	30ฟุต-กำลังเทียน
ห้องเก็บของที่ต้องใช้สายตา	10ฟุต-กำลังเทียน
ห้องเก็บของที่ไม่ต้องใช้สายตา	5ฟุต-กำลังเทียน

การใช้สีภายในห้องสมุด

ในทางจิตวิทยา สีทุกสีมีอิทธิพลต่อมนุษย์ในด้านอารมณ์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในห้องสมุด ซึ่งเฉลี่ยผู้มาใช้บริการแล้ว จะอยู่ในห้องสมุดประมาณ 3 ชม. สูงสุด ดังนั้นสีที่ควรเป็นสีที่ดูแล้วไม่น่าเบื่อหน่าย สามารถดึงดูดใจคน เมื่อเข้าไปแล้วรู้สึกสบายตา นิยมสีเขียวตา เรียบๆ

ข้อพิจารณาในการใช้สี

1. ไม่ควรเป็นสีที่มีเงาสะทอน เมื่อใช้แล้วจะเกิดการสะท้อนดูไม่มีคุณค่า
2. การไล่ดวงจรสี ควรใช้สีที่อยู่ใกล้เคียงกันจะดูดีกว่าสีที่ตัดกัน
3. ไม่ควรใช้สีที่จัดชิดหม่นหมองเกินไป เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกมีน ซึม ่วง

นอน และเฉื่อยชา

4. มีหลักการอยู่ว่าเพดานควรจะใช้สีอ่อนที่สุด พื้นใช้สีเข้มที่สุด ส่วนผนังใช้สีที่มีความ

เข้มปานกลาง

การป้องกันเสียงรบกวนภายในห้องสมุด

ไม่ว่าสถานที่ใดย่อมต้องการความเงียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องสมุด เพื่อสมาธิในการอ่านหนังสือ การใช้วัสดุภายในห้องสมุด จึงควรเลือกใช้วัสดุที่สามารถดูดกลืนเสียงได้ เช่น การใช้วัสดุปูพื้น เพดาน แก้ว อี้อ ตลอดจน幔ผ่านต่างๆในการเลือกใช้วัสดุมีข้อพิจารณาดังนี้คือ

ก. สะดวกในการติดตั้ง

ข. ทนไฟ ทนต่อการขีดข่วน เชื้อราต่างๆ

ค. สะท้อนแสงน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ก่อนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง.เคลื่อนย้ายได้สะดวก และบำรุงรักษาทำความสะอาดได้ง่าย
การใช้กระจกเป็นแผ่นกั้นระหว่างห้องทำงานและห้องอ่านหนังสือ เป็นสิ่งดีมาก
เพราะสามารถทำให้คนในห้องทำงานมองเห็นบรรยากาศในห้องสมุดได้โดยตลอดทุกการใช้ห้อง
หนังสือต่างๆเป็นเครื่องกั้นบริเวณอ่านหนังสือ จะเป็นการลดความดังของเสียงลงได้บ้าง

การปรับอากาศในห้องสมุด

การระบายอากาศในห้องสมุดเป็นสิ่งที่จะละเลยเสียมิได้ เพราะหากอากาศในห้อง
สมุด มีความอบอ้าวหรือหนาวเย็นจนเกินไป จะเป็นการรบกวนผู้ใช้ห้องสมุดเป็นอันมาก การระบาย
อากาศทำได้ 2 วิธี คือ

- 1.วิธีธรรมชาติ : เป็นวิธีที่ยุงยากและไม่นิยมกระทำ
- 2.เครื่องปรับอากาศ : เป็นวิธีที่สิ้นเปลืองอยู่มากแต่ก็ได้ผลคุ้ม

ในการควบคุมอุณหภูมิภายในห้องสมุด ควรให้มีความสม่ำเสมออยู่ ระหว่าง 70
องศาฟาเรนไฮน์-78 องศาฟาเรนไฮน์ ซึ่งจะเป็นสภาพที่ความชื้นของอากาศอยู่ในสภาพปกติ

ข้อดี

ข้อเสีย

5.เหมาะสมสำหรับการทำงานที่ต้องการ
ประสิทธิภาพสูง โดยเฉพาะสำนักงาน
ที่ดำเนินงานด้านบริหารเป็นส่วนใหญ่ | 5.จำเป็นต้องใช้โถงทางเดินกลมเป็นตัว
กำหนดเส้นทางติดต่อ |
|--|---|

รายการเฟอร์นิเจอร์ที่จำเป็นสำหรับสำนักงานแบบแยกเป็นห้องโดยเฉพาะ

- 1.โต๊ะและเก้าอี้ทำงาน สำหรับพนักงานและระดับบริหาร
- 2.เก้าอี้สำหรับต้อนรับแขกผู้มาติดต่อ ณ ที่ทำการในระดับผู้บริหารหรือหัวหน้างาน
- 3.เฟอร์นิเจอร์สำหรับต้อนรับแขกประกอบด้วย เก้าอี้นั่งสบาย โซฟา และโต๊ะกลาง
หรือโต๊ะข้าง ส่วนใหญ่ใช้ในห้องที่ต้องการปรึกษาหารือกันเป็นส่วนตัว
- 4.เฟอร์นิเจอร์สำหรับห้องประชุม ซึ่งประกอบด้วยโต๊ะประชุม(ลักษณะตามความ
เหมาะสม) เก้าอี้เท้าแขนและตู้เก็บอุปกรณ์
- 5.ตู้เก็บเอกสารเฉพาะบุคคล และสำหรับส่วนรวม
- 6.โต๊ะพิมพ์ดีดสำหรับพนักงานพิมพ์ดีดที่ไม่รวมกับโต๊ะทำงานทั่วไปซึ่งจะมีขนาด

เล็กกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

3.1 หोजดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช อำนาจหน้าที่ของหोजดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติฯ

- 1.รวบรวม เก็บรักษา ให้บริการเอกสารที่เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตลอดจนการบันทึกเหตุการณ์สำคัญต่างๆที่เกิดขึ้นในรัชสมัยแห่งการครองราชย์ของพระองค์ แก่หน่วยราชการ องค์กรการ รัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไป
- 2.ดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาและเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 3.ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 4.จัดนิทรรศการหมุนเวียนตามวาระสำคัญและพระราชพิธีสำคัญ
- 5.จัดนิทรรศการถาวรเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 6.ฉายภาพยนตร์ วิดีทัศน์ สไลด์มัลติวิชชั่น เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 7.อนุรักษ์เอกสารจดหมายเหตุลายลักษณ์ และเอกสารโสตทัศนจดหมายเหตุ เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การดำเนินงานและกิจกรรมของหोजดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

การจัดแสดงนิทรรศการถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

วัตถุประสงค์ในการจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- 1.เพื่อจัดนิทรรศการถาวรเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 2.เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในด้านต่างๆรวมทั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 3.เพื่อจัดให้เป็นแหล่งทัศนศึกษา สำหรับนักเรียน เยาวชน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
- 4.เพื่อจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างประเทศ

เอกสาร 3.2 เนื้อเรื่องในการจัดแสดง ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1 เนื้อเรื่องในการจัดแสดงและพื้นที่ใช้สอย

การจัดแสดงเป็นงานหลักอย่างหนึ่งของหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นจุดสำคัญที่จะดึงดูดประชาชนให้เข้ามาชมหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติฯ ลักษณะของการจัดแสดง จะขึ้นอยู่กับลักษณะประเภทของวัสดุที่นำมาจัดแสดง หรือเนื้อหาที่นำมาจัดแสดง โดยจะจัดแยกเป็นเรื่องๆ ไป เป็นขั้นตอนของการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเข้าชมได้ครบถ้วน และเมื่อชมเสร็จจะเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ เป็นสถานที่เผยแพร่พระเกียรติยศของพระองค์ท่านให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไป ทั้งนี้จึงเน้นการแบ่งหัวเรื่องออกเป็น3หัวเรื่อง ดังนี้

1. พระราชประวัติ พระราชจริยาวัตร และพระปรีชาสามารถในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

3. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจและความจงรักภักดีของคนไทยทั้งชาติ

ซึ่งแต่ละหัวเรื่องนั้นได้แบ่งเป็นหัวเรื่องย่อยๆ เพื่อกำหนดเนื้อหาในการจัดแสดงดังนี้

1. พระราชประวัติ พระราชจริยาวัตร และพระปรีชาสามารถในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

1.1 พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร

1.2 เสด็จกลับไปศึกษาต่อที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

1.3 พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

1.4 พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

1.5 ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกและพระราชพิธีทรงผนวช

1.6 ทรงเป็นอัครศิลปิน

1.7 ด้านการกีฬา

1.8 ด้านการใช้ดาวเทียมในการวางแผนพัฒนาประเทศ

1.9 ด้านการใช้วิทยุสื่อสาร

1.10 ด้านคอมพิวเตอร์

1.11 ด้านเครื่องกล

2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

2.1 ทรงเสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

2.2 โครงการส่วนพระองค์ภายในสวนจิตรลดา

2.2.1 โครงการทดลองปลูกข้าว

2.2.2 โครงการทำน้ำผลไม้แปรรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.2.3โครงการทำป่าไม้สาธิต
- 2.2.4โครงการโคนมและผลิตภัณฑ์จากนม
- 2.2.5โครงการเพาะเห็ด
- 2.3ทรงเป็นกษัตริย์-เกษตร
 - 2.3.1พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
 - 2.3.2ทรงพระราชทานแก่เกษตรกรดีเด่น
 - 2.3.3พันธุ์ข้าวพระราชทานและของที่ใช้ในพระราชพิธี
 - 2.3.4ประชาชนเก็บข้าวที่หว่านไปบูชา
 - 2.3.5พระราชดำรัสเกี่ยวกับการทำนา
- 2.4โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 - 2.4.1โครงการอนุรักษ์ป่าไม้ ดินน้ำและลำธาร
 - 2.4.2การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า
 - 2.4.3โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค
 - 2.4.4โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการผลิตไฟฟ้า
 - 2.4.5โครงการฝนหลวง
 - 2.4.6โครงการปลูกป่าทดแทน
 - 2.4.7โครงการหลวง
 - 2.4.8โครงการป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
 - 2.4.9โครงการด้านการสหกรณ์
 - 2.4.10โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 - 2.4.11โครงการทฤษฎีใหม่
 - 2.4.12โครงการแก้ปัญหาน้ำเน่าเสีย
 - 2.4.13โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอขวด
 - 2.4.14โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจและความจงรักภักดีของคนไทยทั้งชาติ

3.1ช่วงเสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรและทรงนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาประเทศ(พ.ศ.2493-พ.ศ.2514)

- 3.1.1สภาพบ้านเมือง
- 3.1.2การจัดตั้งวิทยุ อ.ส.วันศุกร์

3.1.3การเสด็จเยือนต่างประเทศในปีพ.ศ.2503

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับวงราชการเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.1.4 ชาติภักดิ์ที่แหลมตะลุมพุก
- 3.1.5 พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ3รอบ(สถลมารค)
- 3.1.6 ทงริเริ่มโครงการหลวง การสหกรณ์ และโครงการสวนพระองค์
- 3.1.7 พระราชพิธีรัชดาภิเษก
- 3.2 ช่วงที่ประเทศต้องการความสามัคคี(พ.ศ.2514-พ.ศ.2531)
 - 3.2.1 เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2514 และ 6 ตุลาคม 2519
 - 3.2.2 เยี่ยมประชาชนในถิ่นทุรกันดารและทหารตามฐานปฏิบัติงาน
 - 3.2.3 ให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยสงครามจากประเทศเพื่อนบ้าน
 - 3.2.4 น้ำท่วมใหญ่พ.ศ.2526
 - 3.2.5 พรุบาเจาะ
 - 3.2.6 พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก
 - 3.2.7 พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ5รอบ
- 3.3 ช่วงยุคของการพัฒนาประเทศและโลกไร้พรมแดน(พ.ศ.2532-ปัจจุบัน)
 - 3.3.1 ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาในประเทศ
 - 3.3.2 พายุเกย์
 - 3.3.3 พระราชพิธีกาญจนาภิเษก
 - 3.3.4 ชุมเฉลิมพระเกียรติ
 - 3.3.5 บรรยากาศถนนราชดำเนิน
 - 3.3.6 ขบวนพยุหยาตราทางชลมารค
 - 3.3.7 การสวนสนามแสดงแสนยานุภาพ

1.พระราชประวัติ พระราชจริยาวัตร และพระปรีชาสามารถในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หัวข้อหลักในการจัดแสดง	หัวข้อย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
1.1 พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร	- ราชสกุล	N	1	14.40
	- ประมวลภาพตั้งแต่พระราชสมภพจนถึงเสด็จขึ้นสืบราชสมบัติ	R	2	30.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 เสด็จกลับไปศึกษาต่อที่ ประเทศ SWISSZERLAND	- พระราชดำรัสตอบ	D	1	16.00	
	- บรรยายภาคในการส่งเสด็จ	Q	1	11.40	
		S	1	13.75	
	- พระราชจริยวัตรขณะทรง ศึกษาที่ SWISS ที่วิลล่าวัฒนา	X	1	20.00	
หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง		หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่
1.3 พระราชพิธีราชาภิเษก สมรส	- ทรงพบและทรงหมั้นกับหม่อม สิริกิติ์	S	1	13.75	
	- เสด็จนิวัติประเทศไทยและพระ ราชพิธีราชาภิเษกสมรส	L	1	13.20	
หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง		หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
1.4 พระราชพิธีบรมราชาภิเษก	- พระราชกัญจกร	B	1	4.80	
	- เครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์	K	1	8.40	
	- รับน้ำสรงจากสถานที่สำคัญ ในประเทศ	K	1	8.40	
	- สรงพระมูรธาภิเษกสนาม	B	8	44.00	
	- ทรงรับน้ำอภิเษกจาก 8 ทิศ	J	1	36.00	
	- ทรงหลั่งน้ำและตั้งสัตยาธิษฐาน	N	1	14.40	
หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง		หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
1.5 พระราชพิธีผนวช	- พระราชพิธีและวัตรปฏิบัติ	N	1	14.40	
		Q	1	11.05	
	- ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภก	G	1	24.00	
หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง		หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
1.6 อัครศิลปิน	- ทรงเป็นอัครศิลปิน	N	1	14.40	
1.7 การกีฬา		N	1	5.50	
1.8 ด้านการควาเทียม	- การให้การใช้แผนที่ดาวเทียมในการ ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ การนำ			5.50	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการให้บริการใช้แผนที่ดาวเทียมในการไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์
การนำไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	วางแผนการ พัฒนา			
1.9 ด้านวิทยุสื่อสาร	- การใช้วิทยุส่งการช่วยเหลือใน การส่งการ	P	1	8.40
1.10 ด้านคอมพิวเตอร์	- การประดิษฐ์อักษรเทวนาคี	K	1	8.40
1.11 ด้านประดิษฐ์เครื่องกล	- เครื่องยนต์ในการเกษตรและการ ทหาร	K	1	8.40

2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง	หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่
2.1 เสด็จเยี่ยมราษฎรทั่วทุก ภูมิภาคของไทย	- ความทุกข์ยากของราษฎร	T	4	33.60
	- พระราชดำรัส	A	4	6.00
	- ในหลวงเสด็จเยี่ยมราษฎร	M	1	18.00
2.2 โครงการตามพระราชดำริ	- โครงการส่วนพระองค์ ภายในสวนจิตรลดา	B X	1 1	4.80 27.00
	1. โครงการทดลองปลูกข้าวพันธุ์	V	1	17.60
	2. โครงการทำน้ำผลไม้(แปรรูป พืชพันธุ์ต่าง ๆ)	V	1	17.60
	3. โครงการสวนป่าไม้สาธิต	V	1	17.60
	4. โครงการโคนมและผลิตผลจาก นม	V	1	17.60
	5. โครงการเพาะเห็ด โครงการอื่น ๆ	P	1	5.50
2.3 ทรงเป็นกษัตริย์-เกษตร	- พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรก นาขวัญ	N	1	14.40
	- พันธุ์ข้าวพระราชทานและของ ใช้ในพระราชพิธี	K	1	8.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใด ๆ ที่ทางหน่วยงานท่านนั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	- พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกร ดีเด่น	P	1	5.50	
	- ประชาชนเก็บข้าวที่หว่านไปบูชา	T	1	8.40	
	- พระราชดำรัส	B	1	4.80	
หัวข้อหลักในการจัดแสดง		หัวข้อย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
2.4 โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำรัส	1. โครงการอนุรักษ์ป่าไม้และต้นน้ำ ลำธาร	X	1	27.00	
	2. การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า	V	1	17.60	
	3. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อ การอุปโภคและบริโภค	T	1	8.40	
	4. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ ผลิตไฟฟ้า	T	1	8.40	
	5. โครงการฝนหลวง	L	1	13.20	
	6. โครงการปลูกป่าทดแทน	X	1	27.00	
		A	1	1.50	
	7. โครงการหลวง	Y	1	55.00	
		A	1	1.50	
	8. โครงการป้องกันการพังทลาย ของหน้าดิน	T	1	8.40	
		B	1	4.80	
หัวข้อหลักในการจัดแสดง		หัวข้อย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
	9. โครงการด้านสหกรณ์	U	1	13.60	
		A	1	1.50	
		P	1	5.50	
	10. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	U	1	13.60	
		A	1	1.50	
		P	1	5.50	
	11. โครงการที่พิเศษใหม่	U	1	13.60	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ 11: โครงการที่พิเศษใหม่ เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		A	1	1.50
		P	1	5.50
หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง	หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่
	12. โครงการแก้ปัญหาหน้าเสาเสีย	R	1	15.00
		A	4	6.00
		V	1	17.60
		B	1	4.80
หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง	หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
	13. โครงการป้องกันและแก้ปัญหา อุทกภัย	R	1	15.00
		T	1	8.40
		A	2	3.00
หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง	หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่(m ²)
	14. โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าพ้าง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	Y	1	55
		X	1	27
		P	2	11
		F	1	15

3. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจและความจงรักภักดีของคน ไทยทั้งชาติ

หัวเรื่องหลักในการจัดแสดง	หัวเรื่องย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่
3.1 ช่วงเสด็จเยี่ยมราษฎรและ ทรงนำเอาข้อมูลมาทดลองและ พัฒนาประเทศ(พ.ศ.2493- 2514)	- สภาพบ้านเรือนในยุคสมัยนั้น	Y	1	55.00
		H	1	14.00

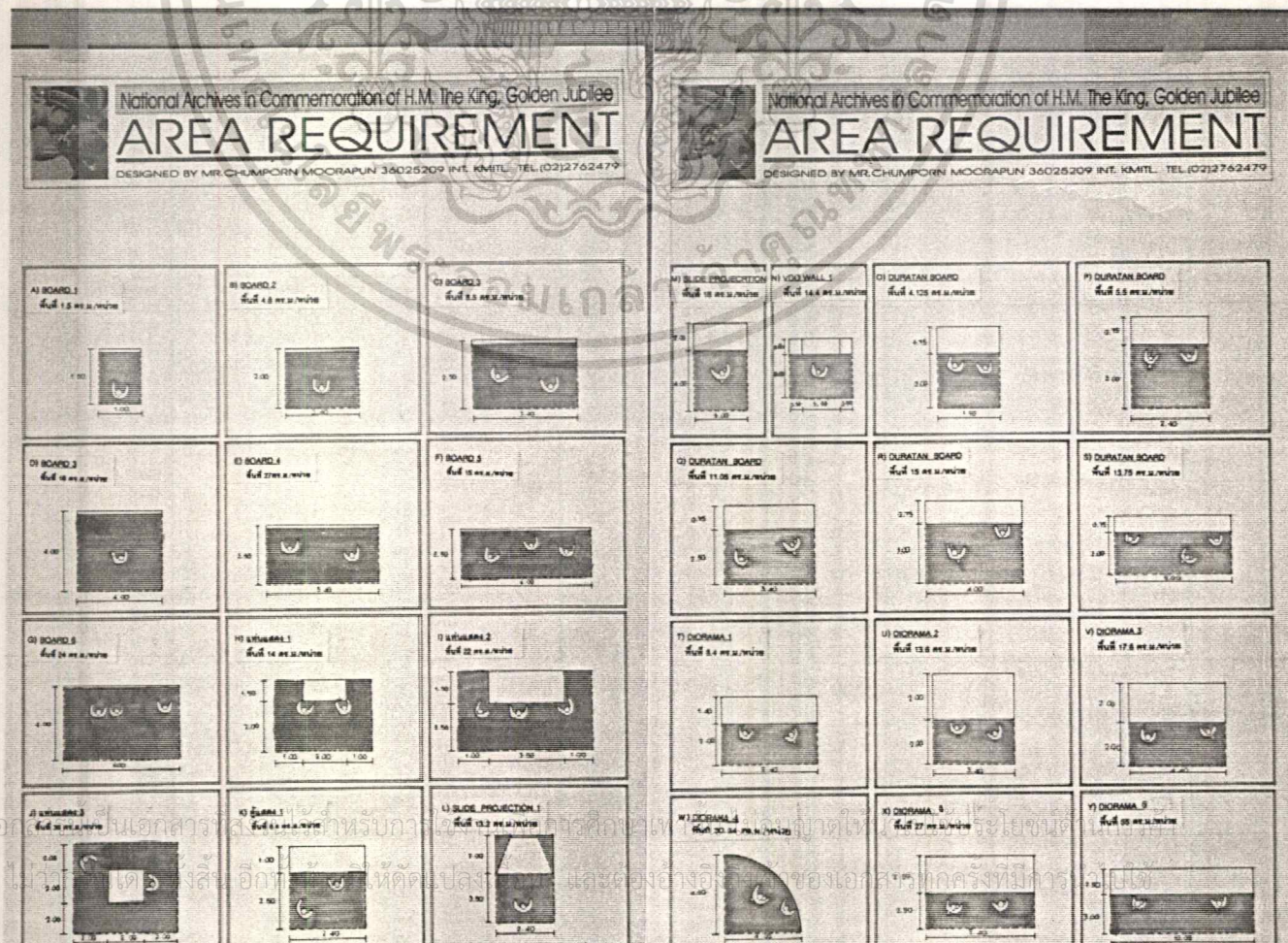
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		- จัดตั้งวิทยุอส. (2497)	P	2	11.00
		- เสด็จเยือนต่างประเทศ (2503)	Q	1	11.05
		- ช่วยเหลือประชาชนที่แหลมตะ	R	2	30.00
		ลุม	Q	1	11.05
		พุก (2505)	U	1	13.60
		- เฉลิมพระชนมพรรษาครบ 3	Q	1	11.05
		รอบ (2506)			
		- โครงการหลวง, สหกรณ์,	Q	1	11.05
		โครงการสวนพระองค์			
		- งานเฉลิมพระราชพิธีราชาภิเษก	N	1	14.40
หัวข้อหลักในการจัดแสดง	หัวข้อย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่	
3.2 ช่วงที่ประเทศต้องการ	- เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516	T	1	8.40	
ความ		C	1	8.50	
สามัคคี	- เยี่ยมประชาชนในถิ่นทุรกันดาร	R	1	15.00	
	และทหารที่บาดเจ็บตามฐาน	V	1	17.60	
	ปฏิบัติการ				
	- ผู้อพยพพึ่งพระบรมโพธิสมภาร	V	1	17.60	
	- น้ำท่วมใหญ่(2526)	N	1	14.40	
	- พรุบาเจาะ	V	1	17.60	
	- พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก	N	1	14.40	
	- งานเฉลิมฉลอง 5 รอบ	P	3	16.50	
	- งานเฉลิมฉลองรัชมังคลาภิเษก	P	3	16.50	
หัวข้อหลักในการจัดแสดง	หัวข้อย่อยในการจัดแสดง	รูปแบบ	จำนวน	พื้นที่	
3.3 ช่วงยุคที่มีการพัฒนา และ	- ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นใน	P	1	5.50	
โลกไร้พรมแดน	ประเทศไทย	I	1	22.00	
		B	2	9.60	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	- พายุเกย์	U	1	13.60
	- พฤษภาทมิฬ	U	1	13.60
	- พระราชพิธีกาญจนาภิเษก	N	1	14.40
	- ชุ้มเฉลิมพระเกียรติ	O	2	8.25
	- บรรยากาศถนนราชดำเนิน	U	1	13.60
	- ขบวนพระยุหยาตราทาง	U	1	13.60
	ชลมารค			
	- การสวนสนามแสดง	L	1	13.20
	แสนยานุภาพ			
รวมพื้นที่ทั้งหมด				1423.80
CIRCULATION 50%				711.90
รวมพื้นที่จัดนิทรรศการทั้งหมด				2135.70

3.2.2 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

บทที่ 4 การศึกษาผู้ใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ฝ่ายส่งเสริมกิจกรรมจดหมายเหตุ
- ฝ่ายอนุรักษ์

พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆขึ้นอยู่กับ งานในหน้าที่ของแต่ละคน เจ้าหน้าที่หจขร.9 อาจมาโดยรถส่วนตัว รถโดยสารหรือเดินมาก็ได้ ทางเข้าเจ้าหน้าที่จะคนละทางกับทางเข้าของผู้ชม ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน

พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่มีขั้นตอนดังนี้

- 8.30 น.– 9.00 น. ลงเวลาทำงาน
- 9.00 น. – 12.00 น. แยกย้ายกันไปปฏิบัติหน้าที่ตามฝ่ายต่างๆ
- 12.00 น. – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน ทำธุรกิจส่วนตัว
- 13.00 น. – 16.30 น. ปฏิบัติงานต่อตามปกติและลงเวลาเลิกงานเวลา 16.30 น.

4.1.3 อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมและพื้นที่ที่ต้องการ

ตารางพฤติกรรมผู้ให้บริการและเครื่องใช้ประกอบกิจกรรม			
ตำแหน่ง / หน้าที่	ติดต่อกับ	พฤติกรรม	องค์ประกอบ
1.หัวหน้าหอจดหมายเหตุ ร.9	2,5, 6		
- เป็นผู้บริหารระดับสูง		- จัดประชุมเจ้าหน้าที่ภายใน หจข.ร.9	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
- บริหารด้านธุรการ บุคคลากร		เกี่ยวกับงานต่าง ๆ เสมอ	- ส่วนเก็บเอกสาร
การเงิน สถานที่ และวางแผนงาน		- นั่งทำงานด้านแผนงานบริหาร	- เก้าอี้ผู้มาติดต่อ
- วิชาการ ควบคุมการดำเนินงานวิชา		และเอกสาร	- ชุดรับแขก
การบริหารงานเอกสาร		- พุดคุยและต้อนรับแขกระดับสูง	
- ควบคุมการบริหารเอกสารทุกประเภท		ที่มาเยือนหรือมาติดต่อ	
- ควบคุมดำเนินงานด้านกิจกรรม			
- ควบคุมการดำเนินงานวิชาการ			
จดหมายเหตุ			
2.เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	1, 5, 6		
เอกสาร งานด้านเอกสาร		- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะทำงานพร้อมเก้าอี้

เอกสาร งานด้านเอกสาร สงวนไว้สำหรับกรใช้งาน - นั่งทำงานกับโต๊ะ นั้น ไม่นอญญา - โต๊ะทำงานพร้อมเก้าอี้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- งานพิมพ์ดีด , อัดสำเนา		- พิมพ์ดีดและถ่ายเอกสาร	- ส่วนเก็บเอกสาร
- บุคคลากร			- แก้อื้อผู้มาติดต่อ
- งบประมาณ			- โต๊ะวางเครื่องพิมพ์ดีด /
- พัสดุ			คอมพิวเตอร์
- วางแผนงาน			- เครื่องถ่ายเอกสาร
- สถานที่			
3. เจ้าหน้าที่ธุรการ			
- รับผิดชอบงานธุรการทั่วไป	2, 4	- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะ แก้อื้อ ทำงาน
- ให้คำปรึกษาคนมาติดต่อ		- พูดคุยกับผู้มาติดต่อ	- ส่วนเก็บเอกสาร
			- แก้อื้อผู้มาติดต่อ
4. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	2, 3, 4		
- จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของ หจข.ร.9		- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะ แก้อื้อ ทำงาน
- ควบคุม เบิก-จ่ายเงิน			- ตู้เก็บเอกสาร
- ควบคุมเงินทดลองราชการ			
- เช็คเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายบัตร			
5. นักจดหมายเหตุ			
- ช่วยควบคุมการดำเนินงานวิชาการ	6, 7, 1, 2	- นั่งทำงานกับโต๊ะทำงาน	- โต๊ะ แก้อื้อทำงาน
บริหารเอกสาร		- พูดคุยกับผู้เข้ามาติดต่อ	- ตู้เก็บเอกสาร
- ช่วยควบคุมการดำเนินงานวิชาการ			- แก้อื้อผู้มาติดต่อ
จดหมายเหตุ			
- ช่วยควบคุมบริหารเอกสารทุกประเภท			
- ช่วยควบคุมการดำเนินงานด้านกิจกรรม			
จัดระบบสารสนเทศจดหมายเหตุ			

6. นักจดหมายเหตุ			
- แสวงหาและรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุ	1, 2, 5, 7	- นั่งทำงานกับโต๊ะทำงาน	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
ที่เกี่ยวกับ ร.9		- พูดคุยกับผู้เข้ามาติดต่อ	- ตู้เก็บเอกสาร
- ศึกษาประวัติและวิเคราะห์โครงสร้างของหน่วยงานเจ้าของเอกสาร		- นั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์	- เก้าอี้ผู้มาติดต่อ
			- โต๊ะ เก้าอี้วางคอมพิวเตอร์
- จัดทำเครื่องมือช่วยกันประชาสัมพันธ์			
- บริการข้อมูล คำปรึกษา นำชม หจข.ร.9			
และ EXHIBITION			
- จัด EXHIBITION และจัดพิมพ์เอกสาร			
- หาวีธีอนุรักษ์			
- จัดระบบงานคอมพิวเตอร์			
7. นักจดหมายเหตุ			
- แสวงหาและรวบรวมเอกสาร	6, 8, 9, 10	- นั่งทำงานกับโต๊ะทำงาน	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
- จัดเก็บและรักษาเอกสาร	11, 13	- นั่งจัดหมวดหมู่ใส่กล่อง	- ส่วนเก็บเอกสาร
- จัดหมวดหมู่ (ศึกษาองค์ประกอบของเนื้อหาเอกสาร)		- นั่งให้บริการ ยืม - คืน หนังสือ	- เก้าอี้ผู้มาติดต่อ
		- ตาม - ตอบปัญหาแก่ผู้ต้องการศึกษา	
- ให้คำแนะนำ เจ้าหน้าที่		ค้นคว้าวิจัย	
- ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร			
- ประชาสัมพันธ์			
- ให้บริการข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ			
และให้คำปรึกษา			
- เป็นบรรณรักษ์ห้องสมุดเฉพาะ			
- นำชม หจข.ร.9			
- ศึกษางานด้านการอนุรักษ์, วางแผน			

เอกสาร - ศึกษางานด้านการอนุรักษ์, วางแผน ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. นักวิชาการโสตทัศนศึกษา			
- แสวงหา รวบรวม จัดเก็บ	6, 7, 10	- นั่งทำงานกับโต๊ะทำงาน	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
- ศึกษาประวัติ องค์กรเจ้าของจดหมายเหตุ		- ปฏิบัติงานในห้องบันทึกเสียง	- ส่วนเก็บเอกสาร
- จัดหมวดหมู่ และเครื่องมือสำหรับค้นคว้า			
- คัดเลือกโสตฯ เพื่อจัด			
EXHIBITION			
- จัดฉายภาพยนตร์			
- จัดประชุม สัมมนา			
- ทำสำเนาโสตฯ			
9. เจ้าหน้าที่ระบบงาน			
COMPUTER			
- ลงบัญชีเอกสาร พิสูจน์อักษร	6, 7	- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
- ผูกอบรม สัมมนา บรรยาย ทางวิชาการ		- ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผล	- โต๊ะวาง COMPUTER
- ชวนนำชม หจข.ร.9			- ตู้เก็บเอกสาร
- จัดเตรียมเอกสารแจก			
- ปฏิบัติหน้าที่ห้องสมุดเฉพาะ			
- ช่วยจัดนิทรรศการ			
- ช่วยทำไมโครฟิล์ม			
10. เจ้าหน้าที่จดหมายเหตุ			
- ลงบัญชีเอกสาร พิสูจน์อักษร	6, 7	- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
- ผูกอบรม สัมมนา บรรยาย ทางวิชาการ		- นั่งจัดเอกสารหลังจากถ่าย	- ส่วนเก็บเอกสาร
		ไมโครฟิล์ม	
- ชวนนำชม หจข.ร.9			
- จัดเตรียมเอกสารแจก			
- ปฏิบัติหน้าที่ห้องสมุดเฉพาะ			
- ช่วยจัดนิทรรศการ			

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ช่วยทำไมโครฟิล์ม			
11. นายช่างภาพ			
- บันทึกภาพกิจกรรมภายใน	6, 7, 10	- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
- ทำสำเนาภาพ , ไมโครฟิล์ม		- นั่งทำงานกับเครื่องถ่ายไมโครฟิล์ม	- ส่วนเก็บเอกสาร
- จัดเก็บไมโครฟิล์ม		- ถ่ายภาพทำสำเนา	- ส่วนเก็บอุปกรณ์การถ่ายภาพ
- ถ่ายไมโครฟิล์มและปรับปรุงไมโครฟิล์ม			- ห้องมืด
เพื่อนำไปใช้ให้บริการ			- ส่วนถ่ายภาพ
- ดูแลรักษาไมโครฟิล์ม			- เครื่องถ่ายและพิมพ์ไมโครฟิล์ม
12. นายช่างไฟฟ้า			
- ปฏิบัติงาน และดูแล	2	- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะ เก้าอี้ทำงาน
สาธารณูปโภคภายใน			
โครงการทั้งหมด		- ปฏิบัติงานในห้องควบคุม	- ส่วนเก็บเอกสาร
13. นายช่างศิลปกรรม			
- ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์	6, 7, 8	- นั่งทำงานกับโต๊ะ	- โต๊ะทำงาน
- ทำรูปแบบงานวิจิตรศิลป์		- นั่งเขียนแบบบนโต๊ะเขียนแบบ	- ส่วนเก็บอุปกรณ์ศิลป์
- จัดนิทรรศการถาวรและชั่วคราว		- ปฏิบัติงานในสตูดิโอ	- โต๊ะเขียนแบบ
14. เจ้าหน้าที่ซ่อมเอกสาร			
- ซ่อมเอกสารทั้งหมด	6, 7, 8	- นั่งทำงานกับโต๊ะซ่อมเอกสาร	- โต๊ะทำงาน
- บำรุงรักษาเอกสารทั้งหมด		- ทำปก, เข้าเล่มเอกสาร ที่ซ่อมบำรุงแล้ว	- โต๊ะซ่อมเอกสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภายในของงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังหน่วยงานอื่นใด
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

			- ส่วนปฏิบัติงานเย็บเล่ม
--	--	--	--------------------------

ส่วนสำนักงานหอจดหมายเหตุ
เฉลิมพระเกียรติฯ

องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้	พท./บุคคล	พท.ทั้งหมด	รูปแบบ
ส่วนสำนักงาน				
ห้องหัวหน้าหอฯร.9	1	20.00	20.00	A
ห้องรองหัวหน้าหอฯร.9	1	12.24	12.24	B
เลขานุการ	1	12.24	12.24	B
1.ฝ่ายบริหารงานทั่วไป				
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	1	12.24	12.24	B
พนักงานบัญชีและการเงิน	1	5.72	5.72	D
พนักงานสารบรรณ	1	5.72	5.72	D
พนักงานพิมพ์ดีด	1	3.84	3.84	G
ช่างไฟฟ้า	3	3.84	11.52	G
ห้องประชุมใหญ่	16	1.40	22.40	F
ห้องประชุมเล็ก	8	1.40	11.20	F
รวม			117.12	
2.ฝ่ายเอกสารจดหมายเหตุ				
หัวหน้าฝ่ายฯ	1	12.24	12.24	B
2.1งานแสวงหาและรวบรวม				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C
เจ้าหน้าที่จดหมายเหตุ	1	3.84	3.84	G
นักวิชาการโสตทัศนจดหมายเหตุ	1	3.84	3.84	G
2.2งานจัดหมวดหมู่				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C
เจ้าหน้าที่หอจดหมายเหตุ	1	3.84	3.84	G
นักวิชาการโสตทัศนจดหมายเหตุ	1	3.84	3.84	G
2.3งานจัดทำเครื่องมือช่วยค้น				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โดยไม่ขออนุญาตฯ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าหน้าที่หอจดหมายเหตุ	1	3.84	3.84	G
2.4งานคอมพิวเตอร์				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C
พนักงานคอมพิวเตอร์	3	2.72	8.16	J
2.5ห้องรับและจัดเก็บเอกสารชั่วคราว			192.00	โครงการ เปรียบเทียบ
2.6ห้องอบเอกสาร			40.00	โครงการ เปรียบเทียบ
2.7ส่วนถ่ายเอกสาร			50.00	โครงการ เปรียบเทียบ
รวม			350.72	
3.ฝ่ายส่งเสริมกิจกรรมจดหมายเหตุ				
หัวหน้าฝ่ายฯ	1	12.24	12.24	B
3.1งานประชาสัมพันธ์				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C
เจ้าหน้าที่จดหมายเหตุ	1	3.84	3.84	G
3.2งานบริการ				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C
เจ้าหน้าที่หอจดหมายเหตุ	2	3.84	7.68	D
นักวิชาการโสตทัศนจดหมายเหตุ	2	3.84	7.68	D
ช่างถ่ายภาพ	1	3.84	3.84	E
ห้องปฏิบัติงานและห้องมืด			32.00	โครงการ เปรียบเทียบ
3.3งานจัดนิทรรศการและกิจกรรม				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C
เจ้าหน้าที่ศิลปกรรม	3	3.06	9.18	D
รวม			98.30	
4.ฝ่ายอนุรักษ์				
หัวหน้าฝ่ายฯ	1	12.24	12.24	B
4.1งานซ่อมบูรณะ				
หัวหน้างานฯ	1	7.28	7.28	C
เจ้าหน้าที่ซ่อมเอกสาร	5	3.84	19.20	H

เอกสารต้นฉบับส่งเอกสารงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่าที่ 2.70 ม่อนุญาตให้ 13.50 ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผู้รับบริการ

4.2.1 ประเภทของผู้รับบริการ

หจขร.9 เป็นสถานที่สำหรับรวบรวมจัดเก็บ จัดแสดง ให้บริการสืบค้นข้อมูลและอนุรักษ์เอกสารที่เกี่ยวข้องในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเราสามารถแบ่งประเภทของผู้รับบริการดังนี้

1. นักเรียน นิสิต นักศึกษา เข้าชมในหอจดหมายเหตุในช่วงที่มีงานวิทยานิพนธ์ แต่นักเรียนมักไม่ค่อยเข้าใช้ในส่วนหอจดหมายเหตุเนื่องจากการใช้นั้นต้องใช้เวลาสืบค้นนานจึงไม่เป็นที่นิยม แต่จะเข้ามาใช้ในส่วนของนิทรรศการมากกว่า และมักจะมาเป็นกลุ่ม โดยผู้เข้าชมประเภทนี้มีจำนวนมาก และมีความต้องการบริการมากกว่าประเภทอื่น ต้องการเรียนรู้เรื่องราว ดังนั้นการจัดแสดงที่มีการบรรยายทางวิชาการ จะมีประโยชน์มาก สำหรับผู้เข้าชมประเภทนี้

2. ประชาชนและบุคคลทั่วไป นิยมเข้าชม หจขร.9 ในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดราชการ มักเป็นประชาชนทั่วไป ที่ไม่ได้มีความสนใจอย่างจริงจังต่อวิชาการ แต่มาชมด้วยความรู้สึกถึงความจงรักภักดี และซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่มี ต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังนั้นในการจัดนิทรรศการจึงต้องจัดให้ผู้เข้าชมสามารถรับรู้พระราชกรณียกิจ ในวิธีที่สามารถเข้าใจได้ง่าย

3. นักวิจัย ผู้เข้าชมประเภทนี้มีไม่มากนัก เป็นผู้ชมที่มีความรู้พื้นฐานในเรื่องราวของชิ้นงานที่จัดแสดงเป็นอย่างดี ซึ่งมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังนั้นความประสงค์ในการเข้าใช้ หจขร.9 จึงมาเพื่อทำการศึกษาเฉพาะเรื่องและมักเข้าใช้ในส่วนที่ให้บริการจดหมายเหตุเป็นส่วนใหญ่ เพื่อหาข้อมูลเพื่อการศึกษาเท่านั้น

5. ชาวต่างประเทศ ปัจจุบันนี้การคมนาคมสะดวกสบายขึ้น นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสามารถเดินทางเข้ามาในเมืองไทยมากขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวเหล่านั้นมักเป็นแบบทัศนอาจรมาเป็นกลุ่ม ซึ่งความต้องการของนักท่องเที่ยวในการอยากที่อยากรู้มีมากกว่าประชาชนทั่วไป ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วมักจะต้องการเรียนรู้เรื่องความผูกพันระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยกับประชาชน มิใช่มาเพื่อท่องเที่ยวอย่างเดียว

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

ที่ตั้ง: ติดกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร แบ่งลักษณะการจัดแสดงเป็น 3 ประเภทใหญ่
คือ

1. ประวัติศาสตร์ชาติไทย ในพระที่นั่งศิวโมกษพิมาน
2. ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย แบ่งออกตามยุคตามสมัย คือ
 - สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในอาคารส่วนหลังของพระที่นั่งศิวโมกษพิมาน
 - สมัยประวัติศาสตร์ จัดแสดงในอาคารส่วนหลังของพระที่นั่งศิวโมกษพิมาน
3. ประณีตศิลป์และชาติพันธุ์วิทยา ในอาคารหมู่พระวิมาน คือ พระที่นั่งवलันตพิมาน พระที่นั่งวายุสถานอมเรศและพระที่นั่งพรหมเมศธาดา

นอกจากนี้ยังมีอาคารประกอบที่จัดแสดงเรื่องราวอื่นด้วย

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ตั้งอยู่ในทำเลที่มีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ส่งเสริมให้เป็นสถานที่เก็บรวบรวมประวัติศาสตร์ เนื่องจากบริเวณโดยรอบนั้นมีโบราณสถานที่สำคัญหลายแห่ง เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นต้น ดังนั้น กลุ่มผู้ชมจึงเป็นกลุ่มที่นำสนใจในการใฝ่หาความรู้และท่องเที่ยวเพื่อรับรู้ถึงวัฒนธรรมของไทย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นทั้งนักเรียน นิสิต นักศึกษา ชาวต่างประเทศและผู้สนใจทั่วไป

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่บริเวณติดกับวิทยาลัยครูอยุธยา ถ. วิจารณ์

ปัจจุบันศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาแบ่งหัวเรื่องการจัดแสดงเป็น 4 หัวเรื่อง คือ

1. อยุธยาในฐานะเป็นราชธานี
2. อยุธยาในฐานะเป็นเมืองเก่า
3. อยุธยาในฐานะเป็นศูนย์กลางการปกครอง
4. ชีวิตชาวเมืองอยุธยา

บริเวณที่ตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยานั้นตั้งอยู่ในทำเลที่ดี คือ อยู่ไม่ไกลจากตัวศาลากลางจังหวัดเดิม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ประกอบกับเส้นทางเข้าสู่ตัวโครงการนั้นยังสามารถเข้าถึงได้ง่าย จึงทำให้เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว โดยทั่วไปที่จะแวะเข้าชมเพื่อเป็นการปูพื้นความรู้ของชาวกรุงศรีอยุธยามีความเจริญรุ่งเรือง ก่อนที่จะนำไปชมโบราณสถานในบริเวณพระราชวังโบราณ ประเภทของผู้ชมจึงมีทั้งนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

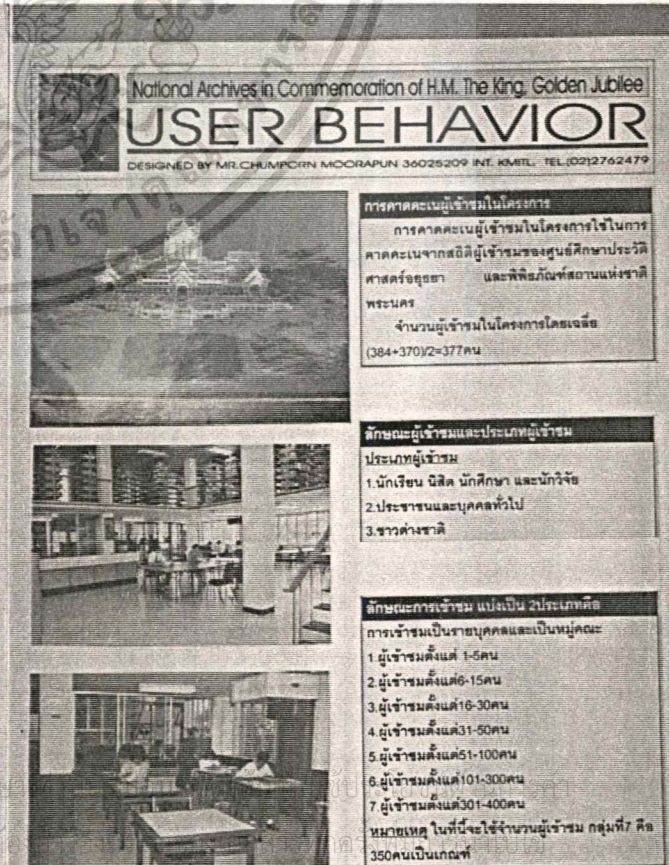
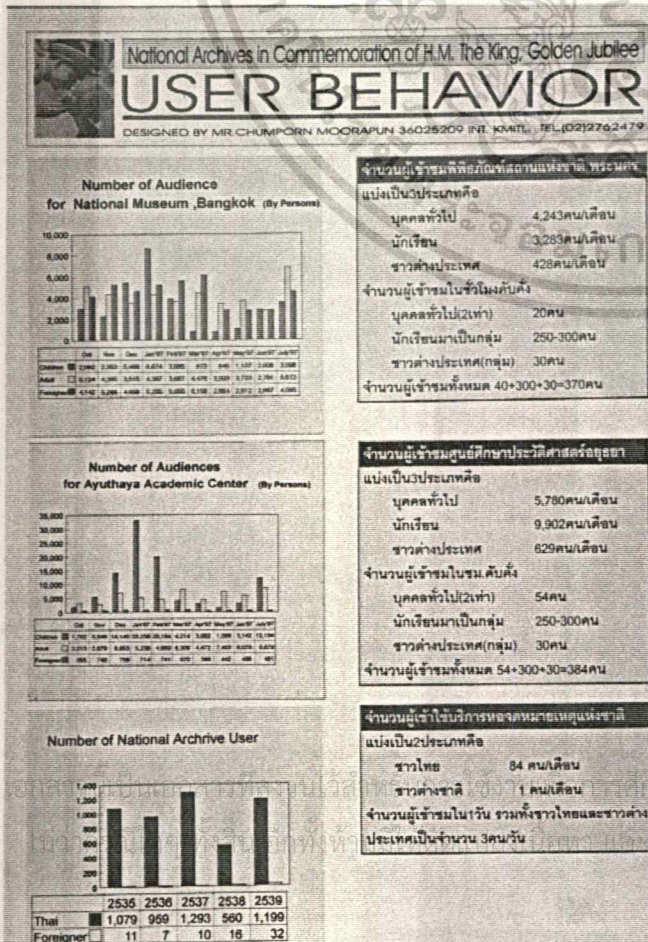
หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ

ที่ตั้ง : ท่าวาสุกรี ถนนสามเสน หอสมุดแห่งชาติ

เป็นหน่วยงานที่ให้บริการ เอกสารจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัย แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา นักวิจัย และบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม เพราะตั้งอยู่ติดกับหอสมุดแห่งชาติและหอสมุดดนตรีเฉลิมพระเกียรติฯ โดยสถานที่ดังกล่าวนี้เป็นสถานที่สำหรับให้บริการความรู้ในลักษณะของหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ ดังนั้นกลุ่มผู้ใช้เหล่านี้จึงเป็นกลุ่มผู้ใช้เดียวกันกับผู้มาใช้หอจดหมายเหตุแห่งชาติ โดยผู้ที่เข้าใช้จะเป็นผู้ที่ต้องการมาศึกษาข้อมูลจริง ๆ ซึ่งในการเข้าใช้บริการแต่ละครั้งจึงใช้เวลานาน และมักค้นคว้าไม่เสร็จภายในเวลา 1 วัน ประเภทของผู้ใช้มีทั้งชาวไทยและนักวิจัยชาวต่างชาติ

การคาดคะเนผู้รับบริการทั้งหมด

การคาดคะเนผู้รับบริการหรือผู้เข้าชมจำเป็นต้อง พิจารณาจากอาคารตัวอย่างใกล้เคียงที่มีกิจกรรมและลักษณะการดำเนินการเหมือนหรือคล้ายกับโครงการ ในกรณีนี้พิจารณาจากสถิติและข้อมูลของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา (ในสวนผู้เข้าชมนิทรรศการ) ส่วนผู้ใช้ส่วนให้บริการหจขร.9 นั้นนำเอาสถิติผู้เข้าใช้จากหจขร.9 มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

4.2.2 พฤติกรรมของผู้รับบริการ

เนื่องจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯเป็นอาคารสถานที่ที่มีผู้มาใช้บริการหลายประเภท ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้น ผู้เข้ามาใช้บริการแต่ละกลุ่มจึงมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถแบ่งพฤติกรรมของผู้ใช้บริการได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆดังนี้

1. ผู้มาชมนิทรรศการ ซึ่งในส่วนนี้ถือว่าเป็นเป้าหมายหลักของโครงการ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- มาเอง โดยมากจะมาโดยรถประจำทาง รถส่วนตัว รถรับจ้าง หรือเดินมา

- มาเป็นหมู่คณะ ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่มาโดยรถบัสเป็นหมู่คณะ มีการติดต่อล่วงหน้า

ผู้ชมเมื่อมาถึงอาคารจะเข้าสู่โถงทางเข้า ซึ่งเป็นบริเวณที่รวมคนเพื่อกระจายไปยังส่วนต่างๆ การเข้าถึงห้องโถงนี้เพื่อการติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ พักผ่อน รอคอย จะใช้เวลาประมาณคนละ 15 นาที ก่อนแยกย้ายเข้าสู่ส่วนต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ชมนิทรรศการชั่วคราว แต่ถ้ามาเป็นหมู่คณะก็จะไปยังห้องบรรยายสรุปก่อน แล้วจึงเข้าชมนิทรรศการ

โถงส่วนนี้จะมีส่วนจำหน่ายบัตร ขายของที่ระลึก หนังสือ คู่มือเข้าชมนิทรรศการ ห้องน้ำ นิทรรศการชั่วคราว และส่วนพักคอย มีผังการจัดส่วนแสดงต่างๆของหอจดหมายเหตุฯ และเมื่อจะเข้าชมจะมีจุด ตรวจบัตรและรับฝากของ

ส่วนแสดงงานประกอบด้วย ส่วนแสดงหัวเรื่องในการจัดแสดง นิทรรศการ และผู้ชมจะใช้เวลาในการชมเฉลี่ยประมาณ 1 ชม. ต้องมีการพักผ่อนหรือรับท เมื่อดูจนครบแล้วจะออกมารับของที่ฝากไว้ อาจจะซื้อของที่ระลึก หนังสือ หรือรับประทานอาหารก่อนกลับก็ได้

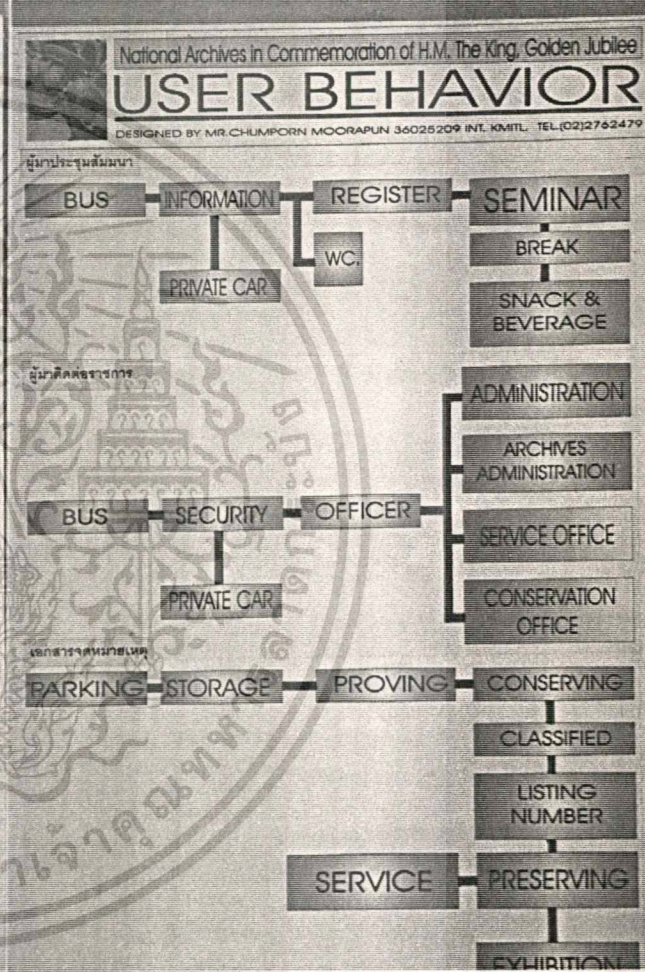
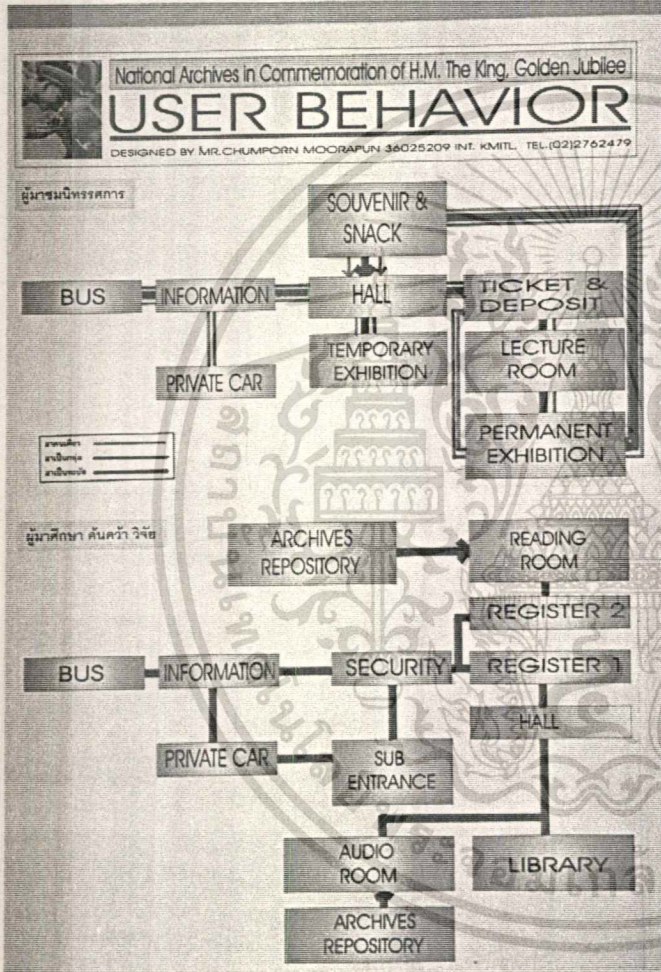
2. ผู้มาศึกษา ค้นคว้า วิจัย ส่วนใหญ่จะเป็นนิสิต นักศึกษา และนักวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้พื้นฐาน ในเรื่องราวที่จัดแสดงอยู่แล้ว จุดประสงค์ของคนกลุ่มนี้มาเพื่อศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบหรือค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการวิจัยเพิ่มเติม ซึ่งอาจไม่ให้ความสนใจส่วนนิทรรศการมากเท่าควร โดยมากแล้วจะเข้าไปในส่วนบริการหอจดหมายเหตุและห้องสมุดเฉพาะเท่านั้น

3. ผู้เข้าฟังบรรยาย - สัมมนา เนื่องจากในบางครั้งทางหจขร.9 อาจจะมีการจัดบรรยายหรือสัมมนาในเรื่องต่างๆ การบรรยายสัมมนาแต่ละครั้งจะมีตารางการสัมมนาที่แน่นอน ซึ่งโดยทั่วไปผู้เข้าร่วมสัมมนา จะมาจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารของหน่วยราชการต่างๆ ซึ่งโดยทั่วไปจะเริ่ม 9.00 น.- 16.00 น. ซึ่งก็อาจมีการบรรยาย - สัมมนา เป็นเวลาหลายวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผู้มาติดต่อราชการ อาจมาเพื่อติดต่อราชการ ขอเอกสาร ข้อมูล และคำแนะนำต่างๆ รวมทั้งติดต่อเพื่อขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ ฯลฯ ซึ่งการติดต่อต้องพบกับเจ้าหน้าที่ของหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติโดยตรง ในวันเวลาทำการของหจขร.9

5. เอกสารจดหมายเหตุ เอกสารจดหมายเหตุนั้น จะถูกรวบรวมและประเมินคุณค่า หลังจากนั้นจึงดำเนินการอนุรักษ์ จัดหมวดหมู่ จัดทำเครื่องมือช่วยค้นคว้า วางระบบสืบค้น เก็บเข้าคลังเอกสาร และให้บริการต่อไป

ส่วนบริการทางวิชาการ				
องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้	พท./บุคคล	พท.ทั้งหมด	รูปแบบ
ส่วนบริการทางวิชาการ				
โถงต้อนรับ	40	0.64	25.60	A
ส่วนพักคอย	2ชุด	11.78	23.56	R

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำบัตรค้นคว้า	1	6.30	6.30	E
ที่รับฝากของ	1	6.30	6.30	E
พื้นที่LOCKER	40	0.52	20.80	I
รวม			82.56	
1.ห้องบริการจดหมายเหตุลาย				
ลักษณะ				
ตู้บัตรรายการ	1	5.10	5.10	M
โต๊ะนั่งค้นหาบัตรรายการ	6	0.32	1.92	O
คอมพิวเตอร์ค้นหาเอกสาร	2	2.72	5.44	N
ตู้เก็บรายการเอกสารไมโครฟิล์ม	2ชุด	3.00	6.00	S
เคาน์เตอร์ยืม-คืนเอกสาร	1	2.60	2.60	D
ส่วนพักเอกสาร			12.00	โครงการเปรียบเทียบ
ส่วนนั่งอ่านหนังสือ	40	1.40	56.00	J
ส่วนนั่งอ่านไมโครฟิล์ม	4	5.52	22.08	P
รวม			111.14	
2.ห้องบริการโสตทัศนจดหมายเหตุ				
เหตุ				
ตู้บัตรรายการ	1	5.10	5.10	M
โต๊ะนั่งค้นหาบัตรรายการ	6	0.32	1.92	O
คอมพิวเตอร์ค้นหาเอกสาร	2	2.72	5.44	N
ส่วนนั่งอ่านหนังสือ	16	1.40	22.40	J
เคาน์เตอร์เจ้าหน้าที่ยืม-คืนเอกสาร	1	2.60	2.60	D
BOOTHนั่งฟังเพลง-ดูVDO.	3ชุด	1.28	12.80	R
รวม			50.26	
3.ห้องสมุดเฉพาะ				

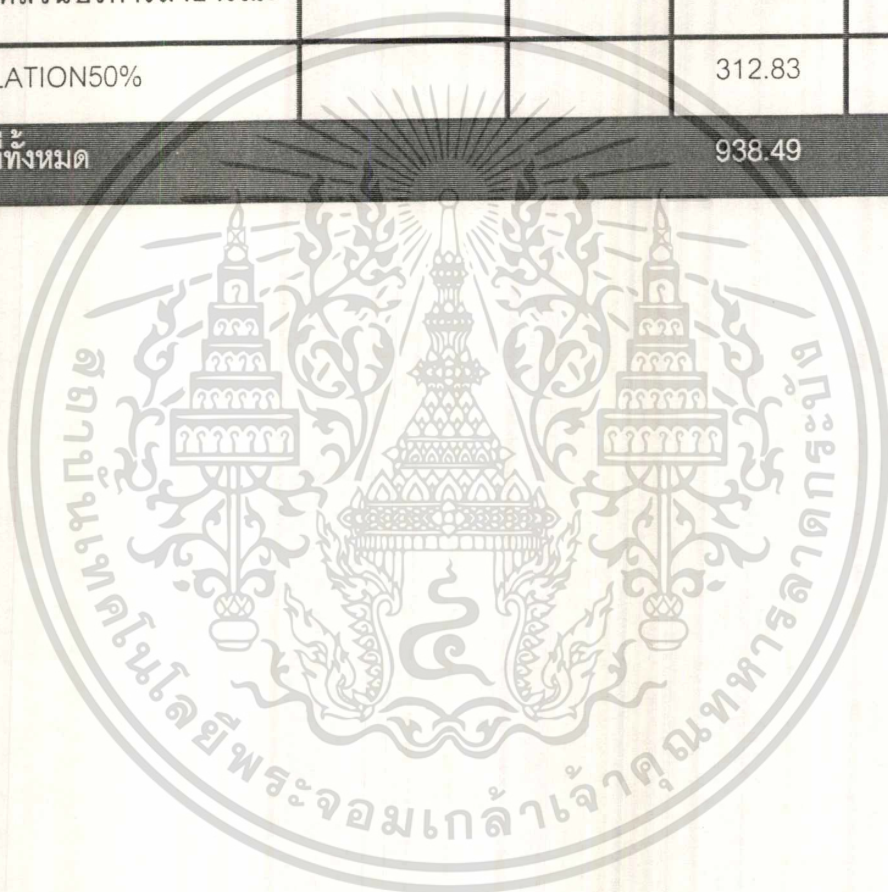
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณารักษ์	1	8.25	8.25	G
เจ้าหน้าที่หอจดหมายเหตุประจำคณบดี	1	2.60	2.60	
ตู้บัตรรายการ	1	5.1/ชุด	5.10	M
โต๊ะนั่งค้นหาบัตรรายการ	6	0.32	1.92	O
คอมพิวเตอร์ค้นหาเอกสาร	2	2.72	5.44	N
ชั้นวางหนังสือ	4โต๊ะ	0.72	2.88	K
ส่วนนั่งอ่านหนังสือ	16	1.40	22.40	J
ชั้นวางหนังสือ		0.72	14.40	โครงการเปรียบเทียบ
รวม			48.59	L
รวมพื้นที่ส่วนบริการวิชาการ			292.55	
CIRCULATION30%			87.76	
รวมพื้นที่ทั้งหมด			380.31	

ส่วนบริการสาธารณะ				
องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้	พท./บุคคล	พท.ทั้งหมด	หมายเหตุ
ส่วนบริการสาธารณะ				
โถงต้อนรับ	350/15min	0.64	224.00	A
ห้องบรรยายสรุป	50	0.50	25.00	F
ประชาสัมพันธ์	2	2.60	5.20	D
โทรศัพท์	4	0.64	2.56	B
นิทรรศการชั่วคราว			182.00	โครงการเปรียบเทียบ
ร้านอาหาร(SNACK)	40	1.40	56.00	H
ฝากของ	1	6.30	6.30	E

ฝากของเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องขออนุญาตเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่นำไปใช้

ชายบัตร	1	2.60	2.60	D
โถงก่อนเข้าชมนิทรรศการ	100	0.64	64.00	A
พื้นที่ LOCKER	50	0.52	26.00	I
ห้องประชุม-สัมมนาห้องเล็ก	64	0.50	32.00	
ห้องประชุม-สัมมนาห้องใหญ่	88	0.50	44.00	
รวมพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ			625.66	
CIRCULATION 50%			312.83	
รวมพื้นที่ทั้งหมด			938.49	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5 การศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1ระบบแสงสว่างในการจัดพิพิธภัณฑ์

แสงสว่างในพิพิธภัณฑ์

โดยทั่วไปแล้วการใช้แสงสว่างในอาคารพิพิธภัณฑ์ ก็เหมือนกับอาคารอื่น ๆ ยกเว้นแต่ห้องจัดแสดงเท่านั้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษ ในปัจจุบันอาคารพิพิธภัณฑ์มีชื่อเรียกกว้าง ๆ หลายแบบ เช่น SKYLIGHTED MUSEUM, WINDOWLOES MUSEUM เป็นต้น โดยแบบแรกใช้แสงธรรมชาติ และแบบหลังใช้ระบบแสงประดิษฐ์ เพราะเป็นห้องมืด ไม่มีหน้าต่าง แต่ทั่วไปแล้วพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ จะใช้แสงแบบผสม คือ ทั้งแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ นอกจากนี้ความนิยมเรื่องแสงสว่างก็เปลี่ยนไปด้วย เช่น ก่อนนี้เคยนิยมใช้แสงสว่างตามธรรมชาติที่ส่องมาทางทิศเหนือ แต่เปลี่ยนมาเป็นทิศใต้ อย่างนี้ เป็นต้น

เทคนิคเกี่ยวกับการใช้แสงสว่าง

1. ชนิดและแสงสว่าง ได้แก่ แสงสว่างธรรมชาติ แสงสว่างประดิษฐ์ และแบบผสมทั้ง 2 อย่าง
2. คุณสมบัติของแสงสว่างธรรมชาติ ก่อให้เกิดบรรยากาศตามธรรมชาติและมีชีวิต ในส่วนแสงสว่างประดิษฐ์ เป็นแสงที่อาจทำให้คนดูเบื่อได้ แต่แสงธรรมชาตินั้นบังคับไม่ได้ มีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล ตามทิศทาง และแสงจากทิศต่าง ๆ จะไม่เหมือนกัน เช่น แสงจากทิศเหนือมีสีน้ำเงินมาก เยือกเย็น ส่วนแสงจากทิศใต้ร้อนกว่า มีสีแดงและเหลืองมากกว่า เป็นต้น ในด้านความสะดวกแล้ว แสงประดิษฐ์สะดวก และจัดทำได้ง่ายกว่า หากแต่เสียคุณค่าทางความรู้สึก
3. การกำหนดความแรงของแสงสว่างไม่สามารถสร้างมาตรฐานได้ว่า พิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ต้องการแสงสว่างพอให้เห็นของต่าง ๆ ชัดเจน แต่ไม่จ้าจนตาพร่า คือ ต้องการแสงที่อ่อนนุ่ม
4. ปรากฏการณ์ที่เกิดจากแสงสว่างตามธรรมชาติ แสงสว่างอาจทำให้ตาพร่า เกิดเงาสะท้อน ฉะนั้นในด้านเทคนิค จึงต้องระวังเรื่องเหล่านี้ด้วย
5. การกระทบของแสงสว่าง วัตถุจัดตั้งบางชนิดจะมีคุณค่า หรือเกิดความงามได้ โดยให้แสงสว่าง เช่น การกระทบของแสงสว่างสำหรับงานประติมากรรมควรอยู่ระหว่าง 0 –

45 องศา และงานจิตรกรรมระหว่าง 45 – 75 องศา แสงสว่างที่ดีที่สุดสำหรับภาพเขียน นั้น คือ แสงสว่างที่มาจากข้างบน หรือเหนือศีรษะ

6. ทางเดินของแสงสว่าง ไม่ว่าจะใช้แสงธรรมชาติ หรือแสงประดิษฐ์ก็ตาม ทางเดินของแสงควรจัดให้ลงมาที่วัตถุ

แสงสว่างในห้องจัดแสดง

โดยทั่วไปมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. แสงธรรมชาติ

2. แสงสว่างประดิษฐ์ ได้แก่ แสงไฟฟ้าธรรมดา และแสง FLUORESCENT แสงไฟโดยทั่วไป มีความร้อน และสีแดงยิ่งกว่าแสงธรรมชาติ ส่วนแสง FLUORESCENT นั้นใกล้เคียงกับแสงธรรมชาติมาก ในปัจจุบันมี DAY LIGHT FLUORESCENT ซึ่งนับว่าดีที่สุดของแสงสว่าง

แสงไฟฟ้าโดยแท้จริงแล้ว ไม่ควรนำมาใช้ในห้องจัดแสดงวัตถุ เพราะเป็นการสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่าย และเปลี่ยนแปลงลักษณะวัตถุมากจนเกินไป แต่เนื่องจากแสงไฟฟ้าสามารถ ดัดแปลงใช้ในมุมต่าง ๆ ได้สะดวก ปริมาณสม่ำเสมอ การใช้แสงไฟฟ้าในพิพิธภัณฑ์ได้ มีวิธีการหลายอย่าง เช่น ใช้ติดบนหลังคา หรือผนังแทนแสงธรรมชาติ แต่ทำได้ดีกว่า นอกจากนั้นก็ใช้วิธีซ่อนไฟฟ้าไว้ในมุมต่าง ๆ และใช้ SPOTLIGHT ส่องตรงไปยังวัตถุ

ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม โดยทั่วไปแสงสว่างก็เป็นที่ต้องการเสมอ เมื่อมีการจัดแสดงวัตถุ และเป็นปัจจัยให้ความสว่างแก่ตัวอาคารควรติดไฟฟ้าตามเพดานให้ปริมาณของแสงกระจายไปในห้องแสดงอย่างทั่วถึง เพื่อหลีกเลี่ยงการสะท้อนแสงเข้ากระจก

การเตรียมที่เปิดปิดไฟฟ้า ควรใช้หลักของการเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน สปอร์ตไลท์ควรมีที่ เปิดปิดเป็นเอกเทศ สามารถทำได้โดยไฟฟ้ากดสำหรับสปอร์ตไลท์ และแยกทำไว้สำหรับแสงไฟฟ้า แล้วทำแผงติดตั้งโกไฟฟ้าไว้ตามเสา

การเตรียมแสงสว่างสำหรับจัดแสดงวัตถุอาจใช้ระบบไฟฟ้ารวมกันเปิดไฟฟ้าพร้อมกันหมดในตอนเช้า และปิดพร้อมกันหมดในตอนเย็น จากแผงติดตั้งโกไฟฟ้าที่เป็นศูนย์กลาง แผงนี้ควรติดตั้งไว้ ในส่วนของเจ้าหน้าที่

อนึ่ง หากต้องการใช้สีพิเศษในการจัดแสดง ควรเลือก SPOTLIGHT ที่ใช้กับเลนส์สีที่ติดเข้าไปภายในได้ตามที่ต้องการ ในทำนองเดียวกันถ้าต้องการลดแสงไฟฟ้าซึ่งจำจนเกิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารไป ก็สามารถใช้กระจกฝ้าปิดกันได้ การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์

แสงธรรมชาติ

- ข้อดี
 1. เป็นของได้เปล่า
 2. ให้ผลในการมอง เพราะแสงธรรมชาติเปลี่ยนแปลงได้เรื่อย ๆ ไม่น่าเบื่อ
 3. ทำให้วัตถุที่นำมาแสดงรู้สึกว่ามี ความงดงามตามธรรมชาติโดยเฉพาะรูปปั้นต่าง ๆ

- ข้อเสีย
 1. แสงธรรมชาติเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ไม่สามารถควบคุมได้
 2. แสงธรรมชาติควบคุมความเข้ม (GLARE) ได้ยาก
 3. ควบคุมสีไม่ได้

แสงสว่างประดิษฐ์

- ข้อดี
 1. ใช้ได้ตลอด 24 ชม. และควบคุมระดับแสงได้ตามความต้องการ
 2. การจัดผังภายในสามารถวางแสงสว่างประดิษฐ์ให้ติดถาวรได้
 3. สามารถเร้าความรู้สึกได้ โดยเพิ่มความเข้มของแสง

- ข้อเสีย
 1. เสียค่าใช้จ่ายมาก
 2. ถ้าใช้ไม่ถูกต้อง อาจทำให้เสียคุณค่าของงานแสดง

ระบบการให้แสงสว่าง

1. GENERAL LIGHTING คือการให้แสงสว่างอย่างสม่ำเสมอทั่วไป บนพื้นที่ที่กำหนด
2. LOCALIZED GENERAL คือ การให้แสงสว่างมาก เฉพาะพื้นที่ และลากลงในบริเวณรอบ ๆ
3. LOCAL LIGHTING คือ การให้แสงสว่างเข้าเฉพาะแห่ง เช่น การให้แสงธรรมชาติ เข้าในอาคาร
4. SUPPLEMENTARY LIGHT คือการเพิ่มดวงไฟต่าง ๆ ขึ้นในห้องเฉพาะจุดที่ต้องการเป็นพิเศษ

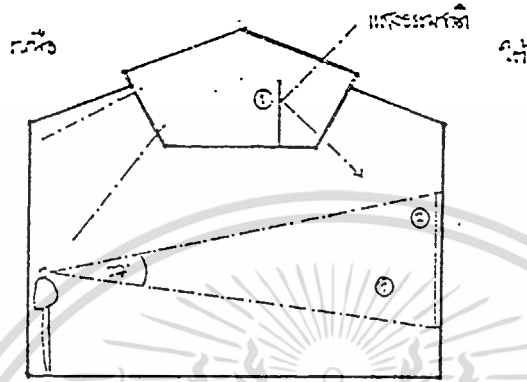
การกระทบของแสง

วัตถุซึ่งตั้งแสดง จะมีคุณค่าขึ้นอยู่กับการให้แสงสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลิขสิทธิ์สงวนสำหรับประติมากรรม อยู่ระหว่าง 0-45 องศาอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

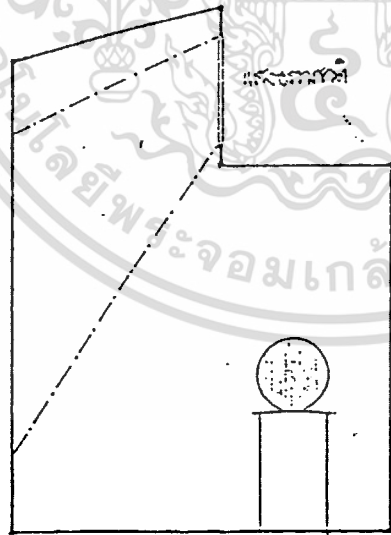
- สำหรับงานจิตรกรรม อยู่ระหว่าง 45 – 70 องศา

สิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยง คือ การให้แสงอยู่ระดับเดียวกับวัตถุ แสงที่ดีที่สุดสำหรับภาพเขียน คือ แสงที่มาจากข้างบน หรือ เหนือศีรษะ ฉะนั้น หอศิลป์ หรือ พิพิธภัณฑ์สถานศิลป์ จึงมักใช้แสงจากหลังคา

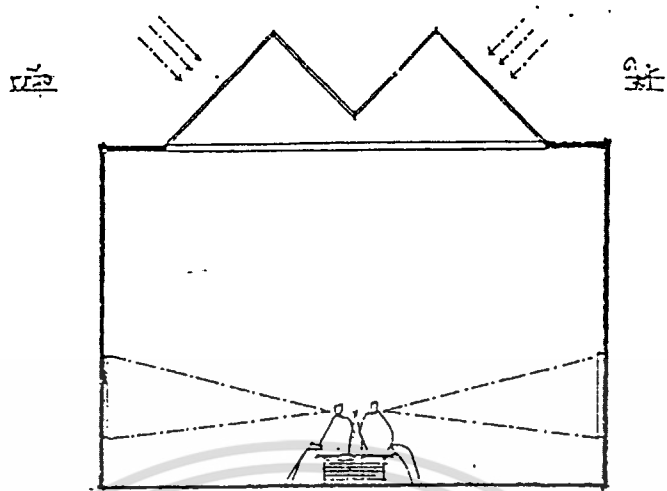
การใช้แสงสะท้อนของแสงธรรมชาติในการดูงานจิตรกรรม ทำให้เห็นงานได้ใกล้เคียงความเป็นจริง และจะไม่ทำลายงาน

1. แผงกระจกสะท้อนแสง
2. จุดสูงสุดในการติดตั้ง
3. จุดต่ำสุดในการติดตั้ง

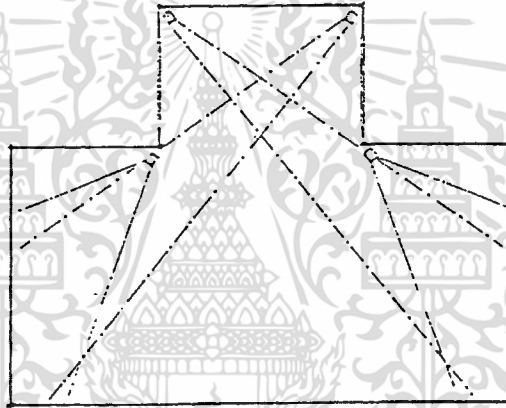

การสร้างแสงอ่อน ๆ บนผนังด้านตรงข้ามกับงานประติมากรรม จะทำให้เกิดแสงที่นุ่มนวลบนงานแสดง

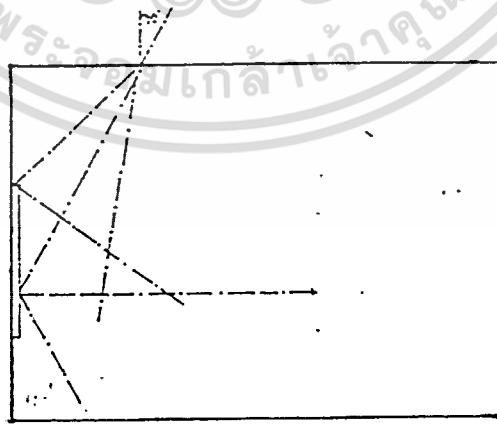
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเหมาะสมของการกำหนดแสงธรรมชาติ และการแสดงงานจิตรกรรม

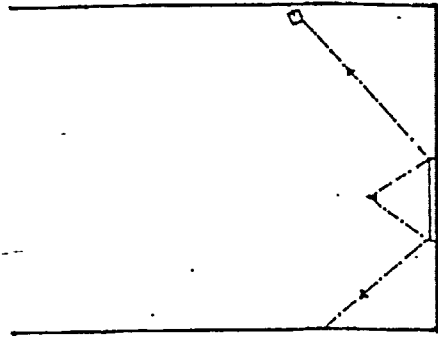

การจัดวางแสงสว่างจากเพดานในมุมที่เท่ากัน จะทำให้บรรยากาศใกล้เคียงธรรมชาติ

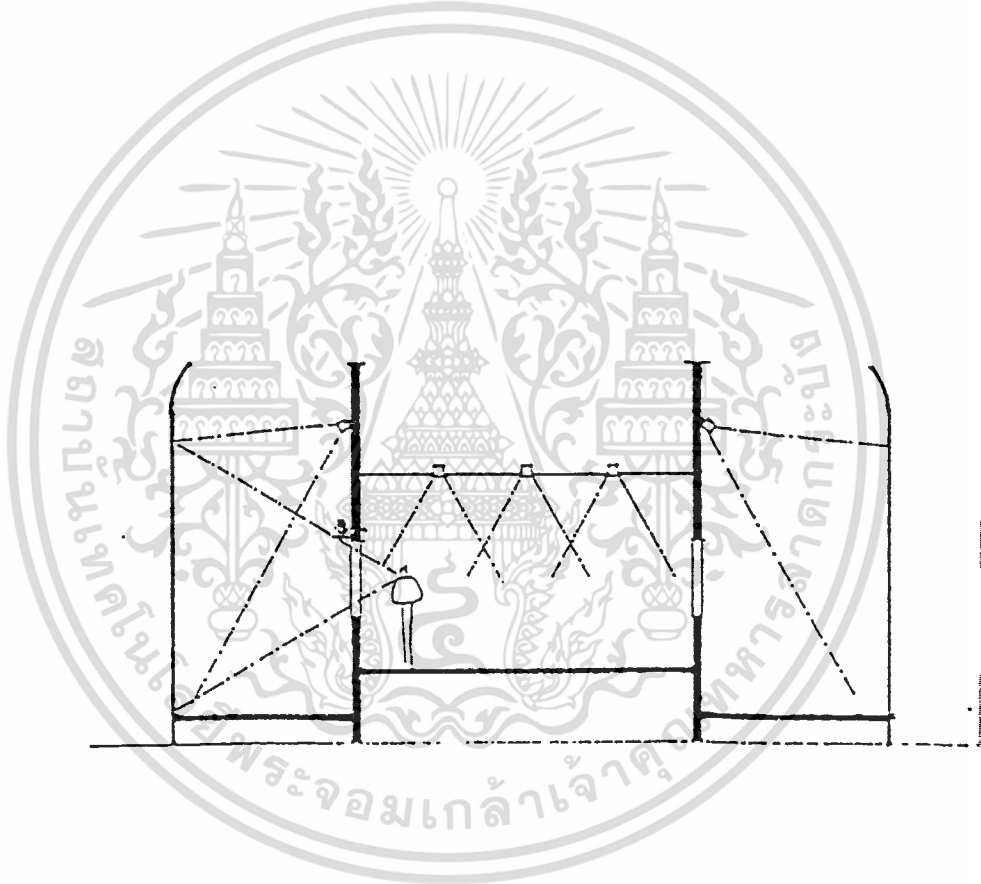

มุมที่เหมาะสมของการจัดแสง สำหรับงานจิตรกรรม ทำให้ไม่หลอกตา

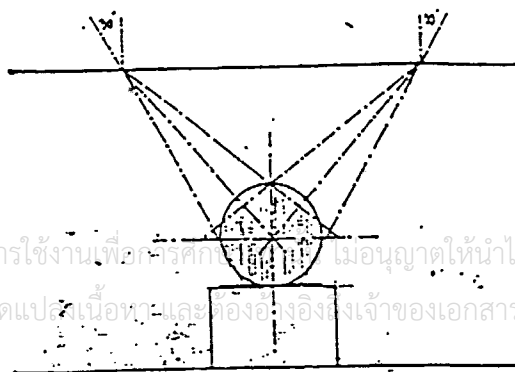
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการติดตั้งไฟ SPOTLIGHT สำหรับงานจิตรกรรมขึ้นเล็ก

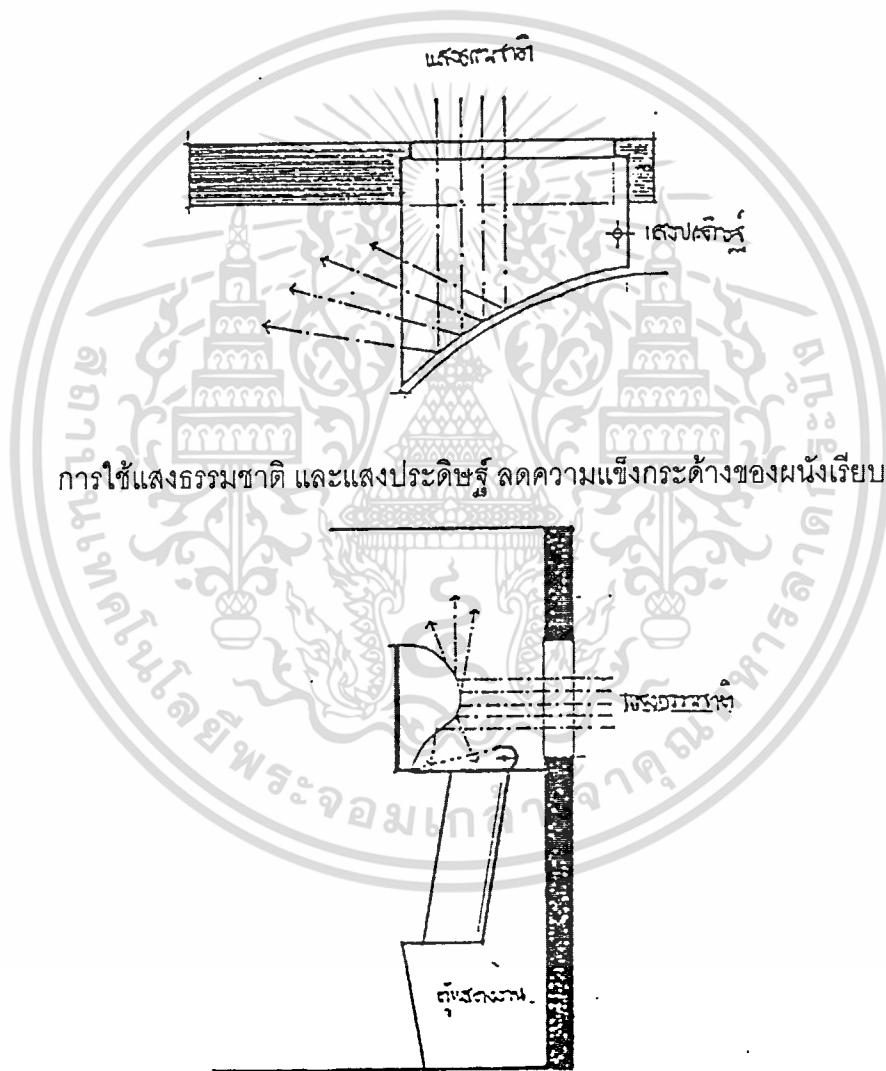

รูปตัดของห้องจัดแสดงสำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติ และการกำหนดจุดของการให้แสงสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและข้อมูลอ้างอิงของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

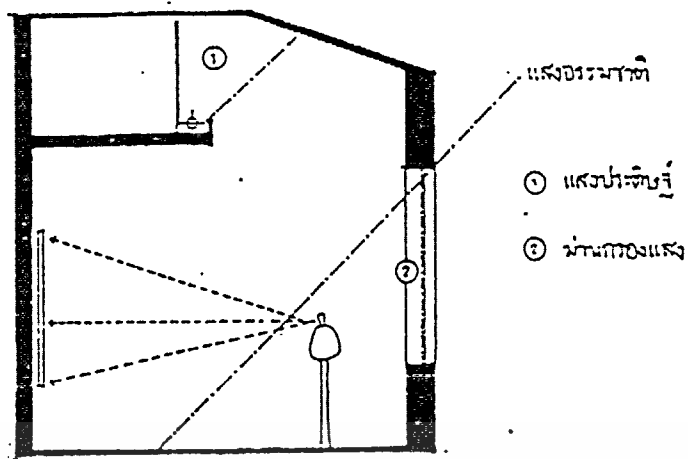
มุมที่เหมาะสมสำหรับการจัดแสงสว่าง ในการจัดแสดงงานประติมากรรม

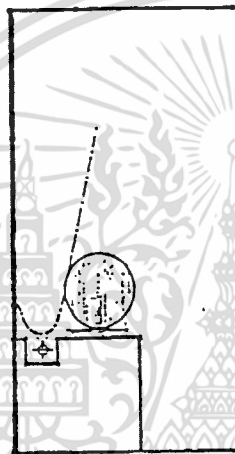
การใช้แสงธรรมชาติ และแสงประดิษฐ์ ลดความแข็งกระด้างของผนังเรียบ

การใช้แสงธรรมชาติ และแสงประดิษฐ์ สะท้อนบนวัตถุผิวเรียบโค้งในตู้แสดง ทำให้ผลสะท้อนของแสงเกิดความนุ่มนวล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้แสงสว่างผ่านหน้าต่างแสง และแสงประดิษฐ์สะท้อน เพื่อสร้างบรรยากาศในห้องแสดง

ใช้ไฟ INDIRECT ซ่อนด้านหลังงานประติมากรรม จะช่วยลดระยะวัตถุจากผนังด้านหลัง

5.2 ระบบปรับอากาศและควบคุมอุณหภูมิ

การปรับอากาศ หมายถึง การควบคุมอุณหภูมิ การเคลื่อนไหว ความชื้น และความบริสุทธิ์ของบรรยากาศในเนื้อที่จำกัดที่ใดที่หนึ่ง

ชนิดของระบบปรับอากาศ

แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. ระบบ WINDOW SYSTEM
2. ระบบ SPLIT SYSTEM
3. ระบบ CHILLED SYSTEM ซึ่งแบ่งเป็นชนิดที่ระบายความร้อนด้วยน้ำ และชนิดระบายความร้อนด้วยอากาศ

การทำงานของระบบปรับอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวกลางที่ทำหน้าที่รับความเย็นสำหรับระบบ WINDOW และระบบ SPLIT คือ ลม ซึ่งเครื่องจะทำให้เย็นลงเสียก่อน แล้วเป่าเข้าไปในห้องโดยตรง ส่วนระบบ CHILLED WATER ชนิดระบายความร้อนด้วยน้ำ จะทำน้ำให้เป็นความเย็นเสียก่อนแล้วจึงส่งด้วยปั๊มน้ำ เข้าไปยังเครื่อง ส่งลมเย็น ในห้อง ซึ่งทำหน้าที่ดูดลมเย็นภายในห้องเข้ามาผ่านท่อน้ำเย็น แล อีกที่หนึ่ง น้ำที่ช่วยระบายความร้อนจะทิ้งไปเลย หรือนำกลับมาใช้ใหม่ก็ได้ โดยใช้ COOLING TOWER ทำหน้าที่ช่วยทำให้น้ำเย็นลงก่อนที่จะหมุนเวียนไประบายความร้อนที่เครื่องใหม่อีก โดยมีปั๊มน้ำเป็นอุปกรณ์ช่วย

ระบบปรับอากาศสำหรับอาคารขนาดใหญ่ สามารถแบ่งออกได้ 4 ระบบ

1. ระบบแอร์สปริท (AIR COOLED SPLIT SYSTEM)
2. ระบบแอร์หน้าต่าง (WATER COOLED DIRECT EXPANSION SYSTEM)
3. ระบบчилเลอร์ระบายความร้อนด้วยอากาศ (AIR COOLED CHILLED WATER SYSTEM)
4. ระบบчилเลอร์ระบายความร้อนด้วยน้ำ (WATER COOLED CHILLED WATER SYSTEM)

ข้อดีและข้อเสียของแต่ละระบบ

1. แอร์แบบหน้าต่าง ราคาถูก ติดตั้งง่าย และสามารถโยกย้ายเปลี่ยนไปติดตั้งที่อื่นได้ง่าย แต่ไม่สวยงาม มีเสียงดังรบกวน ในอาคารใหญ่ ๆ จึงต้องมีวิศวกรควบคุม ดังนั้นการใช้แอร์หมุนแบบหน้าต่าง จึงยุ่งยากมาก และการซ่อมบำรุงรักษากระจายไม่อาจรวมไว้ที่จุด ๆ เดียวได้
2. แอร์แบบสปริท ขนาดเครื่องตั้งแต่ 20,000 บีทียู /ชม. ขึ้นไป มีราคาแพงพอ ๆ กับแบบหน้าต่าง เจียบกว่า แต่การติดตั้งยุ่งยาก และโยกย้ายลำบากกว่าแอร์แบบหน้าต่าง
3. แอร์แบบчилเลอร์ชนิดระบายความร้อนด้วยอากาศ เหมาะกับบ้านที่มีที่ติดตั้งเครื่องระบาย ความร้อนอยู่ห่างจากตัวบ้านมาก และอาจจะเหมาะกับบ้านเศรษฐกิจขนาดใหญ่ เพราะการดูแลรักษายากกว่า แบบหน้าต่าง และแบบสปริท

ระบบปรับอากาศที่เหมาะสมกับโครงการ

ควรใช้ระบบ WATER COOLED CHILLED WATER SYSTEM เพราะเหมาะสมกับอาคารที่มีขนาดใหญ่ เช่น โรงแรม โรงพยาบาล ฯลฯ

ส่วนเก็บเอกสารจดหมายเหตุ และส่วนบริการจดหมายเหตุ ระบบปรับอากาศจะออกแบบด้วยระบบ CENTRAL SYSTEM โดยใช้ท่อน้ำเย็นส่งผ่านไปยังส่วนต่างๆ ของอาคารที่มีส่วน FAN COIL ประจำแต่ละส่วนเพื่อการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นตามความเหมาะสม

หลักการการทำงานของเครื่องปรับอากาศในระบบที่เลือกใช้

ระบบนี้ คือ การส่งความเย็นไปยังบริเวณที่ต้องการ โดยผ่านท่อส่งและใช้น้ำเป็นตัวกลางนำ คือ เครื่องทำความเย็นจะทำความเย็นให้และบีบส่งไปตามท่อ ซึ่งท่อหุ้มด้วยฉนวน ส่งไปยังส่วนต่าง ๆ ในอาคารที่ต้องการปรับอากาศ โดยมีอุปกรณ์ที่เรียกว่า UNIT หรือ AIR HANDLING UNIT เปลี่ยนสภาพจากน้ำเย็นเป็นลม โดยผ่านน้ำเย็นไปใน COIL เล็ก ๆ ภายใน FAN COIL UNIT และเป่าลมผ่าน COIL กลายเป็นลมเย็นออกมา น้ำเย็นจะหมุนเวียนกลับไปยังเครื่องทำความเย็นเพื่อทำให้เย็นขึ้นอีก ระบบนี้ให้การประหยัดในด้านการปฏิบัติงาน นอกจากนั้น FAN COIL ก็สามารถทำความเย็นได้อย่างรวดเร็ว และให้ความสะดวกในการเปิดปิดเฉพาะส่วนได้ โดยแยก FAN COIL หลาย ๆ ตัว ตามจุดต่าง ๆ ควบคุมอุณหภูมิด้วย THERMOSTAT ที่ติดตั้งไว้สำหรับตั้งอุณหภูมิของอากาศภายในห้อง โดยมักจะต่อเชื่อมกับสวิทช์ของพัดลมใน FAN COIL นั้น พัดลมที่ใช้โดยทั่วไปจะมีความเร็ว 3 จังหวะ ส่วนอาคารที่มีขนาดใหญ่ เช่น โถงแสดงงาน โถงประชุม ฯลฯ ที่มีพื้นที่ใหญ่มาก และไม่อาจใช้ FAN COIL UNIT เป่าลมโดยตรง เพราะพื้นที่มากกว่าลมจากจุด ๆ เดียวจะไปทั่วถึง ก็ใช้วิธีเป่าลมเย็นจาก FAN COIL ไปในท่อที่ส่งซึ่งเชื่อมโยงกันไป และมีช่องปล่องลมกระจายไปทั่ว

การระบายอากาศในส่วนที่ได้รับการปรับอากาศนั้น ทำได้โดยการหมุนเวียนอากาศผ่านส่วน FAN COIL UNIT โดยที่ส่วน FAN COIL UNIT นั้นจะมีการทิ้งอากาศที่ใช้ในห้องออกสู่อากาศภายนอก แล้วดูดเข้าอีกจากบริเวณอากาศบริสุทธิ์ภายนอก เป็นการหมุนเวียนอากาศในห้อง การที่จะ RETURN AIR ภายในห้องกลับสู่ส่วน FAN COIL นั้น อาจทำโดยใช้ RETURN AIR DUCT เดินบนส่วนในเพดานไปยัง FAN COIL หรืออาจทำเป็น GRILLE ที่ห้อง FAN COIL เลยก็ได้ ถ้าผนังของห้อง FAN COIL อยู่ติดกับผนังห้องนั้น ๆ แต่ทั้งนี้ก็ต้องแล้วแต่ความพอดีเหมาะสมในประการต่าง ๆ เช่น ระยะทางในการกลับหรือประโยชน์ใช้สอย ของ พื้นที่นั้น เช่น ห้องอาหาร การส่งอากาศกลับจะต้องส่งกลิ่นที่มาจากเคาน์เตอร์ หรือครัวที่อยู่ติดกัน ไม่ให้มี ทิศทาง ไปสู่บริเวณที่ผู้นั่งทานอาหารอยู่ เป็นต้น ในกรณีนี้จึงอาจใช้ส่วนที่แอร์ไหลกลับไป อยู่ทางส่วน ที่ใกล้ครัว เป็นต้น การดูดเอาอากาศจากภายนอกเข้ามานั้นไม่ควรให้ส่วนดูดอากาศ เข้าอยู่ใกล้กับส่วน EXHAUST ของ ครัว เพราะจะดูดเอากลิ่นที่ระบายออกจากครัวเข้าไปอีก

หลักในการพิจารณาใช้ท่อลมในอาคารลักษณะต่าง ๆ

1. ใช้การปรับอากาศพร้อมกันหมด

การปรับอากาศที่ใช้ท่อลม เป็นการปรับอากาศสำหรับห้องขนาดกลางจนถึง

ห้องขนาดใหญ่ บางทีก็มีแบ่งออกเป็นห้องย่อย ในกรณีเช่นนี้ ห้องย่อย ๆ เหล่านี้ ควรมีความ

เอกสารต้องการใช้ การปรับอากาศพร้อมกัน เพราะถึงแม้บางขณะในบางห้องอาจไม่มีความต้องการใช้ แต่
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่อลมยังคง ทำหน้าที่ส่งลมให้ห้องนั้นอยู่นั่นเอง และเครื่องปรับอากาศชุดใดชุดหนึ่งยังคงจ่ายไปตามบริเวณที่คิดว่า จะใช้การปรับอากาศในเวลาเดียวกัน

1. ต้องการให้มีความประหยัดและสวยงาม

การปรับอากาศสำหรับที่บางแห่งถ้าไม่ใช้ท่อลม ก็ต้องใช้เครื่องปรับอากาศส่งลมเย็นขนาดเล็กหลาย ๆ ตัว เพื่อให้การกระจายลมเย็นส่งไปได้ทั่วกันทั้งห้อง CONDENSING UNIT และเครื่องส่งลมเย็นหลาย ๆ ตัว หมายความว่า จะต้องเดินท่อลมระหว่างเครื่องทั้งสอง และต้องเดินท่อน้ำยา และท่อน้ำทิ้งหลาย ๆ ชุด โดยเฉพาะสำหรับอาคารบางแห่งที่มีเครื่องระบายความร้อน และเครื่องส่งลมเย็น เพียงไม่มากนัก แต่ก็ต้องเปลืองน้ำยามากยิ่งขึ้นเช่นกัน

สำหรับเครื่องที่ใช้ประกอบกับท่อลม การติดตั้งอาจจะทำเพียงชุดเดียว ค่าของกับค่าแรง จึงมักถูกกว่าการที่เอาเครื่องส่งลมเย็นไปตั้งไว้ที่มุมใดมุมหนึ่ง โดยการกันห้องปิดเสียก่อนแล้ว จึงต่อท่อลมผ่าน ไปยังสถานที่ต่าง ๆ โดยการที่ซ่อนท่อน้ำยาใน หรือเดินท่อลมไว้ แล้วตีกล่องไม้อัดปิด แต่จะต้องเสียค่า เดินท่อลมหรือค่าตีกล่องอีกต่างหากเพิ่มขึ้นอีก แต่เมื่อเทียบราคาแล้วก็อาจจะถูกกว่าอยู่นั่นเอง ช้ำยังดูเรียบร้อยและสวยงามกว่าอีกด้วย

3. ต้องการกระจายลมให้ทั่ว

ท่อลมเป็นตัวช่วยพาลมไปยังที่ต่าง ๆ ได้ทั่วถึง หัวจ่ายแต่ละหัวสามารถเป่าลม ไปตามแนวราบได้ไม่ต่ำกว่า 2 – 3 เมตร

4. ต้องการควบคุมสภาพอากาศ

ห้องบางประเภท เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ หรือ โรงงานบางแห่ง เช่น โรงงานทอผ้าที่จำเป็นต้องใช้ลมควบคุมให้อุณหภูมิและความชื้นคงที่ จึงต้องใช้ท่อลม สำหรับควบคุมอุณหภูมิ ให้อากาศสม่ำเสมอ ทั่วบริเวณ อุปกรณ์ที่ช่วยในการควบคุม เช่น อุปกรณ์ให้ความร้อน (HEATER) อุปกรณ์เพิ่มหรือลดความร้อน (HUMIDIFIER) หรือ (DEHUMIDIFIER) รวมทั้งอุปกรณ์กำจัดฝุ่น ยังสามารถติดตั้งในระบบท่อลม นอกจากนี้การปรับปริมาณอากาศบริสุทธิ์ จะทำให้ง่ายกว่าอีกด้วย

สิ่งที่ควรสำรวจก่อนการออกแบบท่อลม

1. จะมีการตีฝ้าหรือไม่ ถ้ามีระยะห่างของช่องฝ้าเป็นเท่าใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระยะห่างตรง ที่แคบที่สุด คือ ตรงที่มีความจำเป็นที่จะต้องมีท่อลม ซึ่งจะต้องนำมา ประกอบในการพิจารณา กำหนดขนาด และแนวท่อ ถ้าท่อลมจะเดินลอย ซึ่งอาจจะเดิน อยู่ในหรือนอกอาคารได้ ส่วนมากจะตีกล่องปิด เพื่อป้องกันท่อ เสียหาย และเพื่อ ความสวยงามอีกด้วย

2. โครงสร้างหลังคา ใช้ประกอบการพิจารณาว่าจะแขวนท่อลมอย่างไร

3. ตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ตำแหน่งของคาน อาจจะสามารถกำหนดได้จากตำแหน่งของเสา เพราะเสา จะทำหน้าที่รับคาน ตำแหน่งหลอดไฟ แผ่นฝ้าและบริเวณที่ต้องการปรับอากาศ เช่น ตำแหน่งคน นั่ง ฯลฯ เพื่อจะได้เลือกช่องส่งลมเย็นได้อย่างเหมาะสม

4. ประเภทของห้อง ถ้าเป็นห้องทำงานก็สามารถกำหนดขนาดท่อลมและหัวจ่ายให้เล็ก เพื่อ ความประหยัดได้ แต่ถ้าเป็นห้องเก็บเสียง นอกจากจะต้องให้ท่อลมและหัวจ่ายใหญ่ แล้วยังจะต้อง เพิ่มกล่องลดเสียง (SOUND ATTENUATION) ด้วย

5. สภาพของห้องจะต้องทราบว่า ควรจะให้เป่าไปไกลถึงแค่ไหน การกระจายลมจึงจะทั่วถึง ในบริเวณที่มีความร้อนมาก เช่น คนมากหรือโดนแดด ก็ควรจะปล่อยลมเย็น ตรงนั้น ให้มากๆ รายละเอียดอื่น ๆ นอกจากนั้นควรต้องศึกษาประกอบบ้างจะเป็นการดียิ่งขึ้น

ประการสำคัญ คือ จะต้องทราบว่าเครื่องส่งลมเย็น จะตั้งอยู่ตรงส่วนใดของอาคาร ที่สำหรับ ตั้งเครื่องควรอยู่ใกล้เครื่องระบายความร้อน ถ้าเป็นเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน เพื่อลมที่ปล่อย ออกมาจะได้ กลับเข้าเครื่องได้โดยสะดวก และสะดวกในการบำรุงดูแลรักษาด้วย

ลักษณะการออกแบบช่องลมกลับ

สำหรับบริเวณที่เปิดโล่ง หรือบริเวณกันห้องไม่ถึงฝ้าเพดาน จะมีช่องเปิดติดต่อกันจนถึงยัง เครื่องส่งลมเย็นได้ก็ไม่มีปัญหา แต่สำหรับห้องต่าง ๆ ที่แยกกันเป็นอิสระ ต้องจัดทางลมให้มีทางลม กลับ ซึ่งมีอยู่ 3 วิธี คือ

1. เจาะช่องแล้วใส่หัวลมกลับเป็นบานประตูหรือผนัง ลมที่เป่าออกจากหัวจ่าย จะกลับ ไป เข้า เครื่องโดยผ่านช่องนี้

2. เจาะตรงช่องใส่หัวลมกลับบนฝ้า โดยมีหัวลมกลับอันหนึ่งอยู่ในห้อง และอีกอันหนึ่งอยู่ บนห้อง ลมจะกลับไปเข้าเครื่องโดยผ่านเข้าไปทางฝ้าหัวลมกลับอันที่อยู่ในห้องแล้วไป ทะลุออก ที่หัวลมกลับอันที่อยู่นอกห้อง ถ้าจะให้ดีควรจะทำท่อลมระหว่างท่อลมกลับ ทั้งสอง อันนี้ด้วย เพื่อ ป้องกันไม่ให้ลมได้รับความร้อนจากอากาศที่อยู่ภายในฝ้า วิธีนี้ ดีกว่าวิธีแรกตรงที่สามารถป้องกัน ไม่ให้เสียงภายในห้องลอดออกมาได้เหมือนวิธีที่ 1 แต่ค่าใช้จ่ายก็สูงกว่าด้วย

3. เดินท่อลมกลับจากห้องต่าง ๆ กลับไปยังเครื่องส่งลมเย็น

การถ่ายเทอากาศโดยใช้ท่อ

ตามธรรมชาติของอากาศแล้ว อากาศเย็นจะตกลงสู่ที่ต่ำและอากาศร้อนจะลอยตัวสูงขึ้น ดังนั้นการหมุนเวียนของอากาศภายใน จะได้ผลหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับตำแหน่งของหัวจ่ายแอร์และ ท่อดูด อากาศกลับ

โดยทั่วไปหัวจ่ายมักจะอยู่ในตำแหน่งที่สูง อาจติดอยู่กับผนัง เพดาน หรือฝ้าเปิดลงมาจาก เพดานแล้วพัดอากาศออกไปขนานกับเพดาน ไปกระทบผนังด้านตรงข้าม จากนั้นอากาศก็จะเริ่มลงสู่พื้นที่ต่ำ และถูกดูดอากาศกลับ ซึ่งจะมีผลทำให้อากาศภายในห้องเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา การเคลื่อนไหวของอากาศในห้องขึ้นอยู่กับ

1. แรงที่เกิดจากใบพัด
2. คุณลักษณะตามธรรมชาติของอุณหภูมิ ซึ่งส่วนใหญ่เครื่องปรับอากาศจะอยู่ บนหลังคาตึก อากาศเย็นจะลดต่ำลงและอากาศร้อนจะลอยตัวสูงขึ้นไปข้างบน เครื่องปรับอากาศ

ส่วนความเร็วของอากาศภายในห้องที่ไม่ให้เกิดเสียงรบกวน และได้ผลดีควร อยู่ในเกณฑ์แรงอากาศที่ส่งผ่านท่อควรมีอุณหภูมิต่ำกว่าอากาศภายในห้อง 20 – 30 ฟาเรนไฮต์ เพื่อชดเชย กับความร้อนภายนอกที่แทรกซึมเข้ามา หรือเข้ามาในขณะที่เปิดประตู

หัวจ่ายลม

หน้ากากลมโดยทั่วไป จะเรียกรวม ๆ กันว่า

- หน้ากากจ่ายลม เรียกว่า SUPPLY AIR GRILLE
- หน้ากากจ่ายลมกลับ เรียกว่า FRETURN AIR GRILLE
- หน้ากากติดเพดาน เรียกว่า AIR DIFFUSER
- หน้ากากติดข้างฝ้า เรียกว่า AIR REGISTER

ชนิดของหัวจ่ายที่มีใช้ในปัจจุบัน แยกออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ชนิดติดเพดาน (AIR DIFFUSE)

เท่าที่มีอยู่ในขณะนี้ คือ มีแบบสี่เหลี่ยม ซึ่งมีทั้งแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส และสี่เหลี่ยมผืนผ้า แบบ SLOT และในบางแห่งเจาะฝ้าเป็นรู ใช้แทนหัวจ่าย ซึ่งมองดูผิว ๆ จะไม่เห็น

2. ชนิดติดข้างฝ้า (AIR REGISTER)

ชนิดนี้มักจะทำให้รับลมเอียงทำมุมได้ 0 – 22 หรือ 45 และมีใบปรับลมทั้งแนวนอน และแนวตั้ง เพื่อให้หันได้ทิศทางลม และปรับลมให้พุ่งไปถึงตำแหน่งที่ต้องการได้ หัวจ่าย แบบนี้จะใช้กันน้อย ถ้าไม่สามารถเดินท่อลมในฝ้าได้ เช่น ในกรณีที่ต้องการเดินท่อลอย แล้วตีกล่องไม้ทับ หัวจ่ายจะต้องติดอยู่ข้างกล่อง หรือเดินท่อแบบฝ้าผนังแล้วเจาะช่อง ใส่หัวจ่าย เป่าลมเข้ามาในห้อง ลักษณะการเป่าจะเป่าในแนวราบ กล่าวกันว่า ความเร็ว ของลมที่มาปะทะตัวคนไม่ควรเกิน 50 ฟุต/นาทีสําหรับที่ที่คนเพียงแต่เดินผ่านไม่ควร เกิน 120 ฟุต/นาทีส และมักจะเลือกให้มีระยะเป่าที่ระดับสูง จากพื้น 6 ฟุต □ ของความ กว้างของห้อง คือระยะเป่าของ REGISTER ไม่ควรเกิน 10 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลมกลับ (RETURN AIR SYSTEM)

ลมที่เป่าออกแล้วจะต้องถูกดูดกลับเข้าเครื่องเพื่อให้เย็นจริง แล้วจึงถูกส่งไปเป่า เนื่องจาก ลมภายนอกห้องร้อนกว่าลมเก่า ถ้าเราใช้ลมจากภายนอกทั้งหมด เครื่องจะต้องมีขนาดใหญ่ จึงจะได้อากาศที่มี อุณหภูมิต่ำตามต้องการ ส่วนเรื่องอากาศบริสุทธิ์ ถ้าติดพัดลมดูดอากาศเก่า ออกไป อากาศใหม่ก็จะแทรกตัว เข้ามา ดังนั้นจึงต้องให้ลมที่เป่าออกไปสามารถเดินทางกลับเข้า เครื่องได้อีก

ตารางการเลือกขนาดของหัวจ่าย (REGISTER) ให้เหมาะสมกับห้องต่าง ๆ

ประเภทใช้งาน

ความเร็วที่เป่าไม่ควรเกิน

ห้องสมุด

ห้องบันทึกเสียง

ห้องผ่าตัด

ห้องออกอากาศ

โบสถ์

ที่อยู่อาศัย

ห้องนอนโรงแรม

ห้องพักผ่อน

ที่ทำงานส่วนตัว

ธนาคาร

โรงภาพยนตร์

คอฟฟี่ช็อป

ห้องเรียน

ภัตตาคาร

สโตร์

สถานที่ทำงาน

อาคารสาธารณะ

ห้องครัว

โรงงาน

500 ฟุต / นาที

750 ฟุต / นาที

1000 ฟุต / นาที

1500 ฟุต / นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับผู้ให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ยืมเนเชียม
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โกดิง

: ห้างสรรพสินค้า

5.3 จิตวิทยาและการใช้สี

จิตวิทยาประกอบการออกแบบตกแต่งภายใน

การศึกษาจิตวิทยาประกอบการออกแบบตกแต่งภายในในโครงการอาคาร นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะขาดเสียมิได้ เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องพิจารณาควบคู่กันไปกับขั้นตอนการออกแบบช่วยให้งานออกแบบสำเร็จสมบูรณ์มีบรรยากาศดีขึ้น และตอบสนองประโยชน์ใช้สอยให้กับโครงการได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นในการศึกษาจิตวิทยาการออกแบบเบื้องต้น จึงควรพิจารณาถึงหลักต่างๆ ที่สำคัญๆ ดังนี้

ประสาทรับรู้ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบตกแต่งภายในนั้น มนุษย์สามารถที่จะรับรู้ได้ทางประสาทสัมผัสที่สำคัญ คือ

1. นัยน์ตา ซึ่งสามารถรับ สี แสง และรูปทรง
2. หู ซึ่งสามารถรับเสียง
3. ผิวหนัง ซึ่งสามารถให้ความรู้สึกเกี่ยวกับอุณหภูมิ

ประสาทสัมผัสทางนัยน์ตาคือสำคัญที่สุดที่จะให้ความรู้สึกทางด้านจิตใจมนุษย์ผู้อยู่อาศัย และเมื่ออยู่อาศัยแล้วย่อมมีการสัมผัส การสัมผัสกับรูปร่างวัตถุ หรืออุณหภูมิ ความสำคัญรองลงมาในกรณีไม่สามารถใช้นัยน์ตาได้อย่างเต็มที่ ประสาทหูสำคัญในด้านความรู้สึกบันเทิง ซึ่งเป็นที่สร้างความสุขให้แก่มนุษย์ในแง่การอยู่อาศัยเช่นกัน

สีในการออกแบบสถาปัตยกรรม

สีในงานสถาปัตยกรรม ไม่ใช่จะหมายความถึงเนื้อสีเท่านั้น แต่มีความหมายครอบคลุมไปถึงสีล้นของวัตถุตามธรรมชาติ สีในงานสถาปัตยกรรม แตกต่างจากสีในงานจิตรกรรม หรืองานอื่นๆ เพราะเกี่ยวข้องกับรูปร่างและช่องว่างของอาคารเพื่อเน้นรูปร่างของอาคารที่เกิดจากวัสดุก่อสร้างชนิดต่างๆ ประสมประสานกันในรูปแบบการออกแบบให้งานที่ออกแบบมาเป็นงานสถาปัตยกรรมที่ดีตามหลักของการออกแบบ

สีที่ใช้ตกแต่งภายนอกอาคารนั้นดินฟ้าอากาศจะมีอิทธิพลต่อการใช้สี ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ให้สอดคล้องตามบรรยากาศในประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่อยู่ในเขตร้อน จึงนิยมใช้สีสดชัดและ

เอกสารอ้างอิง: 1. จิตวิทยาการออกแบบตกแต่งภายใน, 2. จิตวิทยาการออกแบบตกแต่งภายใน, 3. จิตวิทยาการออกแบบตกแต่งภายใน, 4. จิตวิทยาการออกแบบตกแต่งภายใน, 5. จิตวิทยาการออกแบบตกแต่งภายใน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิทธิ์ เมื่อสีเหล่านั้นกระทบกับแสงอาทิตย์เช่นเดียวกันกับสีภายนอกของประเทศแถบสแกนดิเนเวีย ซึ่งนิยมทาสีคัลล่าให้ตัดกับทุ่งนาเพื่อแสดงความโดดเด่นของอาคารให้แยกออกจากธรรมชาติ

ส่วนสีที่ใช้ตกแต่งภายในอาคารบ้านเรือนนั้น จะขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยของห้องแต่ละห้อง ซึ่งต่างกันออกไป ในประเทศไทยเป็นเมืองร้อน ดังนั้นจึงนิยมทาสีเย็นๆกับห้องภายในอาคาร และถึงแม้ว่าแต่ละห้องจะแตกต่างกันไปก็นิยมให้สีกลมกลืนกัน เพราะแลดูไม่เบื่อกว่า ผิดกับร้านค้าที่นิยมใช้สีสด เพื่อความสดุดตา

ความสำคัญของการใช้สี

จากการรายงานค้นคว้าของศาสตราจารย์ ฟาเมอร์ ได้กล่าวว่ามนุษย์ต้องใช้พลังงานของร่างกาย ทางประสาท และจิตใจ ถึงร้อยละ 25 และประสาทสัมผัสทั้ง 4 ของมนุษย์ ได้แก่

1. ประสาทตา รับรู้ในการเห็นร้อยละ 87
2. ประสาทหู รับรู้ในการเห็นร้อยละ 87
3. ประสาทจมูก รับรู้ในการเห็นร้อยละ 3.7
4. ประสาทผิวหนัง รับรู้ในการเห็นร้อยละ 1.5
5. ประสาทลิ้น รับรู้ในการเห็นร้อยละ 1

สี จัดว่าเป็นสิ่งเร้าภายนอก (EXTERMAL STIMULUS) อย่างหนึ่งที่มีมนุษย์สามารถรับได้ทางจักขุสัมผัสและก่อให้เกิดความรู้สึกต่างๆ เช่น ตื่นเต้น กระวนกระวาย สดชื่น เศร้าหมอง เหงื่อออก เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ในฤดูหนาวอากาศหนาวเย็นจัด แล้วเข้าไปอยู่ในห้องสีปูนแห้งจะรู้สึกอบอุ่นขึ้น ที่เกิดความรู้สึกเช่นนี้ก็เพราะการใช้สีคล้อยไปตามหน้าที่และประโยชน์ใช้สอยทำให้ประสิทธิภาพที่ดีขึ้น และบางครั้งก็ช่วยลดความบกพร่องต่างๆได้ด้วย เช่น ทำให้ห้องที่ร้อนอบอ้าวคลายความรู้สึกร้อนลงได้ เป็นต้น

สีๆหนึ่ง อาจทำให้อาคารแลดูหนักหรือเบา ร้อนหรือเย็น โกล่หรือไกล บางครั้งยังสามารถปิดบังส่วนน่าเกลียดของอาคารหรือเน้นส่วนที่งดงามของโครงสร้างได้อีกด้วย ห้องเล็กอาจดูเป็นห้องใหญ่มาก ใช้สีที่อ่อน เพดานที่สีอ่อนก็ช่วยทำให้รู้สึกดูไม่กดตันมากนัก

ในการใช้สีทางสถาปัตยกรรมเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะต้องใช้ในเนื้อที่ที่กว้างมาก จึงต้องคำนึงถึงเรื่องขนาดของอาคารด้วย เป็นต้นว่าไม่ควรทาสีด้วยสีสด (Full Intensity) นอกจากจะถูกลดค่าของสีลงให้หม่น ในขณะที่เดียวกันก็ควรจะคำนึงถึงเอกภาพของสี และควรใช้สีแต่น้อย แต่ให้มี Variation ของ Value และ Intensity ให้มากจะดูดีกว่า

องค์ประกอบของการใช้สีในงานสถาปัตยกรรม

ในการใช้กับงานสถาปัตยกรรม ควรพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. หน้าที่และประโยชน์ใช้สอยของสถานที่นั้น ทำนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สีให้สอดคล้องกับหน้าที่และประโยชน์ใช้สอยของสถานที่ นับว่าเป็นข้อสำคัญ เพราะหน้าที่ของสถานที่ จะเป็นสิ่งบ่งบอกวัตถุประสงค์ ความต้องการ บรรยากาศ กิจกรรมที่เป็นขั้นเป็นตอน พร้อมทั้งความต้องการในการส่งเสริมเอกลักษณ์ของอาคารนั้นๆ

2. ผู้ใช้และพฤติกรรมของผู้ใช้

การใช้สีให้สอดคล้องกับจุดนี้มีความสำคัญ เพราะผู้ใช้จะได้รับผลการออกแบบ ดังนั้น จึงควรศึกษาถึงหลักของจิตวิทยาของผู้ใช้ กิจกรรมที่จะกระทำ พร้อมทั้งลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของผู้ใช้อีกด้วย เพื่อการสนองตอบที่ตรงเป้าหมาย

3. ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม เป็นข้อสำคัญสำหรับการออกแบบ เพราะสถาปนิกเป็นผู้ที่ทำให้อาคารที่ออกแบบนั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การออกแบบจึงจะต้องไม่ทำลายลักษณะทางสถาปัตยกรรม หากแต่จะพิจารณาเพื่อให้เสริมเอกลักษณ์ และลักษณะของอาคารเด่นชัดขึ้นไปอีก โดยควรคำนึงถึง

- รูปร่างและลักษณะของอาคาร : การใช้สีจะต้องระมัดระวัง มิให้วัตถุประสงค์ในการออกแบบรูปร่างของอาคารผิดไป เช่น อาคารทางราชการมักจะวางลักษณะสมดุลง่ายแบบเท่ากัน เพื่อแสดงความมั่นคง การใช้สี จะต้องออกแบบให้คล้ายตามลักษณะนั้น มิใช่ทำให้ดูแล้วขนาดกลับไม่เท่ากันอันจะทำให้เสียความรู้สึกของผู้พบเห็น หรืออาคารที่มีขนาดใหญ่ก็ไม่ควรใช้สีจูดขนาดมาก เป็นต้น

- โครงสร้างของอาคาร : การใช้สีมีผลกระทบต่อโครงสร้างของอาคาร เช่น โบลต์ไทยสมัยก่อน มักจะแต่งด้วยจิตรกรรมฝาผนัง เพราะเป็นอาคารที่บตัน ผนังเป็นหินใหญ่ ด้วยเหตุผลทางโครงสร้างแบบกำแพงรับน้ำหนัก จึงใช้งานจิตรกรรมช่วยไม่ให้ดูที่บตันจนเกินไป เป็นต้น

- วัสดุ การใช้สีจะต้องไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสีของวัสดุที่ใช้ในงานสถาปัตยกรรม เพราะสีจากเนื้อวัสดุที่มีคุณค่าเฉพาะตัวอยู่แล้ว

4. ลักษณะที่ตั้งและสภาพแวดล้อม

เพื่อให้อาคารมีลักษณะเหมาะสมกับบรรยากาศทั่วไปโดยรอบ จึงควรวางโครงสร้างให้คล้ายตามสภาพแวดล้อม แม้จะต้องการให้อาคารดูเด่นก็ตาม เพื่อให้ไม่ให้อาคารดูโดดไปต้องเสียบรรยากาศ

องค์ประกอบที่ได้กล่าวถึงนั้น คือเงื่อนไขในด้านสถาปัตยกรรมที่จะต้องเรียนรู้การไปใช้ด้วย ซึ่งมีรายละเอียดซับซ้อน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ใช้เป็นสำคัญ เช่น การผสมสีที่ต่างวรรณะเข้าด้วยกัน การลดค่าความสดของสีลง การเน้นด้วยสี ฯลฯ ซึ่งยากที่จะกล่าวถึงได้หมดจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ใช้สี ในการออกแบบควรจะได้ค้นคว้าในสิ่งเหล่านี้ให้เพียงพอเสียก่อน

การสะท้อนแสงของสี

ประเทศในแถบร้อน มีแสงสว่างแรงกล้าตลอดปี จะต้องมีการควบคุมหรือการกรองแสงให้เหมาะสม ในการใช้สีในอาคารจึงควรจะได้ทราบถึง ค่าอัตราการสะท้อนแสงของสีต่างๆในอาคารด้วย ดังรายการต่อไปนี้

สี	อัตราการสะท้อนแสงร้อยละ
ขาว	80 - 90
งาช้าง	70 - 80
เหลือง	65 - 80
ครีม	65 - 75
ชมพูอมม่วง	60 - 65
เหลืองปนน้ำตาล	55 - 65
ชมพู	40 - 70
เทา	35 - 50
ฟ้า	35 - 50
เขียวอ่อน	25 - 50
เขียวแก่	15 - 25
แดง	15 - 25
น้ำตาลแก่	10 - 20
น้ำเงิน	8 - 12
แดงเข้ม	6 - 7
ดำ	2 - 5

ในการออกแบบสีสำหรับในห้องเรียน ห้องทำงาน ที่เหมาะกับอาคาร ควรให้มีความเหมาะสมในการกระจายแสงดังนี้

เพดาน	คิดเป็นร้อยละ 70 - 90
ผนัง	คิดเป็นร้อยละ 50 - 70
ผนังตอนบนเพดาน - ขอบล่างหน้าต่าง	คิดเป็นร้อยละ 70 - 80
ผนังตอนล่างใต้ขอบหน้าต่างลงมา	คิดเป็นร้อยละ 50 - 60
บัวเชิงผนัง	คิดเป็นร้อยละ 40

เอกสารนี้เป็นเอกสารสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35 - 50 ห้ามไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้น

คิดเป็นร้อยละ 35 - 50

กระดานดำ

คิดเป็นร้อยละ 20

ข้อสังเกต : เพดานจะใช้สีอ่อนที่สุด พื้นสีแก่ที่สุด และผนังสีปานกลาง
จิตวิทยาของสี

1. สีอุ่น (Warm Color) ได้แก่ สีเหลือง สีแสด สีแดง ทำให้เกิดความรู้สึกพิเศษ ก้าวร้าว
คึกคัก ก่อให้เกิดอารมณ์ตื่นเต้นอยู่เสมอ ซึ่งตรงกันข้ามกับสีเย็น (Cold Color) เช่น สีฟ้า น้ำเงิน
ที่ทำให้รู้สึกถึงความสันโทษ ความนิ่งเฉย ความสงบเยียบ

2. ผู้หญิงส่วนใหญ่มักชอบสีแดง ม่วง เขียว แสดและเหลือง

3. ผู้หญิงส่วนใหญ่ชอบสีแดง และผู้ชายส่วนใหญ่ชอบสีน้ำเงิน

4. ผู้หญิงจะมีความรู้สึกต่อสีต่างๆ ได้เร็วกว่าผู้ชาย

5. การใช้สีร่วมกันมีอยู่ 3 แบบที่นิยมใช้ คือ

- การใช้สีตัดกัน (CONTRAST)

- การใช้สีที่กลมกลืนกัน (HARMONY)

- การใช้สีที่เป็นสีเดียวแต่มีคุณค่าอ่อนแก่ต่างกัน (VALUE)

ในแง่ของจิตวิทยา ได้กำหนดสีปฐมภูมิขึ้น 4 สี คือ

แดง (RED)

เขียว (GREEN)

น้ำเงิน (BLUE)

เหลือง (YELLOW)

และกำหนดสีขั้นทุติยภูมิอีก 4 สี คือ

ม่วง (PURPLE)

เขียวหางนกยูง (YELLOW - GREEN)

ส้ม (ORANGE)

และในบรรดาสีเหล่านี้ได้แยกออกเป็นวรรณะใหญ่ๆ 2 วรรณะ คือ

สีอบอุ่น เป็นสีที่มีช่วงคลื่นยาว คือ สีแดงและเหลืองหรือสีเชิงประกอบที่มีสีทั้งสองเจือปน
อยู่

สีอบอุ่น เมื่อจ้องมองดูจะรู้สึกเหมือนคลื่นใกล้เข้ามา

สีเย็น เป็นสีที่มีช่วงคลื่นสั้น คือ สีเขียวและน้ำเงิน และสีเชิงประกอบที่มีสีทั้งสองเจือ

ปนอยู่ สีเย็นเมื่อจ้องมองจะรู้สึกเหมือนว่าเคลื่อนห่างออกไป ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ต่างกันใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึกของมนุษย์ต่อสีต่างๆ

สีแดง	ทำให้รู้สึก	อบอุ่น ร้อนแรง กระตุ้นให้ตื่นตัว น่ากลัว เช่น เลือด
สีส้ม	ทำให้รู้สึก	เร้าใจ อบอุ่น ค่อนข้างแรง
สีชมพู	ทำให้รู้สึก	ร่าเริง บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา
สีเหลือง	ทำให้รู้สึก	ร่าเริง เบิกบาน ปราดเปรื่องและเกิดพลังกำลัง
สีเขียว	ทำให้รู้สึก	ชุ่มชื้น กระจ่างกระจ่าง สดชื่นมีชีวิตชีวา
สีน้ำเงิน	ทำให้รู้สึก	สง่าผ่าเผย วังเวง สงบเยียบลึกซึ้ง เยือกเย็น
สีม่วง	ทำให้รู้สึก	สงบเยียบ หดหู่ เฉื่อยชา เมื่อยล้าตาย
สีน้ำตาล	ทำให้รู้สึก	อบอุ่น แห้งแล้ง มั่นคงและเศร้า
สีเทา	ทำให้รู้สึก	บริสุทธิ์ สุภาพ เกียรติยศ สันติภาพ
สีขาว	ทำให้รู้สึก	บริสุทธิ์ สุภาพ เกียรติยศ สันติภาพ
สีดำ	ทำให้รู้สึก	เยียบเหงา เศร้าใจ ต่ำช้า ความกลัว ความตาย

5.4 การใช้วัสดุประกอบในการตกแต่งภายใน

วัสดุที่ใช้กับอาคารประเภทสาธารณะ จะต้องมีความสมบัติที่ปลอดภัย คงทน ถาวร และราคาไม่แพงนัก จะต้องเป็นวัสดุที่ดูแลรักษาความสะอาดง่าย เพื่อประหยัดค่าดูแลรักษา วัสดุที่ดูแลไม่เบื่อง่าย ได้แก่ วัสดุประเภทหิน ไม้ อิฐ โลหะ กระจก และผ้า ดังจะได้กล่าวถึงวัสดุที่เหมาะสมและใช้บ่อยที่สุด ดังต่อไปนี้

1. วัสดุประเภทหิน

เหมาะสำหรับผนังภายในและภายนอก หินที่ใช้ควรเป็นหินประเภทเนื้อละเอียด สามารถขัดให้เป็นมันได้ ควรหลีกเลี่ยงหินที่มีเนื้ออยู่ขรุขระ เพื่อความทนทานต่อสภาพดินฟ้า อากาศ และใช้กับผนังหรือ พื้นที่ใช้งานสมบูรณ์สมบูรณ์ ตลอดจนเนื้อที่ที่คนพลุกพล่านเนื่องจากหินทนทานต่อการสัมผัสและทำความสะอาด

เหตุผลสำคัญที่เลือกใช้หิน ก็เนื่องจากหินมีคุณสมบัติที่ให้ความงดงามเป็นที่ประทับใจ มีค่าและดูหรูหรา ดังนั้น สถานที่ที่เหมาะสมแก่การใช้หินมากที่สุดของอาคาร ได้แก่ บันไดทางเข้า บริเวณทางเข้า เป็นต้น หินที่นิยมใช้ ได้แก่

หินอ่อน : หินอ่อนสามารถทนความสกปรกได้ดี ทนต่อสารเคมี ได้บ้างบางชนิด มักใช้กับผนังภายในเป็นส่วนมาก หินอ่อนให้ลักษณะที่มีคุณค่ากว่าหินประเภทอื่น ๆ มีสีให้เลือกหลายสี เช่น สีชมพู สีเทา สีขาว สีฟ้า

หินแกรนิต : ส่วนมากใช้กรุผนัง พื้นทางเดินต่าง ๆ เนื่องจากเป็นหินที่แข็งที่สุด เชื้อแน่นและ ทนทาน เมื่อขัดให้ขึ้นเงาจะมีลักษณะคล้ายหินอ่อน

หินชนวน : หินชนวนมีสีต่าง ๆ ให้เลือก ได้แก่ สีดำ สีฟ้า สีเทา และสีน้ำตาล มีราคาแพงอยู่บ้าง แต่ประหยัดค่าบำรุงรักษาได้ดี

หินหล่อ : ได้แก่ วัสดุประเภทหินผสมกับซีเมนต์ ดูมีค่าน้อยกว่าหินแท้ แต่มีความงดงาม ทนทาน และบำรุงรักษาได้ง่ายเท่ากับหินแท้ ส่วนหินชนิดอื่น ๆ ที่มีได้นามากกล่าว ณ ที่นี้ ได้แก่ MESTONT TRAVERTINE และ FIELD

อิฐ : อิฐสามารถนำมาใช้ได้โดยสีธรรมชาติของมัน หรือทาสีทับก็ได้ ซึ่งใช้ได้ทั้งภายใน และภายนอกอาคาร สีธรรมชาติของอิฐมีสีแดง แสด เหลือง เทา หรือขาว

ราคาถูกกว่าหิน ถ้าหากใช้อย่างถูกวิธีก็จะมีความคงทนและง่ายต่อการบำรุงรักษา

วัสดุประเภทผสมเหลว

วัสดุผสมเหลวไม่ว่าจะเป็นวัสดุที่เชื่อมต่อกับอิฐ หรือใช้ฉาบหน้าของผนังและพื้นย้อมเป็นวัสดุที่ใช้กันมา และจำเป็นสำหรับอาคาร เนื่องจากการกรูวัสดุบนผนัง หรือพื้นย้อมต้องการวัสดุผสมเหลวเหล่านี้ เช่น อิฐ หิน กระเบื้อง TERRAZZO และ TERRACOTTA เป็นต้น

2. ไม้

ไม้เป็นวัสดุที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งขาดเสียไม่ได้ในการออกแบบ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นวัสดุกรุผนัง ตลอดจนเครื่องเรือนและอุปกรณ์โดยทั่วไป โดยใช้ผลิตภัณฑ์ เช่น ไม้ ไม้อัด แผ่นป้องกันความ ร้อน ป้องกันเสียงสะท้อน เป็นต้น ประโยชน์สำคัญที่ได้จากการใช้วัสดุประเภทไม้ คือ มีความอ่อนตัวต่อการ เปลี่ยนแปลงได้ดี สามารถก่อสร้างได้เร็ว ราคาถูก สามารถฉีกออกและนำมาประกอบใหม่ได้ง่าย ซึ่งจะหาวัสดุ ที่มีคุณลักษณะเหมือนไม้ได้ยาก ทั้งยังทำความสะอาดง่าย ราคาถูก ให้ความงดงาม และความรู้สึกที่อ่อนนุ่ม ตามธรรมชาติอีกด้วย ไม้ยังแบ่งออกเป็นประเภทดังนี้

ไม้ธรรมชาติ : ไม้ธรรมชาติสามารถแปรรูปให้เข้ากับงานได้ง่าย มีความน่าสนใจ ความงดงาม และมีลายในตัวของมันเอง สามารถนำมากรุผนังภายในอาคาร หรือมาใช้ในการทำโครงผนัง และเครื่องเรือนต่าง ๆ ได้

ไม้อัด : ไม้อัดที่จำหน่ายในท้องตลาดแบ่งออกเป็นหลายชนิดด้วยกัน เช่น ไม้อัดยาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ก่อนการนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นต้น ไม้อัดมีคุณลักษณะพิเศษ คือ โครงสร้างแข็งแรง สามารถนำมาอัดมัลลี เคลือบ แชลแลคเกอร์ หรือพ่นสีให้มีสภาพคงทนถาวรได้ ไม้อัดจึงนับว่าเป็น ประโยชน์มาก ไม่ว่าจะกรุผนัง หรือทำ เครื่องเรือนก็ตาม

ไม้อัด ได้แก่ วัสดุซึ่งประสานกันจากเศษไม้ หรือเชื้อไม้ลักษณะเป็นแผ่นมีขนาด ต่าง น้ำหนักเบา ราคาถูก สามารถนำมาใช้กับผนังภายในอาคารได้ผลดี เมื่อเคลือบสีแล้วมีความคงทนและ ทำความสะอาดได้ง่ายเช่นกัน

3. วัสดุกรุผนัง

วัสดุเหล่านี้ได้แก่ กระดาษปิดผนัง แผ่นวีเนียร์ ไม้อัด โฟโต้วอลล์ เป็นต้น วัสดุเหล่านี้ สามารถนำมาตกแต่งบางส่วนของผนัง เพื่อดึงดูดความสนใจ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ วัสดุเหล่านี้ดูแล รักษาความ สะอาดลำบาก แต่ปัจจุบันใช้วัสดุกรุผนังชนิดที่ทำจากพลาสติก

PLASTER AND STUCCO : ปูนฉาบ เป็นวัสดุที่คงทนและประหยัดมากที่สุด และยากแก่การดูแลรักษา งานฉาบต้องใช้เวลาทำ ทำให้ส่วนอื่น ๆ ของอาคารสกปรก ทั้งยังไม่ อ่อนแต่เหมาะ กับผนังซึ่งอยู่โดยรอบอาคาร ซึ่งเป็นผนังชั้นนอก ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงอีกต่อไป ทั้งยังเหมาะสมกับการตกแต่ง ผนังภายนอกที่จะให้ผิวเรียบ เหมาะกับการติดป้ายชื่อร้าน และ เครื่องหมายอื่น ๆ แต่ปัญหาที่สำคัญก็คือ จะต้อง ทาสีบ่อย ๆ และเมื่อทาสีทับหนาขึ้น ฝาผนังอาจ เกิดรอยร้าว หรือสีที่ทาอาจลอกทำให้ไม่น่าดู

หินขัด : การทำพื้นหินขัด ได้แก่การนำเอาเม็ดหินอ่อนผสมหินปูน แล้ว ขัดด้วยเครื่องให้เรียบ ซึ่งใช้กันมากและได้ผลดีตามห้างสรรพ สินค้า และเพื่อป้องกันการแตกร้าวใน พื้นที่กว้าง เนื่องจากการยึดหดตัว จะต้องแบ่งพื้นที่ออกเป็นตาราง และ ผึงเส้นทองเหลืองไว้ อาจใช้ เส้นอลูมิเนียมหรือพลาสติกก็ได้ สามารถที่จะแบ่งสลับกันโดยผสมสีลงในปูนขาว ให้ความสวยงาม ทนทาน ทำความสะอาดได้ง่าย ทั้งยังสามารถใช้กับผนัง และเสาได้อีกด้วย

3. โลหะ

ปัจจุบันโลหะเป็นเทคโนโลยีในความก้าวหน้า ไม่ว่าจะ เป็นวัสดุใช้ในโครงการสร้าง หรือใช้ในอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ก็ตาม โลหะพื้นฐานที่ใช้กันมาก ได้แก่ เหล็กกล้า เหล็กปลอดสนิม อลูมิเนียม แมงกานีส โลหะผสมของอลูมิเนียม ตลอดจนวัสดุประเภทบรอนซ์ ซึ่งสามารถขึ้นรูป จัด เป็นแผ่น หรือหล่อเป็น รูปร่างลักษณะต่าง ๆ โลหะที่จะกล่าวในที่นี้มีดังนี้

เหล็กกล้า : โดยมากเหล็กกล้า ใช้ในโครงสร้างของตึกโดยทั่วไป ก็คือ กรอบ กระงะหน้าต่าง แต่ส่วนใหญ่เหล็กกล้ามักซ่อนตัวอยู่ในโครงสร้างทั่วไป เช่น ในเสา คาน ตลอดจน พื้นคอนกรีต เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหล็กปอดสนิม : โลหะผสมชนิดเดียวที่สามารถทนต่อสภาพภูมิอากาศทุกชนิดได้ ก็คือ เหล็กปอดสนิม ทำความสะอาดง่าย ให้ความสง่างาม ใช้กรรมวิธี และเสาคัดลอกจน ใช้ประดิษฐ์ ตัวอักษรป้ายชื่อร้าน ได้ด้วย ซึ่งเป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน

5. วัสดุอื่น ๆ ได้แก่

กระจก : มีบทบาทสำคัญในการตกแต่งห้างสรรพสินค้า เป็นอย่างมาก เช่น ใช้เป็น กระจกหน้าร้าน ใช้กับตู้โชว์กระจก ตลอดจนวัสดุอื่น ๆ เพื่อผลิตผนังโปร่งแสง กระจกเงาก็มีบทบาท สำคัญมิใช่น้อย เช่น ใช้กรุเสา เพื่อให้โปร่งโล่งราวกับไม่มีเสา ใช้ตรวจสอบพฤติกรรมของลูกค้าใน ซูเปอร์มาร์เก็ต เป็นต้น

ผ้า : วัสดุประเภทผ้ามีหลาย สี และแบบ ให้เลือกมากมาย ใช้ทำผ้าม่าน กระจับปี่ และ บูเครื่องเรือน เป็นวัสดุที่มีความสำคัญในการตกแต่งอีกชนิดหนึ่งมักอยู่ในรูปของการตกแต่งชั่วคราว

พลาสติก : พลาสติกเป็นวัสดุใหม่และทันสมัยมาก ทนน้ำ และล้างได้ เป็น วัสดุที่ทนทานและราคาไม่แพงนัก วัสดุพวกโฟมไม้ก่า ก็มีบทบาทในการทำเครื่องเรือนมากเช่นกัน เป็นวัสดุที่ ร้อนได้ดีดังนั้นพลาสติก จึงสามารถนำมาใช้ได้ทั้งผนังและเพดาน เนื่องจากน้ำหนักเบา สามารถ ผลิตเป็นกล่อง เพื่อป้องกันการชำรุดเสียหายของสินค้าได้ นอกจากนี้จะป้องกันน้ำ เสียงและไฟแล้ว ยังมีสี และกรรมวิธีอื่น ๆ ที่ช่วยให้การตกแต่งสะดวกยิ่งขึ้น

สีวัสดุเคลือบและการย้อมไม้ สีทาเป็นวัสดุที่คงทนน้อยที่สุด การทาสีในจุดที่ แออัด มักมีการสัมผัสบ่อย ๆ ดังนั้น บริเวณเหล่านี้ควรกรุวัสดุชนิดอื่นที่มีความคงทนต่อความ สกปรกแทน เช่น ไม้ หิน โลหะ หรือ พลาสติก วัสดุเคลือบ เช่น แลคเกอร์ สามารถให้ความคงทน มากกว่าสีทา และสามารถลดค่าดูแล รักษาได้ด้วย

ข้อเปรียบเทียบ ข้อดีและข้อเสียของวัสดุที่ใช้

วัสดุที่ใช้ตกแต่งภายในอาคารโดยเฉพาะในเขตที่อยู่ในภูมิอากาศร้อน ควรเป็นวัสดุที่ สามารถป้องกันความชื้นได้ กันแมลง ปลวก และเชื้อราที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะวัสดุที่ใช้ภายนอก ห้องสมุด เพราะจะใช้เป็นเวลานาน และควรมีคุณภาพที่ดีด้วย ต้องคำนึงถึงการป้องกันความร้อน แสงจากธรรมชาติ แสงสะท้อนจากวัสดุและเงา สี รูปฟอร์ม ผิวหน้า ลวดลาย ในเขตเมืองร้อน วัสดุ ที่ใช้จะมีราคาไม่แพงนัก ส่วนมากจะนำวัสดุพื้นเมืองท้องถิ่นมาใช้ โดยเฉพาะไม้ นิยมใช้กันมาก อย่างไรก็ตาม มีนักออกแบบได้พยายาม นำวัสดุแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาใช้ในเขตเมืองร้อน และได้ผลบ้าง เช่น พลาสติก วัสดุทางวิทยาศาสตร์อย่างอื่น ดังนั้นก่อนการทำกรออกแบบ จึงจำเป็นต้อง พิจารณาถึงข้อดีข้อเสียของวัสดุแต่ละชนิดเสียก่อน

วัสดุ	ข้อดี	ข้อเสีย
<u>ไม้</u>	เป็นวัสดุที่หาง่ายในเขตร้อน แข็งแรง สวยงาม เก็บความร้อนได้น้อย ลวด ลายสวยงาม เหมาะที่จะใช้ตกแต่งทำ เฟอร์นิเจอร์ ราคาไม่แพงนัก	จะเสื่อมคุณภาพได้โดยน้ำ ความร้อน อากาศ แสง การทาสี ไม้ผุพัง เชื้อรา ปลวก มอด แมลงกัดไช วิธีป้องกัน
<u>อิฐ</u>	มีความคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ นำความร้อนต่ำ ทนต่อการเผาไหม้	กรรมวิธีเผาไม่ดีพอ เนื้อไม่แน่น น้ำซึมเข้าไป รวมทั้งแมลงต่างๆ
<u>หิน</u>	สามารถนำมาใช้ได้ดีกับสภาพในเขต ร้อน แข็งแรง ทนน้ำ เหมาะกับการ ตกแต่ง ทำกำแพงดินกัน จัดสวน ทิวทัศน์และเข้ากับสภาพภูมิประเทศ ต่างๆ ได้	ค่าขนส่งแพงและแตกร้าวได้
<u>ซีเมนต์</u>		มีความชื้น ดูดความร้อนได้รวดเร็ว
<u>คอนกรีต</u>	ไม่แตกร้าว ในเมืองร้อนแห้งแล้ง	อมความชื้นต้องฉาบปูน อาจแตกร้าว
<u>บล็อก</u>	กรรมวิธีการผลิตและการก่อสร้าง ทำผนังรับน้ำหนักโดยไม่ต้องมีเสา	ได้ เนื่องจากการยึดหด
<u>ยิปซัม</u>	สามารถคงคุณภาพที่ดีได้ในระยะ เวลานาน แม้ในที่ที่มีอากาศร้อน จัด เก็บความร้อนได้ดี	เปราะ หลุดแตกง่าย
<u>กระจก</u>	กันน้ำฝุ่น ฝน ปลอดภัยจากเชื้อ รา เหมาะสำหรับใช้ในที่ที่ต้องการ แสงธรรมชาติ ถ้าเป็นกระจก 2 ชั้น จะกระจายแสงได้ดี และช่วยกรอง ความร้อน ส่วนกระจกบานเกล็ด	แตกง่าย โดยเฉพาะที่ทำเป็นแผ่น ใหญ่ ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาพที่มี ลมพายุแรง เป็นตัวนำความร้อนที่ดี
<u>พลาสติก</u>	เหมาะกับงานตกแต่งและฉาบทำ พื้นหน้า ทำท่อน้ำก็ดี ทนต่อแรงลม ฝน ความชื้น ยืดหยุ่นต่อความเค็ม และทำให้หลายสี	เมื่อถูกความร้อนจัด จะโค้งงอ และร้าวได้ มีการขยายตัว แมลงอาจ เจาะกินได้ ผิวของพลาสติกจะเลื่อน และเก่าได้เร็ว ด้วยฝุ่นและทราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูผู้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปโดยไม่ได้รับอนุญาตด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ติดตั้งอุปกรณ์ด้วยน้ำ ด้วยสายสูบล โดยมิถังน้ำสำหรับช่วยดับเพลิงบนส่วนชั้นหลังคาของอาคาร เก็บเอกสารจดหมายเหตุ
- ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงด้วยมือประจำตามจุดต่างๆ ของอาคาร (ประมาณ 15 ล้านบาท)

ระบบป้องกันภัยจากการโจรกรรม

ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องตรวจจับและส่งสัญญาณภัยจากการโจรกรรมไว้ในอาคารเก็บเอกสารจดหมายเหตุ และอาคารจัดแสดง โดยมีส่วนควบคุม แผงรับสัญญาณและแผนที่แสดงตำแหน่งจุดเกิดภัยจากการโจรกรรม ณ ศูนย์ควบคุมระบบป้องกันภัย ซึ่งจะส่งสัญญาณแจ้งเหตุไปยังหน่วยรักษาความปลอดภัย

ระบบอุปกรณ์ขนส่งวัสดุเอกสาร

อุปกรณ์ขนส่งวัสดุ เอกสาร ที่เตรียมสำหรับอาคาร ได้แก่ สายพาน รอกยก รถยก และระบบลิฟต์ขนส่ง โดยติดตั้งไว้ที่อาคารส่วนเก็บจดหมายเหตุ (ประมาณการ 6 ล้านบาท)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

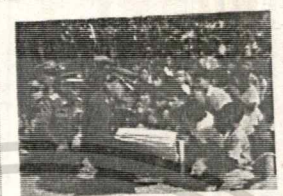
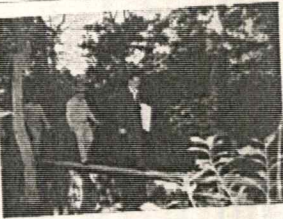
National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

INTRODUCTION

DESIGNED BY MR CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMTEL TEL (02)2762479

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงของประชาชนชาวไทย

นับแต่วันที่เสด็จเถลิงถวัลราชสมบัติ เมื่อวันที่
ทมิฬพฤษภาคม พ.ศ. 2489 เป็นต้นมา พระราชนิเวศกิจ
และพระราชจริยวัตรที่ได้ทรงกระทำส่วนใหญ่ คือ
การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในชนบทเพื่อ
"ร่วมทุกข์สุขของราษฎร" และหาทาง "บำบัดทุกข์"
อย่างเอาใจใส่อย่างจริงจัง ดังนั้นภาพที่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวทรงถือแผนที่ และเดินสอหรือมกล่องถ้ำ
รูปคล้ายพระศอ เสด็จพระราชดำเนินนำหน้าคณะ
เจ้าหน้าที่ผู้ติดตามเสด็จฯ ไปยังพื้นที่รกร้างว่างเปล่าไป
ด้วยขลุ่ยและเปลวแดด โดยที่บางแห่งยังไม่มีใคร
เหยียบย่างเข้าไปเลยนั้นจึงเป็นภาพที่คนไทยเห็นจน
เจนตาจนใจมานานแล้ว และรู้สึกสำนึกในพระมหา
กรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่ง

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

INTRODUCTION

DESIGNED BY MR CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMTEL TEL (02)2762479

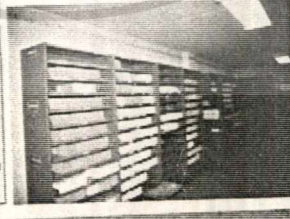
จดหมายเหตุคืออะไร

เอกสารจดหมายเหตุ หมายถึง เอกสารสิ่งกระดาษ
การปฏิบัติงานที่ส่วนราชการ สถาบัน องค์การ
เอกชน ส่วนบุคคล ผลิตขึ้น หรือรับไว้เพื่อเป็น
หลักฐานการดำเนินงาน และนำมาประเมินคุณค่า
แล้วว่าเป็นเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์
ของชาติ ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ถือว่าเอกสาร
จดหมายเหตุเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญและเชื่อถือ
ได้มากที่สุด

เอกสารจดหมายเหตุ แบ่งเป็นกี่ประเภท

เอกสารจดหมายเหตุแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ
1 เอกสารจดหมายเหตุประเภทลายลักษณ์ เช่น
ใบบอก สาระตรา หนังสือโต้ตอบ พระราชบัญญัติ
 เป็นต้น
2 เอกสารโสตทัศนจดหมายเหตุ เช่น ภาพถ่าย
ฟิล์ม แถบบันทึกเสียง ภาพยนตร์ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ... การศึกษาของเท่านั้น... ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น... และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

INTRODUCTION

DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL. (02) 2762479

ความเป็นมาของโครงการ

หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองในนามมงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานสำคัญของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในนามมงคลวโรกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก
2. เพื่อให้เป็นหอจดหมายเหตุที่สมบูรณ์ที่สุดสำหรับรวบรวมและเก็บรักษาเอกสารสำคัญของชาติที่เกี่ยวข้องในพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เอกสารสำคัญจากส่วนราชการ องค์กรเอกชน รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดรัชสมัยแห่งการครองราชย์ของพระองค์
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษา สืบคว้า วิจัยในวิทยาการสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
4. เพื่อเผยแพร่ จัดแสดงนิทรรศการในประชาชนชาวไทยเกิดความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ และมีความผูกพันต่อดาวินพระมหากษัตริย์
5. เพื่อเผยแพร่ จัดแสดงนิทรรศการให้ชาวต่างประเทศได้เข้าใจถึงความผูกพันที่ชาวไทยมีต่อดาวินพระมหากษัตริย์ ซาบซึ้งและเข้าใจถึงวิถีแห่งวัฒนธรรมประเพณีไทย

ขอบเขตของโครงการ

- อาคาร 1 สำนักงานและคลังเอกสารจดหมายเหตุ
- อาคาร 2 ส่วนบริการของหอจดหมายเหตุ
- อาคาร 3 ส่วนจัดนิทรรศการถาวร
- อาคาร 4 ส่วนจัดนิทรรศการชั่วคราว

ขอบข่ายของวิทยานิพนธ์

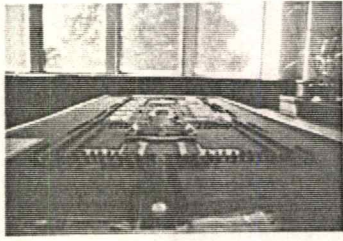
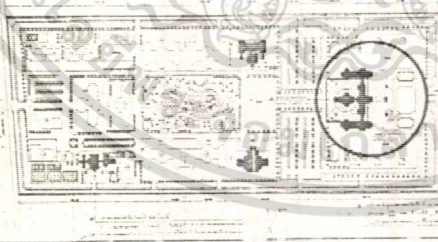
1. ส่วนจัดแสดง
 - ส่วนนิทรรศการถาวร
 - ส่วนนิทรรศการชั่วคราว
2. ส่วนให้บริการ
 - ส่วนให้บริการจดหมายเหตุลายลักษณ์และสื่อทัศนจดหมายเหตุ
 - ห้องสมุดเฉพาะ
 - ห้องสืบค้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์
 - ส่วนประชุมและสัมมนา
3. ส่วนสำนักงานฯ 9

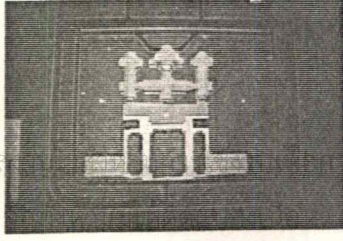
National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

SITE LOCATION

DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL. (02) 2762479

ส่วนบริเวณอาคารพลาสมาของศูนย์ชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

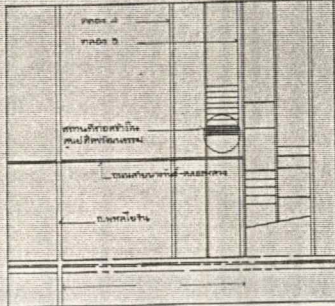
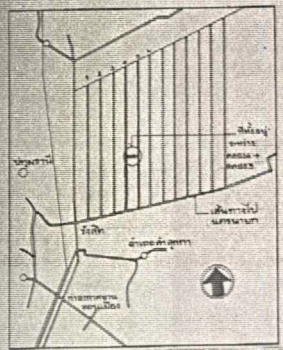

ที่ตั้งของอาคารหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

1. ตัวอาคารตั้งอยู่ส่วนหน้าของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิพล-สิริกิติ์โดยมีลานเชื่อมกับถนนทางเข้าโครงการ
2. ตัวอาคารล้อมรอบด้วยสนามหญ้าและลานจอดรถ
3. ด้านหลังของอาคารจะเป็นที่ตั้งของกลุ่มอาคารต่างๆ อาทิ เรน หออัครศิลปินและสวนขนาดใหญ่ ตลอดจนพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับมนุษยวิทยา
4. ถนนภายในโครงการเชื่อมส่วนอาคารอื่นเข้าด้วยกัน
5. ด้านหลังของอาคารมีถนนสำหรับใช้รับส่งเอกสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น... และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

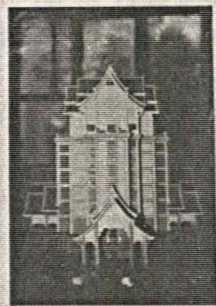
National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee
SITE LOCATION
 DESIGNED BY MR.CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMITL TEL.(02)2762479

ที่ตั้งของโครงการ
 ตั้งอยู่บนถนนสายบางจันต์-คลองหลวง ระหว่างคลอง4 และคลอง5 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี บนเนื้อที่ 75 ไร่ ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุที่ กรมธนารักษ์มอบให้ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ
ทิศเหนือ จดสำนักงานปฏิรูปที่ดินและหน่วยงานของตำรวจตระเวนชายแดน
ทิศใต้ จดที่ดินเอกชนและถนนสายบางจันต์-คลองหลวง
ทิศตะวันออก จดคลอง5
ทิศตะวันตก จดถนนบางแหวนสายบางจันต์-บางปะอิน
การเข้าถึงโครงการ
 1.รถส่วนตัว
 2.รถประจำทาง(กำลังขออนุมัติ)

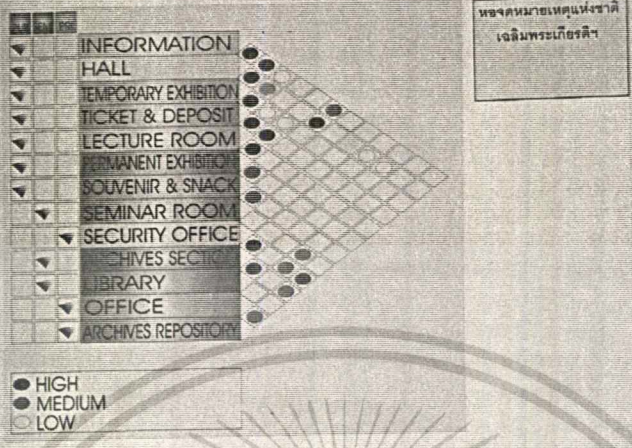
National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee
SITE ANALYSIS
 DESIGNED BY MR.CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMITL TEL.(02)2762479

ลักษณะภายนอกของตัวอาคาร
 ลักษณะอาคารเป็นสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ สมัยรัชกาลที่ ๑ โดยวิเคราะห์และนำลักษณะสำคัญของสถาปัตยกรรมไทยในอดีตมาปรับใช้ให้เข้ากับประเพณีไทยสมัยใหม่ในปัจจุบันประกอบด้วย
 - ส่วนหลังคาและราวคานาเป็นรูปทรงสถาปัตยกรรมไทย เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศของประเทศไทยในการป้องกันแดดและฝน
 - ส่วนโครงสร้างประกอบด้วยกลุ่มอาคาร เชื่อมด้วยทางเชื่อมและลานนอกประชิด คานาปัฐารและแนวคิดในการจัดกลุ่มอาคารแบบไทยโดยมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก
 - ส่วนประดับตกแต่งของอาคาร เน้นลวดลายของสถาปัตยกรรมไทย
 - วัสดุก่อสร้างเป็นวัสดุที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทยและผลิตในประเทศไทย
 - ตัวอาคารวางตัวในแนวตะวันออก-ตะวันตก ด้านหลังของตัวอาคารจะรับแดดเต็มที่ในตอนเย็น
 - กลุ่มอาคารทั้งหมดประกอบด้วยอาคารมี 4 อาคารด้านหน้าอาคารจะมีลานโล่งด้านเป็นคอร์ตแลนด์ให้เข้าสู่อาคารได้ทั้งทาง
 - อาคาร 2 ชั้นเป็นทางเข้าหลักของตัวอาคารจะมีทางเชื่อมคอร์ตกับอาคารที่ 1 ซึ่งเป็นอาคารสูง ๑ ชั้น และก็มีทางเชื่อมไปสู่อาคารที่ ๓ และ 4 ทำให้เกิดแนวแกนของตัวทางเดินอย่างชัดเจน
 - อาคารนี้เป็นศูนย์กลางของพื้นที่โครงการเป็นแนวแกนทั้งด้านตั้งและด้านนอนทำให้ตัวอาคารเกิดความสง่างาม
 - คานาหิ้งของอาคารเป็นที่จอดรถสำหรับเพื่อใช้ทั้งเป็น SERVICE WAY และทางเข้ารถจักรยานที่หรือผู้ที่มาจากที่จอดรถสวนตัว(ทางเข้ารอง)

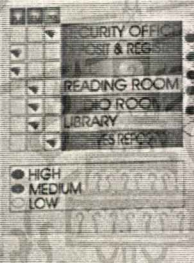

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า... และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

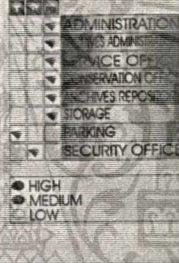
National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee
INTERACTION DIAGRAM
 DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

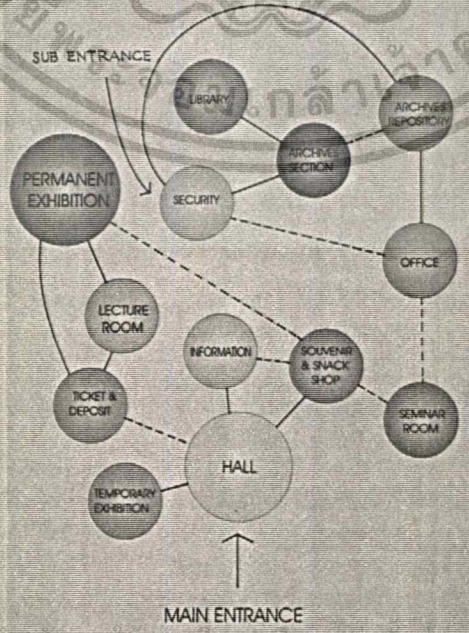
ส่วนให้บริการจดหมายเหตุ

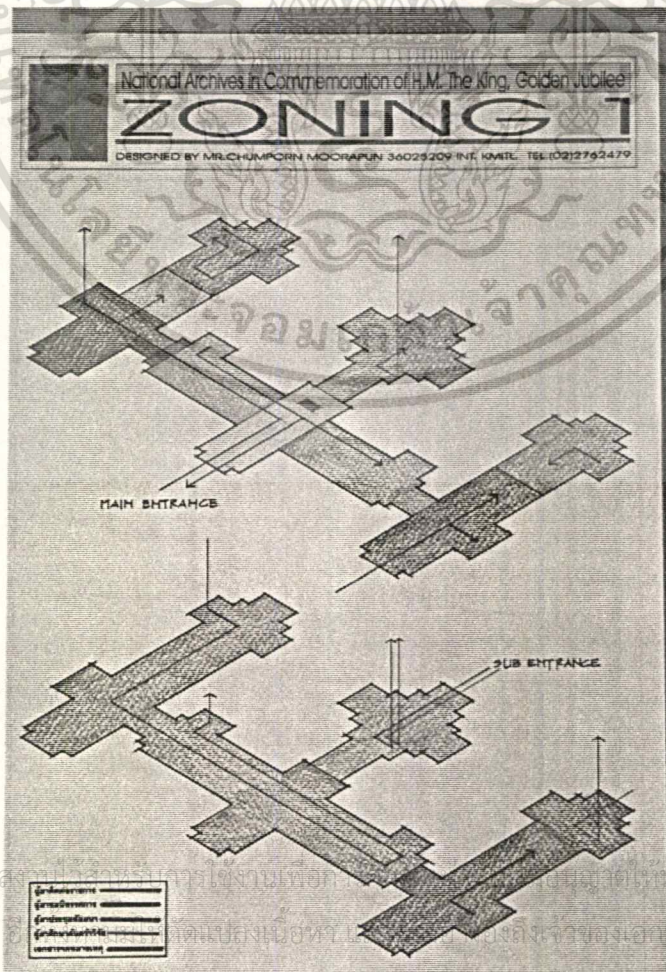
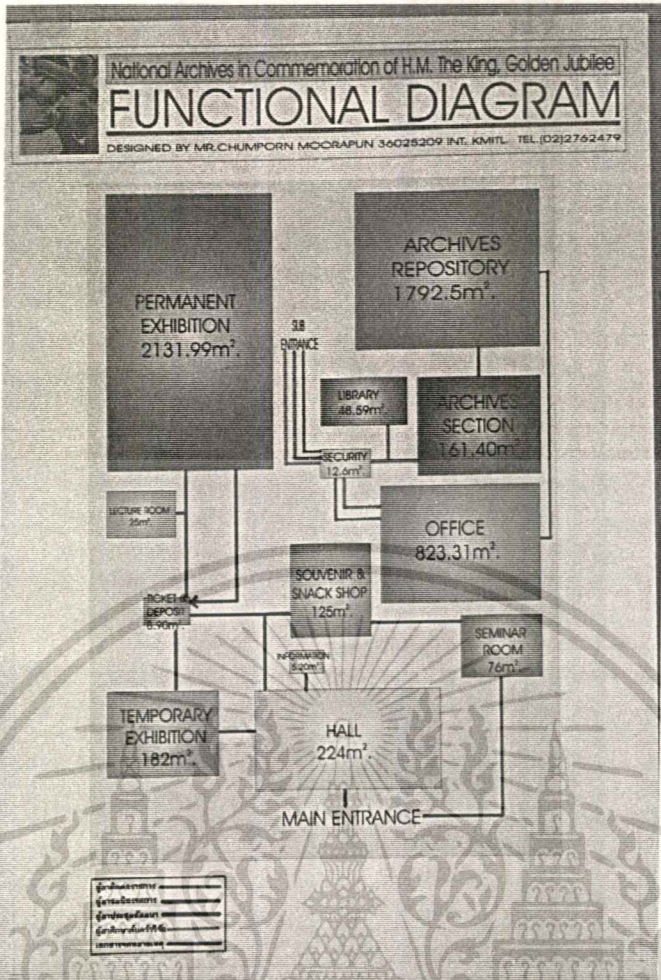
ส่วนสำนักงานทพ.ร.๑

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee
BUBBLE DIAGRAM
 DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อราชการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

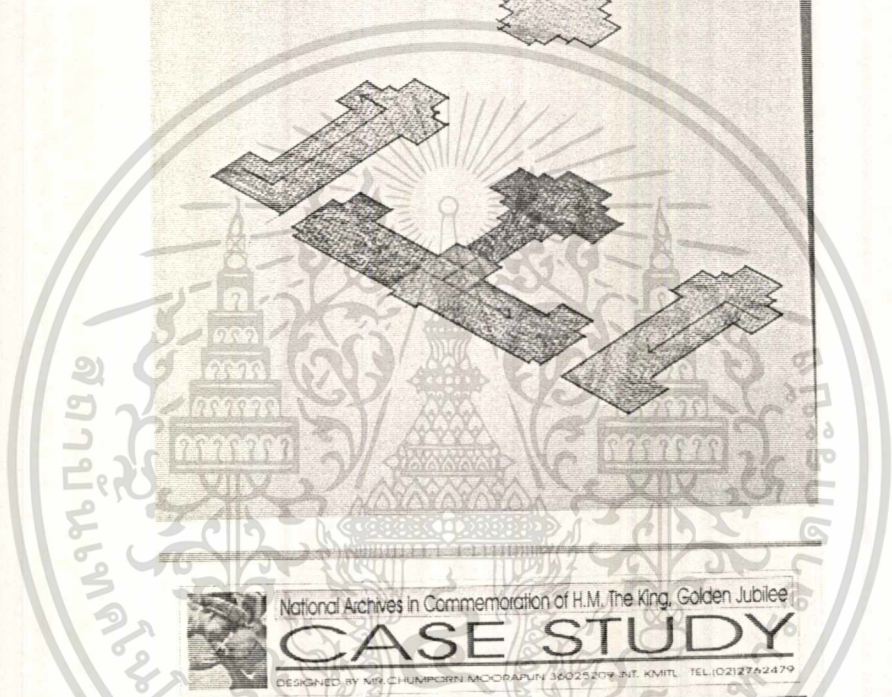
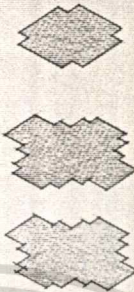

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานเท่านั้น ไม่ควรนำออกไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ โทร. 02-2762479

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

ZONING 2

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

CASE STUDY

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

หอเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ที่ตั้ง: ท่าวาสุกรี ถนนสามเสน หอสมุดแห่งชาติ

เป็นอาคารที่สร้างขึ้นเนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติยาวนานกว่าสี่ทศวรรษทุกพระองค์นับตั้งแต่กรุงสุโขทัย ราชอาณาจักรอยุธยา ราชอาณาจักรธนบุรี ความเป็นแนวแกนชัดเจน การจัด CIRCULATION เป็นแบบเจ้าออกทางเดียวทำให้ง่ายต่อการดูแล พื้นที่ใช้สอยภายในแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 สำหรับทำงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอยู่ 2 แห่งคือ เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ด้านหน้า และชั้นล่างของอาคารหลังนี้ ส่วนที่ 2 เป็นพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการซึ่งเป็นแบบผสมระหว่างอาคารและรั้วราว โดยเน้นหนักจัดแสดงนิทรรศการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาและทิศทางแนวตั้งและแนวนอน ยกกระดานเพดานขึ้นเป็นห้องๆ และเปิดช่องแสงเพื่อเชื่อม SPACE ภายในและภายนอกเพื่อให้เห็นจัดแสดงนิทรรศการที่ประชาชนทุกจังหวัดในประเทศไทยลงชื่อ อวายุพระราชมณีนุญานามพระบาทสมเด็จพระเจ้า

อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชไว้ดูเน่าและลอสตัว ฉนวนโดยรอบเขียนภาพเพื่อแสดงให้เห็นถึงพระราชกรณียกิจที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่ราษฎรของพระองค์ ส่วนที่ 3 เป็นส่วนให้บริการทางด้านวิชาการเป็นห้องสมุดเฉพาะที่มันนึ่งสื่อเกี่ยวกับในหลวงเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ประโยชน์ด้านการค้า

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

CASE STUDY

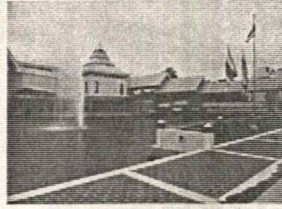
DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

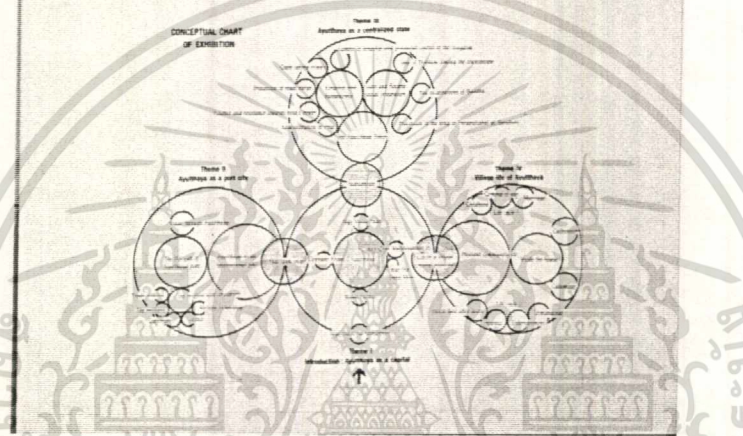
ที่ตั้ง: คณะบูรพาภิธานศึกษา มหาวิทยาลัยศรีอยุธยา อ.โรจนะ
ลักษณะการจัดแสดงนั้นเป็นแบบ CENTRAL ARRANGEMENT ซึ่งมีข้อดีคือมีห้องเป็นศูนย์กลางและเป็นตัวแบ่งไปยังส่วนอื่นๆ โดยที่แต่ละห้องยังสามารถติดต่อถึงกันได้

- หัวข้อเรื่องในการจัดแสดงแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อเรื่อง คือ
- 1.อยุธยาในฐานะเป็นราชธานี
 - 2.อยุธยาในฐานะเป็นเมืองท่า
 - 3.อยุธยาในฐานะศูนย์กลางการปกครอง
 - 4.ชีวิตชาวเมืองอยุธยา

ซึ่งในแต่ละหัวข้อเรื่องใช้วิธีการจัดแสดงที่ทันสมัย สามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวของชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองอยุธยาในยุคสมัยนั้น และยังช่วยกระตุ้นความรู้สึกให้เกิดความภาคภูมิใจใน

ความเจริญรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นราชธานีของประเทศไทยในอดีต การเสนอเรื่องราวที่นำมาแสดงนั้นเป็นแบบสันกระชับและได้ใจความ ไม่น่าเบื่อ ผู้ชมจะได้รับเรื่องราวพื้นฐานเพื่อที่จะเรียนรู้ต่อไปหากมีความสนใจ

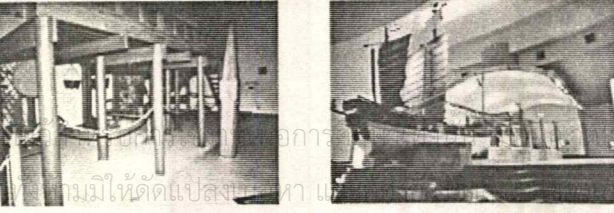
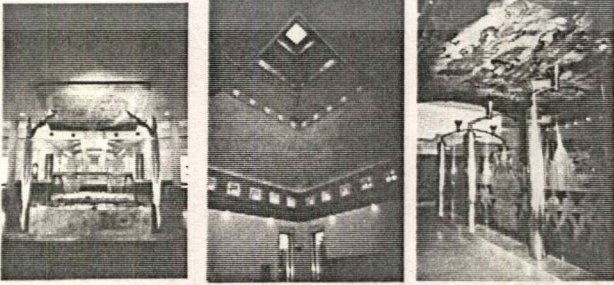
National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

CASE STUDY

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

พื้นที่นิทรรศการประกอบด้วย	
1. ส่วนนิทรรศการรวมการเสด็จ	พื้นที่ 960 ตร.ม.
2. นิทรรศการ 4 หัวข้อ	
3. พิพิธภัณฑ์ของ	พื้นที่ 300 ตร.ม.
4. นิทรรศการพิเศษ	พื้นที่ 150 ตร.ม.
(สำหรับห้องบรรณารักษ์ หรือ นิทรรศการพิเศษ)	
4. ส่วนบริการ	พื้นที่ 260 ตร.ม.
ห้องประชุมใหญ่ และห้องสมุด	
5. ส่วนบริการ	พื้นที่ 230 ตร.ม.
6. ห้องเครื่อง	พื้นที่ 70 ตร.ม.
รวม	2,000 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อื่นๆ หากมีให้ตัดแปะลงบนเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

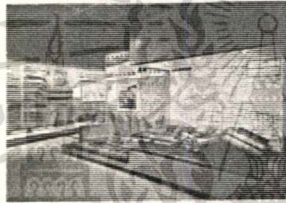
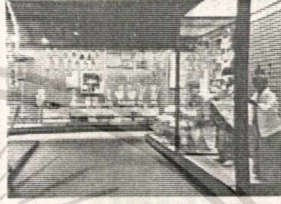
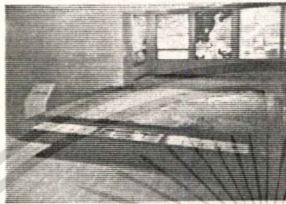
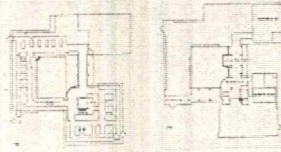
CASE STUDY

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOGRAPUN 36025209 INT. KM/TL TEL (02)2762479

FUKUI PREFECTURAL MUSEUM

Fukui / 1984

จัดแสดงความเป็นอยู่ของชาวเมืองใน 3 หัวข้อ คือ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ความเชื่อซึ่งแต่ละหัวข้อ ถูกจัดไว้ระดัดใบไม้แต่ละห้องโดยเจาะจงเรื่องราวในอดีตและปัจจุบัน วัตถุประสงค์ที่มีขนาดใหญ่จะวางไว้บนพื้นบนพื้นส่วนเล็กๆอื่น ๆ ทำเป็น GRAPHIC บนผนัง ซึ่งจะเชื่อมต่อเรื่องราวกันได้ GRAPHIC บนผนังและการใช้วัตถุจริงเน้นแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตและเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นภาระเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริง

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

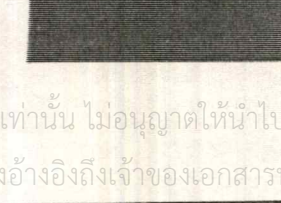
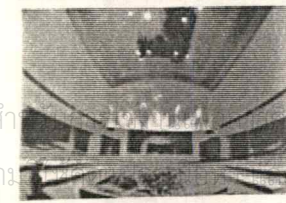
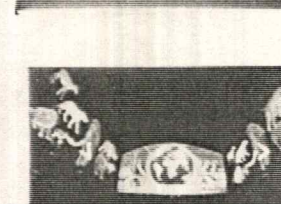
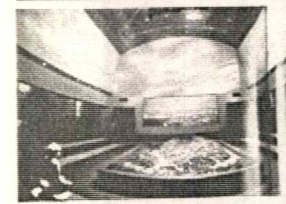
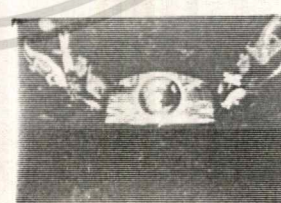
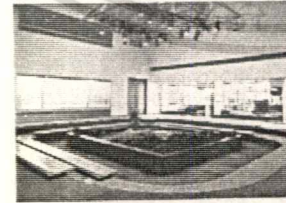
CASE STUDY

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOGRAPUN 36025209 INT. KM/TL TEL (02)2762479

NITSU CITY PETROLEUM MUSEUM

Nitsu - Nigata 1988

เป็นพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับการผลิตน้ำมันของเมืองอุตสาหกรรม มีห้องจัดแสดงที่มี Model ประกอบและใช้แสง 3 สี เสียงและการจัดฉาย PROJECTION ประกอบคำบรรยาย ทำให้ผู้เข้าชมสามารถรับรู้เรื่องราวได้มากขึ้นในเวลาสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำซ้ำหรือดัดแปลงในลักษณะใดๆ ที่มิใช่เพื่อการศึกษา
ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

CASE STUDY

DESIGNED BY MR. CHUMPOORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL. (02)2762479

ห้องจดหมายเหตุแห่งชาติ

ที่ตั้ง: ท่าวาสุกรี ถนนสามเสน หอสมุดแห่งชาติ
เป็นหน่วยงานที่ให้บริการ "เอกสารจดหมายเหตุ" เพื่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัย แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา นักวิจัยและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ

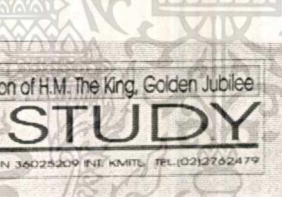
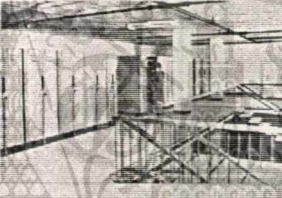
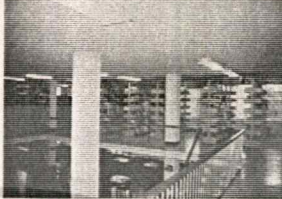
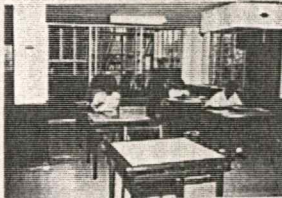
ลักษณะการให้บริการแบ่งเป็น2ประเภทคือ

- 1 ส่วนบริการจดหมายเหตุที่เป็นลายลักษณ์อักษร
- 2 ส่วนบริการสื่อทัศนจดหมายเหตุ

ซึ่งเอกสารเหล่านี้จะเป็นเอกสารที่ต้นกระดาษการดำเนินงานแล้ว จะถูกรวบรวมมาจากหน่วยงานต่างๆทั้งภาคราชการและภาคเอกชน และจะถูกประเมินคุณค่าเพื่อที่จะทำการอนุรักษ์ให้เป็นหลักฐานที่สำคัญของประเทศต่อไป การจัดเก็บเอกสารเหล่านี้จะต้องเก็บอยู่ในห้องที่มีการควบคุมทั้งด้านอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ฝุ่นละอองเพื่อที่จะไม่หลงตนตลอดไป

สายการบริหารแบ่งออกเป็น 6 ฝ่ายคือ

- 1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- 2 ฝ่ายบริหารเอกสาร
- 3 ฝ่ายเอกสารสำคัญ
- 4 ฝ่ายบันทึกเอกสาร
- 5 หอภาพยนตร์แห่งชาติ
- 6 ห้องจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

CASE STUDY

DESIGNED BY MR. CHUMPOORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL. (02)2762479

YOKOHAMA ARCHIVES OF HISTORY

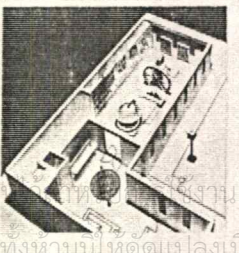
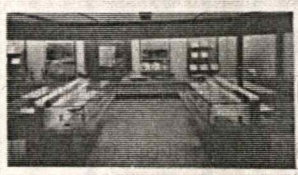
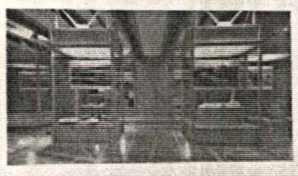
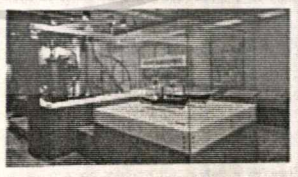
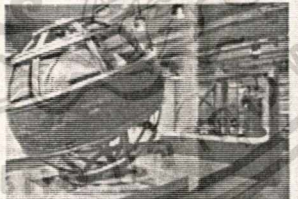
Yokohama / 1981

ท่าเรือ YOKOHAMA เป็นท่าเรือแรกที่เริ่มการติดต่อกับโลกภายนอก หลังจากเปิดประเทศมานานกว่า300ปี พิพิธภัณฑ์จะแสดงถึงประวัติศาสตร์ที่สำคัญของช่วงเวลาโดยแบ่งห้องจัดแสดงออกเป็น3 ห้อง

ห้องที่1 การเปิดท่าเรือ -แสดงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นในสังคมโลก เครื่องจักรไอน้ำเรือรบ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับสังคมโลกภายนอก และถูกจัดวางให้เป็นแนวแกนของห้อง

ห้องที่2 เมืองบอกเรื่องราว -แผนที่ของ YOKOHAMA โดยที่ทำGRAPHICมีร่องรอยไว้ที่พื้นของห้อง และมีผู้เขานที่ภายในบรรจุแบบจำลองของอาคารที่ซึ่งเคยตั้งอยู่ ณ บริเวณนั้น ก่อนเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเมือง

ห้องที่3 ห้องจัดนิทรรศการชั่วคราว เป็นแนวแกนโดยวัตถุที่จัดอยู่ตรงกลางจะมีความสำคัญมากและวัตถุแสดงที่ติดอยู่ด้านข้างจะเป็นตัวอธิบายประกอบช่วยให้รับรู้เรื่องราวได้ชัดเจนขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า วิจัย แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา นักวิจัยและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ

ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

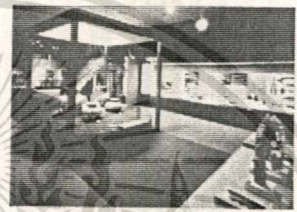
CASE STUDY

DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

GYODA CITY LOCAL MUSEUM

Gyoda, Saitama 1998

พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมือง Gyoda มีห้องจัดแสดงเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ชาวสำหรับจัดแสดงในหัวข้อเรื่อง MEDIEVAL NEAR PAST ANCIENT AND TABI- JAPANESE SOCKS INDUSTRY แต่ละห้องประกอบด้วยการจัดแสดงตัวอย่างกลางห้อง โดยส่วนที่จัดแสดงกลางห้องเป็นแกนของห้องเชื่อมกับวัตถุที่แสดงในแต่ละส่วน. โดยผนังทั้งสองข้างเป็นตู้ประกอบอธิบายเรื่องราววัตถุกลางห้องนั้น. มีการจำลองลักษณะอาคารในยุคนั้น โดยทำเป็นตู้เพื่อให้เดินผ่าน และเมื่อเข้าไปภายในจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับขุมอาคารนั้น ๆ.

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

CASE STUDY

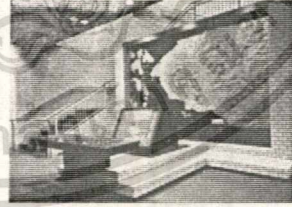
DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

THE MATSUYAMA MUNICIPAL SHIKI KINEN MUSEUM

Matsuyama, Ehime 1981

เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่นักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงชื่อ MASAOKA SHIKI ซึ่งเกิดที่เมือง Matsuyama โดยการจัดแสดงภายในนำเอาบทประพันธ์ แผ่นป้ายมาใช้ในการจัดวางในรูปแบบที่เรียบง่าย และใช้ VIDEO WALL จัดวางในส่วนเพื่อเป็นจุดกระตุ้นความสนใจ

ลักษณะของการตกแต่งเน้นมีการใช้ PATTERN ที่ซ้ำกันทำให้เกิด HARMONY เกิดเป็นเอกลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์ และตัวการตกแต่งผนังไม่รบกวนวัตถุแสดงอีกด้วย วัสดุแฉงจึงมีความโดดเด่น ในบางส่วนจะมีการจำลองสถานที่จริงของบ้านนักประพันธ์เพื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้ถึงความจริงได้อย่างแท้จริง การใช้สีพื้นเลือกใช้สีเพียง 2 สีเท่านั้นคือสีขาวและสีน้ำตาลทำให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นและสงบ และส่งผลให้สื่อจริงวัตถุแสดงชัดเจนขึ้น

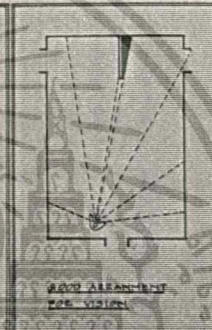
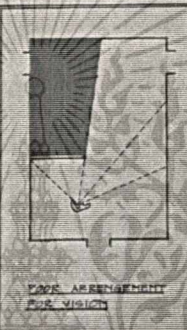
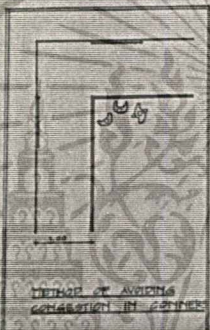
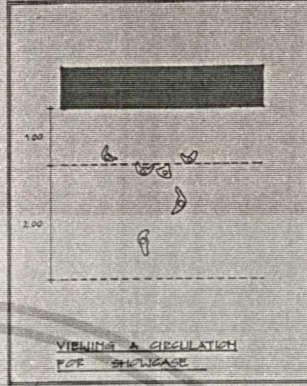
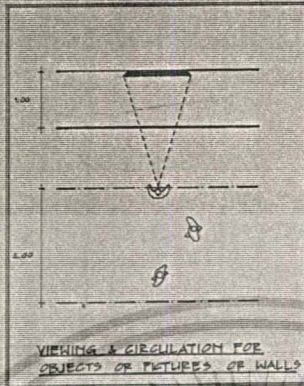
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee

CASE STUDY

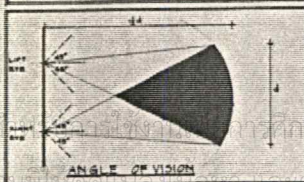
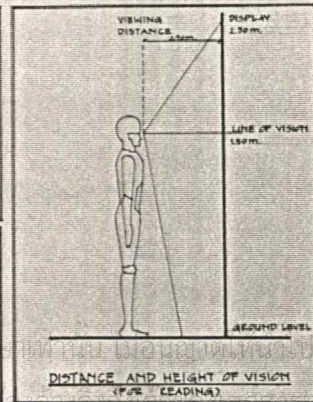
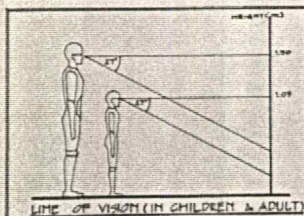
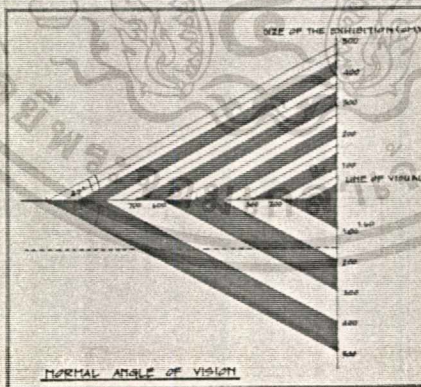
DESIGNED BY MR.CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee

CASE STUDY

DESIGNED BY MR.CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION

DESIGNED BY MR. CHUMFORN MOORAPUN 35025209 INT. KM/TL TEL (02)2762479

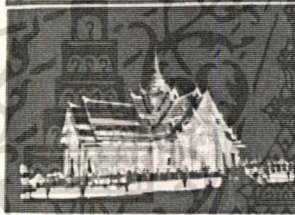
1. พระราชประวัติ และพระอัจฉริยภาพในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมโหฬารโดยเดช

2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร และสภาพแวดล้อมของประเทศไทย

3. ความจงรักภักดีและความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่ปกปักษ์รักษาพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 1

DESIGNED BY MR. CHUMFORN MOORAPUN 35025209 INT. KM/TL TEL (02)2762479

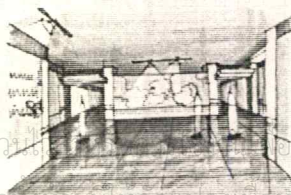
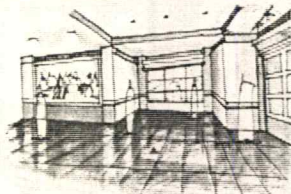
1. พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

DESIGN CONCEPT

เน้นแนวแกน นำคนจากข้างนอกเข้าสู่ภายใน โดยกำหนดกรอบมุมมอง และเมื่อเข้ามาจะถูกเปลี่ยนบรรยากาศโดยกลาง เพื่อเป็นเข้าสู่ห้องถัดไป โดยตรงส่วนนี้ นับเป็นเรื่องราวที่พระองค์เสด็จกลับไปศึกษาต่อที่ SWITZERLAND

พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	ชื่อของนิทรรศการ	ประเภท	จำนวน	พื้นที่ (ตารางเมตร)
1. พระราชประวัติ	พระราชประวัติ	A	1	14.00
	นิทรรศการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมโหฬาร	B	2	30.00
2. ศึกษาในต่างประเทศ	พระราชประวัติ	D	1	16.00
	นิทรรศการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมโหฬาร	G	1	31.40
	นิทรรศการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมโหฬาร	S	1	13.75
	นิทรรศการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมโหฬาร	X	1	28.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 2

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

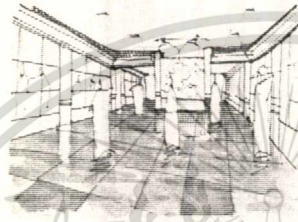
1. พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

DESIGN CONCEPT

แสดงเรื่องราวของในหลวงขณะทรงศึกษาอยู่ในประเทศ SWITZERLAND แกนห้องมุ่งเน้นไปที่แผนที่ประเทศ SWITZERLAND ส่วนอื่นใช้เป็น GRAPHIC บนผนัง DIORAMA และ DURATAN บอร์ด ประกอบเนื้อเรื่อง

พื้นที่จัดในการจัดแสดง	พื้นที่ของในการจัดแสดง	ประเภท	จำนวน	พื้นที่
1. พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	3	1	13.70
	สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	1	1	13.70

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 3

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

1. พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

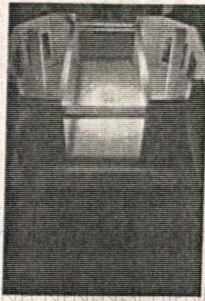
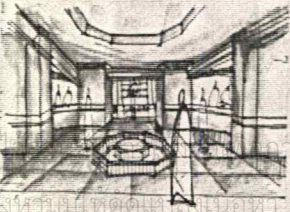
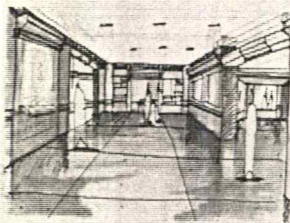

DESIGN CONCEPT

เป็นห้องสำคัญที่แสดงให้เห็นถึง พระราชพิธีที่สำคัญที่สุดของการขึ้นครองราชย์ เป็นภักดิ์ของชาวไทย โดยในพระราชพิธีนี้มีการถวายน้ำจาก 8 ทิศ เพื่อแสดงการยอมทูลให้พระองค์เป็นกษัตริย์ ครึ่งกลางห้องแสดงพระที่นั่งอัฐทิศทรงไว้ในพระราชพิธีดังกล่าว และแกนของทั้ง 3 ห้อง เป็นผังเชื่อมระหว่างเรื่องราวจนถึงทรงตั้งเสถียรฐานฐานว่า เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์แก่มหาชนชาวสยามนั่นเอง

ปฐมบรมราชโองการ
...เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุข แห่งมหาชนชาวสยาม...

พื้นที่จัดในการจัดแสดง	พื้นที่ของในการจัดแสดง	ประเภท	จำนวน	พื้นที่
1.4 พระราชพิธีบรมราชาภิเษก	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	8	1	4.80
	สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	8	1	8.40
	พระบรมราชโอรสองค์โต	8	1	8.40
	พระบรมราชโอรสองค์รอง	8	9	44.30
	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	8	1	36.00
	สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี	8	1	14.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องนำเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

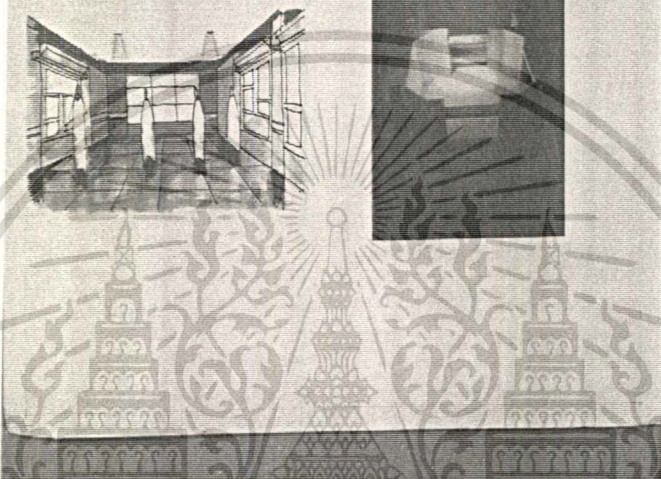
National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee
EXHIBITION 4
 DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 34025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

1. พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

DESIGN CONCEPT
 เน้นแนวกันมุ่งไปสู่ พระราชพิธีทรงผนวช ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และขนาดย่อ เรื่องราวของศาสนาอื่นๆ เพื่อให้เห็นถึงว่า ทรงเป็น อัครศาสนูปถัมภก

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ	พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ	พื้นที่	จำนวน	พื้นที่
1. นิทรรศการ	นิทรรศการพระบรมฉายาลักษณ์	K	1	14.00
	นิทรรศการพระบรมฉายาลักษณ์	O	1	11.00
	นิทรรศการพระบรมฉายาลักษณ์	O	1	24.00

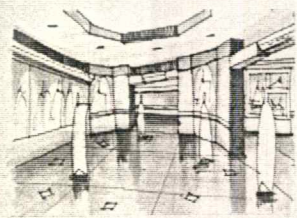
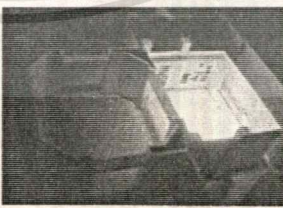

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee
EXHIBITION 5
 DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 34025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

1. พระราชประวัติและพระราชจริยาวัตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

DESIGN CONCEPT
 ห้องกลางเป็นจุดศูนย์กลาง ให้เห็นภาพรวมของพระ จักรยิมการทรงในหลวง ใช้ GRAPHIC และ DIORAMA สุนัสดงเป็นตัวอย่างในการสื่อให้เห็นถึงเรื่องราวต่างๆ

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ	พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ	พื้นที่	จำนวน	พื้นที่
1.6 ดนตรี	ดนตรี	K	1	14.00
1.7 ศิลปะ	ศิลปะ	K	1	3.00
1.8 ศิลปะการแสดง	ศิลปะการแสดง	P	1	3.00
1.9 ศิลปะการแสดง	ศิลปะการแสดง	P	1	3.00
2.0 ศิลปะการแสดง	ศิลปะการแสดง	K	1	3.00
2.1 ศิลปะการแสดง	ศิลปะการแสดง	K	1	3.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 6

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL (02)2762479

2. ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

ชื่อโครงการ/ภาพศิลปะ	ชื่อศิลปิน/ช่างศิลป์	ประเภท	จำนวน	พื้นที่
2.1 สหกรณ์ผู้ปลูกข้าว ผู้ปลูกข้าว	สวนพฤกษศาสตร์เกษตร สวนราชภัฏ	T	4	33.00
	สวนราชภัฏ	A	4	6.00
	สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	M	7	18.00
2.2 สวนผักชุมชน 10/18	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	B	1	1.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	A	2	27.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	V	1	17.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	V	1	17.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	V	1	17.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	V	1	17.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	P	1	5.00
2.3 สวนผัก 25/10/กม	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	V	1	14.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	A	1	8.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	P	1	3.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	T	1	6.00
	สวนพฤกษศาสตร์ สวนราชภัฏ	B	1	6.00

พระราชดำริ
 “ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ศึกษาและทดลองทำนามาบ้าง และทราบดีว่า การทำนามันมีความยากลำบากเป็นอุปสรรคอยู่มากไม่น้อย จำเป็นต้องอาศัยพันธุ์ข้าวที่ดี และต้องใช้วิชาการต่างๆด้วยจึงจะได้ผล เป็นลำดับเป็นต้น อีกประการหนึ่งทำนนั้น เมื่อสิ้นฤดูทำนาแล้ว ควรจะปลูกพืชอื่นบางอย่าง เพราะจะเพิ่มรายได้ให้อีกไม่น้อย ทั้งจะช่วยให้ดินร่วน ช่วยเพิ่มปุ๋ยจากพืช ทำให้ลักษณะเนื้อดินดีขึ้น เหมาะสำรับจะทำนาในฤดูต่อไป”

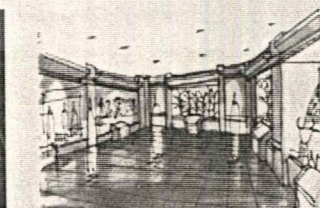
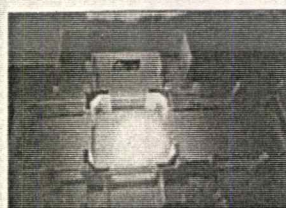
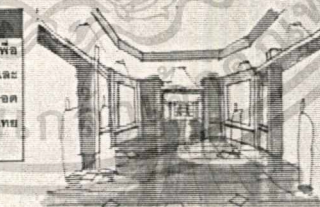
National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 7

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL (02)2762479

2. ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

DESIGN CONCEPT
 เรื่องเรื่องจัดแสดงด้านข้าว-ชาวเขาผู้ปลูกข้าวเพื่อให้เห็นถึงว่าทรงเป็นกษัตริย์-เกษตร ผู้ซึ่งทรงศึกษาและหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยพระองค์เองและ นำไปถ่ายทอดให้แก่ราษฎร และยังทรงเป็นมิ่งขวัญของเกษตรกรไทยด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee

EXHIBITION 8

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMILT TEL.(02)2762479

2 ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

ชื่อวัสดุ/อุปกรณ์	ชนิดของวัสดุ/อุปกรณ์	ราคา	จำนวน	เงินรวม
2.4 กระจกใสและกระจกเงา	1 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	8	1	8.00
	2 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	17.00	1	17.00
	3 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	0.40	1	0.40
	4 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	4.40	1	4.40
	5 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	18.00	1	18.00
	6 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	27.00	1	27.00
	7 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	1.40	1	1.40
	8 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	88.00	1	88.00
	9 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	1.80	1	1.80
	10 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	4.40	1	4.40
	11 กระจกใส 1/2x1/2 เมตร	4.80	1	4.80

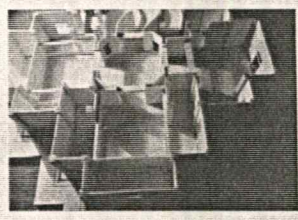
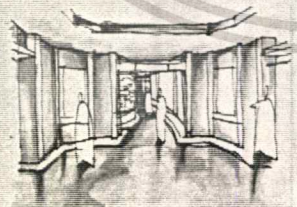
พระราชดำรัส
 "...ให้มีการปลูกป่าไม้อินทิน ป่าไม้มล ป่าไม้พิน และป่าไม้ไผ่ดอ บริเวณเหนือเขื่อนหรือฝายน้ำล้น เพื่อช่วยยึดดินไม่ให้ถูกน้ำชะพังทลาย เพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดินและอากาศ ตลอดจนราษฎรได้มีผลไม้บริโภคและมีไม้ไว้ใช้สอยยามจำเป็น..."

National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee
EXHIBITION 9
 DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMILT TEL.(02)2762479

2 ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

DESIGN CONCEPT
 แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวเนื่องของการพัฒนาของพระองค์ ซึ่งทรงเน้นการพัฒนาไปพร้อมๆกัน และใช้เส้นโค้งเพื่อเน้นถึงความฮากลำบากในการเดินทางของเขา เปรียบเสมือนภาพไหลของน้ำที่ไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำและใช้น้ำเป็นตัวพัฒนาในสิ่งอื่นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ที่เกิดขึ้นจากข้อมูลในเอกสารนี้ หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

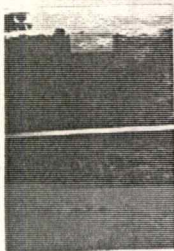

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 10

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

2 ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

จัดเรียงในรายการและ	รูปประกอบในการจัดแสดง	ประเภท	จำนวน	คิดราคา
1. โครงการชลประทาน	[Image]	U	1	13.00
		A	1	1.50
		P	1	3.50
2. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	[Image]	U	1	13.00
		A	1	1.50
		P	1	3.50
3. โครงการชลประทาน	[Image]	U	1	13.00
		A	1	1.50
		P	1	3.50

พระราชดำริ

...เป็นการสานต่อการพัฒนาเบ็ดเสร็จ หมายถึง ทุกสิ่ง ทุกอย่าง ทุกด้านของชีวิตประชาชนที่จะหาเสียงชีพในท้องที่จะทำอย่างไร และได้เห็นวิสัยทัศน์อันใหม่ จะสามารถที่จะหาคู่อิทธิการจะหาแนวทางใหม่ให้มีประสิทธิภาพ...

...ด้านหนึ่งก็เป็นจุดประสงค์ของศูนย์ศึกษาที่เป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าวิจัยในห้องที่ เพราะว่าจะต้องต้องที่สภาพพื้น ฟ้า อากาศ และประชากรในห้องที่ต่างๆก็จะมีลักษณะแตกต่างกันมากเหมือนกัน...

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

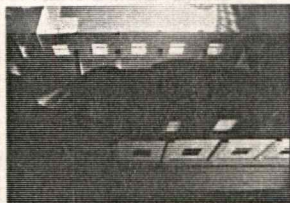
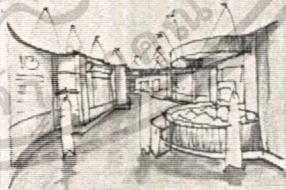
EXHIBITION 11

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

2 ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

DESIGN CONCEPT

เป็นเรื่องของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็น MODEL ของศูนย์ศึกษาเป็นจุดเด่น เนื่องจากเป็นส่วนที่สำคัญของการพัฒนาให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น และชานาด้วยเรื่องของทฤษฎีใหม่และสหกรณ์อันเป็นส่วนสำคัญที่ทรงพำลกับสู่กับการตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาและใช้วิธีการแสดงโดย P GRAPHIC และ SUIDE MULTIVISION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

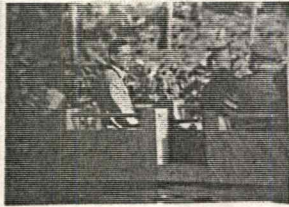

National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee

EXHIBITION 12

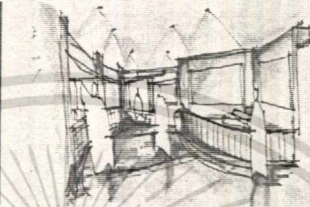
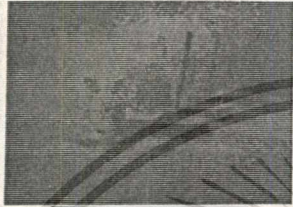
DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

2. ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

DESIGN CONCEPT

บริเวณนี้มีลักษณะเด่นเป็นสถานที่เกิดของการแก้ปัญหา นำเอาเสียงนำเอาลักษณะของทางด่วนซึ่งมีอยู่ตรงนั้นมาใช้ในการสร้าง SPACE และทำพื้นเป็นกระจกใสเพื่อให้เสมือนเดินไปบนน้ำและสามารถเห็นว่าถูกน้ำคอกอย่างไร อีกด้านหนึ่งเป็นที่ติดตั้งผนังน้ำจืดพัฒนา และแสดงวิธีการทำงานในการแก้ปัญหาของพระองค์ท่าน โดยใช้ BOARD ที่ติดอยู่ที่ผนังโดยรอบ

พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	พื้นที่จัดแสดง (ตารางเมตร)	พื้นที่ว่าง (ตารางเมตร)	รวม (ตารางเมตร)
1	15.00	0.00	15.00
2	17.60	0.00	17.60
3	4.80	0.00	4.80

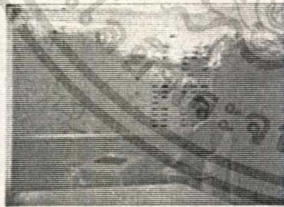

National Archives in Commemoration of H.M. The King Golden Jubilee

EXHIBITION 13

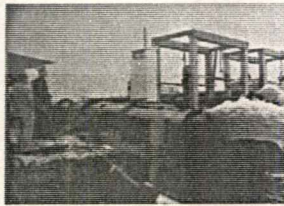
DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

2. ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

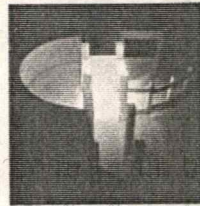
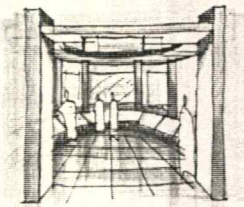

DESIGN CONCEPT

สร้าง SPACE เป็นครึ่งวงกลมเพื่อโอบล้อมและใช้แสงเพื่อสะท้อน นำเอา EFFECT ของน้ำร้อนมาไลต์ผนังทำให้เหมือน หองถูกน้ำท่วมตรงกลางของผนังเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของในหลวง เพื่อแสดงให้เห็นถึงว่าน้ำท่วมหรือจะชะพระราชนิพนธ์ และรับคนจนแก้ปัญหาของพระองค์ท่าน

พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	พื้นที่จัดแสดง (ตารางเมตร)	พื้นที่ว่าง (ตารางเมตร)	รวม (ตารางเมตร)
1	15.00	0.00	15.00
2	8.40	0.00	8.40
3	3.00	0.00	3.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น กรุณาอย่าเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

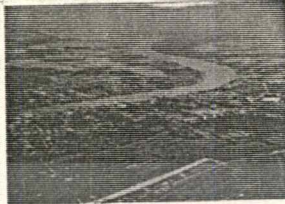

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 14

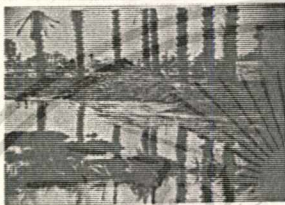
DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

2. ในหลวงกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของคนไทย

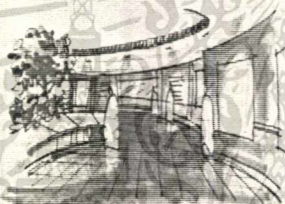

DESIGN CONCEPT

หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับผู้นำปากน้ำ ซึ่งแต่เดิมมีปัญหามากมายเกิดขึ้น พระองค์จึงเสด็จไปทรงแก้ปัญหา ลักษณะการจัดแสดงเน้นเส้นโค้ง แสดงถึงความเชื่อมโยงของน้ำ เปิด SPACE เชื่อมกับภายนอกเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างภายในกับภายนอก และเรื่องราวของเนื้อเรื่องซึ่งแสดงเห็นถึงปัญหา ก่อนหลังพุ่งตรงไปยังหัวใจของการแก้ปัญหา นั่นคือ โครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำปากน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พื้นที่	ขนาด	จำนวน	พื้นที่
1	ขนาดพื้นที่	1	10
2	ขนาดพื้นที่	1	27
3	ขนาดพื้นที่	2	11
4	ขนาดพื้นที่	1	15

พระราชดำริ

...คนที่เคยไปในพื้นที่จะไม่มีทางเข้าใจได้ ปากน้ำก็คือน้ำ ต้องส่งรอบรทุกน้ำ เสียเงินเป็นร้อยล้าน แต่ถ้าไม่ส่งที่น้ำในแม่น้ำระวอดนั้น น้ำกร่อยจะเป็นการดี ไม่ดี ถ้าทำโครงการ น้ำในคลองระวอดนั้นจะเป็นน้ำจืด แม้ตอนต้องแก้ไขคือไปเรื่องความเปื้อนหรือความบกพร่องอย่างอื่น ทุนอย่างนั้นก็เป็นเงินหนึ่ง จะทำในลุ่มน้ำระวอดนี้ได้เป็นแสนไร่ ชาวเขื่อนใหญ่ที่ไปที่อื่นก็จะกลับมาทำอาชีพที่สุจริตจะทำให้จังหวัดนครราชสีมาดีขึ้นซึ่งปัจจุบันนี้เป็นจังหวัดที่ทันสมัย...

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

EXHIBITION 15

DESIGNED BY MR. CHUMPORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

3. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจและความจงรักภักดีของคนไทยทั้งชาติ

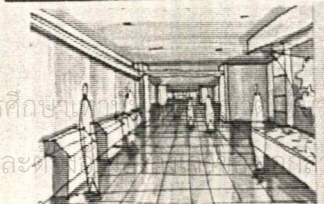
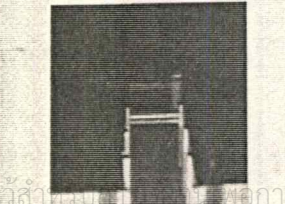

DESIGN CONCEPT

จัดแสดงหัวข้อเรื่อง เป็นช่วงของเวลาในส่วนนี้เป็นช่วงหลังจากในหลวง เสด็จพระราชยังประทับที่พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ใช้วิธีการจัดแสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมของบ้านเมือง ในช่วงนั้นและแนวทางที่พระองค์ทรงกระทำเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยใช้อธิบาย GRAPHIC DESIGN, DIORAMA, MODEL, DURATAN BUARD แล้วนำคนเดินผ่านเข้าสู่ห้องของเวลา ซึ่งขนาดอยู่ 2 ชั้น

พื้นที่	ขนาด	จำนวน	พื้นที่
1	ขนาดพื้นที่	1	38.00
2	ขนาดพื้นที่	1	14.00
3	ขนาดพื้นที่	2	11.00
4	ขนาดพื้นที่	1	11.00
5	ขนาดพื้นที่	2	20.00
6	ขนาดพื้นที่	1	11.00
7	ขนาดพื้นที่	1	13.00
8	ขนาดพื้นที่	1	11.00
9	ขนาดพื้นที่	1	14.40

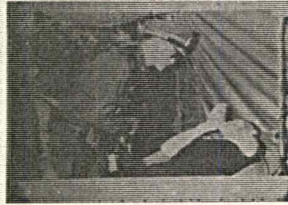

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และขอสงวนสิทธิ์ในสิ่งที่ปรากฏ
ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

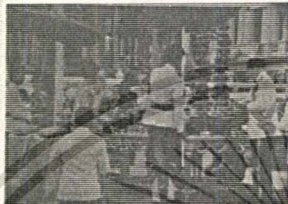

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee
EXHIBITION 16
DESIGNED BY MR.CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

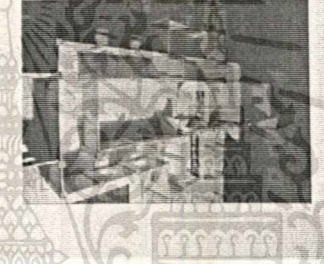
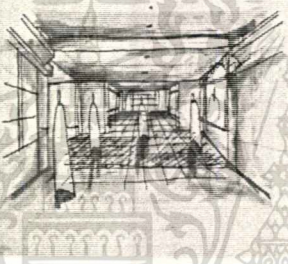
3. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจและความจงรักภักดีของคนไทยทั้งชาติ

DESIGN CONCEPT
เป็นช่วงเวลาของความขัดแย้งทางความคิดของคนในชาติ เหตุการณ์ช่วงนี้ประชาชนจึงสับสนมีคตินิยม บรรดาทหารองหองจึงมีปืนไฟเคบและรู๊ตักกดดับ คิว การลดเคตคนค่าแค ในส่วนที่เป็นจุด FOCUS ของทางเดินจะปรากฏภาพพระบรมฉายาลักษณ์ ซึ่งสว่างอยู่ซึ่งเป็นการชี้ว่า ทรงเป็นศูนย์รวมในการนำคนไทยผ่านช่วงเวลาย้ายๆ

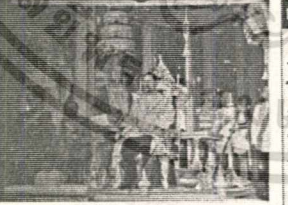

พื้นที่จัดนิทรรศการ	สิ่งจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์	จุดชม	จำนวน	พื้นที่
32	รูปปั้นพระบรมฉายาลักษณ์	A	1	8.85
	ตัวนำ	C	1	8.85
	สื่อมัลติมีเดีย	B	1	16.00
	สื่อมัลติมีเดีย	V	1	17.80
	สื่อมัลติมีเดีย	N	1	17.40
	สื่อมัลติมีเดีย	M	1	17.60
	สื่อมัลติมีเดีย	V	1	14.47
	สื่อมัลติมีเดีย	P	2	18.00
	สื่อมัลติมีเดีย	P	2	8.85

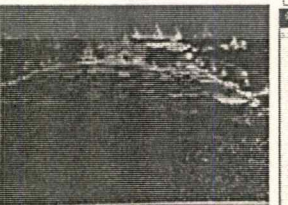

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee
EXHIBITION 17
DESIGNED BY MR.CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

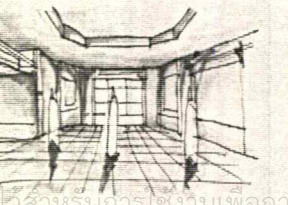
3. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจและความจงรักภักดีของคนไทยทั้งชาติ

DESIGN CONCEPT
เป็นช่วงเวลาของสังคมไทยที่ก้าวไปสู่ยุคไร้พรมแดน มีการพัฒนาในด้านต่างๆแต่เมื่อเกิดปัญหาหรือในหลวงจะเป็นผู้ทรงแก้ปัญหาเสมอ ดังนั้นเมื่อถึงมหามงคลสมัย คนไทยจึงรวมใจกันฉลอง จึงสร้างห้วงของปัญหาในคืนเดินผ่าน และเมื่อผ่านไปแล้วมุ่งไปสู่ SPACE รูป 8 เหลี่ยมซึ่งเปรียบเสมือนเป็นคนที่มาจากทิศหนึ่งเพื่อมาร่วมเฉลิมฉลองให้กับมหามงคลสมัยกาญจนาภิเษกในครั้งนีด้วย

พื้นที่จัดนิทรรศการ	สิ่งจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์	จุดชม	จำนวน	พื้นที่
33	รูปปั้นพระบรมฉายาลักษณ์	A	1	8.85
	ตัวนำ	B	1	22.00
	ตัวนำ	B	2	9.00
	ตัวนำ	B	1	13.00
	ตัวนำ	B	1	13.00
	ตัวนำ	B	1	14.80
	ตัวนำ	B	2	8.85
	ตัวนำ	B	1	13.80
	ตัวนำ	B	1	13.80
	ตัวนำ	B	1	13.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ... นี้เป็นเอกสารที่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

DESIGN CONCEPT

DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

แนวความคิดในการออกแบบ(DSIGN CONCEPT)

"ใบหลวงของเรา"

ใบหลวงหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดช ของเรา หมายถึงประชาชนชาวไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นศูนย์กลางของ คนไทยทั้งชาติ อันเนื่องมาจากพระเมตตาพรหมภาพคุณผู้ครองราชย์ชาวไทยในการทรงทำให้คนไทยมีความเจริญที่ดีขึ้นด้วย โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากกว่า 1,000 โครงการ จนทำให้ปรากฏภาพความใกล้ชิดและผูกพันในระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์และประชาชนได้ประจักษ์ด้วยกัน

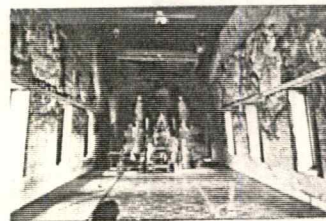
ดังนั้นในการออกแบบจึงสร้างSPACE ที่มีลักษณะโดย ต้องเป็นศูนย์กลางเพื่อให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิด โดยเขาจุดสนใจที่ อยู่ในส่วนที่เชื่อมเชื่อมกับSPACEที่สร้างขึ้นด้วยการกำหนด มุมมองให้เสมือนเป็นส่วนหนึ่งของSPACEนั้น มีแนวแกนชัดเจนเพื่อนำสายตาจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง และบริเวณ เดียวกับแนวแกนยังเป็นตัวเชื่อมของSPACE แต่ละส่วนเข้าด้วยกัน ใช้เป็นเส้นแนวตั้งเพื่อเสริมให้SPACEเกิดความสง่างามมี ก้าวหนักแก่จุดสนใจในแต่ละส่วนด้วย

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee

DESIGN CONCEPT

DESIGNED BY MR. CHUMPHORN MOORAPUN 36025209 INT. KMUTL TEL.(02)2762479

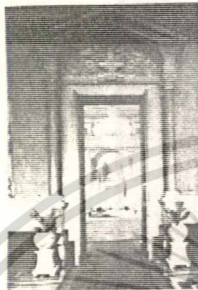
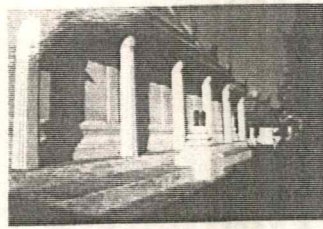
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเนื้อหาที่ละเอียดและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee ๗

DESIGN CONCEPT

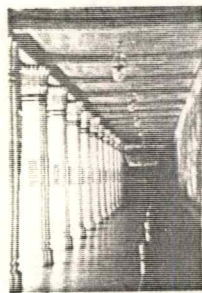
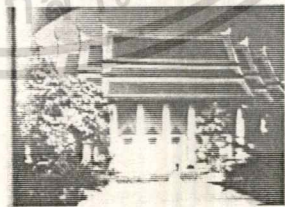
DESIGNED BY MR.CHUMPODIN MOUKHAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee ๗

DESIGN CONCEPT

DESIGNED BY MR.CHUMPODIN MOUKHAPUN 36025209 INT. KMUTL. TEL.(02)2762479

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

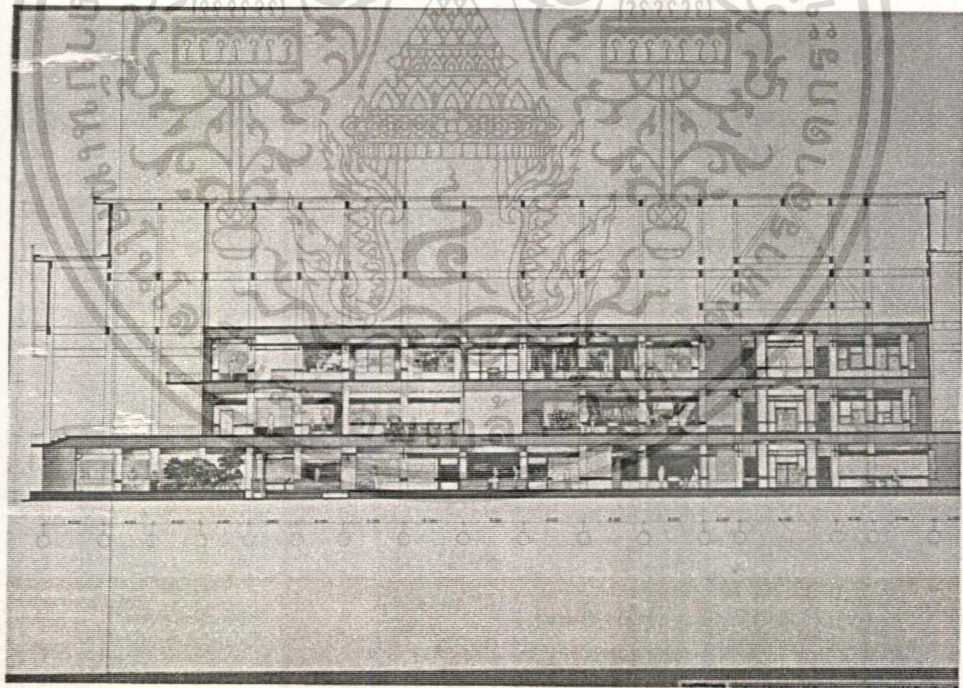
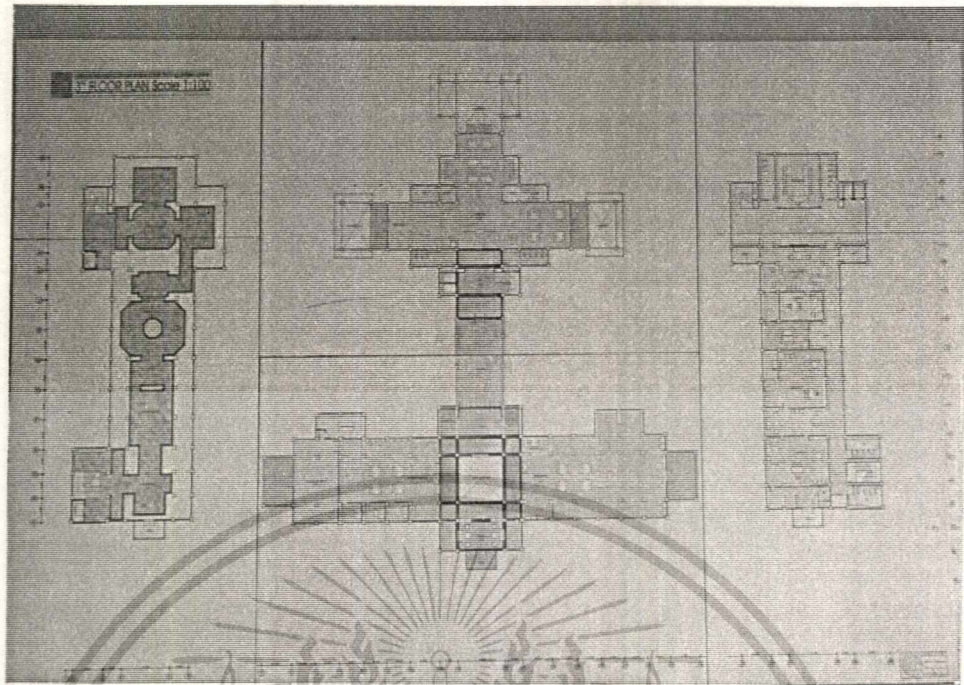
บทที่ 7 สรุปผลงานการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

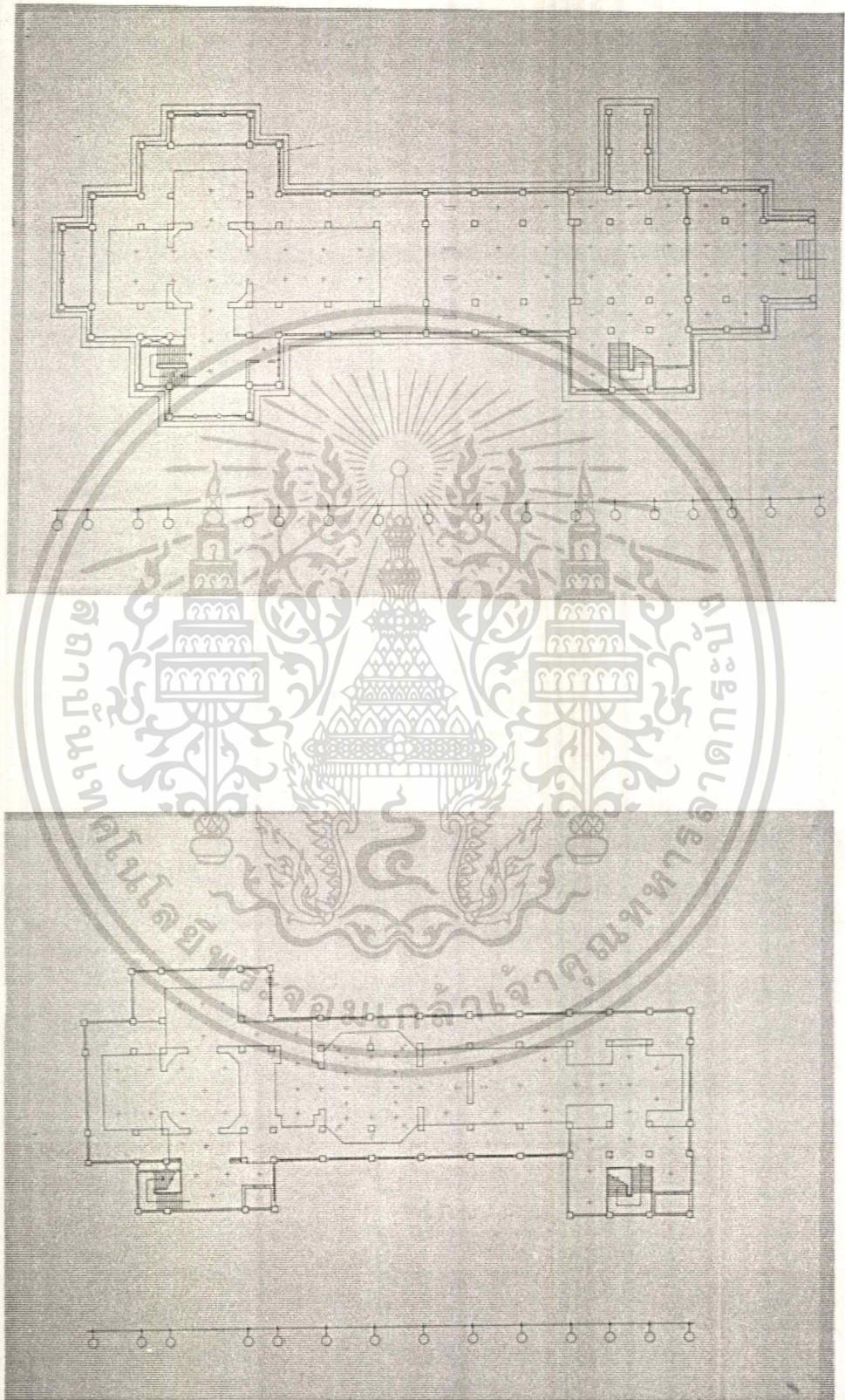
7.1 ผลงานการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

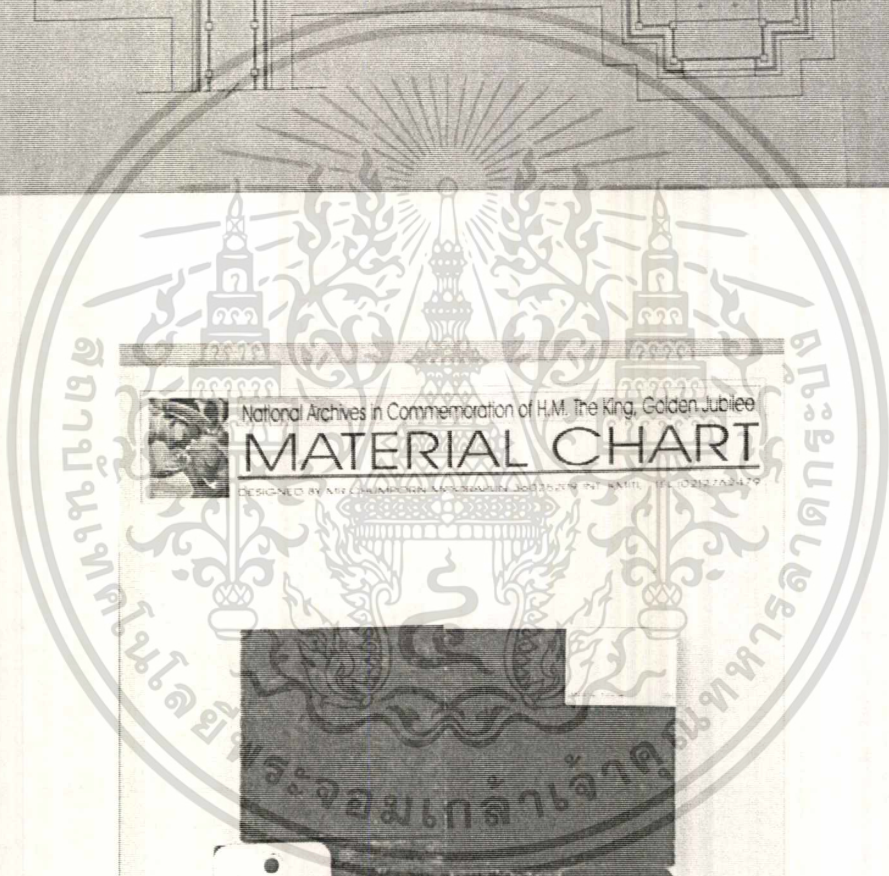
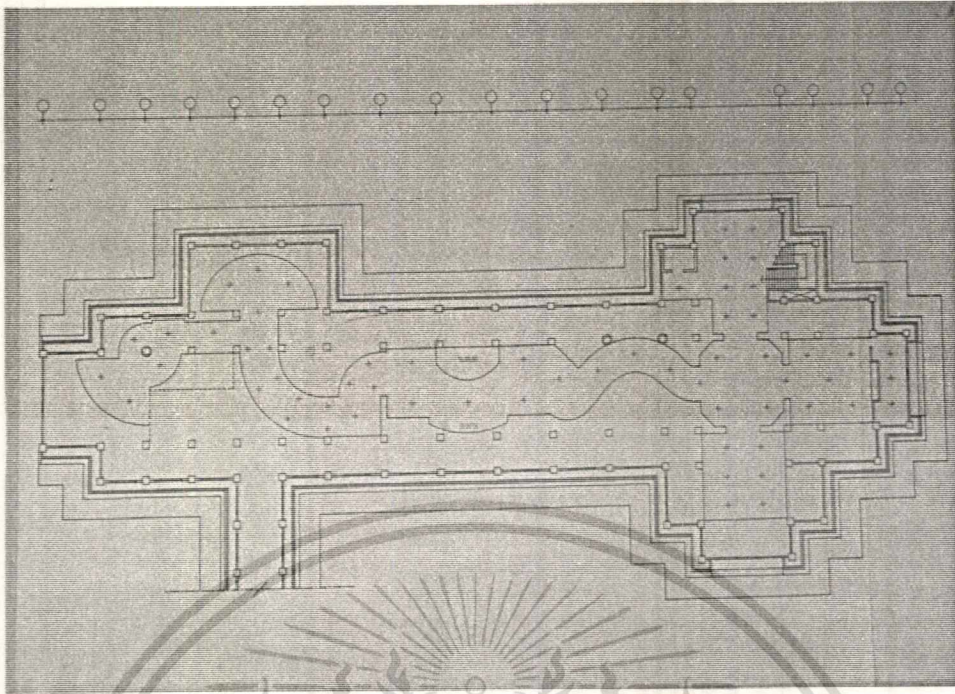
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

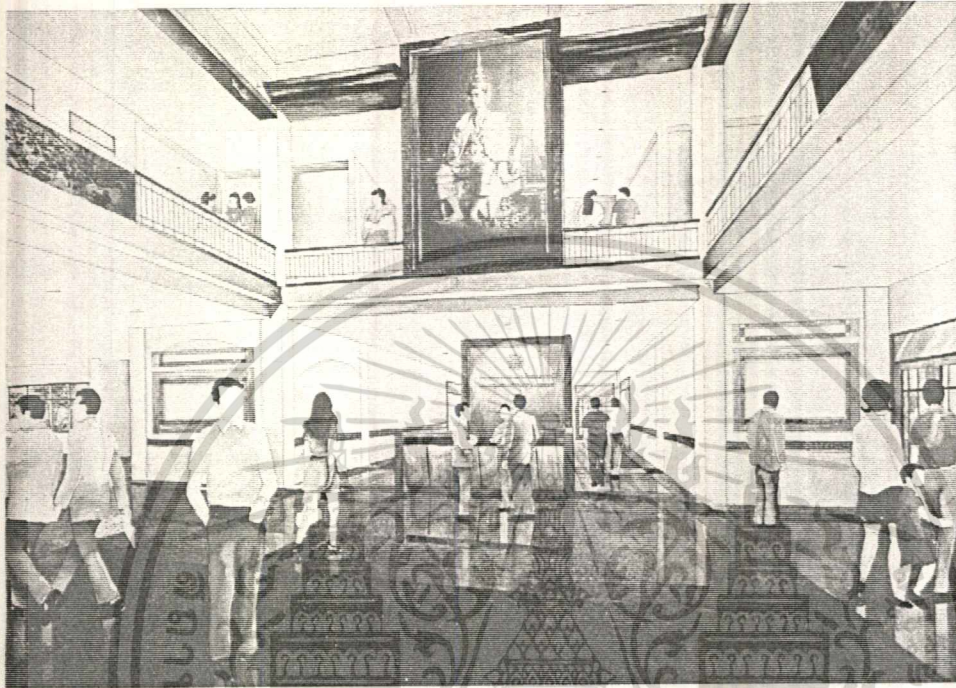

National Archives in Commemoration of H.M. The King, Golden Jubilee
MATERIAL CHART

DESIGNED BY THE CHAMPION MUSEUM, 2012.05.09. THE NATION, TEL. 0212.7634.79

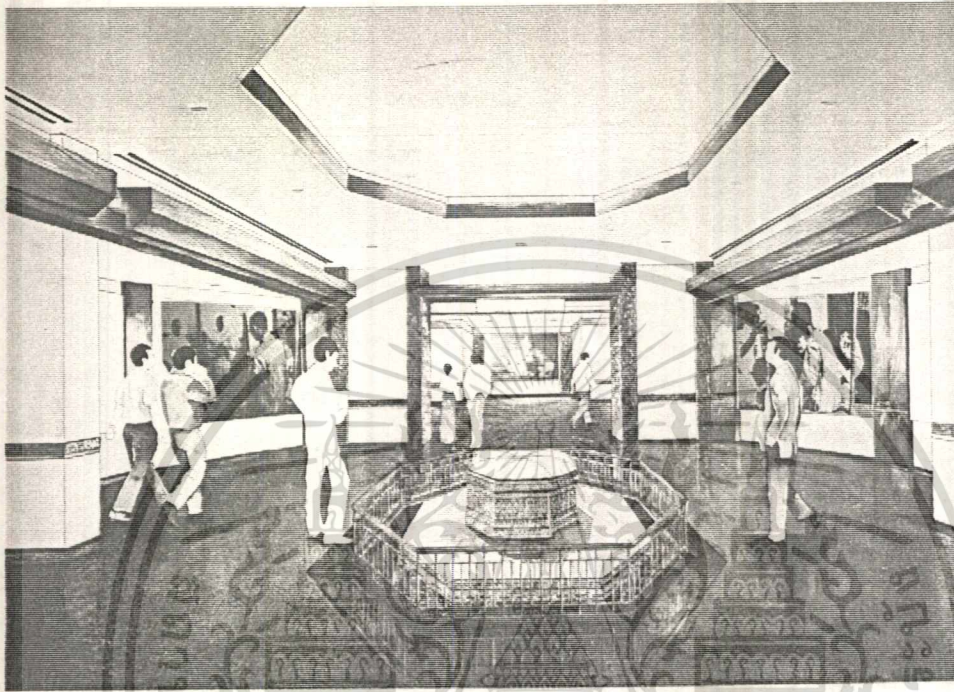
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN CONCEPT : โถงทางเข้า

ออกแบบโดยนำแนวความคิดมาจากโบสถ์ ซึ่งในตัวโบสถ์มีการเล่าเรื่องโดยการเขียนภาพที่ผนัง และเมื่อเราเข้าไปจะรู้สึกเป็นห้องของสวรรค์ แต่ที่นี่สร้างให้เกิดความรู้สึกถึงพระมหากษัตริย์คุณที่ในหลวงทรงทำให้กับพลกนิกรชาวไทย เจาะพื้นด้านบนเพื่อให้เกิดSPACEที่สูงเพื่อสร้างความรู้สึกอสังการของความเป็นพระมหากษัตริย์ ใช้แนวแกนแบบกลมมาตรงเพื่อความสง่างาม แต่มีภาพความใกล้ชิดระหว่างกษัตริย์กับประชาชนเพื่อให้เห็นความเป็นในหลวงของเรา

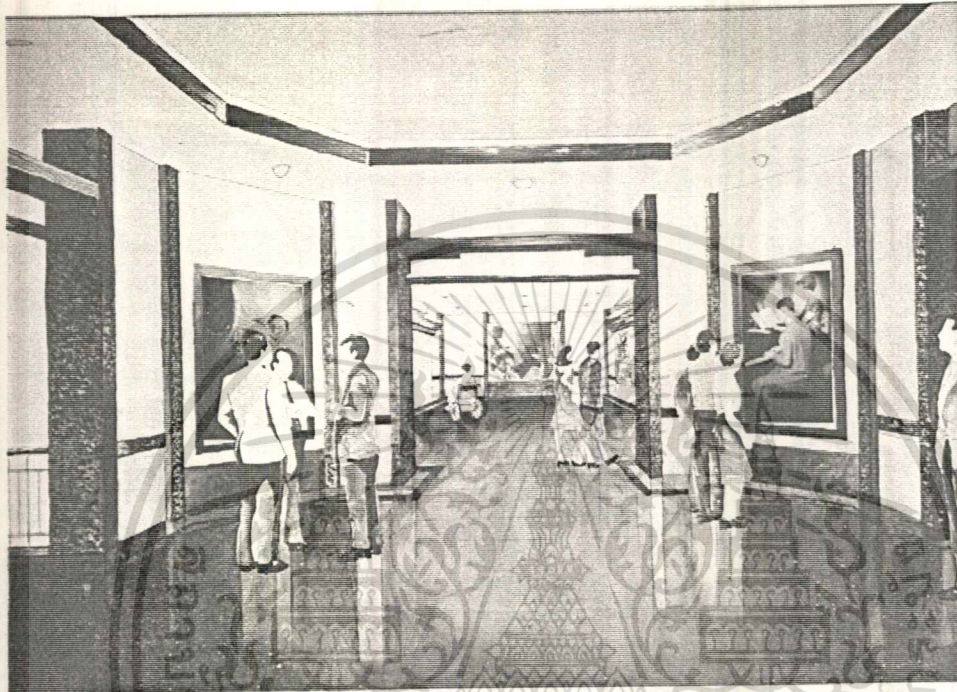
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN CONCEPT : พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

เป็นห้องสำคัญที่แสดงให้เห็นถึง พระราชพิธีที่สำคัญที่สุดของการขึ้นครองราชย์ เป็น กษัตริย์ของไทย โดยในพระราชพิธีนั้นมีการถวายน้ำจาก 8 ทิศ เพื่อแสดงการยอมรับให้พระองค์ เป็นกษัตริย์ ตรงกลางห้องแสดงพระที่นั่งอัฐทิศที่ทรงใช้ในพระราชพิธีดังกล่าว และแกนของทั้ง 3 ห้อง เป็นถึงเชื่อมระหว่างเรื่องราวจนถึงทรงตั้งสัตยาธิษฐานว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อ ประโยชน์แก่มหาชนชาวสยาม"นั่นเอง

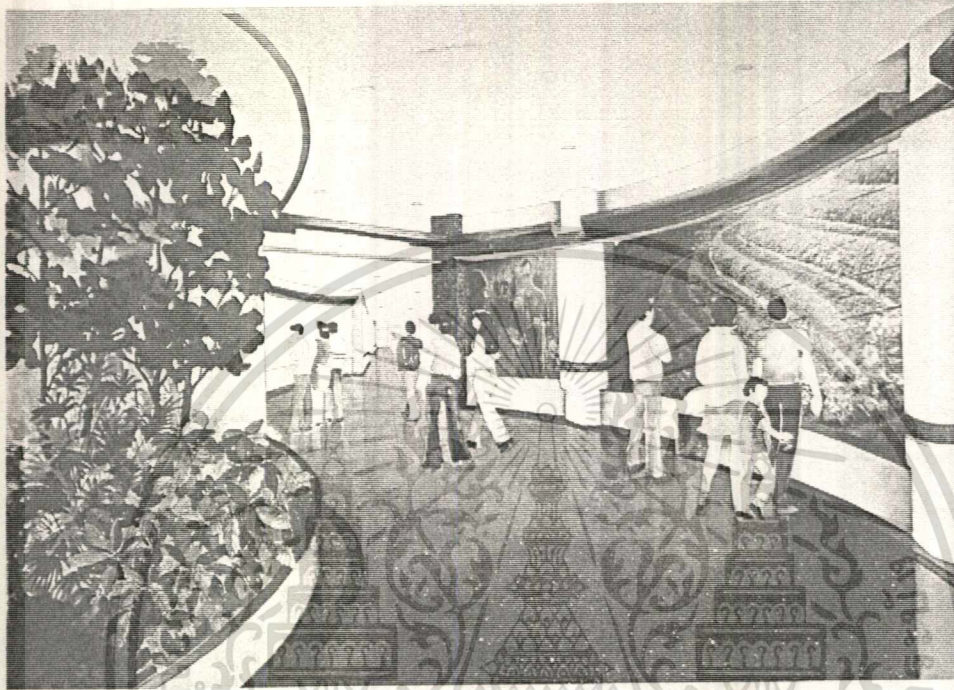
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN CONCEPT : พระปรีชาสามารถ

สร้างSPACE ที่โอบล้อมเป็นห้องที่มีการจัดแสดงโดยรอบและยังเป็นศูนย์กลางก่อนแจกไปยังส่วนอื่นโดยใช้การกำหนดมุมมองและแนวแกนเป็นตัวเชื่อมระหว่างห้องกับศูนย์กลาง เทคนิคที่ใช้ในการจัดแสดงใช้ทั้ง GRAPHIC BOARD VDO WALL และตู้แสดงเพื่อให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ที่หาผู้ใดเสมอเหมือนได้ยาก

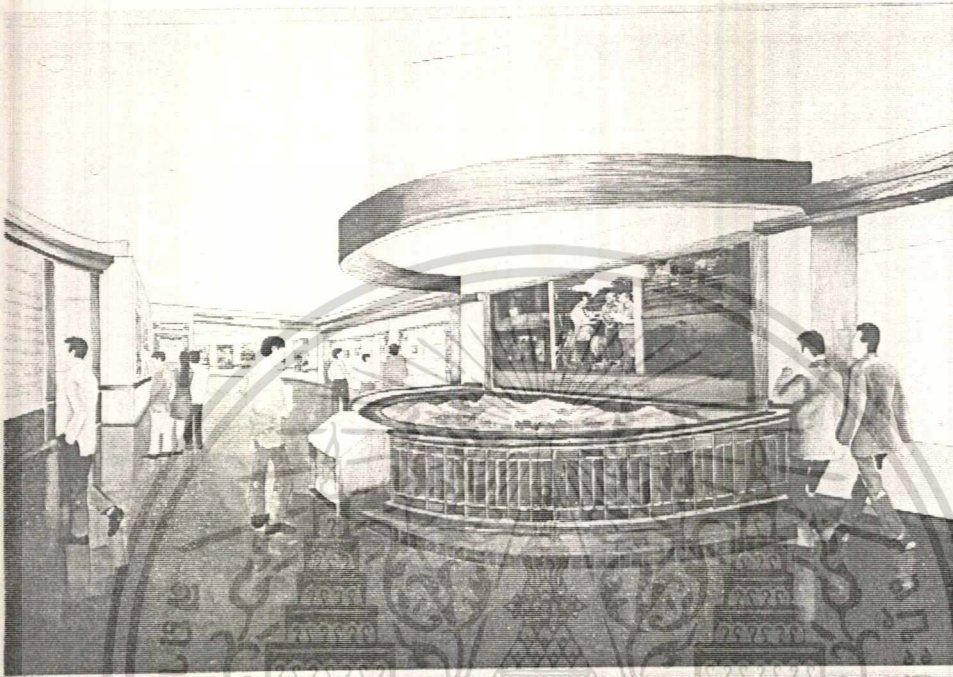
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN CONCEPT : โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ใช้เส้นโค้งของCIRCULATION ทำให้เกิดความรู้สึกกววนคล้ายกับเดินตามป่าเขาลำเนา
ไพร โดยสิ่งที่แสดงเป็นDIORAMA เพื่อรู้สึกเหมือนเดินเข้าไปในสถานที่จริง

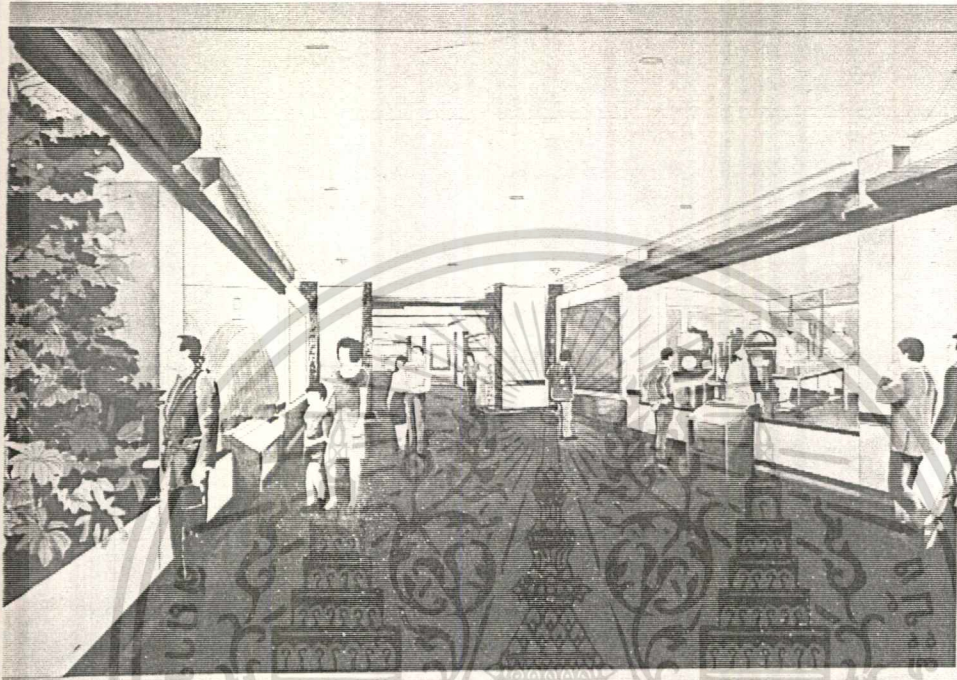
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN CONCEPT : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เป็นเรื่องของศูนย์ศึกษาการพัฒนาทฤษฎีใหม่ในท้องจึงเป็น MODEL ของศูนย์ศึกษาเป็นจุดเด่น เนื่องจากเป็นส่วนที่สำคัญของการพัฒนาให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น และขนาดด้วยเรื่องของทฤษฎีใหม่และสหกรณ์อันเป็นส่วนสำคัญที่ทรงทำควบคู่กับการตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาและให้วิธีการแสดงโดย ใช้ GRAPHIC และ SUIDE MULTIVISION

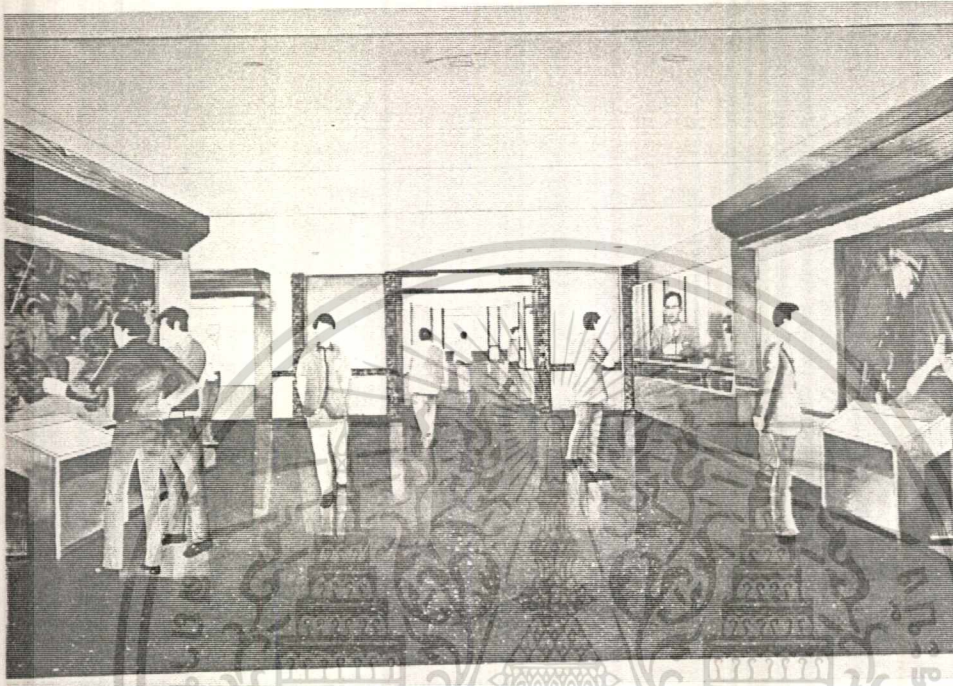
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN CONCEPT : โครงการสวนพระองค์สวีเดนจิตรลดา

เป็นเรื่องหนึ่งในนิทรรศการชั้นนี้ การจัดเป็นแบบที่สามารถเลือกชมได้ว่าจะชมเรื่องใด(อีก2เรื่องคือ การเสด็จเยี่ยมราษฎรและทรงเป็นกษัตริย์-เกษตร) ใช้โถงทรง8เหลี่ยมเป็นตัวแจกเข้าสู่ห้องต่างๆ โดยการจัดแสดงจะเน้นให้ถึงโครงการสำคัญที่ทรงทำเพื่อนำเอาข้อดีที่ได้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาของราษฎร วิธีการจัดแสดงนั้นใช้ไดโอรามาเพื่อจำลองให้สภาพจริงๆของโครงการ โดยมีโครงการทดลองพันธุ์ข้าว ป่าไม้สาธิต โรงเพาะเห็ด โครงการแปรรูปผลไม้ โครงการโคนมและผลิตภัณฑ์จากนม

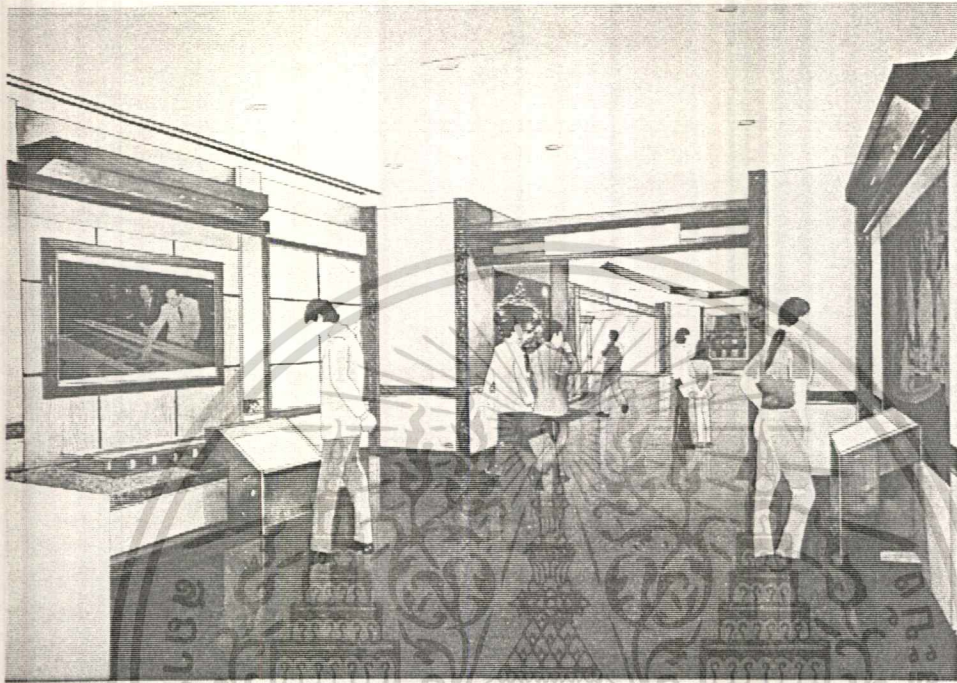
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN CONCEPT : ช่วงที่บ้านเมืองต้องการความสามัคคี(พ.ศ.2514-2531)

กำหนดให้ห้องนี้เป็นช่วงเวลาหนึ่งมีเหตุการณ์เกิดขึ้นที่เกี่ยวกับการขัดแย้งทางแนวความคิดทางการเมือง มีภัยจากธรรมชาติ เป็นต้นโดยใช้บอร์ดภาพเป็นตัวเล่าเรื่องเปรียบเสมือนเป็นหนังสือบันทึกเหตุการณ์ โดยจัดแสดงโดยรอบของห้องแล้วนำคนผ่านเข้าไปเมื่อชมเสร็จจะดึงคนไปอีกห้องหนึ่งโดยใช้VDO WALL มีแนวแกนชัดเจนและกำหนดมุมมองเพื่อสร้างความรู้สึกเราสามารถผ่านเรื่องราวๆมาได้ก็เพราะในหลวงของเรา

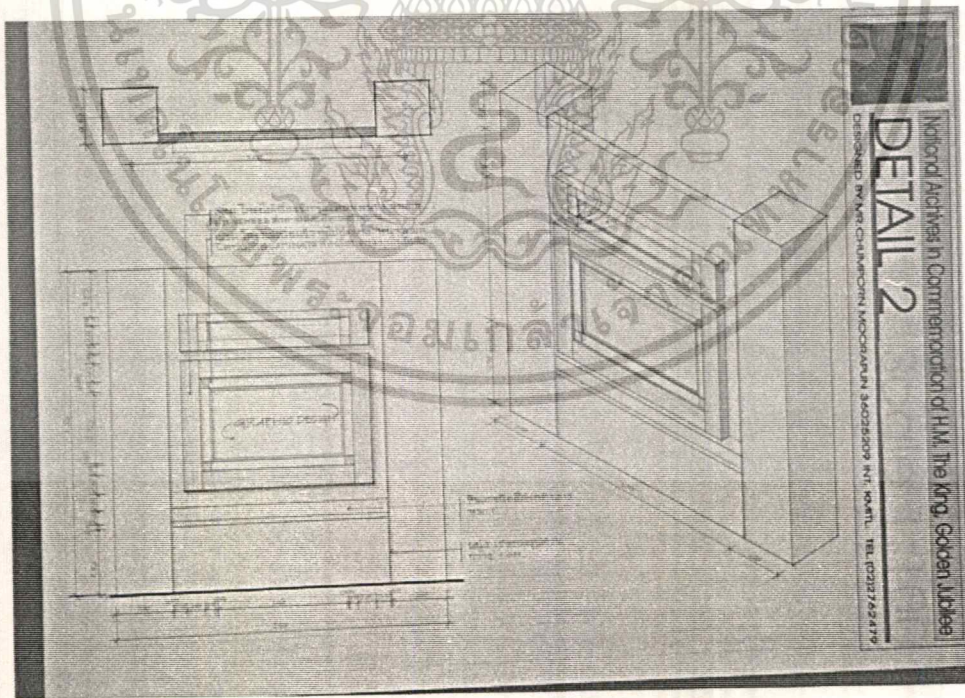
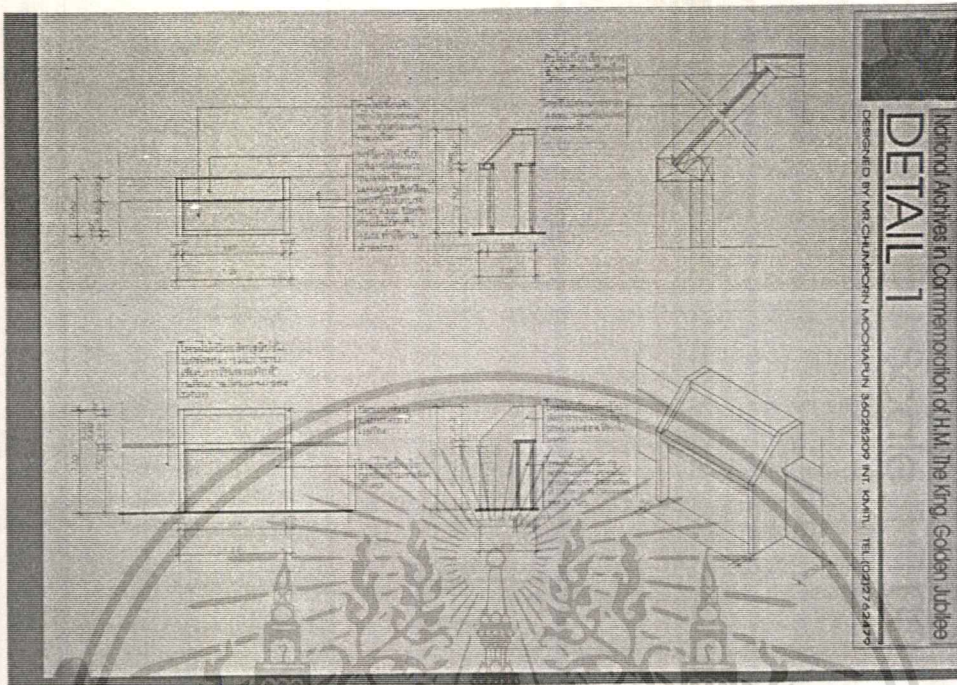
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

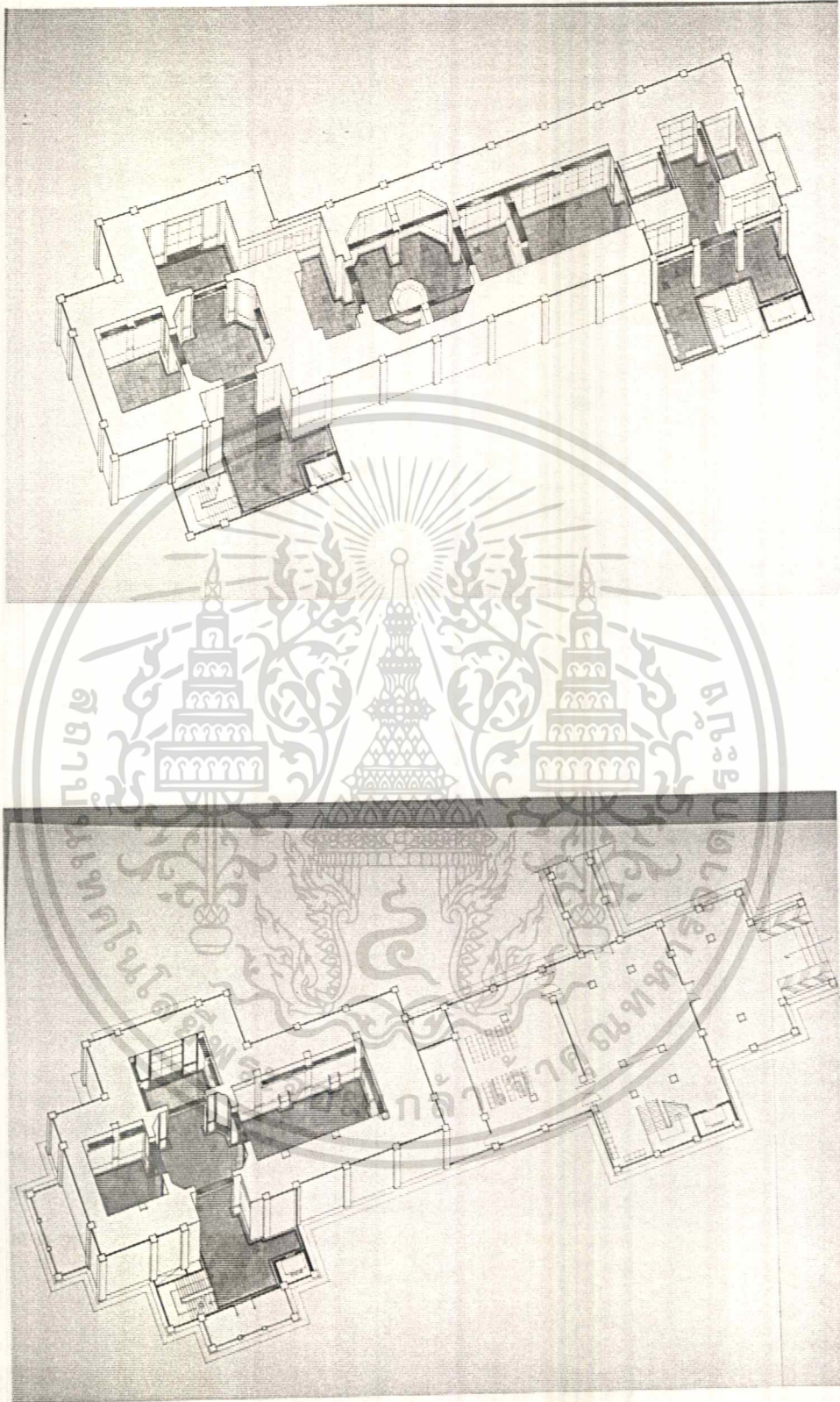
DESIGN CONCEPT : พระราชพิธีกาญจนภิเษก

เป็นช่วงเวลาของสังคมไทยที่ก้าวไปสู่ยุคไร้พรมแดน มีการพัฒนาในด้านต่างๆแต่เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ในหลวงจะเป็นผู้ทรงแก้ปัญหาเสมอ ดังนั้นเมื่อถึงมหามงคลสมัย คนไทยจึงร่วมใจกันฉลอง จึงสร้างห้วงของปัญหาให้คนเดินผ่าน และเมื่อผ่านไปจะมุ่งไปสู่ SPACE รูป 8 เหลี่ยมซึ่งเปรียบเสมือนเป็นคนที่มาจากทิศหนึ่ง เพื่อมาร่วมเฉลิมฉลองให้กับมหามงคลสมัยกาญจนภิเษกในครั้งนี้ด้วย

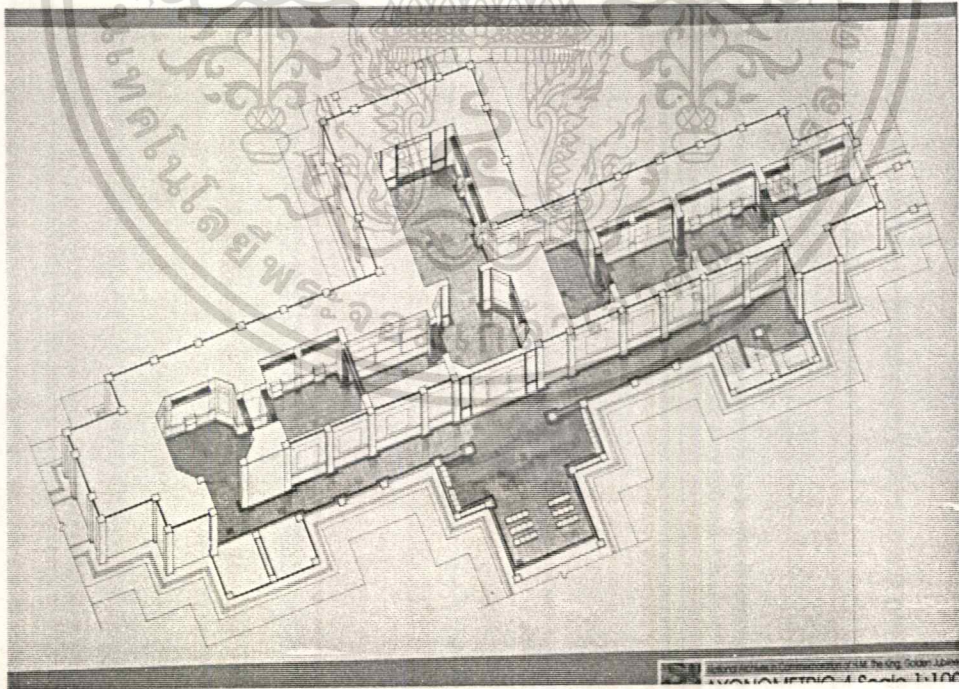
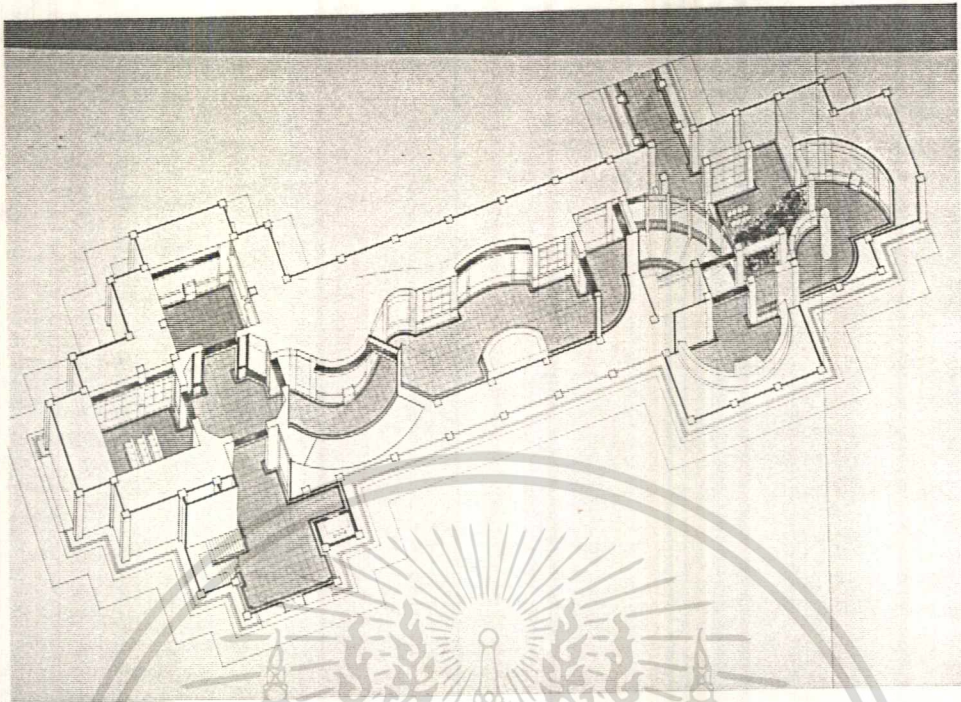
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

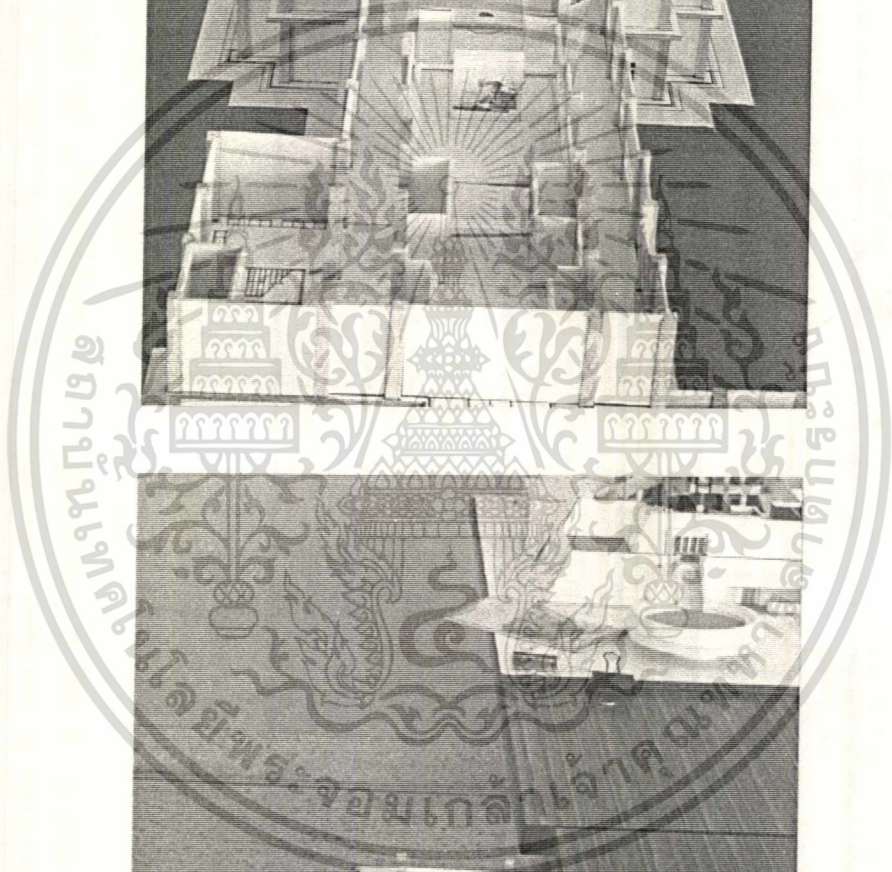
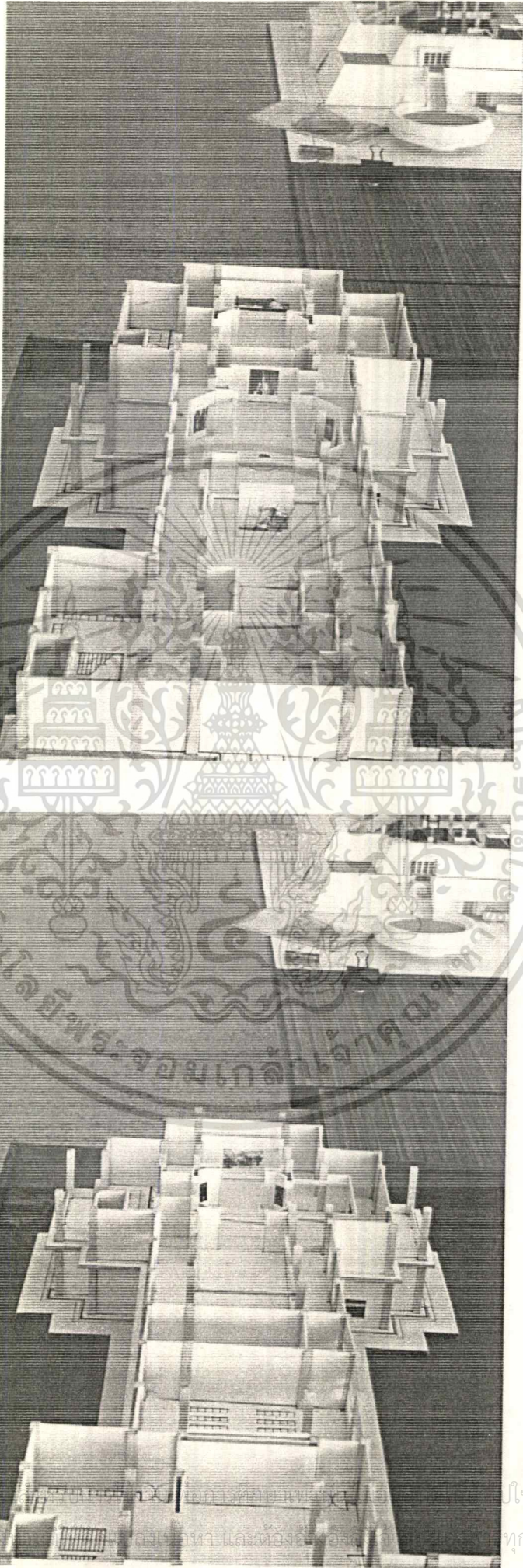
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

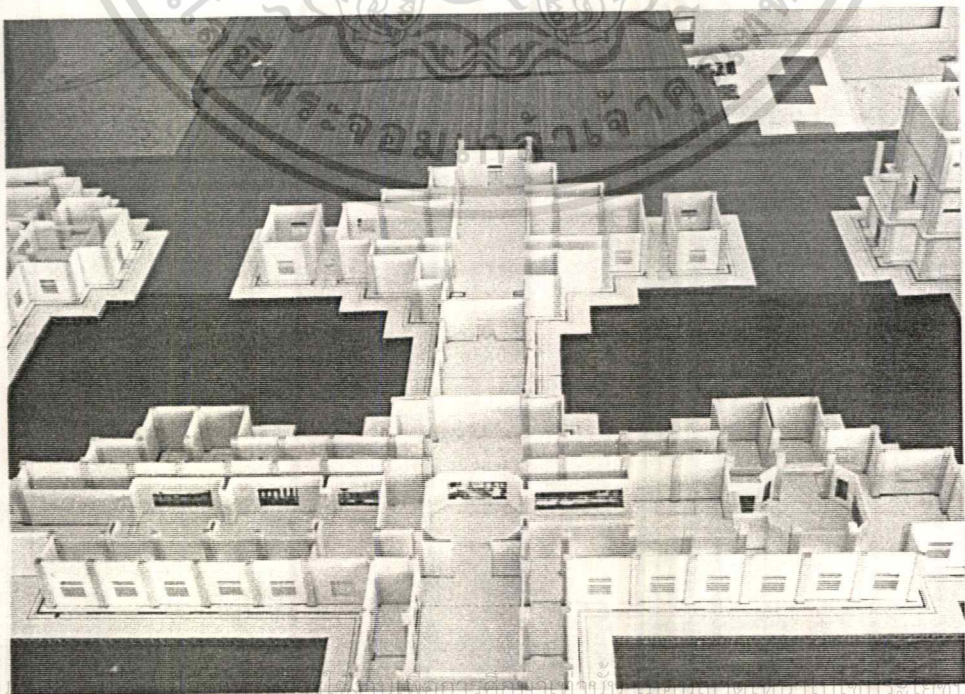
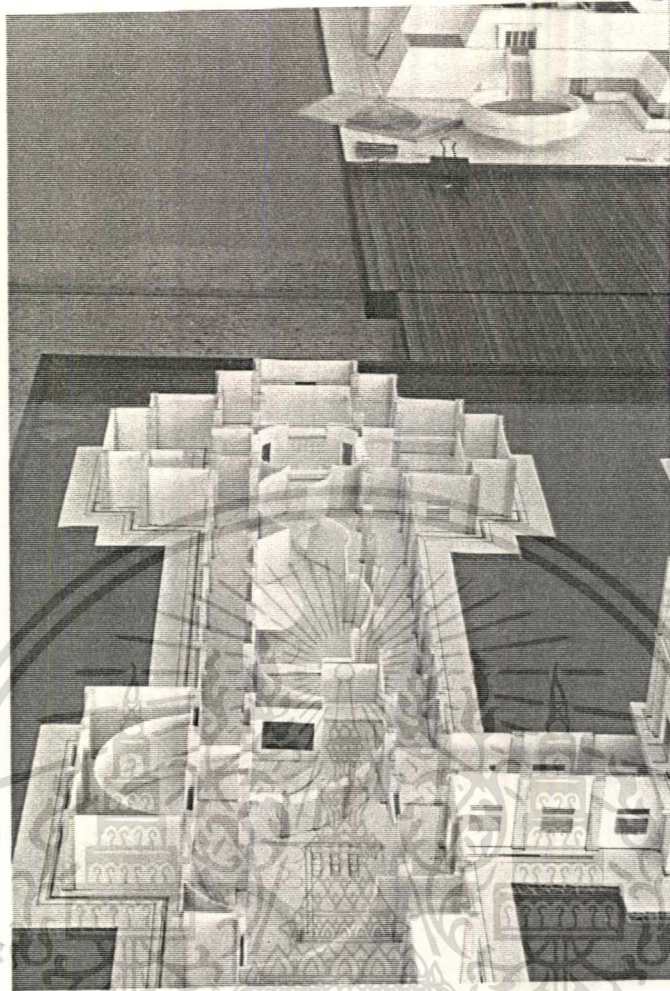
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

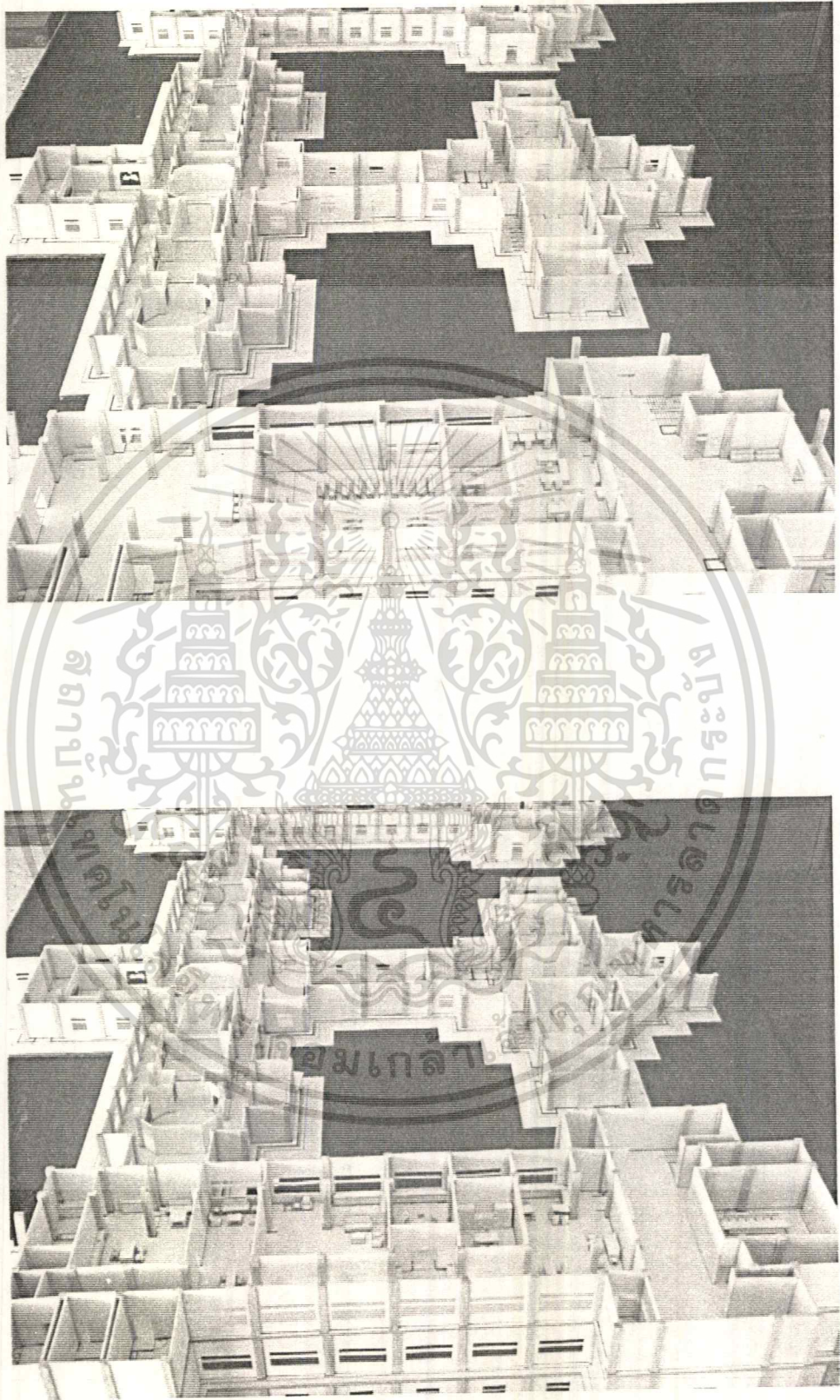
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

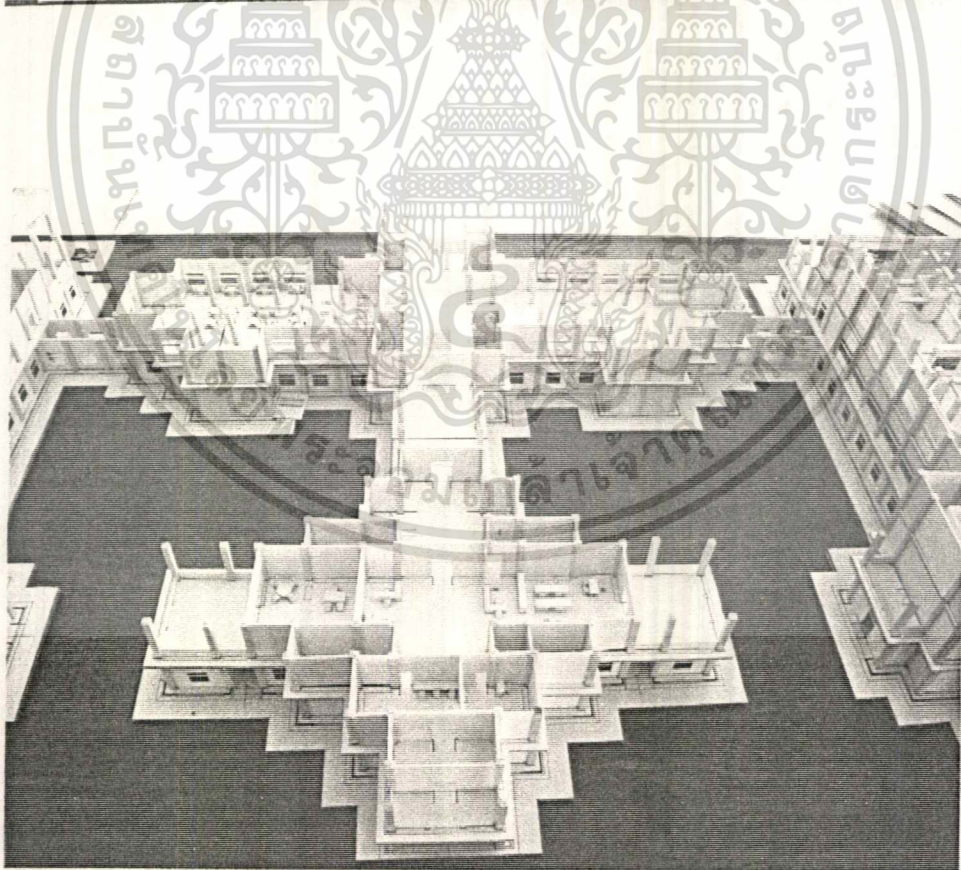
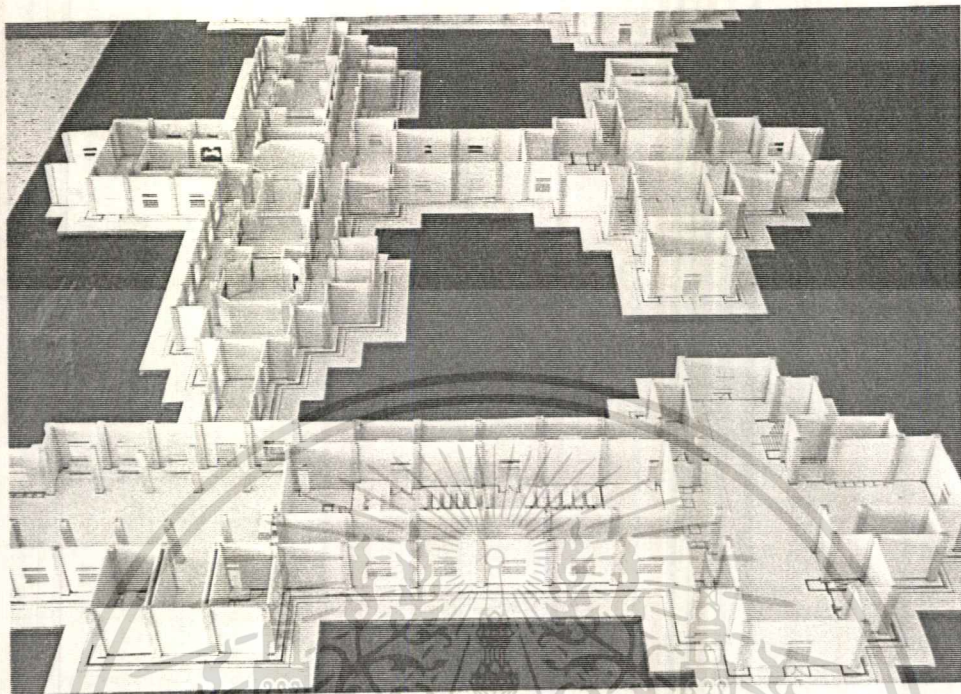
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ © โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังสงวนลิขสิทธิ์และต้องขออนุญาตทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

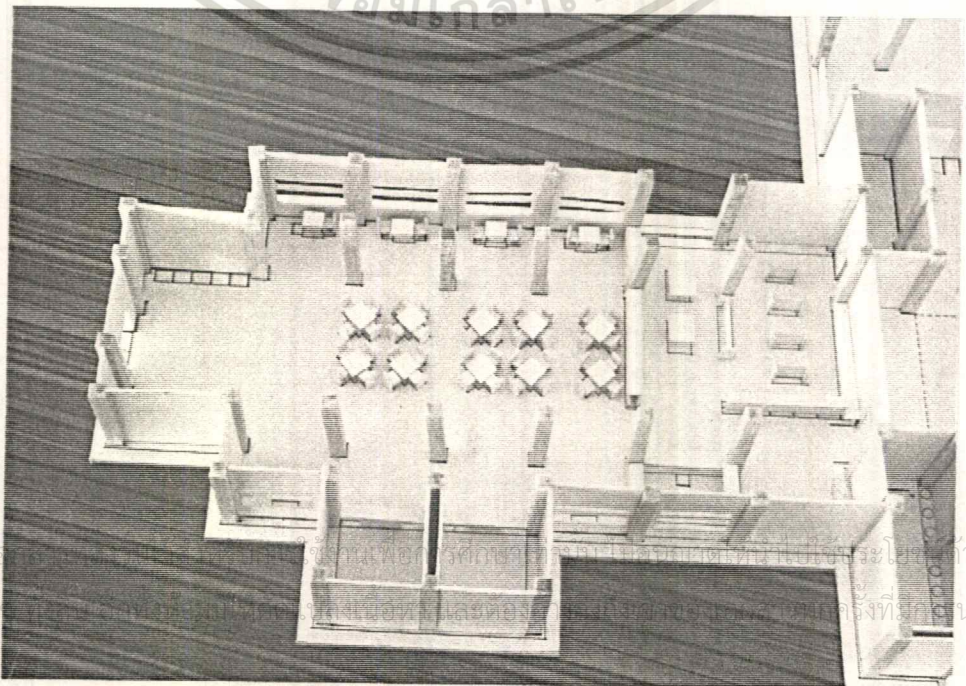
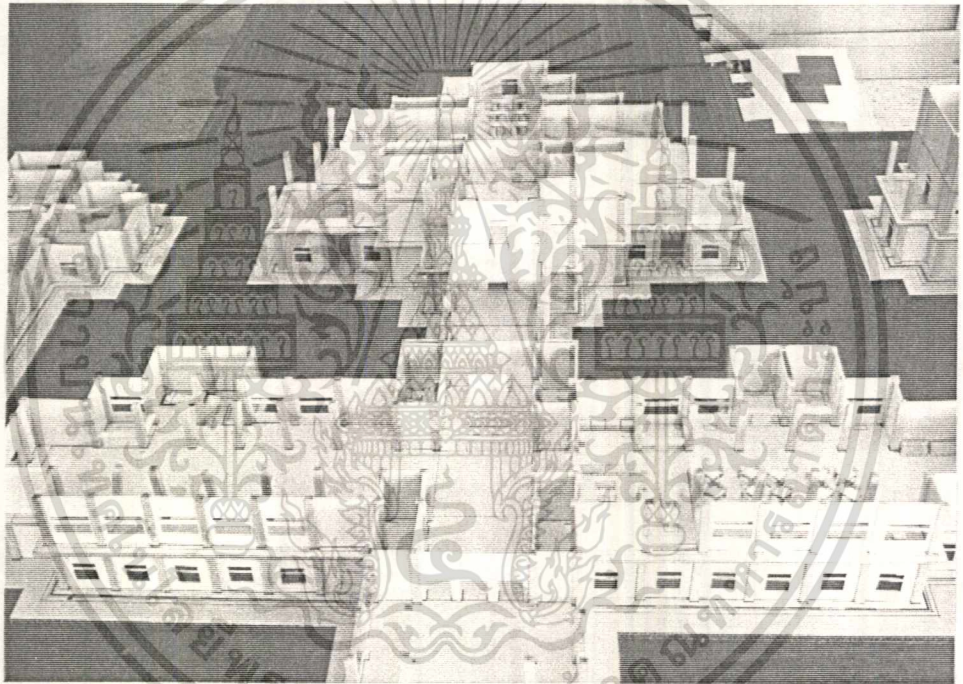
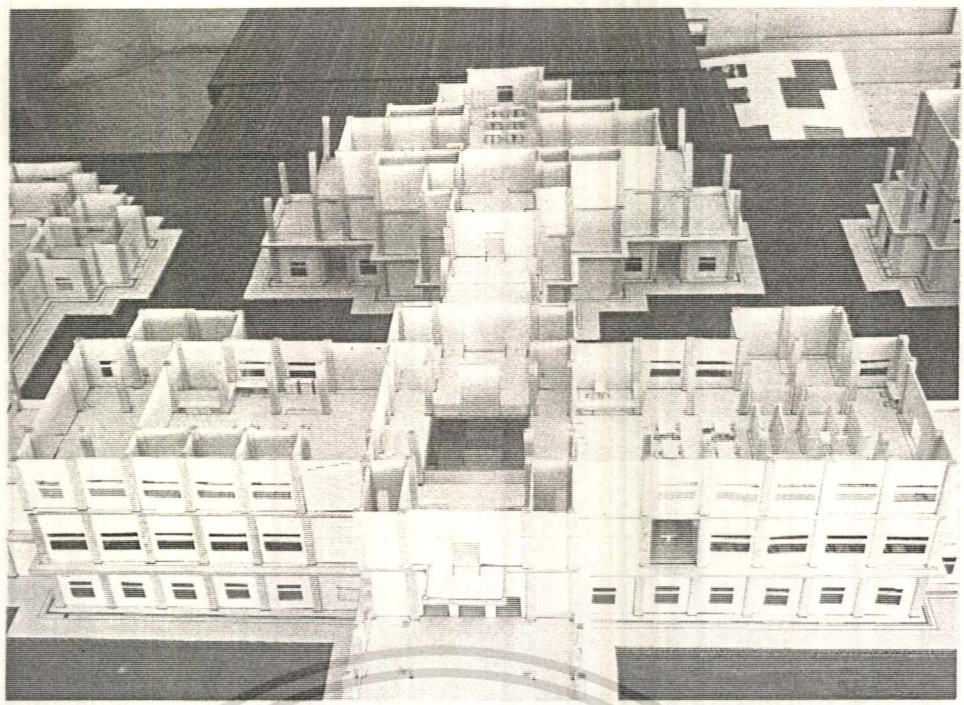
เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสำนักงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่เฉพาะวงจำกัดด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

7.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

- 1.1 หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จะเป็นหอจดหมายเหตุที่สมบูรณ์แบบที่สุดสำหรับรวบรวมเก็บรักษาและอนุรักษ์เอกสารสำคัญของชาติ เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมวงศ์ ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญของชาติในรัชสมัย
- 1.2 มีศูนย์จัดแสดงเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพของประชาชนตามโครงการอันต่อเนื่องมาจากพระราชดำริที่จะมุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพราษฎรตามสภาพท้องถิ่น ส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรให้มีรายได้เสริมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 1.3 ส่งเสริมให้ประชาชนรักษาสิ่งแวดล้อม ตื่นตัวในการพัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสภาพธรรมชาติ
- 1.4 เป็นการกระจายแหล่งความเจริญและศูนย์กลางทางการให้การศึกษาออกไปสู่ส่วนภูมิภาค

2. ประโยชน์ทางด้านการศึกษา

- 2.1 เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ในวิทยาการสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมวงศ์ ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญในรัชสมัย ให้บริการข้อมูลแก่หน่วยราชการ องค์กรเอกชน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
- 2.2 เป็นศูนย์กลางส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการค้นคว้าวิจัยให้สร้างผลงานวิชาการเพื่อประโยชน์ทางด้านการศึกษาของชาติสืบไป

3. ประโยชน์ด้านความมั่นคง

- 3.1 เป็นศูนย์กลางจัดแสดงพระราชกรณียกิจให้ประชาชนชาวไทยเกิดความซาบซึ้งในพระปรีชาสามารถ และพระมหากรุณาธิคุณและมีความจงรักภักดี และมีความผูกพันในสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 3.2 เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ปลูกฝัง ปลูกเร้าจิตสำนึกแก่เยาวชนประชาชนทุกหมู่เหล่า ให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

เกษตรและสหกรณ์ , กระทรวง. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการพัฒนาการเกษตรไทย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์ , 2539.

ธิพล เรืองอักษร , "โครงการเสนอแนะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา" วิทยานิพนธ์ภาควิชา
สถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง , 2533.

นิคม มูลิกะคามะ และคณะ . คู่มือ : การปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรม
ศิลปากร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์ , 2536.

ปรีชญ์ อภิวิไล , พระภิกษุ. พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระราชธรรม พระบาทสมเด็จพระปรมิ
นทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสภา , 2539.

พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ. เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก. กรุงเทพฯ : บ้านทีกสยาม , 2539.

วารีย์ อัมไพรวรรณ. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ...ในหลวงของเรา... กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ภัทรินทร์ , 2537.

ศิลปากร , กรม. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. "หอจดหมายเหตุแห่งชาติ." กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อมรินทร์ , 2539.